

GTHJ

สักทอง

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส)
The Golden Teak : Humanity and Social Science Journal

ปีที่ 31 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม-กันยายน 2568
Vol.31 No.3 July-September 2025

สถาบัน
วิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ISSN 2985 - 2196 (Online)

สังกัด : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส.)

The Golden Teak : Humanity and Social Science Journal (GTHJ.)

ปีที่ 31 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม-กันยายน 2568 Vol.31 No.3 July-September 2025

ISSN 2985-2196 (Online)

วัตถุประสงค์

เพื่อตีพิมพ์ผลงานวิจัย ผลงานสร้างสรรค์ และผลงานวิชาการ สาขามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ได้แก่ การศึกษา รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การพัฒนาชุมชนและวัฒนธรรม เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ บริหารธุรกิจ การท่องเที่ยว นิเทศศาสตร์ เผยแพร่แก่นักวิชาการและบุคคลทั่วไป

ขอบเขต

จัดพิมพ์ทั้งผลงานวิจัย ผลงานสร้างสรรค์ และผลงานวิชาการ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่ การศึกษา รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การพัฒนาชุมชนและวัฒนธรรม เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ บริหารธุรกิจ การท่องเที่ยว นิเทศศาสตร์

เจ้าของ

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรียานุช พรหมภาสิต อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทรี ดวงทิพย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ ยอดวิญญูวงศ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ เตชะ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์
รองศาสตราจารย์ ดร.ชลอ รอดลอย
รองศาสตราจารย์ ดร.โยธิน แสงวงศ์
รองศาสตราจารย์ ดร.โสริช โพธิแก้ว
รองศาสตราจารย์ ดร.สำราญ มีแจ้ง
รองศาสตราจารย์ ดร.สุณี บุญพิทักษ์
รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาติ ปณะราช
รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษรา จิตรขณาวณิช
รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวเรศ รักดีจิตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา ภูมิสิทธิพร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษทิพย์ ศิริชัยศิลป์
รองศาสตราจารย์ ดร.โอภามา จำแกะ
รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภโชคชัย นันทศรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิศากร ประคองชาติ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาลี ตระกูล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พดุมพล พดุมกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญล้อม ดวงวิเศษ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปุญชรสมิ์ กิจดิพรนิภัติ

ฝ่ายจัดการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุพันธ์ ขวัญแน่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ กีกอง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิรัฐภูมิ เพ็งแดง
อาจารย์ประภัสสร ห่อทอง
นายทวิช ปิ่นวิเศษ
นางสาวมริสา การะเวก

มหาวิทยาลัยปทุมธานี
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยนเรศวร
มหาวิทยาลัยนเรศวร
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพินุลสงคราม
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ผู้จัดทำและเผยแพร่	สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
กำหนดออก	ปีละ 4 ฉบับ ฉบับที่ 1 มกราคม-มีนาคม ฉบับที่ 2 เมษายน-มิถุนายน ฉบับที่ 3 กรกฎาคม-กันยายน ฉบับที่ 4 ตุลาคม-ธันวาคม
สำนักงาน	สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร 62000 โทรศัพท์ 0 5570 6555 ต่อ 1760 http://research.kpru.ac.th/Journal_HSS/ วารสารนี้อยู่ในฐานข้อมูลของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) (https://so05.tci-thaijo.org/index.php/tgt/index)

บทความที่ตีพิมพ์ทุกบทความผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ และบทความหรือ
ข้อคิดเห็นใดๆ ที่ปรากฏในวารสารเป็นวรรณกรรมของผู้เขียนโดยเฉพาะ
ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรและบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย

สัปดาห์ : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส.)

The Golden Teak : Humanity and Social Science Journal (GTHJ.)

ปีที่ 31 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม-กันยายน 2568 Vol.31 No.3 July-September 2025

ISSN 2985-2196 (Online)

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
○ บรรณาธิการแถลง.....	ก
○ บทความวิชาการ	
ระบบนิเวศการเรียนรู้สู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต สุธน วงศ์แดง Learning Ecosystem for Lifelong Learning Suthon Wongdaeng.....	1
○ บทความวิจัย	
ผลของการจัดโปรแกรมค่ายภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ชัยกฤต ยกพลขนชัย, เพ็ญมาศ สุกนธจิตต์, นพรัตน์ ส่งเสริม และญาณิฐา แพงประโคน Effects of Organizing an English Camp Program to Develop English Skills in the 21st Century of Students, Faculty of Public Health, Ubon Ratchathani Rajabhat University Chaiyakrit Yokphochanacha, Renmat Sukonthajit, Nopparat Songserm and Yanita Peakprakorn.....	18
ความรู้การบริหารเมืองจากแผนที่ภาษีท้องถิ่นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาเทศบาล นครนครสวรรค์ ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์, ณัฐพล สร้อยสมุทร, พิชิต รัชตพิบูลภพ และเมรดี อินอ่อน City Management Knowledge from Local Tax Map and Policy Recommendation : Nakhon Sawan Municipality Case Study Direk Patmasiriwat, Nuttapon Sroisamut, Pichit Ratchatapibhunphob and Meradee Inon.....	30
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee ธัญพร พึ่งเฟื่อง และเปรมฤดี จิตรเกื้อกุล Factors Influencing Satisfaction in Purchasing Products Through the Electronic Commerce Channel Shopee Thanyaporn Fung-Fuang and Premrudee Jitkuekul.....	46

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง

หน้า

ข้อบกพร่องในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี นพวรรณ เมืองแก้ว The Errors in Thai Writing of Students at Prince of Songkla University, Surat Thani Campus Noppawan Muangkaew.....	67
ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะทางการบัญชีและความสำเร็จในการทำงานของผู้ทำบัญชีใน จังหวัดลำปาง อนงค์วรรณ อุปประดิษฐ์ Relationships between Accounting Competency and Success of Performance of Bookkeeper in Lampang Province Anongwan Upradit.....	81
การจัดการสภาพแวดล้อมในองค์กรที่ส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาล แห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม อุษา เทวารัตติกาล The Effect of Organizational Environment Management that Affects the Performance of Personnel at a Hospital in Nakhon Pathom Province Uhsha Tevarattikal.....	95
School Administration Process in a Learning Loss Situation Jiraporn Supising, Somkiet Boonrawd, Suriya Taweeboonyawat, Ponlawat Chaichana, Choocheep Puthaprasert and Sirimas Kosanpipat.....	106
Past Simple Tense Translation: A Comparative Case Study of English Major Students Nopparat Chansopha.....	123
การพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย ไพรัช เจริญตรีเพชร, รุ่งทิวา แยมรุ่ง และกิตติชัย สุธาสีโนบล Development of Components and Indicators of Mathematical Thinking for High School Students Phairat Jaroentreephet, Rungtiwa Yamrung and Kittichai Suthasinobon.....	135

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง

หน้า

การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู อภิญา สุขช่วย, ภูมิพงศ์ จอมหงส์พิพัฒน์ และกชกร ธิปัตดี The Development of a Learning Management Model to Enhance Teaching Competency with an Emphasis on Individual Differences for Student Teachers Apinya Sookchuay, Bhumbhong Jomhongbhibhat and Goachagorn Thipatdee.....	153
ผลการใช้กิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาที่มีต่อคุณลักษณะความเป็นพลเมือง ตามวิถีประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ณิชาภัทร วงษ์บุญมาก, อรพิน ศิริสัมพันธ์ และศศิพัชร จำปา Effects of Using Activities on Community of Philosophical Inquiry Approach Affecting Democratic Citizenship Characteristics of Ninth Grade Students Nichaphat Wongboonmak, Orapin Sirisamphan and Sasiphat Champa.....	168
แนวทางการพัฒนาสมรรถนะทางดิจิทัลของครูในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลปึงโค้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 พิทักษ์ กันทา และณัฐยา ตันตรานนท์ Guidelines for Digital Competence Development of Teachers in Ping Khong Subdistrict Educational Quality Development Center under Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3 Pitak Kunta and Nuttiya Tantranont.....	183
ปัจจัยด้านสื่อออนไลน์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย กลุ่มมิลเลนเนียล กรณีศึกษา : จังหวัดกาญจนบุรี วรารณ บัวดี และกนกกานต์ แก้วนุช Online Media Factors Affecting Travel Decisions of Thai Millennial Tourists, A Case Study of Kanchanaburi Province Waraphon Buadee and Kanokkarn Kaewnuch.....	195

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง

หน้า

การพัฒนาสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม เรื่อง มนุษย์กับความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมด้วย
การจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
สิริวิมล ยืนสี และธิติยา บงกชเพชร

The Development of Environmental Science Competencies on the Humans and
Sustainability of Environment Using Evidence-based Learning for 12th Grade
Students

Siriwimon Yuensee and Thitiya Bongkotphet..... 212

แนวทางการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กำแพงเพชร

อารวีร์ อติเรก, มนต์นภัส มโนการณ์ และสุบัน พรเวียง

Guidelines for Promoting Teacher Professional Progression under the Secondary
Educational Service Area Office Kamphaeng Phet

Arawee Adirake, Monnapat Manokarn and Suban Pornwiang..... 228

- คำแนะนำสำหรับผู้ส่งบทความ.....
- แบบฟอร์มการส่งบทความ.....
- แบบฟอร์มค่าใช้จ่ายในการตีพิมพ์เผยแพร่.....
- จริยธรรมในการตีพิมพ์ในวารสาร (Publication Ethics).....
- ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.....

บรรณาธิการแถลง

วารสารสักทอง : มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้รับใช้แวดวงวิชาการเข้าสู่ปีที่ 31 โดยที่ผ่านมามีได้เสนอบทความจากหลากหลายศาสตร์ หลายพื้นที่วิจัย ซึ่งในฉบับนี้ได้รับเกียรติถ่ายทอดผลงานวิจัยจากพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ ที่ประกอบไปด้วยศาสตร์ด้านการบริหารจัดการ เช่น ความรู้การบริหารเมืองจากแผนที่ภาษีท้องถิ่นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาเทศบาลนครนครสวรรค์ ปัจจัยด้านสื่อออนไลน์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย และศาสตร์ด้านการศึกษา เช่น ผลของการจัดโปรแกรมค่ายภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู และการพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์ รวมไปถึงผลงานวิจัยด้านชุมชนท้องถิ่น เช่น การจัดการสภาพแวดล้อมในองค์กรที่ส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม จากบทความวิจัยที่ได้รับการกลั่นกรอง ปรับปรุงแก้ไข จนได้นำเสนอต่อนักวิชาการดังที่ปรากฏในวารสารสักทองนี้ กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า บทความเหล่านี้จะเป็นส่วนหนึ่งของแรงบันดาลใจให้นักวิจัยสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพต่อไป

บรรณาธิการ

ระบบนิเวศการเรยนรูสู่การเรยนรูตลอดชีวิต

Learning Ecosystem for Lifelong Learning

สุธน วงค์แดง*

Suthon Wongdaeng

Received : February 28, 2024

Revised : June 4, 2024

Accepted : June 13, 2024

บทคัดย่อ

ระบบนิเวศการเรยนรูเป็นระบบความสัมพันธ์ระหวางผูเรยน และสิ่งแวดลอมในการเรยนรูรอบตัวผูเรยน โดยอาศัยกระบวนการเรยนรู แหล่งเรยนรู ความร่วมมือจากภาคส่วนตางๆ และการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการเรยนรูทั้งในและนอกห้องเรยนที่เอื้อต่อการเรยนรูตามศักยภาพของแตละบุคคล องค์ประกอบของระบบนิเวศการเรยนรูประกอบด้วยกลุ่มคน เนื้อหา ยุทธศาสตร์ ทรัพยากร การจัดกิจกรรมการเรยนรู วัฒนธรรมแห่งเรยนรู ความร่วมมือของเครือขาย และการใช้เทคโนโลยี การเรยนรูกำลังเปลี่ยนแปลงไปเป็นระบบนิเวศการเรยนรูที่มุ่งเน้นการเรยนรูแบบองค์รวม การเรยนรูส่วนบุคคล และการเรยนรูตลอดชีวิต ระบบนิเวศการเรยนรูจึงมีความสำคัญต่อการเรยนรูตลอดชีวิต เพิ่มทักษะคนวัยทำงาน การพัฒนาพื้นที่เพื่อการเรยนรูโดยพัฒนาระบบนิเวศการเรยนรูจึงเป็นวิธีที่สามารถนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาเป็นอย่างดี บทความวิชาการนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอประเด็นเกี่ยวกับโนทัศน์ ความสำคัญ องค์ประกอบของระบบนิเวศการเรยนรู ระบบนิเวศการเรยนรูที่ส่งเสริมการเรยนรูตลอดชีวิต กรณีตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จ และแนวทางการพัฒนาระบบนิเวศการเรยนรูที่ส่งเสริมการเรยนรูตลอดชีวิต

คำสำคัญ : ระบบนิเวศการเรยนรู / การเรยนรูตลอดชีวิต

*อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

Lecturer in Faculty of Education Chandrakasem Rajabhat University(Corresponding Author)

e-mail : apopost2550@gmail.com

ABSTRACT

A Learning Ecosystem is a relationship system between learners and the learning environment around them, relying on learning processes, learning sources, collaboration from various sectors, and the use of technology to support learning, both inside and outside the classroom, conducive to learning according to the potential of each individual. Components of the learning ecosystem include group of people, content, strategy, resources, learning activity organization, learning culture, network collaboration, and technology utilization. Learning is evolving into an environment that emphasizes integrated learning, individualized learning, and lifelong learning. Therefore, the learning ecosystem is important for lifelong learning and enhancing workforce skills. Developing learning spaces by developing the learning environment system is a way to effectively reduce educational disparities. This article aims to present issues related to the concept of a learning ecosystem, the importance of learning ecosystems, their components, learning ecosystem for lifelong learning, successful examples of learning ecosystems, and guidelines for developing lifelong learning promoting learning ecosystems

Keywords : Lifelong Learning / Learning Ecosystem

บทนำ

ปัจจุบันการศึกษาของไทยมีการปรับเปลี่ยน รวมถึงการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ตอบโจทย์ผู้เรียนสามารถเข้าถึงความรู้ปรับเป้าหมายการเรียนรู้สู่การสร้างสมรรถนะ เพิ่มทักษะคนวัยทำงาน และการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในปัจจุบันคือการสร้างผู้เรียนให้เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นเป้าหมายที่สำคัญที่สุดของการศึกษา สิ่งที่จะสร้างผู้เรียนให้เป็นผู้รักในการเรียนรู้ได้ คือ การสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้เพื่อก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างผู้เรียนให้พร้อมรับมือโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง เพราะวาระระบบนิเวศการเรียนรู้เป็นการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการออกแบบและพัฒนาบรรยากาศในชั้นเรียน ซึ่งครอบคลุม ทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน ได้แก่ ที่บ้าน และสถานที่อื่นที่สัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ (Holgado & Penalvo, 2017) มีองค์ประกอบในระบบเป็นพื้นที่ เวลา คน เนื้อหา กิจกรรม กลยุทธ์ วัฒนธรรม และเทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนรู้ (Kondratova, Molyneaux & Fournier, 2017) นอกจากนี้เป็นการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนตามบริบท ของพื้นที่เน้นการเรียนรู้แบบองค์รวม การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง ตามศักยภาพบนวิถีการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล (Office of the Education Council, 2021)

จากสถานการณ์โลกจะเห็นว่าการเรียนจากระบบการศึกษาในช่วงเวลาเดียวอาจจะไม่เพียงพอที่จะตอบโจทย์วิถีชีวิตใหม่ที่คนต้องทำงานหลายอาชีพและความรู้มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว จึงต้องการระบบส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เอื้อให้คนได้พัฒนาทักษะอย่างเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้ตลอดชีวิต

เป็นการเรียนรู้ที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้เรียนทุกช่วงวัยตั้งแต่วัยเด็กจนถึงผู้สูงอายุ โดยแต่ละกลุ่มอาจมีบริบทการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ระบบนิเวศการเรียนรู้ประกอบด้วยกลุ่มคนต่างๆ ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน หน่วยงานจัดการศึกษาและการเรียนรู้ ภาคประชาชน ชุมชน และภาคประชาสังคมโดยกลุ่มคนต่างๆ มีบทบาทที่แตกต่างกันในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และต่างมีปฏิสัมพันธ์กันเพื่อก่อให้เกิดการทำงานร่วมกันและสามารถใช้จุดแข็งด้านทรัพยากรและองค์ความรู้ของตนในการสร้างคุณค่าด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวจากการเป็นผู้เรียนรูปแบบดั้งเดิมให้เป็นผู้เรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-directed Learner) และมีความตื่นรู้ (Agile Learner) มีทัศนคติของความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Mindset) มีภูมิคุ้มกันและสามารถปรับตัวต่อภาวะผันผวนของโลกในมิติ และสถานการณ์วิกฤติต่างๆ ทั้งนี้กลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มจะมีคุณลักษณะที่คาดหวังเฉพาะที่แตกต่างกันไป (Office of the National Higher Education Policy Council, Research and Innovation (NHCO), 2022) การสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้ เพราะว่าการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคคล สังคม เศรษฐกิจ การเมือง และสิ่งแวดล้อมของประเทศชาติและของโลก การเรียนรู้ตลอดชีวิตมีความสัมพันธ์กับทรัพยากรการศึกษาและวิถีชีวิตของคนในชุมชน เป็นการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ทำให้ทุกคนในสังคมได้มีโอกาสเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ทุกคนได้รับการศึกษาตามความต้องการ มีความยืดหยุ่นตามโอกาสและสถานการณ์ โดยเฉพาะการบูรณาการการเรียนรู้จากการมีส่วนร่วมของแหล่งเรียนรู้ในชุมชนภาคเอกชนและทุกภาคส่วน ทำให้ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมเป็นการเพิ่มโอกาสให้ทุกคนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ทำให้เกิดการพัฒนาคูณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกคน (Mingsiritham & Paiwittayasiritham, 2023)

ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนจึงนำเสนอประเด็นเกี่ยวกับโมทัศน์ระบบนิเวศการเรียนรู้ ความสำคัญของระบบนิเวศการเรียนรู้ ระบบนิเวศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต กรณียตัวอย่างของระบบนิเวศการเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จ และแนวทางการพัฒนาระบบนิเวศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มโนทัศน์ของระบบนิเวศการเรียนรู้

คำว่า “ระบบนิเวศการเรียนรู้” มาจากคำศัพท์ภาษาอังกฤษว่า “Learning Ecosystems” โดยต้นกำเนิดของคำว่า Ecosystems มาจากคำศัพท์ Ecology แปลว่า นิเวศวิทยา ตามนิยามหมายถึงวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตกับถิ่นที่อยู่ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเมื่อเกิดความเปลี่ยนแปลงกับองค์ประกอบหนึ่งจะส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบอื่นๆตามไปด้วย แนวคิดทางนิเวศวิทยาได้ถูกนำมาใช้ในสังคมศาสตร์และการเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจประสบการณ์ของมนุษย์ Urie Bronfenbrenner นักจิตวิทยาชาวอเมริกันนำแบบจำลองทางนิเวศวิทยามาใช้ในการอธิบายเรื่อง “ธรรมชาติ” กับ “การเลี้ยงดู” เพื่อทำความเข้าใจปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็ก (Bronfenbrenner, 2005) ต่อมาจึงเริ่มมีการใช้คำว่า “ระบบนิเวศการเรียนรู้” กว้างขวางยิ่งขึ้น Eudy (2018) กล่าวว่า ระบบนิเวศการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้และการพัฒนาเช่นเดียวกับระบบนิเวศที่มีชีวิต ขณะที่ระบบนิเวศตามธรรมชาติประกอบด้วยสิ่งที่มีชีวิตสายพันธุ์ต่างๆ และสิ่งแวดล้อมมากมายที่มีปฏิสัมพันธ์กันและมีความสัมพันธ์ที่ซับซ้อน ระบบนิเวศการเรียนรู้ก็มีผู้คนจำนวนมาก

และมืองค์ความรู้ที่แตกต่างกัน มีความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนเช่นกัน ระบบนิเวศการเรียนรู้เป็นระบบความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน และสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้รอบตัวผู้เรียนที่เน้นพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ การนำเทคโนโลยีมาใช้นสนับสนุนการเรียนรู้ ทั้งในและนอกสถานศึกษาที่เอื้อให้ผู้เรียนมีโอกาสนในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Office of the Education Council, 2022) การเปลี่ยนแปลงขององค์ประกอบใดๆ ย่อมเป็นเงื่อนไขสนับสนุนความสำเร็จของระบบนิเวศการเรียนรู้ แต่ในปัจจุบันสภาพแวดล้อมรอบตัวเปลี่ยนแปลงไปอย่างก้าวกระโดด ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี นวัตกรรมใหม่ๆ เข้ามามีบทบาทท้าทายความสามารถ สติปัญญาและชีวิตของมนุษย์มากขึ้น สมรรถนะและชุดความรู้เดิมที่มีอยู่อาจไม่เพียงพอ ต้องเพิ่มสมรรถนะที่จำเป็นอย่างทันทางที่และใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบย้อนศร (Panich, 2013) ระบบนิเวศการเรียนรู้เป็นการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยการออกแบบและพัฒนาบรรยากาศในชั้นเรียน ครอบคลุมพื้นที่ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ทั้งที่บ้านและสถานที่อื่น ให้สัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ (Kondratova, Molyneaux & Fournier, 2017) และเป็นการรวมตัวกันเป็นกลุ่มของบุคคล กระบวนการ และเครื่องมือที่ใช้อย่างทอดบูรณาการและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่เรียนรู้และพัฒนาทั่วทั้งองค์กร ทุกองค์กรมีระบบนิเวศการเรียนรู้ของตน เช่นเดียวกับที่ทุกธุรกิจมีวัฒนธรรมของตนเอง (Benedicts, 2018) นอกจากนี้ระบบนิเวศการเรียนรู้ยังเป็นแนวทางแก้ปัญหาการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเลือกวิธีการเรียนรู้ได้อย่างยืดหยุ่น แตกต่างไปจากระบบบริหารจัดการความรู้แบบเดิม ช่วยเพิ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-directed Learning) ของผู้เรียนได้มากขึ้น (Harrell, 2020)

กล่าวโดยสรุประบบนิเวศการเรียนรู้ เป็นระบบที่ประกอบด้วยบุคคล เนื้อหา กระบวนการ เทคโนโลยี วัฒนธรรมการเรียนรู้ และยุทธศาสตร์การดำเนินงาน รวมตัวกันเพื่อจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนตามบริบทหรือสิ่งแวดล้อม ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม อย่างยืดหยุ่นและเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกโรงเรียน เน้นการเรียนรู้แบบองค์รวม การเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อไปสู่เป้าหมายการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล การพัฒนาระบบนิเวศการเรียนรู้ที่สนับสนุนและกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์และยืดหยุ่นในแต่ละบริบทและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ต่างๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา โดยเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของบุคคลในองค์กรและชุมชน การเปลี่ยนแปลงแนวทางการเรียนรู้เพื่อตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและเทคโนโลยีถือเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาการศึกษาในปัจจุบันและอนาคต

ความสำคัญของระบบนิเวศการเรียนรู้

การวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เน้นการพัฒนาคนในทุกระดับ ทุกมิติ ทุกช่วงวัย ที่ผ่านมามีแผนแม่บทในการพัฒนาประเทศทุกแผน ล้วนให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนให้เต็มศักยภาพ ทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ที่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการสร้างร่วมมือกันของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา ให้พัฒนาผู้เรียนตามความถนัดของตน ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ให้ความสำคัญระบุว่า “ระบบนิเวศการเรียนรู้” เพื่อให้ทรัพยากรมนุษย์ทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาและยกระดับเต็มศักยภาพ ด้วยการส่งเสริมการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างระบบนิเวศที่

เอื้อต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างครอบคลุม ขณะที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เน้นส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต มุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจศักยภาพ ความพร้อมและโอกาส เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

การศึกษาถือว่าเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการเพิ่มต้นทุนทางสังคมให้แก่ประเทศทั้งยังเป็นกลไกหลักในการพัฒนา ส่งเสริม ปลุกฝังแนวความคิด ความรู้ให้กับพลเมือง และสังคม โดยรวมของทุกประเทศ การศึกษาจึงเป็นตัวแปรหลักของความสามารถในการแข่งขันระยะยาว การออกแบบและการพัฒนาการศึกษาโดยมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนจึงเป็นข้อต่อสำคัญของการพัฒนาประเทศในทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์และสังคม (Office of the Education Council, 2014) ในปัจจุบันการศึกษาของไทยมีการปรับเปลี่ยนและพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ตอบโจทย์ผู้เรียนให้สามารถเข้าถึงความรู้ ปรับเป้าหมายการเรียนรู้สู่การสร้างสมรรถนะ เพิ่มทักษะคนวัยทำงาน และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ระบบนิเวศการเรียนรู้เป็นระบบที่เกื้อหนุนให้เกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้เพื่อให้สมาชิกในระบบนิเวศการเรียนรู้สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพพร้อมกัน นำไปสู่การพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ และการจัดระบบนิเวศการเรียนรู้นั้น สามารถเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 ดังนี้ มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัย ซึ่งเป็นทักษะที่รองรับตลาดแรงงานในปัจจุบันได้ นอกจากนี้การจัดระบบนิเวศการเรียนรู้ยังสามารถตอบโจทย์เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ซึ่งองค์การสหประชาชาติร่วมกับประเทศสมาชิกทั่วโลกได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาขึ้นแทนเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษเดิม โดยอาศัยกรอบความคิดที่มองการพัฒนาเป็นมิติของเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อมให้มีความเชื่อมโยงกัน โดยในหลายประเทศได้มีการนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนการพัฒนาทางด้านการศึกษา โดยเริ่มมีการปรับเปลี่ยนสถานที่ต่างๆให้เป็นสถานที่เพื่อการเรียนรู้ซึ่งสามารถขับเคลื่อนโดยใช้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 4 การสร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ครอบคลุมการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพในทุกระดับ (United Nations Development Programme (UNDP), 2019)

จะเห็นว่าระบบนิเวศถูกนำมาปรับใช้กับระบบการเรียนรู้ จึงเกิดเป็นระบบนิเวศการเรียนรู้ (Learning Ecosystem) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ตลอดจนมอบผลลัพธ์ในแบบที่ผู้เรียนต้องการ และอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญในสังคมยุคดิจิทัล คือการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพราะปัจจุบันผู้คนสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ทุกที่ ทุกเวลา ระบบการเรียนรู้จึงถูกปรับเปลี่ยนวิธีการสื่อสารที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกเพิ่มมากขึ้น โดยเอื้อต่อการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกเนื้อหาที่ต้องการเรียนได้ด้วยตัวเอง นอกจากนี้ระบบนิเวศการเรียนรู้ยังสะท้อนว่าองค์ประกอบที่แตกต่างกันมีปฏิสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อกันและกัน กระบวนการเรียนรู้ในปัจจุบันประกอบด้วยบริการ ทรัพยากรและสภาพแวดล้อมภายในองค์กรส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ ระบบนิเวศการเรียนรู้ จึงมีความสำคัญ ดังนี้ (Jaikong & Kaewkongthong, 2021; Holgado & Penalvo, 2017) 1) ช่วยเสริมสร้างพัฒนาการด้านการ

เรียนรู้ในสถานการณ์ปัจจุบัน 2) ช่วยให้ผู้คลาการพิจารณาโครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ทั้งหมดขององค์กร รวมถึงส่วนประกอบต่างๆในแบบองค์รวม 3) ช่วยออกแบบวิธีการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงสัมพันธ์และเป็นหนึ่งเดียว โดยผสมผสานกระบวนการและแนวคิดเสริมเข้าด้วยกันเพื่อปรับปรุงประสบการณ์การเรียนรู้โดยรวมให้เกิดประสิทธิภาพ 4) ช่วยออกแบบวิธีการพัฒนาส่วนบุคคล ช่วยบุคลากรเข้าถึงแหล่งเรียนรู้หรือองค์ความรู้สะดวกขึ้นเพื่อให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม 5) ช่วยกระจายการเรียนรู้ด้วยการขับเคลื่อนองค์ประกอบหลายส่วนเข้าด้วยกันโดยไม่มีใครคนใดคนหนึ่งผูกขาดความรู้ ช่วยรักษาความรู้ไว้ได้และนำไปใช้กับสถานการณ์ในการทำงานเกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้เกิดความคล่องตัวในการเรียนรู้ได้มากขึ้น และ 6) ช่วยสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ส่วนนี้มากขึ้นเพื่อให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการทำงานมากขึ้น นอกจากนี้ Azmi (2022) ยังสนับสนุนว่า ระบบนิเวศการเรียนรู้เอื้อต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เท่าเทียมกันมากขึ้นโดยผู้เรียนแต่ละคนสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ เป็นการเน้นการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการสามารถทำให้ผู้เรียนรู้ว่าได้เรียนรู้และมีประสบการณ์เพิ่มขึ้น และส่งเสริมความเป็นตัวเองของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนสามารถควบคุมตนเองได้ การเรียนรู้จะให้อากาศที่แตกต่างกันสำหรับการเจริญเติบโต

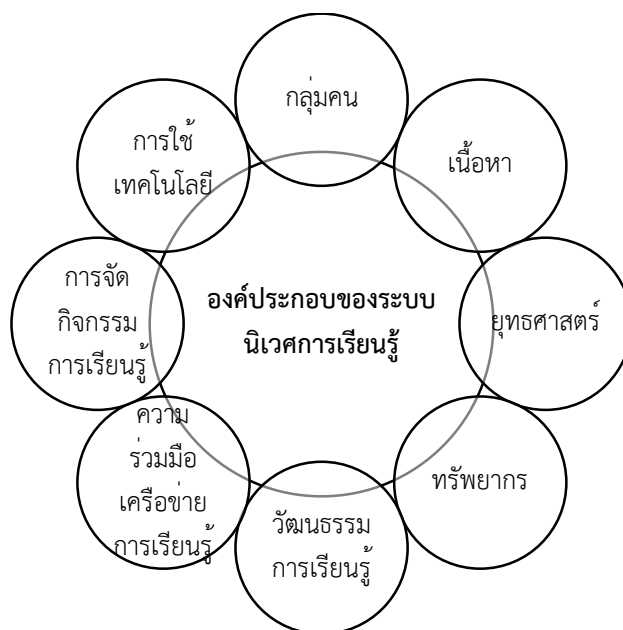
กล่าวโดยสรุประบบนิเวศการเรียนรู้ช่วยทำให้เกิดความยืดหยุ่นและความเข้าถึงง่ายในการเรียนรู้ สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่ประยุกต์ได้ตามความต้องการของแต่ละบุคคล การพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่องสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และส่งเสริมนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ในตัวบุคคลด้วย

องค์ประกอบของระบบนิเวศการเรียนรู้

ระบบนิเวศการเรียนรู้มีองค์ประกอบที่แตกต่างกันตามมุมมองของนักการศึกษา เช่น Jackson & Barnett (2020) กล่าวถึงองค์ประกอบของนิเวศการเรียนรู้ผ่านแนวคิดนิเวศการเรียนรู้รายบุคคล ซึ่งแต่ละบุคคลมีองค์ประกอบหลักที่แตกต่างกัน แต่คล้ายคลึงกันบางส่วน โดยมีองค์ประกอบด้านต่างๆ เช่น บริบทของบุคคล ได้แก่ ครอบครัว การศึกษา การทำงาน งานอดิเรก และความสนใจ ซึ่งเชื่อมโยงกับวิธีการในการเรียนรู้ ทรัพยากรของบุคคลทั้งองค์ความรู้และเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ความสัมพันธ์ของบุคคลกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวทั้งสิ่งแวดล้อมที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต กระบวนการเรียนรู้ของบุคคลที่เฉพาะเจาะจงของแต่ละบุคคล ทั้งวัตถุประสงค์ ช่วงเวลา และแนวทางในการปฏิบัติ ความตั้งใจ ความสามารถ แรงจูงใจของบุคคลในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง Eudy (2018) ระบุว่า ระบบนิเวศการเรียนรู้ ประกอบด้วยบุคคล เนื้อหา เทคโนโลยี วัฒนธรรม และยุทธศาสตร์ ที่มีอยู่ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งทั้งหมดนี้ส่งผลกระทบต่อระบบและการเรียนรู้ตามอัยวาศ์ที่เกิดขึ้นในองค์กรนั้นๆ และ Dalto (2019) กล่าวว่า ระบบนิเวศการเรียนรู้ มีองค์ประกอบดังนี้ 1) วัฒนธรรมขององค์กร เช่น วัฒนธรรมการเรียนรู้ โดยผู้นำองค์กรต้องสนับสนุนการเรียนรู้ของบุคลากรในองค์กร เป็นต้น 2) บุคคลในองค์กร ถือว่าเป็นหัวใจของระบบนิเวศการเรียนรู้และการเรียนรู้ในองค์กร ซึ่งรวมถึงบุคคลทุกระดับขององค์กร ทุกคนต้องมีบทบาทในระบบนิเวศการเรียนรู้ และได้รับประโยชน์จากระบบนิเวศการเรียนรู้ 3) เนื้อหาหลักสูตร ระบบนิเวศการเรียนรู้เป็นการนำบุคคลในองค์กรมารวมกันพร้อมกับเนื้อหาการเรียนรู้ที่สำคัญ ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและการเข้าถึงเนื้อหาการเรียนรู้ตามความต้องการ 4) เทคโนโลยี ระบบ

นิเวศการเรียนรู้ที่เข้มแข็งจะใช้เทคโนโลยี อาทิ หลักสูตร e-Learning ระบบการบริหารจัดการการเรียนรู้ ระบบต่างๆที่สนับสนุนการปฏิบัติงาน คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์เคลื่อนที่ต่างๆ 5) ยุทธศาสตร์การเรียนรู้ เพื่อช่วยให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้และพัฒนาของระบบนิเวศ การเรียนรู้ร่วมกัน ควรเริ่มต้นด้วยการทำความเข้าใจเป้าหมายขององค์กร สนับสนุนการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน ให้สอดคล้องกับเป้าหมายนั้น และพัฒนาอย่างต่อเนื่องแบบครบวงจร และจากการศึกษาของ Office of the Education Council (2021) พบว่า องค์ประกอบสำคัญของระบบนิเวศการเรียนรู้ มี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน โดยดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์การจัดการระบบนิเวศการเรียนรู้ที่มีการกำหนดวิสัยทัศน์วัตถุประสงค์เป้าหมาย วิธีการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่เป้าหมาย 2) ทรัพยากร ได้แก่ งบประมาณ บุคลากร เครื่องมือ สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ 3) วิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้ส่วนบุคคล การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจ เป็นต้น 4) การจัดทำหลักสูตรและกิจกรรมใหม่ เช่น การออกแบบหลักสูตรการเรียนรู้ใหม่โดยใช้เทคโนโลยีเป็นทางเลือกสำหรับผู้เรียน การจัดทำเนื้อหาสาระที่ตอบสนองความสนใจของผู้เรียน การกำหนดทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นต่อการพัฒนาการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน 5) การใช้เทคโนโลยี เช่น การนำ e-Learning มาใช้ในการเผยแพร่คลังความรู้ในรูปแบบคลิพวิดีโอผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ และ 6) ความร่วมมือของเครือข่าย

จะเห็นว่าระบบนิเวศการเรียนรู้ มีองค์ประกอบที่สำคัญ 8 ประการ ดังนี้ 1) กลุ่มคน ถือว่าเป็นหัวใจของระบบนิเวศการเรียนรู้และการเรียนรู้ในองค์กร ซึ่งรวมถึงบุคคลทุกระดับขององค์กร ทุกคนต้องมีบทบาทในระบบนิเวศการเรียนรู้ซึ่งเชื่อมโยงกับวิธีการในการเรียนรู้ 2) เนื้อหา เป็นองค์ความรู้ที่สำคัญเพื่อกำหนดการพัฒนาคุณภาพและการเข้าถึงเนื้อหาการเรียนรู้ตามความต้องการ 3) ยุทธศาสตร์ จะหมายถึงยุทธศาสตร์การดำเนินงาน ประกอบด้วยกำหนดวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่เป้าหมาย 4) ทรัพยากร เป็นปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินงาน รวมถึงงบประมาณ บุคลากร เครื่องมือ สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ 5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จะต้องออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละบุคคล และใช้วิธีการที่หลากหลาย 6) วัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ สิ่งที่มีหรือกลุ่มบุคลากรที่ได้รับการปลูกฝังให้มีความอยากรู้อยากเรียน และได้รับการสนับสนุนจากผู้นำองค์กร ผู้นำทีม มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และได้รับการส่งเสริมด้วยค่านิยมขององค์กร 7) ความร่วมมือของเครือข่าย การเชื่อมโยงของกลุ่มบุคคล หน่วยงาน/องค์กรเพื่อการทำงานร่วมกันให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานของสมาชิกร่วมกัน แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นและช่วยเหลือกัน และ 8) การใช้เทคโนโลยี ถือว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญการนำเทคโนโลยีมาบูรณาการร่วมกับการดำเนินงานจึงเป็นสิ่งสำคัญ และมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถของตนเองในการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ประกอบของระบบนิเวศการเรียนรู้สู่โลกอนาคต

ระบบนิเวศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การลงทุนทางการศึกษาส่วนใหญ่ในอดีตที่ผ่านมา มักทุ่มเทไปกับการศึกษาในระบบ ซึ่งยังขาดความยืดหยุ่นและไม่สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกการทำงานในอนาคต Weise (2021) จึงเสนอว่าควรให้ความสำคัญต่อผู้ที่เรียนไปด้วยทำงานไปด้วย (Working Learner) มากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุผลว่า จะมีส่วนช่วยลดภาระและความกดดันด้านค่าใช้จ่ายให้กับผู้เรียน ทั้งยังเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งมีคุณค่ามากกว่าการเรียนรู้ในตำราแต่เพียงอย่างเดียว เพราะทุกวันนี้นักปฏิรูปการศึกษาต่างให้ความสำคัญกับแนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต แต่กลับลงทุนเพียงเล็กน้อยในโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น ระบบนิเวศการเรียนรู้ใหม่ต้องเอื้อต่อการเปลี่ยนผ่านอย่างไร้รอยต่อ จากการเรียนรู้สู่การทำงาน และต้องการเครื่องมือการประเมินที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนทุกคนได้ทบทวนว่า พวกเขามีความสามารถ ชัดทักษะ และทัศนคติแบบใดบ้าง และยังมีช่องว่างอะไรีกระหว่างสิ่งที่เป็นอย่างกับเป้าหมายการเรียนรู้ที่ตั้งไว้

Weise (2021) เสนอว่าการพัฒนาระบบนิเวศการเรียนรู้จะช่วยให้นักเรียนใหม่สามารถเผชิญหน้ากับความพลิกผันของโลกการทำงานในอนาคต ได้แก่ 1) นำทางได้ (Navigable) การเรียนรู้อย่างไร้จุดหมายก็ไม่ต่างอะไรกับการล่องเรือไปในความมืด ก่อนที่ผู้เรียนจะก้าวเข้าสู่โลกการทำงาน พวกเขาควรได้รับข้อมูลที่ให้เห็นภาพของตลาดแรงงานในปัจจุบันและอนาคต ควรมีตัวช่วยนำทางที่ดี รวมถึงควรมองเห็นถึงโอกาสและทิศทางการต่อยอดอาชีพในอนาคต 2) ช่วยสนับสนุน (Supportive) สนับสนุนให้ผู้เรียนพร้อมก้าวสู่เส้นทางการทำงานในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และปราศจากอุปสรรค ความช่วยเหลือด้านอาชีพควรมีความรอบด้าน เช่น การให้คำปรึกษาแบบตัวต่อตัว การสนับสนุนด้านเทคโนโลยี ส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าถึงพื้นที่การเรียนรู้ใหม่ๆ โดย ไม่มีอุปสรรค 3) มีจุดมุ่งหมาย (Targeted) ผู้คนควรได้รับการศึกษาที่ตรงตามความต้องการของพวกเขาเป็น

การเรียนรู้ที่มีความลงตัวอย่างชัดเจนทั้งด้านทักษะ เวลา และทิศทางต่อไปในอนาคต รวมทั้งมองเห็นถึงผลตอบแทนที่คุ้มค่าของการลงทุนด้านการเรียนรู้ 4) ผสมผสาน (Integrated) ควรมีการผสมผสานรูปแบบของการเรียนรู้ไปพร้อมกับการทำงาน และ 5) โปร่งใส (Transparent) การปรับกระบวนการทำงานให้โปร่งใสเปิดเผย และยุติธรรมต่อผู้ทำงานทุกคนอย่างเท่าเทียม โดยคุณสมบัติแรกที่น่าจะจำควรพิจารณาคือทักษะและความสามารถ เช่นเดียวกับการศึกษาของ Walcutt & Schatz (2019) ที่พบว่า การสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ในอนาคตเป็นการเรียนรู้ส่วนบุคคลที่สนองต่อความต้องการของแต่ละบุคคล ครอบคลุมการเรียนรู้ทั้งการศึกษาในระบบการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งแนวคิดและรูปแบบการเรียนรู้กำลังเปลี่ยนแปลงไปจากรูปแบบการเรียนรู้ในยุคอุตสาหกรรมที่กำหนดเวลาเรียนให้ผู้เรียน และออกแบบการเรียนรู้ที่เหมือนกันสำหรับผู้เรียนทุกคนกำลังเปลี่ยนไปเป็นระบบนิเวศการเรียนรู้สำหรับอนาคต (The Future Learning Ecosystem) ที่มุ่งเน้นกระบวนการทัศนการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบองค์รวม การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) และการเรียนรู้ส่วนบุคคล (Personalized Learning) สามารถนำไปปฏิบัติได้ในหลากหลายด้านมิใช่เพียงเพื่อพัฒนาความรู้แต่ครอบคลุมการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกายและอารมณ์ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรสื่อสารกับตนเองและองค์ประกอบต่างๆ ทางด้านสังคมและวัฒนธรรม นอกจากนี้ระบบนิเวศการเรียนรู้ยังช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการสร้างสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นและสนับสนุนการเรียนรู้ของบุคคลตลอดชีวิต โดยไม่จำกัดว่าเป็นการเรียนรู้ในระบบการศึกษาที่ทำในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยเท่านั้น และสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และความรู้จากทั้งมุมมองและแง่มุมที่หลากหลาย รวมถึงสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาทางอาชีพ ช่วยสนับสนุนในการพัฒนาทักษะและความรู้ที่สอดคล้องกับทางอาชีพที่ผู้เรียนต้องการ ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับการเปลี่ยนแปลงในอุตสาหกรรมและตลาดงาน และสร้างความยืดหยุ่นและเปิดโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิตช่วยส่งเสริมให้บุคคลมีความยืดหยุ่นในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมและตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา รวมถึงสร้างพื้นที่การเรียนรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยให้โอกาสและแรงจูงใจในการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่น่าสนใจและเพื่อการพัฒนาตนเอง ตลอดจนสร้างสังคมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงระหว่างผู้เรียน และผู้สอนช่วยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ซึ่งสนับสนุนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ที่เป็นกลางที่สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต เสริมสร้างการเรียนรู้เป็นการเลือก โดยให้ผู้เรียนมีสิทธิ์ในการเลือกหลักสูตรวิชาเรียน หรือแหล่งเรียนรู้ตามความสนใจและความต้องการของตนเอง

จากการศึกษาของ Sutakham & Pitchitpatja (2022) พบว่า ระบบนิเวศการเรียนรู้ของผู้สูงอายุจะมีกลไกการผลิตในรูปแบบต่างๆ ทำให้เกิดกิจกรรมที่สร้างการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ ภายใต้เงื่อนไข 3 ประการ คือ 1) การเรียนรู้ที่เกื้อกูลซึ่งกันและกัน 2) สภาพแวดล้อมที่สร้างวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายให้กับผู้สูงอายุ และ 3) การขับเคลื่อนการเรียนรู้ผ่านพันธกิจและเป้าหมายขององค์กร โดยในแต่ละกิจกรรมนั้นนำไปสู่มิติของการเรียนรู้ทั้งในมิติสุขภาพ มิติเศรษฐกิจ มิติสังคม และมิติสภาวะ และนำไปสู่เป้าหมายของการเรียนรู้ตลอดชีวิต 4 ประการ คือ เรียนเพื่อรู้ เรียนเพื่อปฏิบัติ เรียนเพื่อที่จะเป็น เรียนเพื่อที่จะอยู่ร่วม

Setthawatbodee, et al. (2023) ศึกษากระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาในจังหวัดปทุมธานี พบว่า บริบทของระบบนิเวศการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาและชุมชน ด้านการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิด

ระบบนิเวศการเรียนรู้เป็นข้อมูลสำหรับการ นำไปสู่ประโยชน์ของระบบนิเวศการเรียนรู้สำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต การจัดระบบนิเวศการเรียนรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้นี้ยังสอดคล้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืนเป้าหมายที่ 4 การศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม สนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ Sawasdee, Hasin & Sukkananchana (2021) ได้พัฒนาแนวทางการจัดระบบนิเวศการเรียนรู้ภายในสถานศึกษารองรับการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า การจัดระบบนิเวศการเรียนรู้มีหัวใจสำคัญ คือ การทำงานร่วมกัน การพัฒนาร่วมกัน การตั้งเป้าหมายร่วมกัน ทั้งผู้บริหารโรงเรียน คุณครูและผู้เรียน รวมถึงการเปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีการเสนอแนวคิดในการพัฒนาทั้งด้านการออกแบบกิจกรรมที่ส่งผลดีต่อผู้เรียนจนสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาระบบนิเวศการเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้และยังสอดคล้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืนเป้าหมายที่ 4 การศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียมสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

จะเห็นว่าระบบนิเวศการเรียนรู้มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพิ่มทักษะคนวัยทำงาน และการเรียนรู้ตลอดชีวิต การพัฒนาพื้นที่เพื่อการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาโดยพัฒนาระบบนิเวศการเรียนรู้จึงถือเป็นวิธีที่สามารถนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี ระบบนิเวศการเรียนรู้ที่เหมาะสมและมีคุณภาพ มีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาบุคลากรและสังคม โดยการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและมีความหลากหลายช่วยสร้างสังคมที่เจริญรุ่งเรืองและยั่งยืนได้อย่างยั่งยืน การสร้างและสนับสนุนระบบนิเวศการเรียนรู้ที่เหมาะสมและยั่งยืนจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาบุคลากรและสังคมในยุคปัจจุบันและอนาคต ช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพที่แข็งแกร่งและสร้างสรรค์ พร้อมทั้งส่งผลดีต่อสังคมและเศรษฐกิจในระยะยาวด้วยการพัฒนาและเสริมสร้างความรู้และทักษะของบุคลากรที่มีคุณภาพและเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

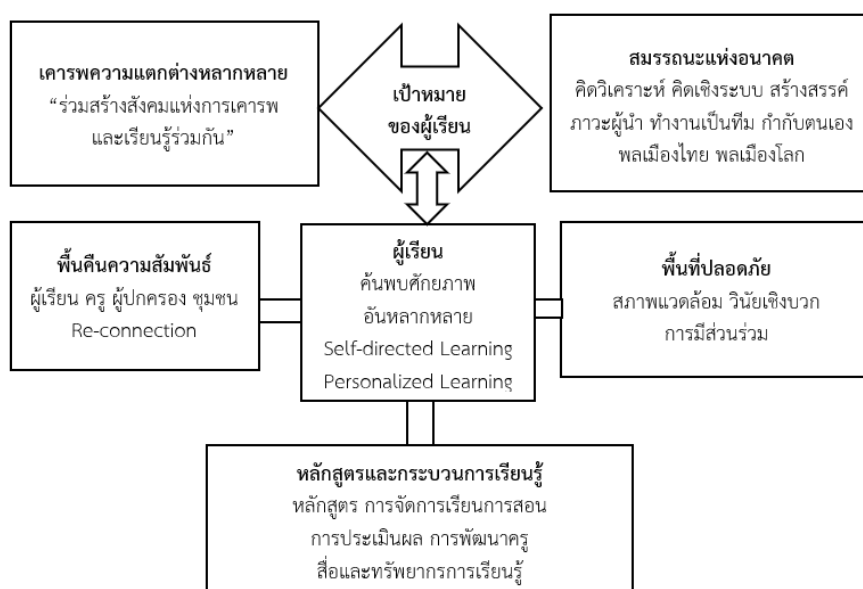
กรณีตัวอย่างของระบบนิเวศการเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จ

การพัฒนาระบบนิเวศการเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จมีทั้งในประเทศและต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นสถาบันการศึกษา องค์กรในสถานที่ทำงาน และชุมชนท้องถิ่น เช่น ศูนย์พัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตแห่งภูมิภาคอาเซียน (SEAC: South East Asia Center) ก่อตั้งขึ้นเพื่อจัดระบบนิเวศการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning Ecosystem) ให้แก่ประชาชนไทยทุกเพศทุกวัยที่สนใจ โดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมาย คือ การนำเนื้อหาความรู้ที่ดีและมีคุณภาพจากต่างประเทศมาจัดทำหลักสูตรภาษาไทยให้คนไทยสามารถเรียนรู้และเข้าใจได้ง่าย สามารถเลือกเรียนได้หลากหลายรูปแบบ SEAC ใช้กลยุทธ์แบบ 4 Line Learning เชื่อมต่อกับแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่ชื่อว่า YourNextU ซึ่งผู้เรียนสามารถเลือกเรียนตามรูปแบบที่ต้องการ สอดคล้องกับความถนัดในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้อมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ประกอบด้วย

- 1) รูปแบบออนไลน์ (Online) เน้นการเรียนรู้ผ่านหลักสูตร ด้วยวิดีโอคลิป
- 2) รูปแบบอินไลน์ (In-line) เน้นการเข้าห้องเรียนเพื่ออบรมหลักสูตรต่างๆ
- 3) รูปแบบบีไลน์ (Bee-line) เน้นการเรียนรู้ในรูปแบบแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ข้อมูล หรือเรื่องราวจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และ
- 4) ฟรอนท์ไลน์ (Front-line) ผู้เรียนสามารถเข้าถึงคลังข้อมูลการเรียนรู้สำเร็จรูป ดาวโหลดเอกสารเพื่อเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาการจัดระบบนิเวศการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องร่วมกับสถาบันการศึกษาระดับโลก อาทิ มหาวิทยาลัย

สแตนด์พอร์ต โดย Stanford Center for Professional Development, The Abridger Institute, Tirian, The Ken Blanchard Companies เพื่อนำหลักสูตรที่ทันสมัยและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงบรรจุไว้ แพลตฟอร์มการเรียนรู้และเมื่อสำเร็จหลักสูตรจะมีการมอบประกาศนียบัตรสำเร็จหลักสูตรโดยสถาบันเจ้าของหลักสูตร

Thammasat University Demonstration School (2022) ดำเนินการจัดการศึกษาภายใต้ปรัชญาที่ว่า “การเรียนรู้ที่ดีเป็นสิ่งประเสริฐสุดของชีวิต” ได้ออกแบบระบบนิเวศการเรียนรู้ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ หลักสูตร ครูและบุคลากรในโรงเรียน และสังคม ซึ่งการให้ความใส่ใจจากทุกองค์ประกอบเพื่อส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน จะเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเด็กคนหนึ่งให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ โดยกำหนดกรอบแนวคิดระบบนิเวศการเรียนรู้ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ระบบนิเวศการเรียนรู้ของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สำหรับกรณีตัวอย่างในต่างประเทศ (Office of the Education Council, 2021) เช่น ประเทศสเปน ตัวอย่างระบบนิเวศการเรียนรู้ท้องถิ่น ได้แก่ การเรียนรู้แบบเต็มเวลาทั้งในและนอกโรงเรียนสำหรับเด็กและเยาวชนทุกคนในคาตาลุญญา (Catalonia) หรือ Educaio 360 เกิดขึ้นจากความตั้งใจของมูลนิธิ Jaume Bofill ปัญหาผู้เรียนไม่ได้รับโอกาสที่เท่าเทียมเนื่องจากฐานะของครอบครัว ด้วยการลงนามความร่วมมือกับเทศบาลเพื่อจัดการเรียนรู้คุณภาพสูงนอกโรงเรียน ซึ่งการดำเนินงานเป็นไปตามนโยบายของภาครัฐ สำหรับการจัดกิจกรรมมีความหลากหลายและแตกต่างกัน ได้แก่ การสอนดนตรี เทนนิส ห้องเรียนหุ่นยนต์ การเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญในสาขาอาชีพต่างๆ มาให้ความรู้และพัฒนาสมรรถนะของเยาวชน การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ด้วยการเปิดพื้นที่กลางแจ้ง การจัดตั้งพันธมิตรระหว่างโรงเรียนและหน่วยงานต่างๆ ประเทศฟินแลนด์ ได้แก่ โครงสร้างเส้นทางวัฒนธรรมเมืองกัวปีโอ (The Kuopio Cultural Pathways) เป็นการนำ

วัฒนธรรมของเมืองกัวปีโอบูรณาการกับหลักสูตรใหม่ในแต่ละรายวิชาและสาขาวิชาที่กว้างขึ้น โดยออกแบบเส้นทางการเรียนรู้ที่เชื่อมกับแหล่งเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถเลือกได้ตามความต้องการและทุกปีจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนไปเยี่ยมชมสถาบันศิลปะอย่างน้อย 1 แห่ง ผ่านการสร้างความร่วมมือที่เข้มแข็งระหว่างโรงเรียนกับสถาบันทางวัฒนธรรม รวมถึงการได้รับทุนสนับสนุนจากเมืองกัวปีโอและคณะกรรมการแห่งชาติฟินแลนด์ ซึ่งคุณลักษณะสำคัญ 5 ประการ ที่เป็นปัจจัยความสำเร็จ คือ 1) มีการฝึกอบรมครู 2) มีบุคคลกลางที่ติดต่อประสานงานระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานด้านวัฒนธรรม 3) มีการผลิตและจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้แก่ครู 4) พัฒนาโปรแกรม Culture Pathways เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และ 5) มีการบูรณาการหลักสูตรผ่านวัฒนธรรมและศิลปะ โดยมีปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ คือ การมีวิสัยทัศน์ภาพรวมเพื่อการเรียนรู้ร่วมกันกับผู้เรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism ที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างและเจ้าของการเรียนรู้ วางวัตถุประสงค์ของแหล่งงบประมาณในการให้ทุนสำหรับการทำงานร่วมกับผู้เรียน มีแผนการศึกษาด้านวัฒนธรรมที่เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรของโรงเรียน โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงและเรียนรู้นอกห้องเรียน ประเทศอังกฤษ ได้แก่ ตัวอย่างระบบนิเวศการเรียนรู้ท้องถิ่น ได้แก่ RCA เมืองแห่งการเรียนรู้ (City of Learning) ของประเทศอังกฤษ รูปแบบการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะและการเรียนรู้ตลอดชีวิต CofL (Cities of Learning) เป็นแนวทางใหม่ในการยกระดับการเรียนรู้ตลอดชีวิตผ่านการเชื่อมโยงเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ากับการเรียนรู้เฉพาะตัวของบุคคล การจ้างงาน รวมถึงโอกาสของพลเมืองรุ่นใหม่ การระดมเครือข่ายผู้ให้บริการการเรียนรู้ที่หลากหลาย และการเชื่อมต่อโอกาสในการเรียนรู้ที่แตกต่างกันผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล เป้าหลักของ CofL ซึ่งเป็นพื้นที่การเรียนรู้และการฝึกอบรม มีเป้าหมายเพื่อรวมตัวเครือข่ายเพื่อจัดทำแผนที่และประมวลผลความหลากหลายของโอกาสในการเข้าถึงการเรียนรู้ รวมถึงการสร้างโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลเพื่อเชื่อมโยงโอกาสในการเรียนรู้ต่างๆ นอกจากนี้แต่ละเมือง/พื้นที่ได้รับการสนับสนุนให้กำหนดเป้าหมายที่ต้องการบรรลุสำหรับผู้เรียน นายจ้าง ผู้ให้บริการการเรียนรู้และฝึกอบรม รวมถึงสถาบันสังคม ปัจจัยความสำเร็จของ CofL ประกอบด้วยแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มาจากความร่วมมือและความสนใจร่วมกัน แรงจูงใจในการใช้งาน การมีส่วนร่วมกับ CofL ขับเคลื่อนโดยความสนใจของผู้เรียนที่เชื่อมโยงกับเส้นทางการเรียนรู้ที่เป็นทางการและพื้นที่การเรียนรู้ของเมือง และตัวอย่างของประเทศสหรัฐอเมริกา เช่น ระบบนิเวศการเรียนรู้ของเมืองทูซอน (Tucson) หน่วยนวัตกรรมด้านการศึกษา หรือ Edclusters (Education Innovation Clusters) หน่วยงานภายใต้องค์กร Digital Promise ได้นำแนวคิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจมาใช้บนฐานความเชื่อว่า การรวมกลุ่มและแลกเปลี่ยนทั้งความคิดและนวัตกรรมของโรงงานอุตสาหกรรม การบริการต่างๆ จะช่วยให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น ยกตัวอย่างกรณีศึกษาเมืองทูซอน ซึ่งมีการรวมกลุ่มเพื่อสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ให้เข้มแข็ง โดยใช้ระบบออนไลน์ของชุมชนสร้างเครือข่ายทำงานร่วมกัน อาทิ การใช้ระบบออนไลน์ของชุมชน Community Share ทำงานร่วมกับครูศิลปะในโรงเรียนของท้องถิ่นเพื่อสร้างประสบการณ์ด้านศิลปะ ด้านประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น และมีการขยายความร่วมมือในหลากหลายสาขาวิชาที่กว้างขึ้น ปัจจัยความสำเร็จเกิดขึ้นจาก 1) จัดให้มีพื้นที่เพื่อการปฏิบัติ 2) กระตุ้นให้เกิดโครงการการเรียนรู้เพื่อสร้างนวัตกรรม ส่งเสริมพลังเครือข่ายผ่านการสนับสนุนทางการเงิน 3) สื่อสารทั้งภายในและภายนอกเครือข่ายเพื่อแบ่งปันข้อมูล

สร้างวิสัยทัศน์ และเอกลักษณ์ร่วมกันภายในเครือข่าย 4) ประสานงานกับสมาชิกเครือข่ายเพิ่มผลกระทบสูงสุด จัดทำยุทธศาสตร์เครือข่ายและวางแผนสำหรับเครือข่ายในอนาคต 5) สนับสนุนความสำเร็จเครือข่าย สร้างการรับรู้และจัดแสดงผลงานสมาชิก 6) เชื่อมต่อสมาชิกในทุกทิศทาง รวมเครือข่าย พัฒนาระบบการ และพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อทำการเชื่อมต่อ 7) ทำงานร่วมกับภาคส่วนต่างๆแสวงหาวิธีการ เพื่อลดงานและการแย่งชิงทรัพยากร 8) ให้ความสำคัญกับค่านิยมทั่วไป สร้างคุณค่าร่วมกันในการผลักดันให้เกิดการรวมตัวกันของเครือข่าย และ 9) ปลุกฝังความเป็นสมาชิก การเชิญบุคลากรภายนอก สร้างแนวทางการมีส่วนร่วม และคงความหลากหลายของเครือข่ายไว้ และตัวอย่างของการนำระบบนิเวศการเรียนรู้ไปใช้ในชุมชนท้องถิ่น คือ The Metropolitan Regional Career and Technical Center-Rhode Island, USA ศูนย์อาชีพและเทคนิคภูมิภาคนครหลวง (MET) ใช้แผนการเรียนรู้รายบุคคลสำหรับผู้เข้าร่วมเพื่อตอบสนองความสนใจของผู้เรียน ในขณะที่เดียวกันก็สนับสนุนด้านวิชาการด้วย MET สร้างเครือข่ายองค์กรท้องถิ่นและรวมสมาชิกในชุมชนเข้าด้วยกัน เพื่อมอบโอกาสในการเรียนรู้จากประสบการณ์ให้กับผู้เรียนในโครงการอยู่ในอันดับที่หนึ่งด้านการมีส่วนร่วมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโดย Rhode Island Department of Education ในปี 2017 นักเรียน 98% ที่สำเร็จการศึกษาจาก MET ได้รับเข้าเรียนในระดับสูงกว่าสถาบันระดับมัธยมศึกษา (Hannon, et al., 2019) จากกรณีศึกษาดังกล่าวที่สรุปไว้ข้างต้นแสดงให้เห็นว่ากรอบสำหรับชุมชนในชนบทที่ต้องการสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ของตนเอง หลักรากฐานของระบบนิเวศการเรียนรู้ต้องอาศัยการแนวคิดที่เน้นย้ำโดยกำหนดไว้ก่อนหน้านั้น การสนับสนุนจากผู้กำหนดนโยบายและผู้นำด้านการศึกษา สร้างความสัมพันธ์โดยเจตนาระหว่างผู้เรียนและชุมชน เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชนเข้ามามีบทบาทสร้างอนาคตของชุมชน กรณีศึกษาแต่ละกรณีมีมุมมองที่แตกต่างกันและข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการจัดทำและการดำเนินการของระบบนิเวศการเรียนรู้ในชุมชนของตนเอง (Azmi, 2022)

จากการศึกษากรณีตัวอย่างในประเทศไทยและต่างประเทศ ทำให้เห็นว่าแต่ละประเทศให้ความสำคัญกับการสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต อาทิ การสร้างแหล่งเรียนรู้ทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนตามความสนใจ อันเป็นพื้นฐานในการสร้างให้ผู้เรียนเป็นเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมถึงพัฒนาระบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และการประเมินผลที่มีความยืดหยุ่นตามหลักสูตรการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังพบว่า มีการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและบริบท ช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลายสามารถรองรับได้ทุกเพศ ทุกวัย และความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคมเพื่อไปสู่เป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน

แนวทางการพัฒนาระบบนิเวศการเรียนรู้สู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต

การจัดระบบนิเวศการเรียนรู้ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศที่ผ่านมา พบว่า มีหลากหลายปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมและเอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของคน การจัดระบบนิเวศการเรียนรู้เป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่เอื้อให้คนไทยได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ดังนั้นแนวทางการพัฒนาระบบนิเวศการเรียนรู้สู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ควรจะเป็นเพื่อมุ่งสู่ปัจจัยแห่งความสำเร็จ มีดังนี้

1. ควรส่งเสริมให้ทุกกลุ่มคนมีการศึกษาและให้ความสำคัญกับ “ระบบนิเวศการเรียนรู้” มากขึ้น โดยอาจเริ่มต้นจากการผลักดันให้คำว่า ระบบนิเวศการเรียนรู้ เป็นวาระแห่งชาติที่มีการระบุค่านิยมในกฎหมายสำคัญของประเทศ อาทิ รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติการศึกษา เพื่อให้การขับเคลื่อนงานที่สนับสนุนระบบนิเวศการเรียนรู้ ดำเนินการได้สะดวก และเป็นระบบมากขึ้น

2. การจัดทำหลักสูตร กิจกรรม และวิธีการเรียนรู้ในสถานศึกษาทุกระดับ ควรตระหนักถึงความสำคัญของระบบนิเวศการเรียนรู้และปรับให้มีความสอดคล้องกับแนวคิดระบบนิเวศการเรียนรู้ เน้นกระบวนการแนวคิด วิธีการต่างๆ และต้องไม่ละเลยต่อเป้าหมายของการจัดระบบนิเวศการเรียนรู้ โดยเริ่มจากหน่วยงานหรือองค์กรที่ได้ดำเนินการไว้ดีแล้ว นำมาเป็นต้นแบบ สนับสนุน พัฒนาต่อยอดให้กว้างขวางออกไปอย่างเป็นระบบ

3. ทุกภาคส่วนทั้งองค์กรรัฐและเอกชนควรให้ความสำคัญและร่วมมือกันจัดให้มี “Co-learning Space” ว่าเป็นพื้นที่ส่วนกลางที่มีการจัดระบบนิเวศการเรียนรู้ที่ดี มีเทคโนโลยี อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ บรรยากาศ และความสะอาดสบายให้บริการคนทุกช่วงวัย ให้สามารถมาใช้บริการได้ตลอดเวลา ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามศักยภาพและความสนใจของแต่ละบุคคลอย่างแท้จริง

นอกจากนี้การพัฒนาระบบนิเวศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ควรดำเนินการดังนี้

1. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ ระบบนิเวศการเรียนรู้ควรสร้างวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเชื่อมโยงกับค่านิยมและทฤษฎีการเรียนรู้ที่เชื่อถือได้ เช่น การสร้างพื้นที่เรียนรู้ที่สะอาดสบายและกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นต้น

2. การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ การนำเทคโนโลยีมาบริการการเรียนรู้อย่างเป็นประจำสร้างโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลและความรู้ใหม่ๆ ได้อย่างสะดวกสบาย และเป็นไปตามความเปลี่ยนแปลงในโลกดิจิทัล

3. การสนับสนุนการเรียนรู้ทักษะ ควรสนับสนุนการพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและกับอุตสาหกรรม พร้อมให้เครื่องมือและทรัพยากรที่จำเป็นในการพัฒนาทักษะเหล่านั้น

4. การสร้างพื้นที่เรียนรู้ที่เปิดกว้าง การสร้างสภาพแวดล้อมที่เปิดกว้างและส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้เรียน เช่น การจัดกิจกรรมสัมมนา การเปิดคอร์สออนไลน์ หรือการสร้างพื้นที่สำหรับการทำงานร่วมกัน

5. การสนับสนุนการพัฒนาอาชีพ ควรสนับสนุนในการพัฒนาอาชีพของบุคคลตลอดชีวิต โดยการให้ความช่วยเหลือในการวางแผนอาชีพ การพัฒนาทักษะ และการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพผ่านการสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างเชื่อถือได้ เราสามารถสร้างสังคมที่มีความสามารถในการปรับตัวและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องได้ในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลาของวันนี้และอนาคตที่ข้างหน้า

จากแนวทางดังกล่าวเป็นการสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ที่เป็นไปได้ตลอดชีวิตและมีประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคลากรและสังคมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการสร้างสังคมที่มีความสามารถในการปรับตัวและพัฒนาตนเองอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ยังสามารถช่วยเสริมสร้างองค์ความรู้และ

ทักษะที่จำเป็นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นการสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้จึงเป็นการลงทุนที่มีความสำคัญที่จะสร้างสังคมที่มั่นคงและยั่งยืนในอนาคต

บทสรุป

ระบบนิเวศการเรียนรู้เป็นระบบที่ประกอบด้วยกลุ่มคน เนื้อหา ยุทธศาสตร์ ทรัพยากร การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ วัฒนธรรมแห่งเรียนรู้ ความร่วมมือของเครือข่าย และการใช้เทคโนโลยี รวมตัวกันเพื่อการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนตามบริบทองค์กรหรือพื้นที่ ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม อย่างยืดหยุ่นและเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกโรงเรียน เน้นการเรียนรู้แบบองค์รวม การเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อไปสู่เป้าหมายการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ระบบนิเวศการเรียนรู้ที่เหมาะสมและมีคุณภาพมีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาบุคลากรและสังคม การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เป็นนิสัยและมีความหลากหลายช่วยสร้างสังคมที่เจริญรุ่งเรืองและยั่งยืนได้อย่างยั่งยืน การพัฒนาระบบนิเวศการเรียนรู้ที่เหมาะสมและยั่งยืนจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาบุคลากรและสังคมในโลกอนาคต ช่วยพัฒนาและเสริมสร้างความรู้และทักษะของบุคลากรที่มีคุณภาพและเชี่ยวชาญด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง การพัฒนาระบบนิเวศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้เกิดประสบความสำเร็จ สิ่งที่สำคัญ คือ ควรกำหนดเป็นวาระแห่งชาติ และจัดสรรงบประมาณเพื่อเปลี่ยนแปลงการสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้สู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืนต่อไป จากกรณีตัวอย่างของการสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ทั้งประเทศไทยและต่างประเทศ พบว่าการจัดระบบนิเวศการเรียนรู้ของประเทศที่ประสบความสำเร็จ มีหลักการพื้นฐาน คือ หลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและบริบท ช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลายสามารถรองรับได้ทุกเพศ ทุกวัย และความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคมเพื่อไปสู่เป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน การเริ่มดำเนินการได้จากหลายภาคส่วน โดยพิจารณาตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ ควรจะเริ่มจากการส่งเสริมเด็กและเยาวชนผ่านสถาบันการศึกษา ดังนั้นหากประเทศไทยต้องการเห็นภาพความสำเร็จเช่นเดียวกับประเทศต่างๆ จำเป็นต้องต้องเร่งส่งเสริมและสนับสนุนด้านต่างๆ โดยอาจเริ่มต้นในสถานศึกษามีการปรับเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ เพิ่มการสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ และปรับพื้นที่การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับขนาดและบริบทของสถานศึกษา เพิ่มการระดมทุนและทรัพยากรจากภาคส่วนต่างๆ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี และนำเทคโนโลยีมาพัฒนาให้เกิดระบบนิเวศการเรียนรู้ที่ดียิ่งเหมาะสม จัดให้มีระบบการสะสมหน่วยกิต และการเทียบโอน ควรมีการยืดหยุ่นและส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการออกแบบการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่

References

- Azmi, A. (2022). *Learning Ecosystems: Improving K-12 Education Through Learner-Centered Pedagogy*. [Online]. Available: https://www.mtroyal.ca/nonprofit/Institute for Community, Mount Royal University Prosperity/_pdfs/Amirah-Azmi_Discovery-Snapshot.pdf [2024, January 20].

- Benedicts, R. (2018). **Learning Ecosystems: What Are They, and What Can They Do for You?**. [Online]. Available: <https://trainingindustry.com/> [2018, August 5].
- Bronfenbrenner, U. (2005). **Making Human Beings Human: Bioecological Perspectives on Human Development**. Thousand Oaks: Sage Publication.
- Dalto, J. (2019). Universal design for learning in general and special education teacher Preparation: A Rhode Island model. In **Proceedings of Preparing Special Education Teachers for Mild and Moderate Disabilities Conference, Kuwait University 2019** (pp.1-17). Kuwait City: Kuwait.
- Eudy, R. (2018). **What is a learning ecosystem? And how does it support corporate strategy**. [Online]. Available: <https://hsi.com/blog/what-is-a-learning-ecosystem-and-how-does-it-support-corporate-strategy> [2018, January 24].
- Hannon, V., et al. (2019). **Local learning ecosystems: Emerging models**. Innovation Unit. [Online]. Available : <https://www.wise-qatar.org/2019-wise-research-learning-ecosystems-innovation-unit/> [2019, April 1].
- Harrell, T. S. (2020). **3 Key Elements in Learning Ecosystems and Why L&D Professionals Should Care**. [Online]. Available: <https://www.bizlibrary.com> [2020, October 7].
- Holgado, A., & Penalvo, F. J. (2017). **A metamodel proposal for developing learning ecosystems” Learning and collaboration technologies: Novel learning ecosystems**. Cham: Springer International Publishing.
- Jackson, N., & Barnett, R. (2020). Introduction: Steps to ecologies for learning and practice. In N. Jackson & R. Barnett (Eds.), **Ecologies for learning and practice: Emerging ideas, sightings and possibilities**. UK: Routledge.
- Jaikong, N., & Kaewkongthong, S. (2021, July-September). Learning Ecology: Old Stories in a New Way. **Thai Education Journal (OBEC Journal)**, 18(3), 64-69. [In Thai]
- Kondratova, I., Molyneaux, H., & Fournier, H. (2017). **Design considerations for competency functionality within a learning ecosystem Learning and collaboration technologies: Novel learning ecosystems**. Cham: Springer International Publishing.
- Mingsiritham, K., & Paiwittayasiritham, C. (2023). **Sustainability learning in the digital age**. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University Press. [In Thai]
- Office of the Education Council. (2014). **Research report on Guildline for Educational development In Thailand and Preparation for browning the 21st Century**. Bangkok: Phrik Wan Graphic. [In Thai]

- Office of the Education Council. (2021). **Conditions for organizing learning ecosystems appropriate to the Thai context**. Bangkok: S.B.K. Printing. [In Thai]
- Office of the Education Council. (2022). **Education report on Ecosystem organization model learning that facilitates the development of the potential of Thai people 4.0**. Bangkok: Ministry of Education. [In Thai]
- Office of the National Higher Education Policy Council, Research and Innovation (NHCO). (2022). **Educational report for lifelong learning learning transformation Crisis and global crises**. Bangkok: Print AA. [In Thai]
- Panich, W. (2013). **Creating learning for the 21st century**. Bangkok: Siam Commercial Foundation. [In Thai]
- Sawasdee, A., Hasin, S., & Sukkananchana, K. (2021). Learning Ecosystem Guideline in School for Active Learning. **e-Journal of Education Studies, Burapha University**[Online Serial], 4 (4). Available: <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/ejes/article/view/262294> [2020, October 7]. [In Thai]
- Setthawatbodee, S., et al. (2023, January-April). The Study of Learning Ecosystem of Educational Institutions in Pathum Thani Province. **Educational Journal, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University**, 6(1), 102-113. [In Thai]
- Sutakham, K., & Pitchitpatja, P. (2022, July-December). Development of an Elderly Learning Ecosystem : A Case Study of Village Number 11 Baan Tung Pa Ka Nuea Tung Phee Subdistrict Administrative Organization, Mae Wang District, Chiang Mai Province. **Political Science and Public Administration Journal**, 13(2), 243-272. [In Thai]
- Thammasat University Demonstration School. (2022). **Learning Ecosystem**. [Online]. Available: <https://thaipublica.org/wp-content/uploads/2022/> [2022, May 5]. [In Thai]
- United Nations Development Programme [UNDP]. (2019). **Human Development Report 2019 Beyond income, beyond averages, beyond today: Inequalities in human development in the 21st century**. USA: New York.
- Walcutt, J. J., & Schatz, S. (2019). **Modernizing Learning: Building the Future Learning Ecosystem**. Washington, DC: Government Publishing Office.
- Weise, M. R. (2021). **Long Life Learning: Preparing for jobs that don't even exist yet**. Hoboken, NJ: Wiley.

ผลของการจัดโปรแกรมค่ายภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21

ของนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

Effects of Organizing an English Camp Program to Develop English

Skills in the 21st Century of Students, Faculty of Public Health,

Ubon Ratchathani Rajabhat University

ชัยกฤต ยกพลชนชัย*

Chaiyakrit Yokphochanacha

เพ็ญมาศ สุนทรจิตต์*

Renmat Sukonthajit

นพรัตน์ ส่งเสริม*

Nopparat Songserm

ญาณิฐา แพงประโคน*

Yanita Peakprakorn

Received : September 22, 2023

Revised : January 15, 2024

Accepted : June 26, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการจัดค่ายการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 ในนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงที่สมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 246 คนเข้าร่วมกิจกรรม โดยการให้โปรแกรมรูปแบบค่าย English camp ติดต่อกันจำนวน 3 วัน 2 คืน จำนวน 3 กิจกรรม ผ่านกระบวนการแรงสนับสนุนทางสังคมอย่างเป็นระบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ และ Paired Samples T-Test ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาในรูปแบบค่าย English camp มีค่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับค่าเฉลี่ยผลต่างคะแนนความรู้ เท่ากับ 6.08 สรุปผลการให้ของโปรแกรมการจัดค่ายการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 ผ่านกระบวนการแรงสนับสนุนทางสังคมอย่างเป็นระบบในรูปแบบค่ายภาษาอังกฤษนั้นสามารถปรับเปลี่ยนความรู้นักศึกษาในทิศทางที่ดีขึ้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่อื่นๆ ได้

คำสำคัญ : โปรแกรม / ทักษะภาษาอังกฤษ / ค่ายภาษาอังกฤษ / ศตวรรษที่ 21

*อาจารย์ประจำคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

Lecturer in Faculty of Public Health, Ubon Ratchathani Rajabhat University(Corresponding Author)

e-mail: chaiyakrit.y@ubru.ac.th

ABSTRACT

This research is quasi-experimental research to study the results of the camp project to develop English skills in the 21st century for students in the Faculty of Public Health. A purposive sample of 246 people who voluntarily participated in the activity was selected. By providing a program in the form of an English camp for 3 consecutive days and 2 nights, totaling 3 activities. Through a systematic social support process Data were analyzed using statistics, frequencies, percentages, and paired sample t tests. The research results found that Comparative analysis of the average knowledge scores before and after participating in the workshop on developing English language skills in the 21st century for students in the form of an English camp was significantly different. at the average level Knowledge score difference: 6.08. conclusion of the results of the camp project to develop English language skills in the 21st century through a systematic social support process in the form of an English camp. It can change the knowledge of students in a better direction and can be applied. In other areas

Keywords : Program / English Skills / English Camp / 21st Century

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกของการศึกษายุค Education 4.0 แห่งศตวรรษที่ 21 จะพลิกโฉมรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงทักษะที่จำเป็นและสอดคล้องต่อการจัดการศึกษาสำหรับครูผู้สอนและสถานศึกษา ประจวบกับวิกฤตโควิด-19 ทั่วโลก ที่กำลังเปลี่ยนแปลงสภาพของเศรษฐกิจ วิถีชีวิตการทำงาน การดำรงชีวิต รวมถึงวิถีแห่งการเรียนรู้ทั่วโลก (Media Thailand, 2021)

ประเทศไทยมีความพยายามปรับเปลี่ยนวิธีการที่เหมาะสมนำเทคโนโลยีเว็บไซต์มาสร้างฐานการเรียนรู้ในการวางรากฐานการศึกษาร่วมกันผสมผสานแนวคิด สร้างแนวทางการศึกษานวัตกรรม วิธีการ รวมถึงเทคโนโลยีการศึกษาที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อนำไปสู่การใช้งานร่วมกันเป็นที่ยอมรับได้ เทคโนโลยีเป็นอีกพลังสำคัญของการขับเคลื่อนโลกด้านการศึกษา สถาบันการศึกษาจำเป็นต้องกำหนดรูปแบบหรือโมเดลการศึกษาเรียนรู้กับเทคโนโลยีไว้ 4 แบบ ได้แก่ Computer-based Learning, Online Learning, e-Learning และ Distance Learning และการออกแบบการเรียนรู้ที่ดีและครอบคลุมสนองตามความสามารถของผู้เรียนทั้ง Computer-based Learning, Online Learning หรือ e-Learning ต่างเป็น Subset ของ Distance Learning แทบทั้งสิ้น แม้ว่าในความเป็นจริง ทั้ง Computer-based Learning, Online Learning และ e-Learning ต่างก็สามารถขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเต็มรูปแบบด้วยตัวมันเองได้ (Media Thailand, 2021)

การศึกษาไทยในปัจจุบัน เป็นยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เปิดกว้าง มีหลากหลายรูปแบบให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองอย่างรวดเร็วโดยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของไทย เพื่อให้ก้าวทันโลกยุคใหม่ที่ไร้ขอบเขตภายใต้จินตนาการของมนุษย์ที่สร้างขึ้น การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นสามารถนำไปใช้ได้จริงในวิชาชีพในอนาคต

คณะสาธนาสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มีแผนการจัดการเรียนการสอน และแผนพัฒนานักศึกษาในยุคการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ตามหลัก 3R8C โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญประกอบกับนโยบายที่เน้นการเพิ่มทักษะทางด้านวิชาการและทักษะทางด้านการปฏิบัติงานรอบด้าน เพื่อเป็นเตรียมคุณภาพการศึกษาอย่างเต็มความสามารถ ให้เกิดประโยชน์ต่อนักศึกษา ตามกรอบวิสัยทัศน์สังคมเพื่อพัฒนาเป็นนักคิด นักสื่อสาร นักประสานงานหลากหลายภาษาที่จะเป็นข้อได้เปรียบทางสังคมของบัณฑิตมหาวิทยาลัยคณะสาธนาสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีจึงเล็งเห็นความสำคัญที่ต้องพัฒนาสมรรถนะภาษาอังกฤษเพื่อยกระดับคุณภาพนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสำหรับศตวรรษที่ 21 อันส่งผลให้นักศึกษาเกิดความมั่นใจและเข้าใจ (Communication Information and Media Literacy) คือการมีทักษะในการสื่อสารและการรู้เท่าทันสื่อ โดยเฉพาะบทบาทการประกอบอาชีพการทำงานเกี่ยวข้องกับการเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยและนักวิชาการด้านสาธนาสุขมีความจำเป็นในการใช้ภาษาในการสื่อสารและการทำงานอีกทั้งทักษะทางภาษาอังกฤษยังสามารถเปิดโอกาสให้นักศึกษามีโอกาสผ่านการคัดเลือกเข้าทำงานมากยิ่งขึ้นต่อไป (Smart I Camp, 2021)

จากความสำคัญข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลของการจัดโปรแกรมค่ายภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษา คณะสาธนาสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมนักศึกษาสู่การแข่งขันและความได้เปรียบในตลาดแรงงานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ก่อนหลังการจัดโปรแกรมการคัดค่ายการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษา ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมค่ายภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21

สมมติฐานงานวิจัย

ทักษะภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษา ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมค่ายภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

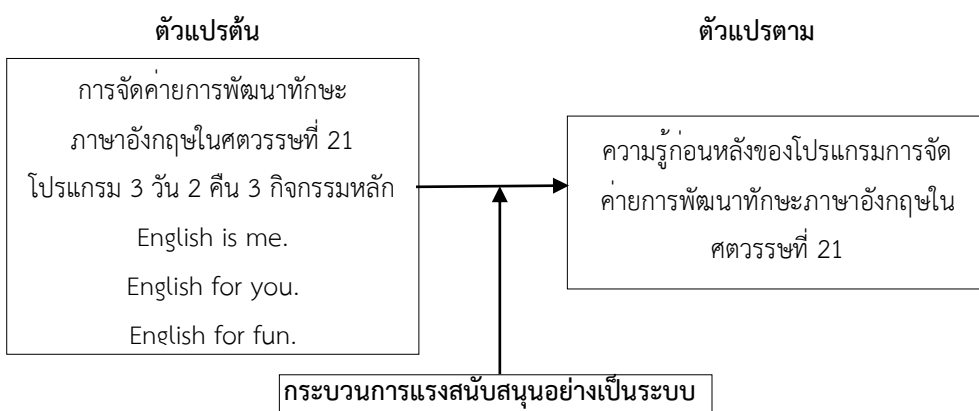
การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการคัดค่ายการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดทฤษฎีแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อประยุกต์ใช้ในการวิจัย โดยการให้โปรแกรมติดต่อกันจำนวน 3 วัน 2 คืน จำนวน 3 กิจกรรมผ่านกระบวนการแรงสนับสนุนทางสังคมอย่างเป็นระบบได้รับการพิทักษ์สิทธิ์จากการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างอย่างเหมาะสม ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์จำนวนภาคปกติจำนวน 400 คน เลือกกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงที่สมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 246 คนเข้าร่วมกิจกรรม

เครื่องมือการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ใช้แบบวัดความรู้ความเข้าใจทักษะภาษาอังกฤษ ที่มีค่าความตรงของเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ค่า IOC เท่ากับ 0.76 และความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ค่า Reliability (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.82 และเครื่องมือในการจัดโปรแกรมใช้แนวคิดทฤษฎีแรงสนับสนุนทางสังคม โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

ดำเนินกิจกรรมโดยวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษทั้งหมด 4 ท่านใน 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ 1 English is me ได้แก่ Conversations, Performance Acting and Music Class, Clip my Life. Clip my English Skills. กิจกรรมที่ 2 English for you ได้แก่ อบรมเชิงปฏิบัติการทักษะ Grammar และ Error Identification, ทักษะการอ่าน (Reading), ทักษะ Grammar และทักษะการฟัง (Listening), กิจกรรมที่ 3 English for Fun ได้แก่ English Song, English Health Case, English New ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางแสดงโปรแกรมกำหนดการจัดกิจกรรม English Camp Program

วัน เวลา	English Camp Program 2023
19/02/2566	English Camp Program 2023 / 4 Group
08.30-09.00	Group 1 Group 2 Group 3 Group 4 ทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และกิจกรรม Ice Breaking (ละลายพฤติกรรม) By English is me Program. Introduce yourself, My style

ตารางที่ 1 (ต่อ)

วัน เวลา	English Camp Program 2023			
09.00-12.00	Group 1 English for you อบรมเชิงปฏิบัติการ ทักษะ Grammar and Error identification	Group 2 English for you อบรมเชิงปฏิบัติการ English for you Program. Reading skills	Group 3 English for you อบรมเชิงปฏิบัติการ English is me Program. ทักษะ Conversations	Group 4 English for you อบรมเชิงปฏิบัติการ ทักษะ Grammar and Listening skills
12.00-13.00	พักรับประทานอาหารกลางวัน			
13.00-17.00	Group 1 English for you อบรมเชิงปฏิบัติการ Reading skills	Group 2 English for you อบรมเชิงปฏิบัติการ Grammar and Error identification	Group 3 English for you อบรมเชิงปฏิบัติการ Grammar and Listening skills	Group 4 English for you อบรมเชิงปฏิบัติการ English is me Program. Conversations
17.00-18.00	พักรับประทานอาหารเย็น			
20.30	พักผ่อน			
20/02/2566	English Camp Program 2023 / 4 Group			
07.00-08.00	ลงทะเบียน			
08.00-09.00	Group 1 Group 2 Group 3 Group 4 กิจกรรมIce Breaking (ละลายพฤติกรรม) By English for fun Program. English song, English health case, English new.			
09.00-12.00	Group 1 English for you อบรมเชิงปฏิบัติการ Grammar and Listening	Group 2 English for you อบรมเชิงปฏิบัติการ English is me Program. Conversations	Group 3 English for you อบรมเชิงปฏิบัติการ Grammar and Error identification	Group 4 English for you อบรมเชิงปฏิบัติการ Reading skills
12.00-13.00	พักรับประทานอาหารกลางวัน			

ตารางที่ 1 (ต่อ)

วัน เวลา	English Camp Program 2023			
13.00-16.30	Group 1 อบรมเชิงปฏิบัติการ English is me Program. ทักษะ Conversations	Group 2 อบรมเชิงปฏิบัติการ Grammar and Listening skills	Group 3 อบรมเชิงปฏิบัติการ Reading skills	Group 4 อบรมเชิงปฏิบัติการ Grammar and Error identification
16.30-17.00	Group 1 Group 2 Group 3 Group 4 ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-Test)			
18.00-20.30	Group 1 Group 2 Group 3 Group 4 กิจกรรม Ice Breaking (ละลายพฤติกรรม) โดย English is me Program. Performance acting and Music Class.			
20.30	พักผ่อน			
21/02/2566	English Camp Program 2023 / 4 Group			
08.00-08.30	Group 1 Group 2 Group 3 Group 4 กิจกรรม Ice Breaking (ละลายพฤติกรรม) โดย English for fun Program. English new.			
09.00-12.00	English is me program. กิจกรรม Group Activity Show Case. Clip my life. Clip my English skills.			
12.00-13.00	พักรับประทานอาหารกลางวัน			
13.00-16.30	กิจกรรม Group Rally English for Fun Performance acting and Music Class. English song, English health case, English new.			
16.30-17.00	รับมอบใบประกาศกิจกรรมและมอบ Gift Voucher ให้กับนักศึกษา ปิดโครงการ/Close program			

การรวบรวมข้อมูล

1. การกำหนดหัวข้อ วัตถุประสงค์และกรอบแนวคิด วางแผนดำเนินการตามหลัก PDCA โดยยึด ทัศนวิสัยแรงบันดาลใจทางสังคม ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2566
2. การประชุมทีมวิจัยกำหนดรูปแบบการวิจัย ประชุมกลุ่มเป้าหมายเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์บทบาทผู้วิจัยการศึกษาและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง
3. ดำเนินการใส่กิจกรรมผ่านกระบวนการแรงบันดาลใจทางสังคมอย่างเป็นระบบโปรแกรมติดต่อกัน จำนวน 3 วัน 2 คืน 3 กิจกรรม โดยวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษทั้งหมด 4 ท่าน

4. การกำหนดรหัสกลุ่มตัวอย่างและแยกข้อมูลส่วนบุคคลพร้อมทั้งกำหนดวิธีการทำลายข้อมูลทิ้งเมื่อมีการวิเคราะห์เสร็จสิ้น

5. พิจารณากลุ่มตัวอย่างโดยมีการประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย รายละเอียดเครื่องมือในการทำวิจัยตลอดจนระบุชื่อใช้รหัสแทนตัวบุคคลหากประสงค์ออกจากกลุ่มเป้าหมายระหว่างการดำเนินการวิจัยก็สามารถดำเนินการได้ทันที

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้อธิบายข้อมูลทั่วไป ด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) สถิติทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบในกลุ่มตัวอย่างเดียวกันด้วย Paired t-test

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 118 ร้อยละ 48.0 และ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 แยกสาขาเป็นสาขารณสุขชุมชน จำนวน 61 คน ร้อยละ 24.8 สาขาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย จำนวน 67 คน ร้อยละ 27.2

ผลระดับความรู้ก่อนและหลังการอบรม English Camp. การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลจำนวน ร้อยละ แปรผลระดับความรู้ก่อนและหลังการอบรม English Camp การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน จำนวน 61 คน

ช่วงระดับความรู้เกณฑ์ของ Bloom	ก่อนอบรม			หลังอบรม		
	จำนวน	ร้อยละ	แปรผล	จำนวน	ร้อยละ	แปรผล
ต่ำกว่าร้อยละ 60 (≤ 12 คะแนน)	61	100.0	ต่ำ	14	23.0	ต่ำ
ช่วงร้อยละ 60-80 (13-16 คะแนน)	0	0	ปานกลาง	37	60.7	ปานกลาง
มากกว่า ร้อยละ 80 (≥ 16 คะแนน)	0	0	สูง	10	16.4	สูง

จากตารางที่ 2 ก่อนการอบรมกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 100 หลังการอบรมกลุ่มเป้าหมายมีความรู้เพิ่มขึ้นอยู่ในระดับปานกลางและระดับสูง ร้อยละ 60.7 และร้อยละ 16.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ ก่อนและหลังเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน

ตัวแปร	$\bar{X}$		Mean Diff	95%CI	t	df	p-Value
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง					
ความรู้	8.90	20.48	11.58	10.32-12.83	18.46	60	<0.001**

**มีระดับนัยทางสถิติระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน พบว่ามีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเท่ากับ 8.90 และ 20.48 ตามลำดับ และมีค่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .001$) โดยมีค่าเฉลี่ยผลต่างคะแนนความรู้ เท่ากับ 11.58

ผลระดับความรู้ก่อนและหลังการอบรม English Camp การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย จำนวน 67 คน

ตารางที่ 4 แสดงผลจำนวน ร้อยละ แปรผลระดับความรู้ก่อนและหลังการอบรม English Camp

ช่วงระดับความรู้เกณฑ์ของ Bloom	ก่อนอบรม			หลังอบรม		
	จำนวน	ร้อยละ	แปรผล	จำนวน	ร้อยละ	แปรผล
ต่ำกว่าร้อยละ 60 (≤ 12 คะแนน)	67	100	ต่ำ	33	49.3	ต่ำ
ช่วงร้อยละ 60-80 (13-16 คะแนน)	-	-	ปานกลาง	34	50.7	ปานกลาง
มากกว่า ร้อยละ 80 (≥ 16 คะแนน)	-	-	สูง	-	-	สูง

จากตารางที่ 4 ก่อนการอบรมกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 100 หลังการอบรมกลุ่มเป้าหมายมีความรู้อยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 49.3 เพิ่มขึ้นเป็นระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 50.7

ตารางที่ 5 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างก่อนหลังการอบรม English Camp สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย จำนวน 67 คน

ตัวแปร	$\bar{X}$		Mean Diff	95%CI	t	df	Sig.
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง					
ความรู้	5.50	11.58	6.08	5.46-6.68	19.93	66	$\leq 0.001^{**}$

**มีระดับนัยทางสถิติระดับ 0.01

จากตารางที่ 5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย พบว่า ค่าเฉลี่ยก่อนและหลังเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ 5.50 และ 11.58 ตามลำดับ และมีค่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .001$) โดยมีค่าเฉลี่ยผลต่างคะแนนความรู้ เท่ากับ 6.08

ผลระดับความรู้ก่อนและหลังการอบรม English Camp การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัยและสาขาสาธารณสุขชุมชน จำนวน 118 คน

ตารางที่ 6 แสดงผลจำนวน ร้อยละ แปลผลระดับความรู้ก่อนและหลังการอบรม English Camp

ช่วงระดับความรู้เกณฑ์ของ Bloom	ก่อนอบรม			หลังอบรม		
	จำนวน	ร้อยละ	แปลผล	จำนวน	ร้อยละ	แปลผล
ต่ำกว่าร้อยละ 60 (≤ 12 คะแนน)	118	100	ต่ำ	73	61.9	ต่ำ
ช่วงร้อยละ 60-80 (13-16 คะแนน)	-	-	ปานกลาง	28	23.7	ปานกลาง
มากกว่า ร้อยละ 80 (≥ 16 คะแนน)	-	-	สูง	17	14.4	สูง

จากตารางที่ 6 ก่อนการอบรมกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 100 หลังการอบรมกลุ่มเป้าหมายมีความรู้อยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 61.9 เพิ่มขึ้นเป็นระดับปานกลางและระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 23.7 และ 14.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างก่อนหลังการอบรม English Camp

ตัวแปร	$\bar{X}$		Mean Diff	95%CI	t	df	Sig.
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง					
ความรู้	8.89	14.75	5.86	5.05-6.64	14.56	117	$\leq 0.001^{**}$

**มีระดับนัยทางสถิติระดับ 0.01

จากตารางที่ 7 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัยและสาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเท่ากับ 8.89 และ 14.75 ตามลำดับ และมีค่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .001$) โดยมีค่าเฉลี่ยผลต่างคะแนนความรู้ เท่ากับ 5.86

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการจัดค่ายการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 ในประชากรเป็นนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ จำนวนภาคปกติจำนวน 400 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงที่สมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 246 คนเข้าร่วมกิจกรรม โดยการให้โปรแกรมในรูปแบบค่าย English Camp ติดต่อกันจำนวน 3 วัน 2 คืน จำนวน 3 กิจกรรมผ่านกระบวนการแรงสนับสนุนทางสังคมอย่างเป็นระบบในกุมภาพันธ์ 2566 พบว่า

ผลการวิจัยภายหลังการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในรูปแบบค่าย English Camp ผ่านกระบวนการแรงสนับสนุนทางสังคมอย่างเป็นระบบนักศึกษามีคะแนนความรู้เพิ่มขึ้นเกิดจากแรงสนับสนุนทางสังคมอย่างเป็นระบบผ่านโปรแกรมติดต่อกันจำนวน 3 วัน 2 คืน 3 กิจกรรม โดยวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษทั้งหมด 4 ท่านอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ Sakulrungalat, Chaiyaratana & Tiwaree (2022) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของโปรแกรมการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ในนักศึกษาพยาบาล พบว่าหลังเข้าร่วมโปรแกรมการสอน กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

และมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ Phongsakchat, Areesoponpichet & Navicharern (2019) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมพัฒนาความรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ 3 อ. ตามภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข พบว่าผลการศึกษา พบว่ากลุ่มทดลอง มีระดับคะแนนความรู้ด้านสุขภาพและคะแนนพฤติกรรมสุขภาพ 3 อ. ตามภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยรวม ภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรม สูงกว่าช่วงก่อนเข้าร่วมโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ Chabkhuntod, et al. (2020) ได้ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง ต่อความรู้ ความมั่นใจ และความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาลมารดาและทารกในระยะคลอดของนักศึกษาพยาบาล พบว่าหลังจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองความรู้การพยาบาลมารดาและทารกของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัยและสาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน พบว่า มีค่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .001$) สอดคล้องกับ Sondee, Khamsri & Praphason (2020) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการเตรียมความพร้อมนักศึกษา ก่อนฝึกภาคปฏิบัติต่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ในนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 โดยรวมหลังเข้าร่วมโปรแกรมการเตรียมความพร้อมนักศึกษาก่อนฝึกภาคปฏิบัติสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ Yotachan, Sukjairungwattana & Chantaranamchoo (2023) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี พบว่าปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรีคือการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับ Turner, et al. (2022) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล ภายหลังการเรียนโดยรูปแบบที่สมบูรณ์ค่าเฉลี่ยรวมของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ Gaillet, et al. (2023) ได้ศึกษาการประเมินโปรแกรมการฝึกอบรมปฏิบัติการด้านสุขภาพของฝรั่งเศสโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นักศึกษาด้านการแพทย์และสถาบันโฮสต์ พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยหลังโปรแกรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ Pai, et al. (2021) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมปฏิบัติการการให้ความรู้ทางการพยาบาลแบบจำลองสถานการณ์ต่อความตระหนักรู้เกี่ยวกับอคติทางเพศและอุปสรรคด้านความเป็นมิตรทางเพศในนักศึกษาพยาบาลมือใหม่ พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยหลังโปรแกรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยที่เพิ่มขึ้น เกิดจากการอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษสามารถไปใช้ในสาขาอื่นในสถาบันการศึกษาได้

2. จากผลการวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในกลุ่มนักศึกษาสาขาอื่นในสถาบันการศึกษาได้
อย่างเป็นระบบและการประเมินผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนตามศตวรรษที่ 21 ได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

สถาบันการศึกษาสามารถประยุกต์ใช้การเรียนการสอนการวิจัย โดยยึดแนวคิดกรอบการเรียนรู้การ
พัฒนาในศตวรรษที่ 21 ในรายวิชาอื่นๆ เพื่อต่อยอดการวิจัยนำผลไปใช้ให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนและ
ผู้สอนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีกับผู้เรียนและนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

References

- Chabkhuntod, P., et al. (2020, November-December). Effects of Simulation Based Learning Model on Knowledge, Self-Efficacy and Abilities of Applying Nursing Process Skills during Intrapartum Care of Nursing Students. **Journal of Health Science**, 29(6), 1061-1072. [In Thai]
- Gaillet, M., et al. (2023, October). Evaluation of a French health action-training program by its stakeholders; healthcare students and host institution. **Nurse Education Today**, 129, 105904.
- Media Thailand. (2021). **Education 4.0 and the Fourth Industrial Revolution (IR4.0)**. [Online]. Available: <https://www.mediathailand.org/2021/06/education-40-4-ir40.html> [2023, September 20]. [In Thai]
- Pai, H-C., et al. (2021, July). The effect of a situation model nursing education action program on gender-bias awareness and gender-friendliness barriers in novice nursing students. **Nurse Education in Practice**, 54, 103129.
- Phongsakchat, P., Areesoponpichet, S., & Navicharern, R. (2019, May-August). The Effect of Health Literacy Development Program and 3E Health Behaviors based on Local Wisdom among Nursing Students in Praboromarajchanok Institute for Health Workforce Development, Ministry of Public Health. **Journal of Health and Nursing Research**, 35(2), 199-209. [In Thai]
- Sakulrungalat, T., Chaiyaratana, C., & Tiwaree, C. (2022, January-March). Effectiveness of teaching program to develop the critical thinking skills among nursing students. **The Journal of Faculty of Nursing Burapha University**, 31(1), 17-29. [In Thai]
- Smart I Camp. (2021). **21st Century Skills: The Skills of the 21st Century**. [Online]. Available: <https://smart-icamp.com/> [2025, March 2]. [In Thai]

- Sondee, S., Khamsri, R., & Praphason, W. (2020, January-April). Effects of a Nursing Practicum Preparation Program on the Level of 21st Century Skills among Nursing Students. **The southern college network journal of Nursing and Public Health**, 7(1), 281-292. [In Thai]
- Turner, K., et al. (2022, January-April). Development of a Pedagogical Model to Promote 21st Century Skills of Nursing Students. **Nursing Journal of the Ministry of Public Health**, 28(1), 127-138. [In Thai]
- Yotachan, K., Sukjairungwattana, T., & Chantaranamchoo, N. (2022, January-June). Casal factors affecting learning and innovation skills in the 21st century of secondary school students in lopburi province. **Journal for social sciences research**, 14(1), 196-213. [In Thai]

ความรู้การบริหารเมืองจากแผนที่ภาษีท้องถิ่นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย : กรณีศึกษา

เทศบาลนครนครสวรรค์

City Management Knowledge from Local Tax Map and Policy

Recommendation : Nakhon Sawan Municipality Case Study

ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์*

Direk Patmasiriwat

ณัฐพล สร้อยสมุทร**

Nuttapon Sroisamut

พิชิต รัชตพิบูลภพ***

Pichit Ratchatapibhunphob

เมรดี อินอ่อน****

Meradee Inon

Received : November 6, 2023

Revised : February 23, 2024

Accepted : April 29, 2024

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เสนอการวิเคราะห์การกระจายตัวของแปลงที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และมูลค่าทรัพย์สินโดยอาศัยฐานข้อมูลขนาดใหญ่ของเทศบาลนครสวรรค์ ภายใต้ชื่อ “แผนที่ภาษีท้องถิ่น” ตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่เริ่มประกาศในปี พ.ศ. 2562 และมีผลใช้บังคับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 เป็นข้อมูลที่มีคุณค่าต่อการวิจัยและช่วยให้เข้าใจเศรษฐกิจเมือง กล่าวคือ ระบุขนาดพื้นที่รายโซน ราคาประเมินที่ดิน ประเภทการใช้ประโยชน์ในที่ดิน ประเภทอาคาร และที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ จึงนำมาวิเคราะห์สถิติเปรียบเทียบรายโซน การประมาณความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าทรัพย์สินกับตัวแปรที่เกี่ยวข้อง เช่น ขนาดพื้นที่ ขนาดสิ่งปลูกสร้าง ดัชนีโซน

*อาจารย์ประจำคณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

Lecturer in Development Economics National Institute of Development Administration

**กรรมการผู้จัดการ บริษัท กราฟฟิค เอ แอปพรaisal จำกัด

Managing Director / Graphic A Appraisal Co., Ltd

***อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Lecturer in Political Science and Law Burapha University(Corresponding Author)

e-mail: pichit.ra@go.buu.ac.th

****นักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจเศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร มหาวิทยาลัยนเรศวร

Doctoral Student Faculty of Business Administration Economics and Communication Naresuan University

ลักษณะการใช้ประโยชน์ (ห้างสรรพสินค้า โรงแรม) ส่งผลต่อมูลค่าทรัพย์สิน การประมาณการด้วยสมการถดถอยของมูลค่าทรัพย์สิน (ผลคูณของมูลค่าที่ดินและมูลค่าอาคาร) สะท้อนว่าภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างฉบับใหม่บ่งชี้ถึงผลกระทบส่วนเพิ่มว่าการเพิ่มขึ้นของขนาดที่ดินและพื้นที่สิ่งปลูกสร้างทำให้มูลค่าของทรัพย์สินเพิ่มขึ้นตามฐานภาษีท้องถิ่น

คำสำคัญ : แผนที่ภาษี / พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง / การแบ่งโซนที่ดินและอาคาร / แบบจำลองมูลค่าทรัพย์สิน / ประเทศไทย

ABSTRACT

This study investigates the new development in local administration under the so called “Local Tax Map” in associated with the Land and Building Tax, enacted in the year 2019 and effective since 2020. The new local tax map is a big data in the sense that it collects all land parcels and building units information in the local boundary area, with details such as land area, assessed land price, land use types, types of building, and geographical locations. Therefore, analyze regional comparative statistical data and estimate the relationship between asset value and related variables such as area size, building size, dummy zones and usage characteristics (shopping centers, hotels) affects the value of property. The regression estimates of property value (a combination of land value and building value) reflect that the New Land and Building Tax indicates marginal effect, i.e. an increase in land area and building area led to increase in property, and according local tax base.

Keywords : Tax Map / Land and Building Tax Act /

Zonal Distribution of Land Parcels and Buildings / Property Value Modeling / Thailand

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เมืองเติบโตเนื่องจากการที่ประชากรนับพันนับหมื่นคน ร้านค้า สถานประกอบการ โรงงาน หอพัก ฯลฯ มารวมตัวประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่ใกล้เคียงกัน โดยมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ในด้านหนึ่งทำให้เกิดการผลิต (Production and Value Added) อีกด้านหนึ่งเกิดการจ้างงาน (Employment) (Goswami & Lall, 2019) และ Glaeser (2012) เสนอการวิเคราะห์พัฒนาการของเมืองจากประวัติศาสตร์ของประเทศต่างๆ ในยุคกลาง (Middle Age) มูลค่าเพิ่มส่วนใหญ่เกิดจากการเกษตรเป็นสำคัญ หมายถึง แหล่งผลิตในชนบท ที่ดินและแรงงานเป็นปัจจัยการผลิตสำคัญและผู้อำนาจในยุคนั้นคือผู้ครอบครองที่ดินขนาดใหญ่และกำลังแรงงาน (ทาส) ต่อมาวิวัฒนาการด้านการค้า การขนส่งทางทะเลส่งผลสนับสนุนการเติบโตของเมืองในฐานะเป็นศูนย์กลางพาณิชย์กรรม ศูนย์กลางการบริหารหรืออำนาจรัฐ ภายหลังปฏิวัติอุตสาหกรรมเครื่องจักรไอน้ำส่งผลต่อการผลิตขนาดใหญ่ (Mass Production) กล่าวคือการผลิตโดยโรงงาน ซึ่งส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตเมือง และ

พัฒนาการขนส่งทางราง (รถไฟ) นำวัตถุดิบจากการเกษตรและชนบทมาผลิตสินค้าในเมืองเพื่อการจำหน่าย และส่งออก ทำให้ “ระยะทาง” (Distance) ไม่เป็นอุปสรรคต่อมา Glaeser & Cutler (2021) ได้ขยายกรอบวิเคราะห์เกี่ยวกับการเจริญและความเสื่อมเมือง ซึ่งเกี่ยวข้องกับโรคระบาด ข้อเสนอพื้นฐานสำคัญ คือ ก) การที่ประชาชนจำนวนมากมาพำนักอาศัยในเมือง การผลิตแบบโรงงานและการดำรงอยู่ในสภาพแออัด ย่อมส่งผลต่อความเสี่ยงการเกิดโรคระบาด ข) ผู้บริหารเมืองมีบทบาทสำคัญในการบริหารบ้านเมืองเพื่อป้องกันความเสี่ยงโรคระบาด มาตรการกีดกันโรคระบาดจากการอพยพย้ายถิ่นฐานของผู้คน ภาครัฐควรมีบทบาทสำคัญด้านการดูแลสุขอนามัยของเมืองเพื่อลดความเสี่ยงการเกิดโรคระบาดขึ้น

พรบ. ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 เริ่มมีผลบังคับใช้ในปี พ.ศ. 2563 ส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อภาคประชาชน สถานประกอบการ ต่อเทศบาล และ องค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศ¹ กฎหมายระบุให้เทศบาล และอบต. จัดทำการสำรวจข้อมูลแปลงที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้ครบถ้วน จัดทำบันทึกทะเบียนเป็นฐานข้อมูลและให้แจ้งข้อมูลให้เจ้าของทรัพย์สินรับทราบ เพื่อเปิดโอกาสให้อุทธรณ์หากข้อมูลคลาดเคลื่อน นับเป็นการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ กระทรวงการคลังซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการยกร่างกฎหมายนี้ คาดการณ์ว่า ก) รายได้จากภาษีทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมจะเพิ่มขึ้น ข) การขยายฐานภาษีให้ท้องถิ่นหมายถึงจำนวนผู้เสียภาษีเพิ่มขึ้น เปรียบเทียบกับภาษีโรงเรือนและที่ดิน จะเป็นผลดีต่อการคลังท้องถิ่นและการคลังรัฐบาลเพราะลดการพึ่งพิงเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ค) ตามหลักทฤษฎีภาษีทรัพย์สินจัดเก็บจากผู้มีทรัพย์สินเป็นสำคัญ จึงน่าจะส่งผลดีต่อการลดความเหลื่อมล้ำของทรัพย์สิน เหล่านี้เป็นเพียงข้อสันนิษฐานเท่านั้นจึงเป็นการสมควรตรวจสอบด้วยหลักฐานเชิงประจักษ์

ตามหลักทฤษฎี แผนที่ภาษีเป็นพัฒนาการด้านข้อมูลสนเทศขององค์กรปกครองท้องถิ่นที่น่าชื่นชม เนื่องจากการบันทึกข้อมูลขนาดใหญ่ (รายแปลงที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง) ระบุทำเลที่ตั้งหรือโซน ระบุลักษณะการใช้ประโยชน์ในที่ดินและอาคาร (Land and Building Use หมายถึง พื้นที่การเกษตร ที่อยู่อาศัย พาณิชยกรรม วางเปล่า และอื่นๆ เป็นที่อยู่อาศัย ร้านค้า โรงแรม ห้างสรรพสินค้า คลังสินค้า ฯลฯ) เมื่อประมวลเข้าด้วยกันช่วยให้เข้าใจสภาพเมืองคือการกระจายแปลงที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามโซน การเติบโตของเมือง ความจำเป็นของฝ่ายบริหารในการบริการสาธารณะเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ข้อมูลจากแผนที่ภาษียังช่วยให้เข้าใจ “กิจกรรมแม่เหล็ก” ของเมือง แหล่งดึงดูดผู้คนจำนวนมากทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น ห้างสรรพสินค้ามีผู้เข้ามาชมและจับจ่ายสินค้า ผู้ขายนำสินค้าและบริการมาจำหน่าย ฯลฯ ควบคู่กับกิจกรรม

¹ แผนที่ภาษีความจริงมีความเป็นมายาวนานในการบริหารท้องถิ่นไทย แต่ภายหลัง พรบ. ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2561 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ ทั้งด้านการสำรวจ การบันทึกข้อมูล การประเมินมูลค่าทรัพย์สิน และผลกระทบต่อรายได้ของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ในมุมมองด้านข้อมูลสนเทศนับเป็นความก้าวหน้าอย่างมาก เพราะบันทึกข้อมูลเป็นรายแปลงที่ดินและสิ่งปลูกสร้างอย่างครบถ้วน (ตามระเบียบ) จำแนกตามโซน/บล็อก ระบุลักษณะการใช้ประโยชน์ นำมาคำนวณมูลค่าทรัพย์สิน อย่างไรก็ตาม ในสภาพความเป็นจริงการจัดทำแผนที่ภาษีไม่ครบถ้วน ขึ้นอยู่กับความเอาใจจริงเอาใจของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำลังความสามารถของบุคลากรในการสำรวจพื้นที่ให้ครบถ้วน การบันทึกข้อมูลสนเทศตามแบบสำรวจที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด บางท้องถิ่นจัดทำสำรวจและบันทึกข้อมูลด้วยตนเอง ในขณะที่บางหน่วยงานท้องถิ่นว่าจ้างหน่วยงานเอกชนให้ทำการสำรวจแปลงที่ดินแทน และ/หรือพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อความสะดวกของฝ่ายปฏิบัติการ

แม่เหล็กมีการจ้างงาน การผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่ม แผนที่ภาษีเป็นข้อมูลทางภูมิศาสตร์หมายถึงระบุนน/ชอย หรือโซนชั้นใน ชั้นกลาง ชั้นนอก และปฏิสัมพันธ์กันในเชิงพื้นที่เช่นพื้นที่รอบนอกทำการเกษตรส่งอาหารให้พื้นที่ชั้นในซึ่งเป็นที่ตั้งของศูนย์ราชการ โรงแรม ห้างสรรพสินค้า ส่งผลต่อราคาที่ดินแม้ว่าในเมืองเดียวกันราคาอาจจะแตกต่างกันหลายเท่าตัวระหว่างพื้นที่ชั้นใน ชั้นกลาง และชั้นนอก

แผนที่ภาษีถึงแม้ว่าบันทึกข้อมูลสถานที่มีคุณค่าแต่ทว่าการนำมาใช้ประโยชน์ทางวิชาการในขณะนี้ยังมีน้อยทั้งนี้มีเหตุผลบางประการ หนึ่ง ข้อมูลแผนที่ภาษีมิได้เปิดเผยต่อสาธารณชนเป็นการทั่วไป เทศบาล และ อบต. จัดทำสำรวจข้อมูลและบันทึกข้อมูลตามแบบฟอร์มที่กำหนด และใช้ภายในเพื่อประโยชน์การจัดเก็บภาษีเป็นสำคัญ ข) บุคลากรของเทศบาล และอบต. แม้ผู้บริหารท้องถิ่นส่วนใหญ่ไม่ได้มีทักษะทางด้านการศึกษาแต่ได้นำไปใช้ประกอบการวางแผนเมืองการจัดหาบริการสาธารณะ ค) ตามกฎหมายทุกหน่วยงานต้องส่งฐานข้อมูลให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการคลังแต่ขณะนี้ยังมิได้ปรากฏว่าได้ถูกนำไปพัฒนางานวิจัย ง) นักวิจัยในประเทศไทยที่ทำงานค้นคว้าในหัวข้อการพัฒนาเมืองยังมีจำนวนน้อยและกำหนดหัวข้อวิจัยที่จำเพาะเจาะจงเช่น การออกแบบภูมิทัศน์เมือง การขนส่งในเมือง ซึ่งมักจะเกี่ยวกับสาขาสถาปัตยกรรม และการวางแผนพัฒนาเมือง ในอนาคตแผนที่ภาษีเปิดโอกาสให้ทำงานวิจัยบูรณาการได้อีกมาก ซึ่งประเด็นนี้จะนำมาอภิปรายต่อไป อาจกล่าวสรุปว่ายังมีช่องว่างระหว่างฝ่ายปฏิบัติกับฝ่ายวิชาการและศักยภาพที่จะนำข้อมูลสนเทศจากแผนที่ภาษี (บ้านเรือน ร้านค้า โรงงาน สิ่งปลูกสร้าง และกิจกรรมแม่เหล็กในเมือง) นำมาพัฒนาองค์ความรู้เมืองในประเทศไทยให้ก้าวหน้าต่อไป

เท่าที่สำรวจวรรณกรรม ผลงานวิจัยที่นำข้อมูลแผนที่ภาษีมาใช้ประโยชน์ทางวิชาการยังมีไม่มากนัก Krueathep (2013) กล่าวถึงประโยชน์ในเชิงปฏิบัติและหัวข้อวิจัยที่สามารถนำข้อมูลแผนที่ภาษีมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มศักยภาพได้ ส่วน Patmasirawat, Ratchatapibhunphob & Tanawipapan (2022) นำข้อมูลแผนที่ภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี มาวิเคราะห์ความสามารถในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น ภาษีโรงเรือนและที่ดินและภาษีป้าย ผลงานของ Ratchatapibhunphob & Patmasirawat (2022) นำข้อมูลแผนที่ภาษีของเทศบาลเมืองแม่เหียะมาวิเคราะห์ลักษณะการกระจายของแปลงที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามโซน แสดงสถิติการกระจายของราคาที่ดิน ลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินตามโซน และประยุกต์ใช้แบบจำลองเศรษฐกิจเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรตาม คือ มูลค่าที่ดินรวมกับสิ่งก่อสร้าง โดยสันนิษฐานว่ามีตัวแปรอิสระที่สามารถอธิบายการกำหนดมูลค่าทรัพย์สิน การบันทึกข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารเมือง ซึ่งต้องยอมรับว่า ความรู้เกี่ยวกับเมืองและเศรษฐกิจที่ดินในเขตเมืองมีน้อย ในประเด็นนี้ Ratanawaraha (2015) ได้เสนอข้อสังเกตที่น่าสนใจว่า ก) ผลงานวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจที่ดินในเขตเมืองยังมีน้อยมาก ข) ความรู้เศรษฐกิจที่ดินของไทยส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจการเกษตร การมีที่ดินทำการเกษตรไม่มีการมรดกที่ดิน การสูญเสียที่ดินและกลายเป็นเกษตรกรผู้เช่า ปัญหาของเกษตรกรที่เช่าไม่ถึงตลาดสินเชื่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง
2. เพื่อเสนอแนะเชิงนโยบายการบริหารเมืองจากแผนที่ภาษีท้องถิ่น

สมมุติฐานการวิจัย

1. แปลงที่ดินและสิ่งปลูกสร้างแม้จะอยู่ในเมืองเดียวกันจะมีความแตกต่างกันตามพื้นที่(โซน)
2. อุปสงค์ต่อแปลงที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในพื้นที่กิจกรรมแม่เหล็กเพิ่มขึ้นส่งผลบวกต่อราคาทรัพย์สินสูงกว่าพื้นที่อื่นๆ
- 3 ปัจจัยขนาดพื้นที่ดิน ขนาดพื้นที่สิ่งปลูกสร้างและธุรกิจแม่เหล็กส่งผลกระทบต่อมูลค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์เชิงปริมาณเป็นการบรรยายด้วยสถิติเชิงพรรณนาต่อจำนวนและราคาแปลงที่ดิน ราคาประเมิน จำนวนธุรกิจแม่เหล็กจำแนกความแตกต่างตามพื้นที่(โซน) และการประเมินแบบจำลองทางเศรษฐมิติของมูลค่าทรัพย์สิน การวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีสัมภาษณ์ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ทำแผนที่ภาษีถึงแนวทางการขับเคลื่อนพัฒนาเมือง

แบบจำลองกรอบการวิเคราะห์

ฐานภาษี มูลค่าทรัพย์สิน (PV = property value) จำแนกตามพื้นที่

$$(1)---- PV = \sum p \cdot L + v \cdot B \text{ โดยที่}$$

PV = มูลค่าทรัพย์สิน หมายถึง ผลรวมของมูลค่าแปลงที่ดิน และ มูลค่าสิ่งปลูกสร้าง

L = แปลงที่ดิน

p = ราคาที่ดิน

B = สิ่งปลูกสร้าง

v = มูลค่าของสิ่งปลูกสร้าง

การใช้ประโยชน์ที่ดิน (land use)

$$(2)----- LU = \{LU1, LU2, LU3, LU4, LU5\} \text{ โดยที่}$$

LU (land use) จำแนกเป็น การเป็นที่ดินเพื่อการเกษตร ที่อยู่อาศัย พาณิชยกรรม หรือ อเนกประสงค์ และว่างเปล่ามิได้ใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

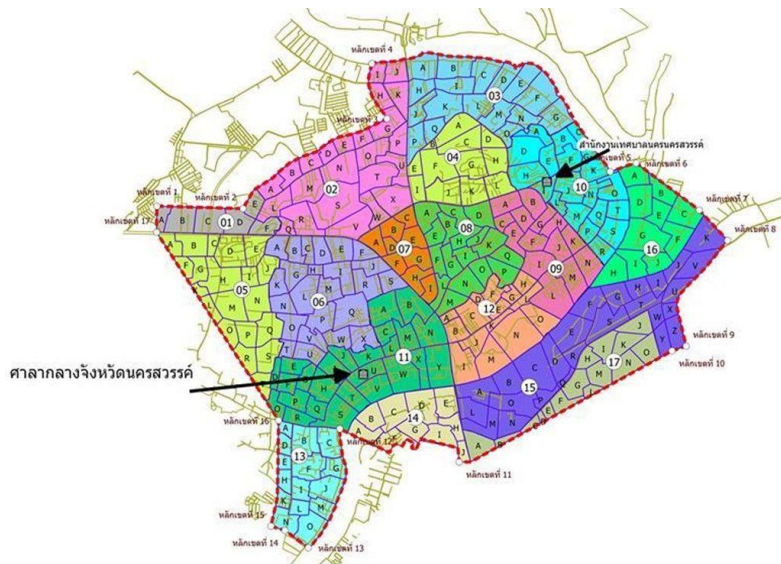
ผลการศึกษาแผนที่ภาษีและการบริหารเมือง กรณีศึกษาเทศบาลนครนครสวรรค์ มีอาณาเขตรับผิดชอบ 27.87 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลปากน้ำโพ (ทั้งตำบล) และบางพื้นที่ของ 4 ตำบล ได้แก่ นครสวรรค์ตก นครสวรรค์ออก วัดไทรย์และแควใหญ่ มีประชากรประมาณ 8 หมื่นคน ฐานข้อมูลบันทึกจำนวนแปลงที่ดิน 27,724 แปลง และ สิ่งปลูกสร้าง 35,108 รายการ (Nakhon Sawan Municipality, 2023)

จากตารางที่ 1 เทศบาลนครนครสวรรค์มีจำนวนแปลงที่ดินในทะเบียนแผนที่ภาษีทั้งสิ้น 27,724 แปลง ขนาดพื้นที่รวมกัน 3,077,106 ตารางวา ประเมินมูลค่าตามเกณฑ์ (ซึ่งโดยทั่วไปต่ำกว่าราคาตลาด) รวมกัน 27,801 ล้านบาท เทศบาลจำแนกพื้นที่เพื่อการบริหารจัดการออกเป็น 17 โซน (ภาพที่ 1) โดยมีข้อสังเกตพบว่า โซน 11 มีจำนวนแปลงมากที่สุด (4,148 แปลง) โซน 7 กับ 8 เป็นพื้นที่ส่วนในตรงกลางของเทศบาลนคร นครสวรรค์ ทั้งนี้ โซน 9 มีมูลค่าที่ดินสูงที่สุด 6,042 ล้านบาท มีข้อสังเกตว่าโซน 4 บันทึกว่า 1 แปลง เป็นเพราะ ส่วนใหญ่ถือครองโดยส่วนราชการและเป็นที่ราชพัสดุ รวมทั้ง 17 โซน มีมูลค่าที่ดินรวม 27,801 ล้านบาท (หมายเหตุยังมิได้รวมมูลค่าสิ่งปลูกสร้าง)

ตารางที่ 1 จำนวนและขนาดแปลงที่ดินในข้อมูลแผนที่ภาษีของเทศบาลนครนครสวรรค์ แบ่งตามโซน

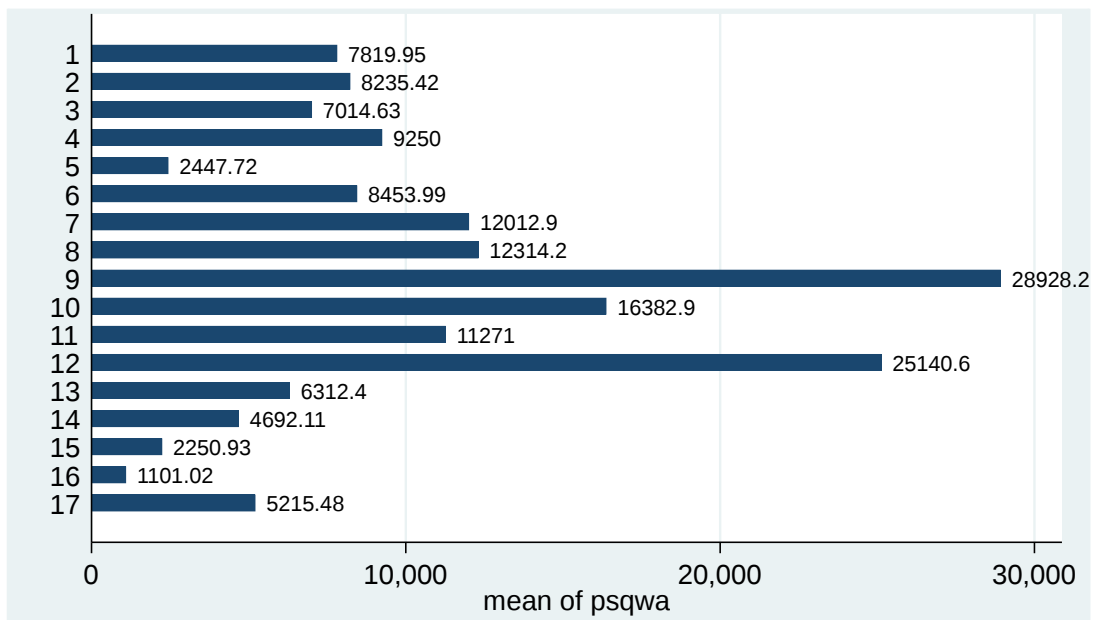
โซน	แปลงที่ดิน	ตารางวา	ข้อสังเกต
1	586	120,016	
2	3,558	356,052	
3	3,311	347,109	
4	1	13,491	ที่ราชพัสดุ
5	81	145,053	
6	2,715	264,646	
7	2,162	114,251	
8	1,800	117,528	
9	3,069	237,429	
10	2,523	240,601	
11	4,148	325,544	
12	1,858	139,169	
13	902	103,649	
14	208	102,530	
15	214	219,122	
16	389	150,667	
17	199	80,249	
รวม	27,724	3,077,106	

ที่มา : Nakhon Sawan Municipality (2023)

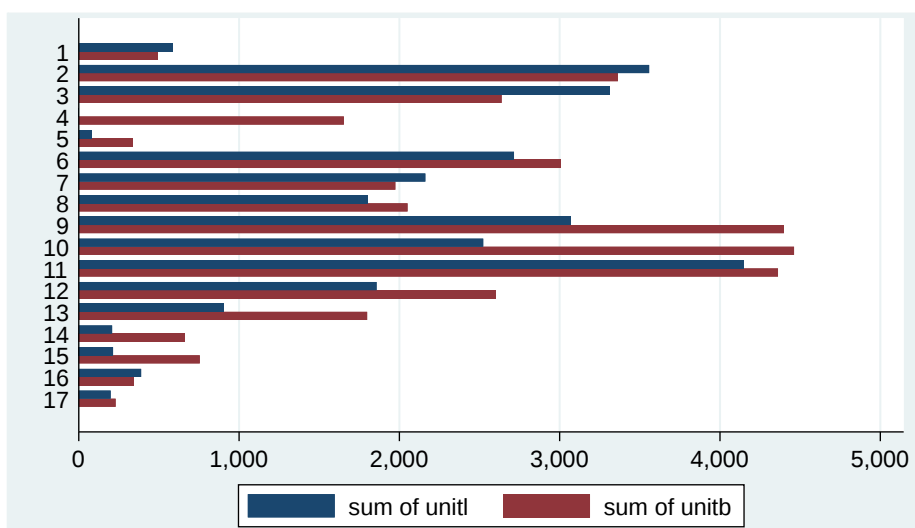
ภาพที่ 1 อาณาเขตความรับผิดชอบของเทศบาลนครสวรรค์และผังโซน/บล็อก
ที่มา: Nakhon Sawan Municipality (2023)

ภาพที่ 2 เมื่อพิจารณาราคาที่ดินเฉลี่ย ตามโซนสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ โซน 9 ตารางวาละ 28,928.2 บาท โซน 12 ตารางวาละ 25,140.6 บาท และ โซน 10 ตารางวาละ 16,382.9 บาท ตามลำดับ

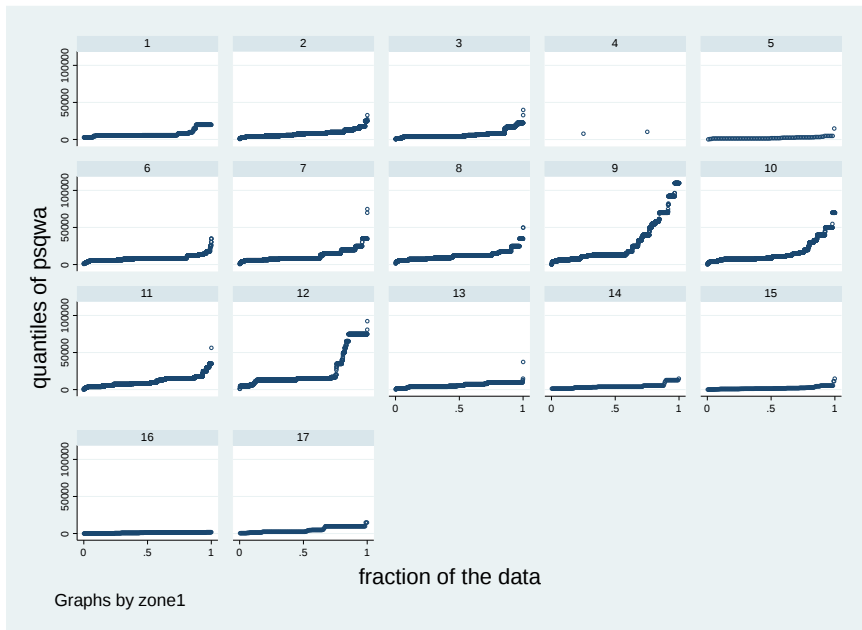
ภาพที่ 2 ราคาที่ดินเฉลี่ยรายโซนพื้นที่เขตเทศบาลนครสวรรค์

ภาพที่ 3 แสดงจำนวนแปลงที่ดินและจำนวนสิ่งปลูกสร้างในแต่ละแปลง² โดยมีข้อสังเกตว่าบางโซนมีจำนวนแปลงที่ดินมากกว่าจำนวนสิ่งก่อสร้าง เช่น โซน 1, 2 และ 3 ในขณะที่บางแปลงมีจำนวนสิ่งก่อสร้างมากกว่าจำนวนที่ดิน เช่น โซน 9 โซน 10 โซน 11 และ โซน 12 ในส่วนของภาพที่ 4 แสดงการกระจายตัวของราคาที่ดินทั้ง 17 โซน การกระจายตัวของราคาที่ดินในพื้นที่เทศบาลนครนครสวรรค์ โดยโซน 4, 5, 13, 14, 15, 16 และ 17 เป็นโซนที่มีที่ดินราคาต่ำโดยส่วนใหญ่ ในขณะที่ โซน 13, 14, 15, 17 มีที่ดินบางแปลงที่มีราคาสูงและมีความแตกต่างระหว่างที่ดินในโซนเดียวกันอย่างเห็นได้ชัด

ภาพที่ 3 จำนวนแปลงที่ดินและจำนวนสิ่งปลูกสร้างที่อยู่ในแต่ละโซน

² จำนวนสิ่งปลูกสร้าง เปรียบเทียบกับจำนวนแปลงที่ดิน (unitb / unitl) น่าจะเป็นหนึ่งในดัชนีชี้วัดการนำที่ดินมาใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจเมือง อีกนัยหนึ่งเมืองที่พัฒนาทางเศรษฐกิจสูง ดัชนีนี้มีค่าสูง และเมืองที่ยังพัฒนาระดับต่ำหรือปานกลาง ดัชนีมีค่าต่ำ

ภาพที่ 4 การกระจายตัวของราคาที่ดินในแต่ละโซน

ตารางที่ 2 การกระจายของมูลค่าประเมินที่ดินในเทศบาลนครนครสวรรค์ จากการวิเคราะห์ราคาที่ดิน จำแนกรายโซนของเทศบาลนครนครสวรรค์ พบว่า พื้นที่โดยเฉลี่ยประมาณแปลงละ 13,053 บาท ตารางวา ราคาเฉลี่ยที่ดินสูงสุดในโซน 9 ตารางวาละ 110,000 บาท ราคาเฉลี่ยที่ดินต่ำสุดคือ ตารางวาละ 150 บาท รองลงมาเป็นโซน 12 ที่ดินตารางวาละ 92,500 บาท ซึ่งทั้ง 2 โซนนี้นั้นเป็นพื้นที่ศูนย์กลางพาณิชยกรรม และเป็นย่านที่อยู่อาศัยหลักของเมืองนครสวรรค์ มูลค่าที่ดินสูงสุดต่อตารางวา แตกต่างจากโซนอื่นอย่างชัดเจน และโซนที่ราคาที่ดินเฉลี่ยสูงสุดในโซนมีราคาต่ำสุดเมื่อเปรียบเทียบกับโซนอื่นๆ คือ โซน 16 ตารางวาละ 2,000 บาท โซน 4 ตารางวาละ 10,500 บาท และ โซน 5 ตารางวาละ 15,000 บาท โดยที่โซน 16 เป็นแปลงที่ดินเสียบบ้าง เป็นพื้นที่ที่ตํารับน้ำล้นตลิ่งและปัญหาน้ำท่วมเป็นประจำ ส่งผลทำให้ราคาที่ดินค่อนข้างต่ำ เนื่องจากการใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจมีน้อย รายละเอียดจำนวนแปลงที่ดิน มูลค่าที่ดินราคาเฉลี่ยต่อแปลง (บาทต่อตรว.)

ตารางที่ 2 มูลค่าประเมินที่ดิน จำแนกตามโซน พ.ศ. 2566

โซน	จำนวนแปลง	ค่าเฉลี่ย	เปอร์เซ็นไทล์ที่ 50	มูลค่าต่อ ตรว. ต่ำสุด	มูลค่าต่อ ตรว. สูงสุด
		บาทต่อ ตรว.			
1	589	7,820	6,000	3,000	20,000
2	3,574	8,235	7,500	750	33,000
3	3,323	7,015	4,000	750	40,000
4	2	9,250	9,250	8,000	10,500
5	81	2,448	1,950	325	15,000

ตารางที่ 2 (ต่อ)

โซน	จำนวนแปลง	ค่าเฉลี่ย	เปอร์เซ็นต์ที่ 50	มูลค่าต่อ ตรว. ต่ำสุด	มูลค่าต่อ ตรว. สูงสุด
		บาทต่อ ตรว.			
6	2,730	8,454	8,000	980	35,000
7	2,178	12,013	8,500	750	75,000
8	1,812	12,314	12,000	1,500	50,000
9	3,141	28,928	13,000	150	110,000
10	2,557	16,383	9,000	150	70,000
11	4,186	11,271	8,500	150	56,500
12	1,894	25,141	15,000	1,150	92,500
13	907	6,312	6,000	600	37,500
14	209	4,692	4,000	1,500	15,000
15	215	2,251	1,500	250	15,000
16	391	1,101	1,300	150	2,000
17	199	5,215	2,500	600	15,000
รวม	27,988	13,053	8,500	150	110,000

ที่มา: Nakhon Sawan Municipality (2023)

ตารางที่ 3 กิจกรรมทางธุรกิจ หรือธุรกิจแม่เหล็กในเทศบาลนครนครสวรรค์ เป็นแหล่งดึงดูดให้ประชาชนร้านค้าสถานประกอบการมาใช้บริการ ทั้งนี้กิจกรรมแม่เหล็กของเมือง อาจจะแตกต่างกัน เช่น เมืองมหาวิทยาลัยตามชื่อสะท้อนว่า สถานศึกษาเป็นตัวดึงดูด หมายถึง มีสถานศึกษาขนาดใหญ่ หรือเมืองศูนย์ราชการ มีหน่วยงานภาครัฐที่เป็นศูนย์อำนาจ/ศูนย์กลางการบริหาร เช่น สำนักงานที่ดินในแต่ละวันมีประชาชนเข้ามาทำธุรกรรมจดทะเบียนที่ดินนับพันคน หรือโรงพยาบาลขนาดใหญ่ (ระดับศูนย์มีจำนวนเตียงหลักพันเตียงขึ้นไป) มีประชาชนเข้ามารับบริการนับหมื่นคน รวมทั้งบุคลากรของสถานพยาบาล พ่อค้าแม่ค้ามาทำกิจกรรมตามจำนวนผู้ซื้อบริการ หรือห้างสรรพสินค้าที่ทันสมัยขนาดใหญ่ มีโรงแรม 5 ดาวดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาพักและกระตุ้นการใช้จ่ายภายในพื้นที่ เช่นเดียวกัน ในตารางที่ 3 แสดงจำนวนกิจการแม่เหล็กในเทศบาลนครนครสวรรค์ซึ่งมีอยู่หลายแห่ง เช่น โซน 2 กับ โซน 10 มีโรงแรมเปิดทำธุรกิจรวมกันอยู่ประมาณ 58 แห่ง โซน 2, 3, และ 6 ถึง 12 มีจำนวนคลังสินค้าอยู่หลายแห่ง ส่วนโรงเรียนเปิดกิจการอยู่ในโซน 6, 9, 10 และ 11 ส่วนโรงพยาบาลไปตั้งอยู่รวมกัน 11 แห่ง ในโซน 12 จากข้อมูลแผนที่ภาษียังระบุจำนวนสิ่งปลูกสร้างขนาดใหญ่ในเทศบาลนครนครสวรรค์ที่มีพื้นที่ 5 พันตารางเมตรขึ้นไป (ไม่ได้นำข้อมูลมาแสดง) อนุมานได้ว่าสิ่งปลูกสร้างเหล่านี้น่าจะมีมูลค่าสูง อาจจะเป็นห้างสรรพสินค้า โรงพยาบาลเอกชน หรือ โรงแรมระดับห้าดาวที่มีจำนวนห้องพักมาก

ตารางที่ 3 ธุรกิจแม่เหล็กในเทศบาลนครสวรรคร์ จำแนกตามโซน

โซน	โรงแรม	คลังสินค้า	โรงเรียน	โรงงาน	ห้างสรรพสินค้า และร้านค้าปลีก	โรงพยาบาล	ตลาด
1	0	8	0	7	1	0	0
2	14	31	2	7	3	0	5
3	2	28	1	4	2	0	0
4	0	2	0	3	1	0	0
5	0	0	0	1	0	0	0
6	3	21	12	8	1	0	3
7	2	18	5	1	3	1	1
8	6	20	1	6	5	0	4
9	8	29	10	9	16	2	0
10	44	29	31	1	1	4	5
11	6	10	17	0	8	0	1
12	6	17	0	2	4	11	0
13	0	6	0	1	5	0	0
14	0	3	0	1	1	0	0
15	0	1	0	17	3	0	0
16	0	0	0	0	0	0	5
17	1	8	0	4	1	0	1
รวม	92	231	79	72	55	18	25

ที่มา: Nakhon Sawan Municipality (2023)

ตารางที่ 4 แสดงผลประมาณการสมการรีเกรสชัน ของมูลค่าทรัพย์สิน (ตัวแปรตาม คือมูลค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง) โดยพบว่า มีตัวแปรต้นที่สามารถอธิบายการกำหนดมูลค่าทรัพย์สินตามที่คาดการณ์ด้วยหลักวิชาการ ซึ่งสามารถแปลผลได้หลากหลายประเด็น อาทิ ก) มูลค่าทรัพย์สินผันแปรตามขนาดพื้นที่ (B เท่ากับ 3.66) หมายถึงขนาดที่ดินที่เพิ่มขึ้น 1 ตารางวา ส่งผลให้มูลค่าทรัพย์สินเพิ่มขึ้นประมาณ 3 พันกว่าบาท ข) ขนาดพื้นที่สิ่งปลูกสร้างส่งผลบวกต่อมูลค่าทรัพย์สิน (B เท่ากับ 4.94) หมายถึง เมื่อขนาดพื้นที่ของสิ่งปลูกสร้างเพิ่มขึ้น 1 ตารางเมตร ส่งผลบวกต่อมูลค่า 4.9 พันบาท ค) ตัวแปรหุ่น “โรงแรม” (Hotel) กับห้างสรรพสินค้า” (Deptstore) ส่งผลบวกต่อมูลค่าทรัพย์สินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตัวแปรหุ่น “โกดัง” (Warehouse) มีค่าติดลบ แสดงว่า มูลค่าทรัพย์สินที่เป็นโกดังมีราคาต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ทั้งนี้เป็นไปได้ว่าโกดังเก็บสินค้าจำเป็นที่จะต้องใช้พื้นที่ขนาดใหญ่ในการทำธุรกิจ จึงเป็นไปได้ว่าอาจตั้งอยู่ในโซนที่ราคาที่ดินมีราคาถูกถึงจะทำให้ธุรกิจมีต้นทุนต่ำ

ตารางที่ 4 ผลประมาณการสมการรีเกรสชัน มูลค่าทรัพย์สิน (ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง) (หน่วย: พันบาท)

Source	SS	Df	MS	Number of obs	44,304
Model	4.8624e+11	24	2.0260e+10	F	1132.46
Residual	7.9217e+11	44,279	17890467.8	Prob > F	0.0000
				R-squared	0.3803
Total	1.2784e+12	44,303	28856210.5	Adj R-squared	0.3800
				Root MSE	4229.7
มูลค่าทรัพย์สิน			Coefficient	Std.Err	p-value
ค่าคงที่			511.325	150.890	0.001
ตารางวา			3.665	0.038	0.000
ตารางเมตร			4.948	0.042	0.000
โรงแรม			2359.670	444.823	0.000
โรงเรียน			-517.621	480.280	0.281
คลังสินค้า ³			-1534.132	279.920	0.000
โรงงาน			-622.204	500.569	0.214
Source	SS	Df	MS	Number of obs	44,304
Model	4.8624e+11	24	2.0260e+10	F	1132.46
Residual	7.9217e+11	44,279	17890467.8	Prob > F	0.0000
				R-squared	0.3803
Total	1.2784e+12	44,303	28856210.5	Adj R-squared	0.3800
				Root MSE	4229.7
มูลค่าทรัพย์สิน			Coefficient	Std.Err	p-value
ทางสรรพสินค้า/ร้านค้า			9181.955	594.298	0.000
ตลาด			1275.835	847.141	0.132

ที่มา: Nakhon Sawan Municipality (2023)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยนี้พบว่า 1) ราคาที่ดินในเขตเทศบาลนครนครสวรรค์มีราคาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีข้อสังเกตว่าโซน 9 และ โซน 12 มีราคาที่ดินต่อตารางเฉลี่ยสูงสุดเนื่องจากเป็นพื้นที่ศูนย์กลางพาณิชยกรรม และเป็นย่านที่อยู่อาศัยหลักของเมืองนครสวรรค์ มีมูลค่าที่ดินสูงกว่าโซนอื่นอย่างชัดเจน 2) กิจกรรมแม่เหล็ก

³ มูลค่าทรัพย์สินของคลังสินค้าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยเนื่องด้วยคลังสินค้าเป็นพื้นที่ขนาดใหญ่จึงต้องการพื้นที่รอบเมืองเพื่อการก่อสร้างด้วยภาระต้นทุนของมูลค่าที่ดินถูกลง

(โรงแรมห้างสรรพสินค้า และตลาด) ส่งผลบวกต่อราคาที่ดิน ส่วน โกดัง (ตัวแปรหุ่น) มีความความสัมพันธ์เชิงลบต่อราคาที่ดิน 3) ผลรีเกรสชันพบว่าปัจจัยที่มีผลบวกต่อราคาที่ดิน ได้แก่ ขนาดของที่ดินและสิ่งก่อสร้าง โชนที่ดิน (ตัวแปรหุ่น)

นอกเหนือจากการนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเชิงคุณภาพ โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารเทศบาลนครนครสวรรค์และเจ้าหน้าที่ทำแผนที่ภาษี พบว่าในช่วง 3-4 ปีที่ผ่านมาเทศบาลนครสวรรค์ได้มีการทำงานอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องร่วมกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (DEPA) ในการขับเคลื่อนพัฒนาเทศบาลนครสวรรค์ให้เป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City) เพื่อให้คนในเขตเทศบาลได้มีชีวิตที่สุขสบายจากการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารจัดการบริการสาธารณะ โดยการท่องเที่ยวเป็นอีกกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เทศบาลนครสวรรค์ให้ความสำคัญ คือ คำนึงสภาพภูมิศาสตร์เมืองคือ การเป็น “ประตูสู่ภาคเหนือ” การเป็นจุดรวมของแม่น้ำ 4 สายของภาคเหนือ (ปิง วัง ยม น่าน) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ (โครงการพาสาน) เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวชมบรรยากาศเมืองที่มีแม่น้ำเป็นจุดสนใจ ควบคู่กับการเล่าเรื่องเมืองประวัติศาสตร์เมือง

สำหรับแนวทางการบริหารเมืองจากแผนที่ภาษีท้องถิ่น ดังที่ได้กล่าวในตอนต้นว่า แผนที่ภาษีเป็น “ข้อมูลขนาดใหญ่” เชิงภูมิศาสตร์ของเมืองที่มีความสำคัญอย่างมาก และเป็นความก้าวหน้าของระบบข้อมูลสนเทศเมือง (หมายเหตุ แผนที่ภาษีมีการจัดทำมาก่อนประมาณปี 2550 เป็นต้นมา แต่แผนที่ภาษีในยุคใหม่ แตกต่างจากเดิม เนื่องจากกฎหมายเดิมประเมินมูลค่าจากโรงเรือนและที่ดิน ที่ให้รายได้เชิงพาณิชย์ เรียกว่า “ค่ารายปี” ดังนั้นจำนวนโรงเรือนและที่ดินที่จะเสียภาษีเป็นเพียงบางส่วน ส่วนใหญ่ได้รับการยกเว้นเทศบาลจึงสำรวจเฉพาะโรงเรือนและที่ดินที่มีค่ารายปี แต่ภายใต้กฎหมายใหม่ประเมินจากมูลค่าทรัพย์สิน โดยกำหนดให้เทศบาล และ อบต. จัดทำทะเบียนสำรวจทรัพย์สินให้ครบถ้วน ดังนั้นข้อมูลตามทะเบียนใหม่มีจำนวนมากกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญ เมืองขนาดกลางอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง 2-3 หมื่นราย เป็นที่สังเกตได้ ในขณะที่เทศบาลนครหรือเมืองใหญ่จำนวนแปลงที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง 1-2 แสนรายการ

มาตรการและนโยบายแผนที่ภาษีกับการพัฒนาเมืองมีทั้งส่วนบวกและส่วนลบ ในส่วนบวกต้องยอมรับว่า พรบ. แผนที่ภาษีและสิ่งปลูกสร้าง ส่งผลต่อความเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์ กล่าวคือ ก) พัฒนาการของข้อมูลสนเทศขนาดใหญ่ในท้องถิ่นที่มีคุณประโยชน์คือระบุแปลงที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง การใช้ประโยชน์ มูลค่าทรัพย์สิน ข) แผนที่ภาษีเป็นข้อมูลเชิงภูมิศาสตร์หมายถึงระบุโซน/บล็อก ช่วยให้เข้าใจการกระจายตัวของแปลงที่ดิน ความแตกต่างระหว่างโซนชั้นใน ชั้นกลาง และชั้นนอก เข้าใจกิจกรรมแม่เหล็กในเมือง สามารถนำมาวิเคราะห์เศรษฐกิจเมืองได้เป็นอย่างดีเช่นพัฒนาแบบจำลองทรัพย์สินเมือง (หมายเหตุ ในอนาคต เมื่อสำรวจซ้ำหลายปี จะทำให้ได้ข้อมูลต่อเนื่องสามารถวิเคราะห์การเติบโตหรือการถดถอยของเศรษฐกิจเมือง ค) แม้ว่าการวิเคราะห์ในขณะนี้จำกัดด้วยระยะเวลา คือหนึ่งปี แต่ทว่าเป็นประโยชน์อย่างมากช่วยให้เข้าใจเศรษฐกิจเมือง การกระจายตัวของสิ่งปลูกสร้าง ง) ในหลายเมืองซึ่งผู้บริหารตื่นตัวและเข้าใจคุณค่าของข้อมูลสนเทศ ได้ส่งเสริม

ให้เกิดการประมวลข้อมูลหลายมิติโดยอิงฐานภาษี (บ้าน/แปลงที่ดิน) เป็นข้อมูลซ้อน เช่น จำนวนสัตว์เลี้ยงในแต่ละบ้านมากน้อยเพียงใด จำนวนผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพและต้องการการดูแลเป็นพิเศษพำนักราคาที่ดิน⁴

หากแต่มาตรการและนโยบายดังกล่าวก็ส่งผลเชิงลบเช่นกันในประเด็นที่ว่า ถึงแม้ว่ากฎหมายกำหนดให้ทุกเทศบาล และ อบต. สำรวจและบันทึกข้อมูลสารสนเทศตามแบบฟอร์มที่กำหนด แต่ความเป็นจริงท้องถิ่นหลายพื้นที่ไม่สามารถดำเนินการ ตามกฎหมาย เพราะขาดแรงจูงใจและข้อจำกัดด้านบุคลากรและการเงิน เนื่องจากการสำรวจแปลงที่ดินมีต้นทุนค่าใช้จ่าย ใช้บุคลากรมากในการเดินสำรวจ (วัดขนาดแปลงที่ดิน วัดพื้นที่ใช้สอยเป็นตารางเมตร) จริงอยู่ มีเทศบาลชั้นนำที่นำเทคโนโลยีโดรนหรือกล้องถ่ายภาพมาประยุกต์ใช้เพื่อการสำรวจ ปัญหาคือการใช้เทคโนโลยีต้องมีบุคลากรที่มีความรู้และได้รับการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยี แต่จำนวน อบต. ที่ใช้เทคโนโลยีการสำรวจยังมีน้อยมาก⁵ บางแห่งดำเนินการสำรวจเพียง 1-2 โซนเฉพาะที่เป็นที่ตั้งชุมชน มีที่อยู่อาศัยบ้านเรือนและร้านค้า ยังไม่สามารถสำรวจในพื้นที่อื่นๆ⁶ หากหวังจะทำให้ข้อมูลสารสนเทศครบถ้วนรัฐบาลจะต้องเพิ่มแรงจูงใจ เช่น เงินอุดหนุน

ดังนั้น บทความนี้เสนอการวิเคราะห์และติดตามความก้าวหน้าของแผนที่ภาษี ซึ่งเป็นฐานข้อมูลขนาดใหญ่ระบุโดย พรบ. ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เป็นข้อมูลขนาดใหญ่ระดับท้องถิ่นที่มีศักยภาพนำมาขยายองค์ความรู้เมือง เศรษฐกิจท้องถิ่น และการวางแผนจัดทำบริการสาธารณะเพื่อการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืนซึ่งเทศบาลนครนครสวรรค์จัดทำ สำรวจแปลงที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง นำมาบันทึกเป็นฐานข้อมูลและรายงานต่อส่วนราชการส่วนกลางที่มีหน้าที่กำกับดูแลผ่านโปรแกรม L-tax3000 หรือ L-tax-online

ผลดีจากการจัดทำแผนที่ภาษีมีหลายประการ กล่าวคือ 1) ช่วยให้ทราบว่าแปลงที่ดินและสิ่งปลูกสร้างกระจายตัวอย่างไรในแต่ละเมือง โซน หรือแนวนอน 2) การนำมาวิเคราะห์ “แม่เหล็กเมือง” หมายถึง กิจกรรมทางเศรษฐกิจในแต่ละเมืองซึ่งดึงดูดให้ผู้คนจำนวนมากมาทำกิจกรรม เช่น โรงพยาบาล ห้างสรรพสินค้า สถานศึกษา โรงงาน โรงแรม ฯลฯ โดยอาจจะสันนิษฐานว่า แม่เหล็กเมืองเป็นแหล่งผลิตสินค้าและบริการ และแหล่งการจ้างงาน รวมทั้งเป็นแหล่งรายได้ภาษีและค่าธรรมเนียมเข้าคลังแผ่นดินและคลังท้องถิ่น 3) แผนที่ภาษีเป็นจุดเริ่มที่จะพัฒนาข้อมูลหลายมิติของแต่ละเมือง โดยพัฒนาเป็น Multi-layer Information ที่อิงแปลงที่ดิน-บ้าน-สิ่งปลูกสร้าง หมายถึง การระบุประชากร-เด็กนักเรียน-ผู้สูงอายุ-สถานะสุขภาพของกลุ่มครัวเรือน เปรียบบาง-สัตว์เลี้ยง-สัดส่วนประชากรที่ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคระบาด ฯลฯ ในความเป็นจริงเทศบาลชั้นนำหลายแห่งได้พัฒนาฐานข้อมูลในลักษณะนี้

⁴ เทศบาลเมืองแม่เหียะ เป็นตัวอย่างชั้นนำที่พัฒนา multi-layer information บนแปลงที่ดิน/สิ่งปลูกสร้าง

⁵ การสำรวจหมายถึงส่งคนไปวัดแปลงที่ดิน ซึ่งมีจำนวนหลายพันหรือหมื่นแปลง เมื่อเปรียบเทียบกับกำลังคนในกองคลังหรือกองช่างเทศบาล ซึ่งมีจำนวนน้อย ในเทศบาลชั้นนำและมียารายได้สูงสามารถจ้างเหมาให้ออกชนดำเนินการแทน แต่ในท้องถิ่นชนบทห่างไกลและงบประมาณจำกัดย่อมเป็นเรื่องยาก ตรงกับคำศัพท์เศรษฐศาสตร์ incentive incompatible จากการสังเกตของนักวิจัย เทศบาล หรือ อบต. ที่นำเทคโนโลยีมาช่วยสำรวจแปลงที่ดินและวัดขนาดพื้นที่ ไม่ถึง 5%

⁶ แม้กฎหมายระบุทุกเทศบาล และ อบต. ต้องสำรวจให้ครบถ้วน แต่มีได้กำหนดมาตรการลงโทษไว้ ขึ้นอยู่กับการปฏิบัติของหน่วยงานและบริบทของแต่ละเมือง

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยประเมินว่าการนำข้อมูลสนเทศมาใช้เพื่อขยายองค์ความรู้ยังน้อยหรือจำกัดมาก อาจจะเป็นเพราะว่า ก) เทศบาล/อบต. บันทึกข้อมูลเพื่อใช้ภายในองค์กร มิได้เปิดเผยต่อหน่วยงานภายนอกซึ่งมีเหตุผลรับฟังได้ กล่าวคือ อาจจะละเมิดต่อกฎหมาย PDPA การก้าวล่วงถึงข้อมูลส่วนบุคคลคือ เจ้าของทะเบียน ทรัพย์สิน ข) ในสถานะปัจจุบัน—แผนที่ภาษียังมีลักษณะต่างคนต่างทำ หมายถึง แต่ละเทศบาลหรือ อบต. บันทึกข้อมูลตามอำนาจหน้าที่ (เพื่อการจัดเก็บภาษีเป็นสำคัญ) การนำมาวิเคราะห์หรือการเผยแพร่สาธารณะยังมีน้อยมาก อาจจะกล่าวว่า “เป็นศูนย์” และการร่วมมือข้ามหน่วยงานท้องถิ่นใกล้เคียงกัน ยังไม่มีหลักฐานปรากฏ

ผลกระทบที่อาจไม่พึงปรารถนาจากภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำด้านการคลัง ซึ่งความจริงก็เป็นปัญหาอยู่แล้ว เนื่องจาก ก) อบต. ในเขตเมืองหรือกึ่งเมือง ที่เป็นแหล่งเศรษฐกิจ มีโรงงาน สถานประกอบการ สนามบิน หรือศูนย์กลางการท่องเที่ยว สามารถจัดเก็บภาษี/ค่าธรรมเนียมได้เพิ่มขึ้น แต่ อบต. ส่วนใหญ่ 70-90% ซึ่งฐานภาษีมีน้อย ดังนั้น ปัญหาช่องว่างทางการคลังท้องถิ่น (Local Fiscal Gap) จะเพิ่มขึ้น นับเป็นหัวข้อการวิจัยที่จำเป็นต้องติดตามต่อไป ข) นักวิจัยพบว่า ชัดความความสามารถองค์กรปกครองท้องถิ่น ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ แตกต่างกันมาก ตรงคำศัพท์ภาษาอังกฤษ technological divide คือเทศบาล และ อบต. จำนวนน้อย แต่ฐานะการคลัง มีบุคลากรที่ชำนาญการด้านข้อมูลสนเทศน้อยหรือไม่มี อาจจะด้วยเหตุนี้เทศบาล และ อบต. ส่วนใหญ่ยังจัดทำการสำรวจได้ไม่ครบถ้วน เพราะขีดจำกัดด้านบุคลากร-ความรู้-งบประมาณ

ข้อเสนอของทีมนักวิจัยคือ คณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสำนักงบประมาณควรจัดให้มีเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ เพื่อขยายทักษะและความสามารถในการสำรวจแผนที่ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้ครบถ้วน ซึ่งคาดว่าจะใช้เวลา 5-10 ปี โดยงบประมาณส่วนใหญ่นำไปใช้จ่ายเพื่อ ก) อบรมความรู้และประสบการณ์ของพื้นที่ชนบทห่างไกล ข) เงินอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายการสำรวจ - ดังกล่าวในตอนต้นว่า อาจจะไม่มีแรงจูงใจให้จัดทำสำรวจ (Incentive Incompatible) เพราะว่า “รายได้ที่จะเกิดขึ้นน้อย-ไม่ชัดเจน” แต่ “ต้นทุนและอุปสรรคการทำงานประจักษ์ได้ชัดเจน” อาจจะมองว่าเงินอุดหนุนเฉพาะกิจนี้เพื่อประโยชน์ของรัฐบาลและราชการส่วนกลางที่มีหน้าที่กำกับดูแลท้องถิ่น ทำให้มีข้อมูลขนาดใหญ่จากท้องถิ่นสู่ระดับชาติ (หมายถึง การประมวลผลข้อมูลจาก 7774 แห่งเข้าด้วยกัน) สามารถนำมาขยายองค์ความรู้การกระจายทรัพย์สินและความมั่งคั่ง (Wealth Distribution) ที่มีอรรถประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายระดับชาติ ทั้งนี้ รัฐบาลต้องพัฒนาสถาบันวิจัยเฉพาะทาง (ในลักษณะบูรณาการ คือ กรมที่ดิน กรมธนารักษ์ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

เทศบาลฯ ควรขยายการสำรวจแปลงที่ดินในการครอบครองของส่วนราชการ วัด ฯลฯ แม้ว่าหน่วยงานได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี แต่พื้นที่บางส่วนของส่วนราชการ วัดที่สร้างรายได้เชิงพาณิชย์ กฎหมายให้เทศบาล อบต. ประเมินภาษีทั้งนี้ให้ผู้เช่าที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างเป็นผู้ชำระภาษี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากขีดความสามารถของเทศบาล อบต. แตกต่างกัน บางแห่งพื้นที่รับผิดชอบขนาดใหญ่ (จำนวนแปลงที่ดินมาก) ยังไม่สามารถสำรวจแปลงที่ดินและสิ่งปลูกสร้างได้ครบถ้วน อนึ่ง บางพื้นที่มูลค่าภาษีต่ำ การจัดเก็บอาจจะไม่คุ้มกับต้นทุนหรือค่าใช้จ่าย ดังนั้น แรงจูงใจให้สำรวจครบถ้วนเป็นเรื่องยาก สิ่งที่น่าจะพิจารณาคือการจัดสรรเงินอุดหนุนเฉพาะกิจในบางพื้นที่ (ขนาดใหญ่) เพื่อขยายทักษะและความสามารถจัดทำสำรวจแผนที่ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้ครบถ้วน

References

- Glaeser, E. (2012). **Triumph of the city: How our greatest invention makes us richer, smarter, greener, healthier, and happier**. New York, NY: Penguin Press.
- Glaeser, E., & Cutler, D. (2021). **Survival of the city: Living and Thriving in an Age of Isolation**. New York, NY: Penguin Press.
- Goswami, A. G., & Lall, S. V. (2019, January). Job and land uses within cities: A survey of theory, evidence and policy. **World Bank Research Observer**, **34**, 198-238.
- Krueathep, W. (2013). **Decoding Local Tax Collection in Thailand**. Bangkok: Faculty Of Political Science Chulalongkorn University. [In Thai]
- Nakhon Sawan Municipality. (2023). **Data Analysis using the Database**. Nakhon Sawan: Nakhon Sawan Municipality. [In Thai]
- Patmasiriwat, D., Ratchatapibhunphob, P., & Tanawipapan, W. (2022, June). Tax Map as Tool for Local Tax Administration: A Case Study of Bangbuathong Subdistrict Administration. **Public Administration Association of Thailand Journal**, **5**(10), 1-26. [In Thai]
- Ratanawaraha, A. (2015). **The land economy of Thailand**. Bangkok: National Research Council of Thailand. [In Thai]
- Ratchatapibhunphob, P., & Patmasiriwat, D. (2022). **Urban Management Knowledge from Tax Maps: A Case Study of Mae-Hia Municipality ChiangMai in Provincial Growth and Inequality in Thailand (3)**. Bangkok: P.A. Living Co.,Ltd. [In Thai]

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

Shopee

Factors Influencing Satisfaction in Purchasing Products Through the Electronic Commerce Channel Shopee

ธัญพร ฟุงเฟื่อง*

Thanyaporn Fung-Fuang

เปรมฤดี จิตรเกื้อกุล**

Premruedee Jitkuekul

Received : April 22, 2024

Revised : June 13, 2024

Accepted : July 1, 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพการให้บริการ ประสบการณ์การซื้อสินค้า ความไว้วางใจ และความพึงพอใจในการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee และเพื่อศึกษาอิทธิพลของคุณภาพการให้บริการ ประสบการณ์การซื้อสินค้า และความไว้วางใจ ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee โดยเก็บแบบสอบถามออนไลน์ผ่าน Google Form กับลูกค้าที่ซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee ภายใน 6 เดือนที่ผ่านมา ดำเนินการด้วยวิธีการวงลิ่งแบบสอบถามผ่านเพจ Shopee ใน Facebook และ Line สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น โดยการใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก โดยกระจายการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายที่สุด ด้วยการกระจายด้วย อายุ และอาชีพ และทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากข้อเสนอของ Kline (2011) ดังนั้นจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 410 คน ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการให้บริการมีอิทธิพลต่อความไว้วางใจและประสบการณ์การซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee ความไว้วางใจ และประสบการณ์มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee

คำสำคัญ : คุณภาพการให้บริการ / ความไว้วางใจ / ประสบการณ์ / ความพึงพอใจ / Shopee

*อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Lecturer in Marketing Program Faculty of Management Sciences, Chiang Rai Rajabhat University

**อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตรและวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Lecturer in Faculty Liberal Arts and Management Science, Kasetsart University(Corresponding Author)

e-mail: premruedee.ch@ku.th

ABSTRACT

This research aims to study the quality of service, purchasing experience, trust, and satisfaction towards online shopping through Shopee e-commerce platform and to study the influence of service quality, purchasing experience, and trust on satisfaction with online shopping through the electronic commerce channel Shopee. Data was collected via an online Google form survey from customers who had purchased products through Shopee within the past six months. The questionnaire link was distributed through Shopee's pages on Facebook and Line. A non-probability accidental sampling method was employed. Data collection was stratified to ensure diversity, with distribution across various ages and occupations. The sample size was determined according to the recommendations proposed by Kline (2011), resulting in a sample of 410 respondents. Descriptive statistics includes percentages, frequency distribution, mean, and standard deviation. The findings from confirmatory factor analysis and structural equation modeling (SEM) indicate that service quality influences trust and the purchasing experience on Shopee. Both trust and purchasing experience influence satisfaction with products purchased through Shopee.

Keywords : Service Quality / Trust / Eexperience / Satisfaction / Shopee

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในโลกยุคปัจจุบันการใช้อินเทอร์เน็ตนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคน โดยในปี 2567 ประชากรทั่วโลกมีการใช้งานอินเทอร์เน็ตมากถึง 5.35 พันล้านคน หรือร้อยละ 69.40 จากประชากรทั้งหมด 8.08 พันล้านคน เพิ่มขึ้นจากปี 2566 ร้อยละ 1.80 (Kemp, 2024) จากการสำรวจพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยในปี 2567 คนไทยใช้งานอินเทอร์เน็ตเฉลี่ยอยู่ที่ 8 ชั่วโมง 6 นาที ซึ่งมากกว่าการใช้งานอินเทอร์เน็ตทั่วโลกต่อวันเฉลี่ยอยู่ที่ 6 ชั่วโมง 37 นาที ส่วนใหญ่ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการเลือกซื้อสินค้า ทั้งในด้านธุรกิจ และการทำธุรกรรมทางการเงิน ไม่ว่าจะเป็นการซื้อขาย การชำระเงิน ที่สามารถใช้งานได้ตลอด 24 ชั่วโมง ทำให้ธุรกิจการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Commerce) หรือ E-commerce นั้นเติบโตอย่างก้าวกระโดด (Kemp, 2024) โดยในปี 2566 ประเทศจีนครองอันดับ 1 ของโลกที่มียอดขายผ่านช่องทาง E-commerce มากที่สุด รองลงมาคือประเทศสหรัฐอเมริกา และในประเทศไทยการตลาดผ่านช่องทาง E-commerce กำลังเติบโตอย่างรวดเร็ว มีการเพิ่มขึ้นทั้งในมูลค่าการขายและความหลากหลายของธุรกิจออนไลน์ที่กำลังเติบโตอย่างต่อเนื่องเนื่องจากผู้บริโภคในประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการซื้อสินค้าจากทางร้านค้ามาเป็นการซื้อผ่านแพลตฟอร์ม E-commerce มากขึ้น (Department of Foreign Trade Ministry of Commerce, 2024)

สำหรับร้านค้า E-commerce ในประเทศไทยมีมากกว่า 50 ร้านค้า โดยการเติบโตอย่างก้าวกระโดด ในปี 2565 ซึ่งจากสถิติการตรวจสอบสถานการณ์ของผู้นำร้านค้า E-commerce ในประเทศไทย ปี 2565 พบว่า Shopee ประเทศไทย ครองอันดับ 1 โดยมียอดการเข้าชมมากถึง 56.97 ล้านครั้ง/ปี และมียอดดาวน์โหลด

แอปพลิเคชัน Shopee บนสมาร์ทโฟน 129.90 ล้านครั้ง/ปี รองลงมาคือ Lazada ประเทศไทย มียอดการเข้าชม 36.85 ล้านครั้ง/ปี และ Central Online มียอดการเข้าชม 2.5 ล้านครั้ง/ปี โดย E-commerce เหล่านี้เป็น E-commerce ขึ้นนำที่ติดอันดับยอดการเข้าชมมากที่สุดถึง 3 ปีซ้อน และปัจจัยที่ทำให้ลูกค้าเลือกซื้อสินค้าผ่าน E-commerce เหล่านี้พบว่า 3 อันดับแรก คือ บริการส่งสินค้าฟรี ร้อยละ 50.40 การได้รับคูปองส่วนลดพิเศษ ร้อยละ 39.00 และจากการรีวิวจากลูกค้าคนอื่นๆ ร้อยละ 32.10 (Price Insights, 2024)

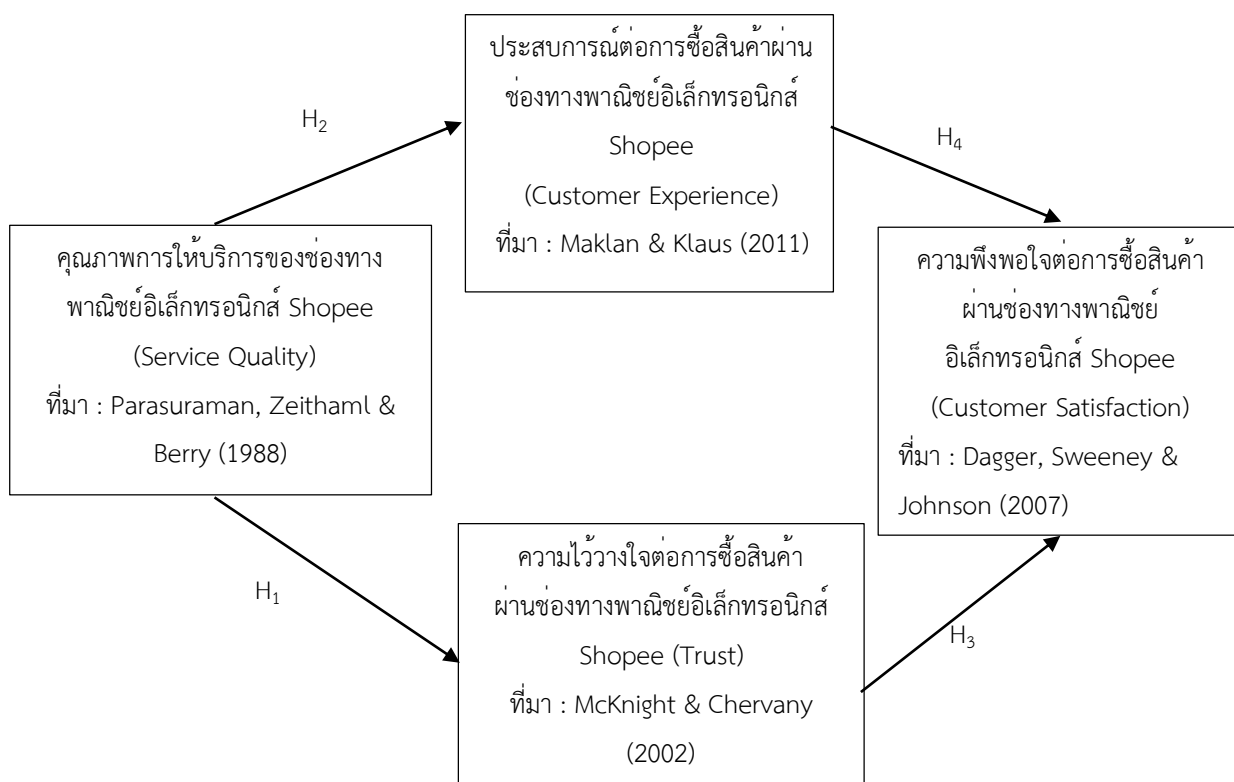
แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่า Shopee มีการเติบโตที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ในตลอดระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2560-2565) หลังการจดทะเบียนในประเทศไทย Shopee ได้ขาดทุนรวมแล้วกว่า 1.10 หมื่นล้านบาท และยังขาดทุนเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ส่งผลให้ในปี 2565 ต้องมีการปลดพนักงานทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศมากกว่า 7,000 คน (Marketeer Team, 2024) ถึงแม้ว่ามูลค่าของ E-commerce มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง และ Shopee ยังคงดำรงตำแหน่งแพลตฟอร์ม E-commerce ที่มาแรงมากที่สุดต่อไปในอนาคต แต่ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นและรวมถึงหลายปัจจัยที่ส่งผลกระทบในการทำให้ยอดขายของ Shopee และแพลตฟอร์ม E-commerce อื่นๆ มียอดที่ต่ำลง เช่น ความไม่ไว้วางใจต่อคุณภาพของสินค้าที่วางขายในร้านค้าบนแพลตฟอร์ม E-commerce ที่เกิดจากประสบการณ์ในการซื้อสินค้าที่ผ่านมา หรือการถูกหลอกลวงจากมิจฉาชีพที่ได้มีการแอบอ้างเป็นร้านค้า และได้ชักจูงให้ซื้อสินค้าในราคาที่ถูกลง แต่ไม่ได้รับสินค้าจริงตามที่ตกลงไว้ และการหลอกลวงให้ทำธุรกรรมทางการเงินผ่านร้านค้าที่แฝงอยู่ใน E-commerce รวมไปถึงปัญหาใหญ่ของ E-commerce ที่ยังแก้ไขไม่ได้คือ การที่ลูกค้าเข้าไปชมร้านค้าและมีการกดสินค้าลงในตะกร้า แต่ไม่มีการกดสั่งซื้อสินค้า และได้มีการลบสินค้านั้นออกจากตะกร้าในที่สุด ซึ่งเกิดจากการตัดสินใจของลูกค้าว่าจะซื้อสินค้าหรือไม่ ทำให้มีอัตราการทิ้งตะกร้าสินค้าสูงมากถึงร้อยละ 70.00 (Lerksirinukul, 2024)

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า คุณภาพของสินค้า มีความสำคัญที่จะนำไปสู่ความไว้วางใจในการเลือกซื้อสินค้า จนเกิดเป็นประสบการณ์ในการซื้อสินค้าที่ตรงตามที่มีการโฆษณาของร้านค้าจะนำไปสู่ความพึงพอใจในตัวสินค้าที่ได้รับครั้งนั้นๆ โดยงานวิจัยในอดีตที่ผ่านมาได้มีการศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของคุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์ต่อความพึงพอใจของผู้บริโภคในการใช้บริการตลาดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวไม่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ร่วมด้วย ดังนั้น ในการวิจัยในครั้งนี้จึงมุ่งเน้นทำการวิจัยเพื่อศึกษาอิทธิพลของคุณภาพการให้บริการจากหลักการ 5 ด้านของคุณภาพการให้บริการ ในการสร้างความไว้วางใจ และก่อให้เกิดประสบการณ์ที่ดีในการซื้อสินค้า จนนำไปสู่ความพึงพอใจต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee และเพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหา และพัฒนาระบบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณภาพการให้บริการ ประสบการณ์การซื้อสินค้า ความไว้วางใจ และความพึงพอใจในการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของคุณภาพการให้บริการ ประสบการณ์การซื้อสินค้า และความไว้วางใจ ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee

กรอบแนวคิดของการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 (H₁) คุณภาพการให้บริการของช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee

สมมติฐานที่ 2 (H₂) คุณภาพการให้บริการของช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee มีอิทธิพลต่อประสบการณ์การต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee

สมมติฐานที่ 3 (H₃) ความไว้วางใจต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee

สมมติฐานที่ 4 (H₄) ประสบการณ์ต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ ลูกค้าที่ซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee ภายใน 6 เดือนที่ผ่านมา ด้วยแบบสอบถามออนไลน์ผ่าน Google Form ดำเนินการด้วยวิธีการวางลิงก์แบบสอบถามผ่านเพจ Shopee ใน Facebook และ Line สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น

(Non-probability Sampling) โดยการใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) เนื่องด้วยเป็นการเก็บแบบสอบถามออนไลน์ และในงานวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างจึงได้กระจายการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายที่สุด ด้วยการกระจายด้วย อายุ และอาชีพ สำหรับการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง จากข้อเสนอของ Kline (2011) ที่ได้แนะนำขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำที่เหมาะสมอย่างน้อย 200 ตัวอย่าง หรือมีอัตราส่วนต่อข้อคำถาม 5-10 เท่า ซึ่งในงานวิจัยประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 57 ข้อ ซึ่งต้องการจำนวนตัวอย่างระหว่าง $285 - 580$ คน ($57 \times 5 = 285$ ถึง $57 \times 10 = 570$) ดังนั้น จึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 410 คน เพื่อป้องกันความผิดพลาดในการตอบแบบสอบถาม และเพื่อให้ได้มาซึ่งจำนวนแบบสอบถามตามที่กำหนดไว้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีทั้งหมด 6 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 คำถามคัดกรอง และข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ท่านซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee ภายใน 6 เดือนที่ผ่านมา เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และสถานภาพสมรส ส่วนที่ 2 แบบสอบถามที่เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการของช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee จำแนกออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นรูปธรรม ด้านความน่าเชื่อถือ ด้านการตอบสนองของผู้ให้บริการ ด้านการสร้าง ความมั่นใจ และด้านความเอาใจใส่ (Parasuraman, Zeithaml & Berry, 1988) ส่วนที่ 3 แบบสอบถามที่เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความไว้วางใจ จำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความเมตตากรุณา ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความสามารถ และ ความตั้งใจในการไว้วางใจ (McKnight & Chervany, 2002) ส่วนที่ 4 แบบสอบถามที่เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับประสบการณ์การซื้อสินค้า จำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านประสบการณ์ของการบริการ ด้านผลลัพธ์ที่เกิดจากประสบการณ์หลังใช้บริการ ด้านประสบการณ์ในขณะที่รับบริการ และด้านความสบายใจจากการได้รับบริการ (Maklan & Klaus, 2011) ส่วนที่ 5 แบบสอบถามที่เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee จากแนวคิดความพึงพอใจในการรับบริการของ Dagger, Sweeney & Johnson (2007) ซึ่งในส่วนที่ 2 ถึง ส่วนที่ 5 ลักษณะคำถามมีคำตอบให้เลือกตามระดับความสำคัญ 5 ระดับ (Rating Scale) แบ่งออกเป็น เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด (Likert, 1967) และส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม หรือข้อเสนอแนะอื่นๆ เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended)

3. การทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และทดสอบค่าความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha ผลการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา พบว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.834 ถึง 0.956 คือผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งเกณฑ์ที่ยอมรับได้ไม่ต่ำกว่า 0.7 (Hair, et al., 2014)

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้การวิเคราะห์หาค่าประกอบเชิงยืนยัน

(Confirmatory Factor Analysis) และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM) เพื่อทดสอบว่าโมเดลสมมติฐานมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 410 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 66.60) มากกว่าหญิง (ร้อยละ 33.40) มีอายุ 30-40 ปี (ร้อยละ 30.50) การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 32.20) ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 34.10) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000-25,000 บาท (ร้อยละ 40.20) และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานะโสด (ร้อยละ 53.20)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลคุณภาพการให้บริการของช่องทางพาณิชย์

อิเล็กทรอนิกส์ Shopee

(n = 410)

คุณภาพการให้บริการของช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ด้านความเป็นรูปธรรม			
1. ร้านค้าบนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee มีการแจ้งรายละเอียดและคุณสมบัติของสินค้า ชัดเจน ครบถ้วน และสมบูรณ์	4.27	0.67	มากที่สุด
2. เมื่อท่านเกิดข้อสงสัย หรือต้องการความช่วยเหลือระหว่างการใช้งานผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee เจ้าหน้าที่ Admin สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และสามารถแนะนำท่านได้	4.10	0.68	มาก
3. ช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าใช้งานเลือกซื้อสินค้า	4.10	0.71	มาก
4. การจัดวางหมวดหมู่ของสินค้าในช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee สามารถมองเห็นได้ง่ายและสะดวกสบาย	4.06	0.72	มาก
รวม	4.13	0.51	มาก
ด้านความน่าเชื่อถือ			
5. เจ้าหน้าที่ Admin มีการให้บริการลูกค้าอย่างเหมาะสม	4.16	0.63	มาก
6. เจ้าหน้าที่ Admin สามารถเป็นที่พึ่งพาให้ลูกค้าได้	4.07	0.70	มาก
7. ท่านมีความรู้สึก ว่า ช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee มีสิ่งที่ท่านต้องการจะซื้ออยู่ในนั้น	4.12	0.67	มาก
8. เมื่อต้องการสินค้า ท่านสามารถซื้อผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee ได้ทุกเมื่อ	4.10	0.70	มาก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

(n = 410)

คุณภาพการให้บริการของช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
9. ช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee ไม่เปิดเผย และไม่เผยแพร่ข้อมูลส่วนตัวของท่าน	4.15	0.68	มาก
รวม	4.11	0.50	มาก
ด้านการตอบสนองของผู้ให้บริการ			
10. พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee มีความพร้อมให้ท่านเลือกซื้อสินค้าเสมอ	4.10	0.62	มาก
11. พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee มีการแจ้งให้ท่านทราบอย่างชัดเจนเมื่อมีการปิดปรับปรุงระบบ	4.12	0.71	มาก
12. เมื่อเกิดข้อผิดพลาดของระบบ นักพัฒนาระบบได้มีการแก้ไขปัญหา และเร่งดำเนินการเปิดระบบให้ใช้งานได้ตามปกติอย่างรวดเร็ว	4.07	0.67	มาก
13. พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee มีความพร้อมในช่องทางการชำระเงิน และบริการจัดส่งแบบเร่งด่วน	4.11	0.68	มาก
รวม	4.09	0.52	มาก
ด้านการสร้างความมั่นใจ			
14. ท่านสามารถเชื่อมั่นในการเลือกซื้อสินค้าผ่านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee	4.12	0.64	มาก
15. ท่านรู้สึกปลอดภัยในทรัพย์สิน และในการเลือกซื้อสินค้า	4.14	0.68	มาก
16. ร้านค้าบนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee มีความสุภาพในการขายสินค้า	4.14	0.66	มาก
17. ร้านค้าบนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลสินค้าที่วางจำหน่าย	4.11	0.68	มาก
รวม	4.12	0.51	มาก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

(n = 410)

คุณภาพการให้บริการของช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ด้านความเอาใจใส่			
18. ร้านค้าบนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee ตอบกลับความคิดเห็นและข้อความของท่านครบถ้วนสมบูรณ์	4.11	0.62	มาก
19. ร้านค้าบนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee มีการคืนเงิน หรือเปลี่ยนสินค้าให้ท่านเมื่อท่านเกิดความไม่พึงพอใจในตัวสินค้าที่ได้รับ	4.12	0.67	มาก
20. ร้านค้าบนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee ให้บริการท่านด้วยความจริงใจ	4.13	0.67	มาก
21. ร้านค้าบนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee เปิดตลอด 24 ชั่วโมง	4.09	0.72	มาก
รวม	4.11	0.50	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลคุณภาพการให้บริการของช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee ทั้ง 5 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.47) โดยในด้านความเป็นรูปธรรม ด้านความน่าเชื่อถือ ด้านการตอบสนองของผู้ให้บริการ ด้านการสร้างความมั่นใจ และด้านความเอาใจใส่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13, 4.11, 4.09, 4.12, 4.11$ ตามลำดับ) (S.D. = 0.51, 0.50, 0.52, 0.51, 0.50 ตามลำดับ)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลประสบการณ์ต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee

(n = 410)

ประสบการณ์ต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ความสบายใจจากการเลือกซื้อสินค้า			
1. ท่านเชื่อมั่นในความถูกต้อง และตรงตามความต้องการของท่านของสินค้าที่จะได้รับ	4.25	0.65	มากที่สุด
2. กระบวนการและระยะเวลาในการส่งสินค้ามีความเหมาะสม	4.09	0.66	มาก
3. ร้านค้าบนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee มีการสอบถามความพึงพอใจของท่านหลังได้รับสินค้า	4.13	0.70	มาก
4. ท่านมีประสบการณ์ที่ดีในการเข้าชมร้านค้า และเลือกซื้อสินค้าบนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee	4.14	0.69	มาก
รวม	4.15	0.49	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n = 410)

ประสบการณ์ต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ผลลัพธ์ที่เกิดจากประสบการณ์หลังได้รับสินค้า			
5. ท่านเลือกท่านเลือกซื้อสินค้าบนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee เพราะได้รับคำแนะนำจากบุคคลใกล้ชิด	4.17	0.65	มาก
6. ร้านค้าบนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee ตอบกลับข้อความของท่านด้วยความรวดเร็ว	4.11	0.66	มาก
7. ท่านคิดว่าการเลือกซื้อสินค้าบนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee ดีกว่าการเลือกซื้อสินค้าบนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ	4.13	0.68	มาก
8. ท่านสามารถติดตามสถานะการส่งสินค้าได้ทุกเมื่อ	4.12	0.65	มาก
รวม	4.12	0.52	มาก
ประสบการณ์ในขณะที่เลือกซื้อสินค้า			
9. พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee สามารถตอบโจทย์ในเรื่องของไลฟ์สไตล์ของท่านได้เป็นอย่างดี	4.11	0.65	มาก
10. พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee ได้มีการแจ้งเตือนสถานะของสินค้าว่า ขณะนี้สินค้าของท่านอยู่ที่ใด	4.10	0.69	มาก
11. ร้านค้าส่วนใหญ่บนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee มีความน่าเชื่อถือ	4.18	0.65	มาก
12. พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee มีความทันสมัย น่าเข้าใช้บริการ	4.13	0.69	มาก
13. เมื่อสินค้าเกิดมีปัญหหรือ หรือผลัดสินค้าไม่ทันตามจำนวนการซื้อสินค้า ร้านค้าบนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee ได้ดำเนินการติดต่อท่านเพื่อแจ้งให้ทราบโดยเร็ว	4.17	0.63	มาก
รวม	4.14	0.50	มาก
ประสบการณ์ของสินค้า			
14. ท่านได้รับคำแนะนำในการใช้สินค้าอย่างครบถ้วน	4.11	0.62	มาก
15. ท่านต้องการเลือกซื้อสินค้าจากพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์อื่น	4.19	0.71	มาก
16. ท่านต้องการเปรียบเทียบคุณภาพของสินค้ากับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์อื่น	4.09	0.69	มาก
17. ท่านต้องการให้มีสินค้าหลายประเภทรวมอยู่ในร้านค้าเดียว เพื่อเพิ่มความสะดวกสบายในการเลือกซื้อ	4.13	0.70	มาก
รวม	4.12	0.51	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลประสบการณ์ในการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee ทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.13, S.D. = 0.47) โดยในด้านความสบายใจจากการเลือกซื้อสินค้า ด้านผลลัพธ์ที่เกิดจากประสบการณ์หลังได้รับสินค้า ด้านประสบการณ์ในขณะที่เลือกซื้อสินค้า และประสบการณ์ของสินค้า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.15, 4.12, 4.14, 4.12 ตามลำดับ) (S.D. = 0.49, 0.52, 0.50, 0.51 ตามลำดับ)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลความไว้วางใจต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee (n = 410)

ความไว้วางใจต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ด้านความเมตตากรุณา			
1. ท่านเชื่อว่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee จะสามารถให้ประโยชน์สูงสุดแก่ท่าน	4.30	0.65	มากที่สุด
2. พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee พยายามอย่างเต็มที่เพื่อให้ท่านพอใจ	4.11	0.67	มาก
3. ร้านค้าบนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee ให้บริการท่านด้วยความจริงใจ	4.16	0.68	มาก
4. ร้านค้าบนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee รักษาคำพูดที่ให้ไว้แก่ท่าน	4.12	0.73	มาก
รวม	4.17	0.52	มาก
ความซื่อสัตย์			
6. ร้านค้าบนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee มีความซื่อสัตย์ในเรื่องของราคา และคุณภาพของสินค้า	4.12	0.67	มาก
7. ร้านค้าบนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee เสนอสินค้าด้วยความสัจจริง ไม่โฆษณาเกินจริง	4.12	0.67	มาก
8. ร้านค้าบนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee ยอมรับความผิดพลาด เมื่อเกิดความผิดพลาดในการจำหน่ายสินค้า	4.13	0.70	มาก
9. ร้านค้าบนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในการคุ้มครองผู้บริโภค	4.13	0.68	มาก
รวม	4.12	0.53	มาก

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n = 410)

ความไว้วางใจต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ด้านความตั้งใจในการไว้วางใจ			
13. ท่านไว้วางใจที่จะเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของท่านให้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee ทราบ	4.14	0.63	มาก
14. ร้านค้าบนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee เสนอสินค้าด้วยความสัตย์จริง ไม่โฆษณาเกินจริง	4.12	0.64	มาก
15. ท่านไม่กังวลเรื่องการรั่วไหลของข้อมูลของท่านบนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee	4.11	0.66	มาก
รวม	4.12	0.52	มาก

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลความไว้วางใจในการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee ทั้ง 4 ด้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.49) โดยในด้านความเมตตา กรุณา ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความสามารถ และด้านความตั้งใจในการไว้วางใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17, 4.12, 4.15, 4.12$ ตามลำดับ) (S.D. = 0.52, 0.53, 0.52 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลความพึงพอใจต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee

(n = 410)

ความพึงพอใจต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ท่านมีความรู้สึกทางบวกในการเลือกซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee	4.25	0.64	มากที่สุด
2. ท่านรู้สึกมีความปลอดภัยในการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee	4.13	0.64	มาก
3. ท่านรู้สึกพอใจกับองค์ประกอบของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee	4.14	0.64	มาก
4. ท่านรู้สึกพอใจกับสินค้าที่ได้รับจากการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee	4.14	0.70	มาก
5. พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee สามารถสร้างความประทับใจให้แก่ท่านเป็นอย่างมาก	4.09	0.69	มาก
รวม	4.15	0.48	มาก

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลความพึงพอใจในการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.48) โดยข้อคำถาม มีความรู้สึกทางบวกในการเลือกซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$) รู้สึกมีความปลอดภัยในการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee รู้สึกพอใจกับองค์ประกอบของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee รู้สึกพอใจกับโปรโมชั่น และช่องทางในการชำระเงินของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee และในภาพรวมรู้สึกพึงพอใจในการซื้อปิ้งออนไลน์ผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13, 4.14, 4.14, 4.09$ ตามลำดับ) (S.D. = 0.64, 0.64, 0.64, 0.70, 0.69 ตามลำดับ)

2. ผลสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

2.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) เป็นวิธีการที่พยายามจัดกลุ่มตัวแปรที่มีความเกี่ยวข้องกันให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน ใช้หลักความสัมพันธ์เป็นตัวจัดกลุ่ม โดยนำตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน โดยใช้วิธีหมุนแกนแบบมุมฉาก (Orthogonal Rotation) โดยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax Rotation) ดังตารางที่ 5

2.1.1 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของแบบสอบถามคุณภาพการให้บริการของช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee สามารถอธิบายถึงองค์ประกอบของคุณภาพการให้บริการ 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ด้านความเป็นรูปธรรม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.85 องค์ประกอบที่ 2 ด้านความน่าเชื่อถือ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.93 องค์ประกอบที่ 3 ด้านการตอบสนองของผู้ให้บริการ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.92 องค์ประกอบที่ 4 ด้านการสร้างความมั่นใจ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.91 องค์ประกอบที่ 5 ด้านความเอาใจใส่ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.89

2.1.2 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของแบบสอบถามประสบการณ์ต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee สามารถอธิบายถึงองค์ประกอบประสบการณ์ในการซื้อสินค้า 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ด้านความสบายใจจากการเลือกซื้อสินค้า มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.94 องค์ประกอบที่ 2 ด้านผลลัพธ์ที่เกิดจากประสบการณ์หลังได้รับสินค้า มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.87 องค์ประกอบที่ 3 ด้านประสบการณ์ในขณะที่เลือกซื้อสินค้า มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.92 องค์ประกอบที่ 4 ด้านประสบการณ์ของสินค้า มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.89

2.1.3 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของแบบสอบถามความไว้วางใจต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee สามารถอธิบายถึงองค์ประกอบของความไว้วางใจ 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ด้านความเมตตากรุณา มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.92 องค์ประกอบที่ 2 ด้านความสัตย์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.94 องค์ประกอบที่ 3 ด้านความสามารถ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.93 องค์ประกอบที่ 4 ด้านความตั้งใจในการไว้วางใจ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.89

2.1.4 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee มีองค์ประกอบ 1 องค์ประกอบ ประกอบด้วยข้อคำถามทั้ง 5 ข้อ ประกอบด้วย ข้อคำถามข้อที่ 53, 54, 55, 56 และ 57 (0.63, 0.63, 0.61, 0.66, 0.63) โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบของแต่ละตัวแปรจะต้องมีค่าตั้งแต่ 0.40 ขึ้นไป (Hair, et al., 1998)

ตารางที่ 5 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (SMC) ค่า Composite Reliability (CR) และ ค่า Average Variance Extracted (AVE) ของแต่ละตัวแปร

ตัววัด	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ	SMC	CR	AVE
คุณภาพการให้บริการของช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee			0.95	0.82
ด้านความเป็นรูปธรรม	0.85	0.79		
ด้านความน่าเชื่อถือ	0.93	0.86		
ด้านการตอบสนองของผู้ให้บริการ	0.92	0.84		
ด้านการสร้างความมั่นใจ	0.91	0.82		
ด้านความเอาใจใส่	0.89	0.79		
ประสบการณ์ต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee			0.94	0.82
ด้านความสบายใจจากการเลือกซื้อสินค้า	0.94	0.88		
ด้านผลลัพธ์ที่เกิดจากประสบการณ์หลังได้รับสินค้า	0.87	0.75		
ด้านประสบการณ์ในขณะที่เลือกซื้อสินค้า	0.92	0.84		
ด้านประสบการณ์ของสินค้า	0.89	0.79		
ความไว้วางใจต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee			0.95	0.84
ด้านความเมตตากรุณา	0.92	0.846		
ด้านความสัตย์	0.94	0.884		
ด้านความสามารถ	0.93	0.865		
ด้านความตั้งใจในการไว้วางใจ	0.89	0.792		

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ตัววัด	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ	SMC	CR	AVE
ความพึงพอใจต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee			0.77	0.40
รู้สึกทางบวกในการเลือกซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee	0.63	0.402		
รู้สึกมีความปลอดภัยในการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee	0.63	0.402		
พอใจกับองค์ประกอบของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee	0.61	0.368		
พอใจกับโปรโมชั่น และช่องทางในการชำระเงินของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee	0.66	0.442		
พึงพอใจในการซื้อปิ้งออนไลน์ผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee	0.63	0.401		

จากตารางที่ 5 พบว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (SMC) ค่า Composite Reliability (CR) และค่า Average Variance Extracted (AVE) ของแต่ละตัวแปรผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกค่า สำหรับตัวแปรความพึงพอใจต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee ที่มีค่า AVE = 0.40 น้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนด แต่เนื่องจากมีค่า CR = 0.77 มากกว่า 0.6 จึงสามารถยอมรับค่า AVE ของตัวแปรนี้ได้ (Fornell & Larcker, 1981)

2.2 การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM)

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลโดยรวม

ค่าดัชนี	เกณฑ์พิจารณา	ค่าสถิติ	ผลการพิจารณา
CMIN/DF	ระหว่าง 2.00 ถึง 5.00 (Marsh & Hocevar, 1985) Or CMIN/DF $\leq$ 3 (Schreiber, et al, 2006)	2.50	ผ่านเกณฑ์
CFI	เข้าใกล้ 0.95 (Byrne, 2013)	0.97	ผ่านเกณฑ์
GFI	เข้าใกล้ 1.00 (Byrne, 2013)	0.92	ผ่านเกณฑ์
NFI	มากกว่า 0.90 (Bentler, 1992) หรือเข้าใกล้ 0.95 (Bentler, 1992)	0.96	ผ่านเกณฑ์
TLI	เข้าใกล้ 0.95 (Hu & Bentler, 1999)	0.97	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	เข้าใกล้ 0.06 (Hu & Bentler, 1999)	0.06	ผ่านเกณฑ์
AGFI	มากกว่า 0.80 (Hair, et al., 2014)	0.89	ผ่านเกณฑ์

ที่มา: Jitkuekul, et al. (2017)

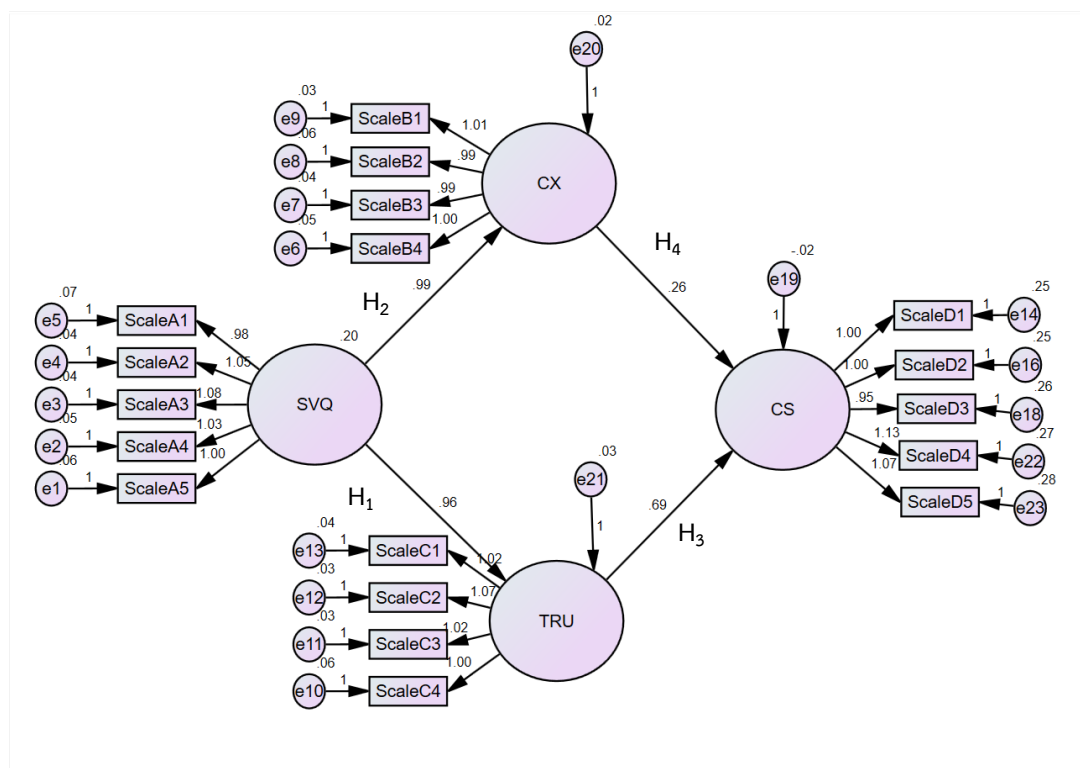
จากตารางที่ 6 ไดผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลโดยรวม ดังนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณภาพการให้บริการของช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee ประสิทธิภาพต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee ความไว้วางใจต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee และความพึงพอใจต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee ที่พัฒนาขึ้นมาจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมีความสอดคล้องกลมกลืนดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ พบว่า ทุกค่าได้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์เส้นทางโมเดลสมการโครงสร้างตามสมมติฐานโมเดลรวม

สมการ	ตัวแปรต้น → ตัวแปรตาม	β	t-value	Sig	สมมติฐาน
1	คุณภาพการให้บริการ (SVQ) → ความไว้วางใจ (TRU)	0.96	23.23	0.00**	H ₁ Support
2	คุณภาพการให้บริการ (SVQ) → ประสิทธิภาพ (CX)	0.99	25.23	0.00**	H ₂ Support
3	ความไว้วางใจ (TRU) → ความพึงพอใจ (CSAT)	0.69	11.10	0.00**	H ₃ Support
4	ประสิทธิภาพ (CX) → ความพึงพอใจ (CSAT)	0.26	5.08	0.00**	H ₄ Support
RMSEA=0.06, X ² /df.=2.50 (p<0.000), CFI=0.97 ,GFI=0.92, NFI=0.96, TLI=0.97, AGFI =0.89					

** Significant at the 0.01 level (2-tailed).

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์เส้นทางโมเดลสมการโครงสร้างตามสมมติฐานโมเดลรวม พบว่า คุณภาพการให้บริการมีอิทธิพลต่อความไว้วางใจ และประสิทธิภาพการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee อีกทั้งความไว้วางใจ และประสิทธิภาพมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee นอกจากนี้คุณภาพการบริการมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความพึงพอใจในการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee

ภาพที่ 1 ผลการวิเคราะห์โครงสร้างตามสมมติฐานโมเดลรวม

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 410 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 66.60) มีอายุ 30-40 ปี (ร้อยละ 30.50) การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 32.20) ประกอบอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 34.10) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000-25,000 บาท (ร้อยละ 40.20) และมีสถานะโสด (ร้อยละ 53.20) ให้ความเห็นในด้านคุณภาพการให้บริการของช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee ทั้ง 5 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) โดยในด้านความเป็นรูปธรรม ด้านความน่าเชื่อถือ ด้านการตอบสนองของผู้ให้บริการ ด้านการสร้าง ความมั่นใจ และด้านความเอาใจใส่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13, 4.11, 4.09, 4.12, 4.11$ ตามลำดับ) ด้าน ประสิทธิภาพในการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee ทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) โดยในด้านความสบายใจจากการเลือกซื้อสินค้า ด้านผลลัพธ์ที่เกิดจากประสบการณ์หลังได้รับสินค้า ด้านประสบการณ์ในขณะที่เลือกซื้อสินค้า และประสบการณ์ของสินค้า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15, 4.12, 4.14, 4.12$ ตามลำดับ) ด้านความไว้วางใจในการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee ทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) โดยในด้านความเมตตาการุณา ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความสามารถ และ ด้านความตั้งใจในการไว้วางใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17, 4.12, 4.15, 4.12$ ตามลำดับ) และด้านความพึงพอใจ ในการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) โดยข้อคำถาม มีความรู้สึกทางบวกในการเลือกซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee อยู่ในระดับมากที่สุด

($\bar{X} = 4.25$) รู้สึกมีความปลอดภัยในการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee รู้สึกพอใจกับองค์ประกอบของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee รู้สึกพอใจกับโปรโมชั่น และช่องทางในการชำระเงินของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee และในภาพรวมรู้สึกพึงพอใจในการช้อปปิ้งออนไลน์ผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13, 4.14, 4.14, 4.09$ ตามลำดับ)

2. ผลการวิจัยเป็นไปตามข้อสมมติฐานการวิจัย H_1 โดยคุณภาพการให้บริการมีอิทธิพลต่อความไว้วางใจในการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee หมายความว่าระดับการรับรู้คุณภาพการให้บริการของ Shopee ที่สูง จะนำไปสู่ความไว้วางใจในการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.00 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (β) เท่ากับ 0.96 ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Akroush & Al-debei (2015) ทำการศึกษาเรื่องทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อการซื้อสินค้าออนไลน์ ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ถึงคุณภาพของเว็บไซต์ที่รับรู้ในระดับที่สูงขึ้น จะนำไปสู่ความไว้วางใจที่สูงขึ้น และคุณภาพของเว็บไซต์ที่รับรู้เป็นตัวทำนายความน่าเชื่อถือที่เกิดจากความไว้วางใจโดยตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และงานวิจัยของ Tang & Nguyen (2013) ระบุว่าคุณภาพการบริการทางอิเล็กทรอนิกส์ ในเรื่องคุณภาพของข้อมูลเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อความไว้วางใจ และความพึงพอใจของลูกค้าที่ซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ และ Dabot & Suveatwatanakul (2022) ยังกล่าวว่า อิทธิพลของคุณภาพการบริการสามารถส่งผลเชิงบวกในการให้ความเชื่อมั่นและความเชื่อใจไว้วางใจได้

3. ผลการวิจัยเป็นไปตามข้อสมมติฐานการวิจัย H_2 โดยคุณภาพการให้บริการมีอิทธิพลต่อประสบการณ์ในการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee หมายความว่า ระดับการรับรู้คุณภาพการให้บริการของ Shopee ที่สูง จะนำไปสู่ประสบการณ์การซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.00 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (β) เท่ากับ 0.99 ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Raval & Bhatt (2020) ทำการศึกษาเรื่อง กระบวนการรับรู้คุณภาพบริการ ของแพลตฟอร์มช้อปปิ้งออนไลน์ต่อประสบการณ์การบริการโดยรวม ผลการศึกษพบว่า คุณภาพการให้บริการในทุกด้านสามารถสร้างประสบการณ์ที่ดีในการช้อปปิ้งออนไลน์บนแพลตฟอร์มต่างๆ ได้เป็นอย่างดี และคุณภาพการให้บริการที่ดียังสามารถนำไปสู่ความพึงพอใจในกลุ่มลูกค้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ผลการวิจัยเป็นไปตามข้อสมมติฐานการวิจัย H_3 โดยความไว้วางใจมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee หมายความว่า เมื่อลูกค้ามีความไว้วางใจในการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee มาก จะส่งผลให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจในการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee มากยิ่งขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.00 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (β) เท่ากับ 0.69 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Madiawati, et al. (2020) ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของลูกค้าในโลกออนไลน์: ปัจจัยด้านคุณภาพและความไว้วางใจ ผลการวิจัยพบว่า ความไว้วางใจของลูกค้ามีอิทธิพลทำให้เกิดความพึงพอใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ Murni (2018) กล่าวว่า ความไว้วางใจมีผลต่อความพึงพอใจของลูกค้าในการช้อปปิ้งออนไลน์ เนื่องจากเมื่อลูกค้ายังขาดความไว้วางใจในการช้อปปิ้งออนไลน์ เช่น หลายคนเคยถูกหลอกหลวง ในการสั่งซื้อสินค้าแล้วไม่ได้รับสินค้า สินค้าไม่ตรงกับที่สั่งไว้ หรือได้รับ

สินค้าที่ซื้อมาก่อน และลูกค้ายังไม่สามารถมองเห็นสินค้าจริงก่อนตัดสินใจซื้อ ทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของลูกค้าโดยตรง แต่อย่างไรก็ตามหากลูกค้ามีความไว้วางใจต่อการสั่งซื้อสินค้าทางออนไลน์สูงขึ้น ความพึงพอใจในการซื้อสินค้าก็จะสูงขึ้นตามไปด้วย

5. ผลการวิจัยเป็นไปตามข้อสมมติฐานการวิจัย H_4 โดยประสบการณ์มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee หมายความว่า เมื่อลูกค้ามีประสบการณ์ในการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee มาก จะส่งผลให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจในการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee มากยิ่งขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.00 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (β) เท่ากับ 0.26 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pappas, et al. (2014) ทำการศึกษาเรื่องผลกระทบของประสบการณ์การช้อปปิ้งออนไลน์ต่อความพึงพอใจของลูกค้าและความตั้งใจซื้อ ผลการวิจัยพบว่า ประสบการณ์ในการช้อปปิ้งออนไลน์ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 เนื่องจากผู้ใช้ที่มีประสบการณ์สูง จะมีความคาดหวังในประสิทธิภาพของเว็บไซต์และสินค้าที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจจากผลลัพธ์ของสินค้าที่ได้

สำหรับงานวิจัยนี้ เป็นงานวิจัยที่เป็นองค์ความรู้ใหม่ทางด้านการตลาดเกี่ยวกับ E-commerce ที่มีผลการศึกษาไม่มากนักเกี่ยวกับ ผลของคุณภาพการให้บริการ ประสบการณ์การซื้อสินค้า และความไว้วางใจ ที่ต่อความพึงพอใจต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยที่ผ่านมามีส่วนใหญ่มักจะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับความไว้วางใจต่อระบบที่ส่งผลต่อการซื้อ หรือ การศึกษาคุณภาพบริการที่ส่งผลต่อการซื้อ และความจงรักภักดี ซึ่งงานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยที่รวบรวมตัวแปรที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่าน E-commerce ในหลากหลายตัวแปร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการให้บริการของช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee ประสบการณ์ต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee และความไว้วางใจต่อการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee จึงควรให้ความสำคัญในเรื่องของคุณภาพการให้บริการเป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 4.11$) โดยการวางจำหน่ายสินค้าที่มีคุณภาพ มีการแจ้งรายละเอียดและคุณสมบัติของสินค้า ชัดเจน ครบถ้วน และสมบูรณ์ การสร้างความปลอดภัยในทรัพย์สิน และข้อมูลส่วนบุคคลในขณะเลือกซื้อสินค้า มีความพร้อมในช่องทางการชำระเงิน และบริการจัดส่ง ที่สามารถให้บริการลูกค้าอย่างเหมาะสม เพื่อให้ลูกค้ามีความเชื่อมั่นในการเลือกซื้อสินค้าผ่าน Shopee รองลงมาควรให้ความสำคัญในเรื่องของการสร้างประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.13$) โดยสร้างประสบการณ์ที่ดีให้แก่ลูกค้าในการเลือกซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee เช่น การลดขั้นตอนในการซื้อสินค้า และลดระยะเวลาในการจัดส่งสินค้าให้แก่ลูกค้า และคัดสรรสินค้า รวมถึงร้านค้าที่มีความน่าเชื่อถือมารองรับลูกค้าที่เข้ามาเลือกชมสินค้าที่สามารถตอบโต้ในเรื่องของไลฟ์สไตล์ของลูกค้าได้เป็นอย่างดี ควรให้ความสำคัญในเรื่องของความไว้วางใจในการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee

($\bar{X} = 4.14$) สิ่งเหล่านี้เป็นสำคัญที่จะนำไปสู่ความพึงพอใจในการเลือกซื้อสินค้าผ่าน Shopee ($\bar{X} = 4.15$) ในที่สุด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาอิทธิพลทางตรง และทางอ้อม ของตัวแปรคุณภาพการให้บริการ ประสิทธิภาพการซื้อสินค้า ความไว้วางใจ ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ Shopee
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบกับคู่แข่งเช่น Lazada เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพการให้บริการ ประสิทธิภาพการซื้อสินค้า ความไว้วางใจ และความพึงพอใจในการซื้อสินค้าผ่านช่องทาง Shopee และ Lazada

References

- Akroush, N. M., & Al-Debei, M. M. (2015). Consumer attitudes towards online shopping The effects of trust, perceived benefits, and perceived web quality. **Business Process Management Journal**, 25(5), 707-733.
- Bentler, P. M. (1992). **EQS structural equations program manual**. Los Angeles: BMDP Statistical Software.
- Byrne, B. M. (2013). **Structural equation modeling with AMOS: Basic concepts, applications, and programming**. New York: Routledge.
- Dabot, A., & Suveatwatanakul, C. (2022, October-December). Service Quality Development to Strengthen Visa Service Company's Brand Loyalty in Thailand. **The Golden Teak: Humanity and Social Science Journal (GTHJ.)**, 28(4), 194-206. [In Thai]
- Dagger, T. S., Sweeney, J. C., & Johnson, L. W. (2007, November). A Hierarchical Model of Health Service Quality. **Journal of Service Research**, 10(2), 123-142.
- Department of Foreign Trade Ministry of Commerce. (2024). **From "world factory" to "world shopping center", China continues to lead the global e-commerce market**. [Online]. Available: <https://www.ditp.go.th/post/158376> [2024, February 28]. [In Thai]
- Fornell, C., & Larcker, D. F. (1981, August). Structural Equation Models with Unobservable Variables and Measurement Error : Algebra and Statistics. **Journal of Marketing Research**, 18(3), 382-388.
- Hair, J., et al. (2014). **A Primer on Partial Least Squares Structural Equation Modeling (PLS-SEM)**. Thousand Oaks, CA: Sage Publications, Inc.
- Hair, J. F., et al. (1998). **Multivariate data analysis**. (5 th ed.). United States of America, U.S.A.: Prentice Hall.

- Hu, L. T., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Con-ventional criteria versus new alternatives. **Structural Equation Modeling: A Multidisciplinary Journal**, 6(1), 1-55.
- Jitkuekul, P., et al. (2017, January-June). The mediating role of brand credibility on the relationship between brand familiarity and brand attitude of green product. **Sripatum review of humanities and social sciences**, 17(1), 72-82. [In Thai]
- Kemp, S. (2024). **Digital 2024: global overview report**. [Online]. Available: <https://datareportal.com/reports/digital-2024-global-overview-report>. [2024, February 28]. [In Thai]
- Kemp, S. (2024). **Digital 2024: 5 billion social media users**. [Online]. Available: <https://wearesocial.com/uk/blog/2024/01/digital-2024-5-billion-social-media-users/> [2024, February 28]. [In Thai]
- Kline, R. B. (2011). **Principles and practice of structural equation modeling**. (3 rd ed). New York, NY: The Guilford Press.
- Lerksirinukul, P. (2024). **Thailand e-Commerce Trend 2023**. [Online]. Available: <https://techsauce.co/tech-and-biz/thailand-e-commerce-trend-2023> [2024, February 28]. [In Thai]
- Likert, R. (1967). **New Patterns of Management**. New York: McGraw-Hill.
- Maklan, S., & Klaus, P. (2011, January). Customer experience: are we measuring the right things?. **International Journal of Market Research**, 53(6), 771-772.
- Marsh, H. W., & Hocevar, D. (1985). Application of Confirmatory Factor Analysis to the Study of Self-Concept: First- and Higher-Order Factor Models and Their Invariance across Groups. **Psychological Bulletin**, 97(3), 562-582.
- Marketeer Team. (2024). **Shopee It's time to wake up and take a stand**. [Online]. Available: <https://marketeeronline.co/archives/269189> [2024, February 28]. [In Thai]
- Madiawati, P. N., et al. (2020, August). Customers' Satisfaction of online shopping measured by information Quality and trust factors. **International Journal of Management**, 11(8), 1094-1105.
- McKnight, D. H., & Chervany, N. L. (2002, January). What trust means in e-commerce customer relationships: An interdisciplinary conceptual typology. **International Journal of Electronic Commerce**, 6(2), 35-60.

- Murni, Y. (2018). Analysis of the influence of trust, easiness in shopping, product quality to customer satisfaction to increasiness in shopping consumer loyalty online shopping. **International Journal of Economics, Business and Management Research**, 2(4), 2456-7760.
- Parasuraman, A., Zeithaml, V. A., & Berry, L. L. (1988, January). SERVQUAL: A multiple-item scale form measuring consumer perceptions of service quality. **Journal of Retailing**, 64(1), 12-41.
- Pappas, O. I., et al. (2014). Moderating effects of online shopping experience on customer satisfaction and repurchase intentions. **International Journal of Retail & Distribution Management**, 42(3), 187-204.
- Price Insights. (2024). **The Map of E-Commerce in Thailand**. [Online]. Available: <https://ipricethailand.com/insights/mapofecommerce/> [2024, February 28]. [In Thai]
- Raval, H., & Bhatt, V. (2020, July). A study on impact of E service quality dimensions of online shopping platforms on overall service experience. **Alochana Chakra Journal**, 9(6), 1066-1080.
- Schreiber, J. B., et al. (2006, July). Reporting Structural Equation Modeling and Confirmatory Factor Analysis Results: A Review. **The Journal of Educational Research**, 99(6), 323-337.
- Tang, L. L., & Nguyen T.H., H. (2013, November). Common Causes of Trust, Satisfaction and TAM in Online Shopping: An Integrated Model. **Journal of Quality**, 20(5), 483-501.

ข้อบกพร่องในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

The Errors in Thai Writing of Students at Prince of Songkla University,

Surat Thani Campus

นพวรรณ เมืองแก้ว*

Noppawan Muangkaew

Received : January 19, 2024

Revised : March 12, 2024

Accepted : June 12, 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ศึกษาวิเคราะห์ข้อบกพร่องในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 935-011 ภาษาไทยและการสื่อสาร จำนวน 420 คน เนื้อหาของงานเขียนภาษาไทยที่ใช้เป็นแบบทดสอบข้อบกพร่องเป็นการเขียนบรรยายภาพ จำนวน 2 ย่อหน้า โดยมีข้อดกลงร่วมกันในการเขียนคือ 1) อนุญาตให้ค้นคว้าข้อมูลโดยใช้อินเทอร์เน็ตได้ 2) หากค้นโดยใช้อินเทอร์เน็ต ต้องนำข้อมูลที่ได้นั้นมาปรับใช้เป็นภาษาของตนเอง และ 3) ห้ามอภิปรายร่วมกับผู้อื่น ผลการวิจัยพบว่า ข้อบกพร่องในการเขียนภาษาไทยในประเด็นต่างๆ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการสะกดคำ ได้แก่ การใช้พยัญชนะไม่ถูกต้อง การใช้สระไม่ถูกต้อง การใช้วรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง และการใช้ตัวกรั่นไม่ถูกต้อง 2) ด้านการใช้คำ ได้แก่ การใช้คำไม่ครบถ้วน การใช้คำเกิน การใช้คำลึกลับ การใช้ภาษาพูด การใช้คำภาษาต่างประเทศ และการใช้คำจากสื่อออนไลน์ 3) ด้านการเขียนประโยค ได้แก่ การเขียนประโยคไม่สมบูรณ์เชิงโครงสร้าง การเขียนประโยคไม่สื่อความ และการเขียนไม่เป็นประโยค และ 4) ด้านการเรียบเรียงภาษา ได้แก่ การเขียนเนื้อความที่ไม่สัมพันธ์กัน และการเขียนเนื้อความซ้ำ นอกจากนี้ ยังเสนอแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องในการเขียนที่ค้นพบในหลายประเด็น เช่น ผู้สอนควรเน้นย้ำเรื่องความแม่นยำในการเขียนสะกดคำ เรื่องหน้าที่และความหมายของคำ การเลือกใช้คำไทยแทนคำภาษาต่างประเทศ รวมทั้งผู้สอนควรเน้นให้ผู้เรียนระมัดระวังการใช้ภาษาให้ถูกต้องตามระดับภาษา และหลีกเลี่ยงคำที่ใช้ในการสื่อสารผ่านออนไลน์

คำสำคัญ : ข้อบกพร่อง / การเขียนภาษาไทย / นักศึกษา /

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

*อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

Lecturer in Faculty of Liberal Arts and Management Sciences Prince of Songkla University Suratthani

Campus(Corresponding Author) e-mail: anakaon_191@hotmail.com

ABSTRACT

This research investigates and analyzes the errors in Thai writing of the students at Prince of Songkla University, Surat Thani Campus, who are enrolled in the course 935-011 Thai Language and Communication, totaling 420 individuals. The research focuses on the content of Thai language writing, using descriptive paragraphs as a test model consisting of two paragraphs. The agreed-upon rules for writing include: 1) permission to research information using the Internet; 2), if using the Internet for research, adapting the obtained information into one's own language; and 3) refraining from discussing the writing assignment or working in groups. The research findings reveal that deficiencies in Thai language writing cover four aspects: 1) Spelling, including the misuse of consonants, vowels, tone markers, and Ka-ran markers; 2) Word usage, involving the use of inappropriate words, omitted words, excessive words, ambiguous words, spoken language, foreign language words, and online media language; 3) Sentence construction: run-on sentences, incomplete and non-cohesive sentence structures; and 4) Language organization: disjointed content and repetitive writing. Additionally, there are some suggestions for using language and solutions, such as emphasizing spelling accuracy, clarifying the meanings and functions of words, choosing Thai words instead of foreign ones, warning about the use of improper language at various levels, and avoiding mistakes caused by words used in online communication.

Keywords : The Errors / Thai Writing / Students /

Prince of Songkla University Surat Thani Campus

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิชาภาษาไทยเป็นวิชาพื้นฐานที่นักศึกษาทุกคนจะต้องเรียนรู้ เนื่องจากภาษาไทยเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจธุระ การงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบบการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี รวมทั้งนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจตลอดจนเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย (Ministry of Education, 2008, p.1)

การสื่อสารของมนุษย์มีพัฒนาการมาโดยลำดับ จากการส่งสารด้วยการพูดและรับสารด้วยการฟังมาสู่การส่งสารด้วยการเขียนและรับสารด้วยการอ่าน ซึ่งเกิดเมื่อมนุษย์ได้ประดิษฐ์ตัวอักษรขึ้นมาใช้แทนเสียงในภาษา ในยุคของการสื่อสารไร้พรมแดน การเขียนยังมีบทบาทและความสำคัญมาแทนที่การพูดมากขึ้น ขณะที่การอ่านก็มีบทบาทและความสำคัญแทนการฟังมากขึ้นเช่นกัน แต่การพัฒนาความสามารถทางการใช้ภาษาโดยการเขียน

เป็นเรื่องยาก โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา นักศึกษาายังคงต้องได้รับการพัฒนาการเขียนอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนมีกฎเกณฑ์หรือไวยากรณ์ที่ได้กำหนดขึ้นใช้อย่างเป็นมาตรฐานหลายประการ เช่น ความถูกต้องของการสะกดคำ การใช้คำ การใช้ประโยค เป็นต้น นอกจากนี้ การเขียนก็คือความประณีตในการเลือกสรรถ้อยคำมาใช้เพื่อสื่อความหมาย การรู้จักเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน และโวหาร ก่อให้เกิดความงามขึ้นในภาษาเขียนและทำให้ภาษาเขียนแตกต่างจากภาษาพูด ทั้งนี้ ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้และฝึกฝนได้ อย่างไรก็ตาม การฝึกฝนการเขียนควรเริ่มต้นจากรู้กฎเกณฑ์หรือไวยากรณ์เป็นพื้นฐานเบื้องต้นก่อน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี ได้กำหนดให้นักศึกษาของทุกคณะและทุกสาขาวิชาลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาไทยและการสื่อสาร ซึ่งเป็นรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป รายวิชานี้มีจุดมุ่งหมายเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารที่ถูกต้องเหมาะสม คุณธรรมและจริยธรรมในการใช้ภาษา รวมถึงทักษะการใช้ภาษาทั้ง 4 ทักษะ ได้แก่ ฟัง พูด อ่าน และเขียน

ผู้วิจัยได้ทดลองให้นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาภาษาไทยและการสื่อสารได้ฝึกทักษะการเขียนเบื้องต้นในหัวข้อที่กำหนด โดยนักศึกษาจะต้องเลือกเขียนบรรยาย 1 หัวข้อ จำนวน 1 ย่อหน้า จากหัวข้อต่างๆ ได้แก่ 1) ปัญหาการติดโทรศัพท์ 2) เป้าหมายในชีวิต 3) ความรักในมุมมองของฉัน 4) สิ่งที่คุณอยากกลับไปแก้ไข และ 5) ความภาคภูมิใจในชีวิต ซึ่งการฝึกเขียนนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทดสอบวัดความสามารถในรายวิชาดังกล่าว เมื่อพิจารณาจากการเก็บข้อมูลเบื้องต้นพบข้อบกพร่องในการใช้ภาษาไทยในหลายลักษณะ เช่น ความบกพร่องด้านการใช้คำ ความบกพร่องด้านการลำดับและเชื่อมโยงความคิด มีรายละเอียด ดังนี้

ตัวอย่างความบกพร่องด้านการใช้คำ

- (1) ฉันก็เริ่มสนใจในงานเขียนนิยาย
- (2) อยากให้พรเหล่านี้ประสบความสำเร็จเป็นจริง
- (3) ลูกและภรรยาในอนาคตเบิกเงินได้

จากตัวอย่างประโยคที่ (1) (2) และ (3) พบความบกพร่องด้านการใช้คำหลายลักษณะ กล่าวคือ ประโยค (1) ปรากฏความบกพร่องคือ การใช้คำเกิน ฉันก็เริ่มสนใจในงานเขียนนิยาย ซึ่งประโยคนี้อาจได้รับอิทธิพลจากการสำนวนภาษาต่างประเทศ มีการใช้คำเกินคือคำว่า “ใน” ประโยค (2) ปรากฏความบกพร่องคือ การใช้คำผิดบริบท กริยาวลี “ประสบความสำเร็จ” ควรใช้กับมนุษย์ ในประโยคนี้ผู้เขียนกล่าวถึง “พร” ควรใช้คู่กับกริยาวลีว่า “สำเร็จ” หรือ “เป็นจริง” ประโยค (3) ปรากฏความบกพร่องคือ การใช้คำผิดบริบท กริยาวลี “เบิกเงินได้” ควรใช้ว่า “ได้รับสวัสดิการรักษายาบาล ข้าราชการ” หรือ “สามารถเบิกค่ารักษายาบาลได้” เป็นต้น

ตัวอย่างความบกพร่องด้านการลำดับและเชื่อมโยงความคิด

(4) การจะประสบความสำเร็จได้นั้น เราต้องมีความมุ่งมั่น และสุดท้ายเราจะประสบความสำเร็จได้ตามเป้าหมาย เพราะเป้าหมายคือการประสบความสำเร็จที่เรามุ่งหวัง

จากประโยค (4) ปรากฏความบกพร่องคือ การลำดับความคิดที่วกวนสับสน กล่าวคือ กล่าวซ้ำคำว่า “การประสบความสำเร็จ” ในหลายตำแหน่ง เกิดการสื่อความหมายซ้ำวกวน แสดงถึงการเขียนที่ไม่มีลำดับความคิดที่ชัดเจน และไม่ได้ทำให้เกิดความหมายใหม่ในประโยค ควรแก้ไขใหม่ทั้งหมด

ตัวอย่างบางส่วนของข้อบกพร่องในการใช้ภาษาไทยข้างต้นเป็นจุดน่าสนใจสำคัญที่ผู้สอนควรให้ความสำคัญในการเก็บรวบรวม วิเคราะห์สาเหตุ หาแนวทางแก้ไขอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาข้อบกพร่องในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี รวมทั้งนำมาปรับใช้เพื่อแก้ไขปัญหการใช้ภาษาไทยแก่ผู้เรียนแต่ละรุ่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ข้อบกพร่องในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เก็บข้อมูลงานวิจัยด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยเก็บข้อมูลจากแบบฝึกหัดงานเขียนของนักศึกษาไทยชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานีที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 935-011 ภาษาไทย และการสื่อสาร (Thai and Communication) ในปีการศึกษา 2566 จำนวน 420 คน ประกอบไปด้วยนักศึกษาสังกัดสาขาวิชา ดังนี้ ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ (หลักสูตรนานาชาติ) จำนวน 53 คน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ จำนวน 107 คน การจัดการธุรกิจ จำนวน 100 คน และการจัดการรัฐกิจ จำนวน 160 คน

2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเขียน ข้อบกพร่องในการใช้ภาษาไทย ปัญหาการใช้ภาษาไทยในการเขียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา โดยใช้กรอบการวิเคราะห์ที่กำหนดขึ้นประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการสะกดคำ 2) ด้านการใช้คำ 3) ด้านการเขียนประโยค และ 4) ด้านการเรียบเรียงภาษา ดังนี้

ด้านการสะกดคำ หมายถึง ข้อบกพร่องที่เกิดจากการใช้พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์หรือตัวการันต์ ต่างไปจากคำที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ การใช้พยัญชนะไม่ถูกต้อง การใช้สระไม่ถูกต้อง การใช้วรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง และการใช้ตัวการันต์ไม่ถูกต้อง

ด้านการใช้คำ หมายถึง ข้อบกพร่องที่เกิดจากการใช้คำแต่ละประเภทไม่ถูกต้อง ได้แก่ การใช้คำไม่ครบถ้วน การใช้คำเกิน การใช้คำล้าหลัง การใช้คำภาษาพูด การใช้คำภาษาต่างประเทศ และการใช้คำจากสื่อออนไลน์

ด้านการเขียนประโยค หมายถึง ข้อบกพร่องจากการเขียนประโยคที่ขาดส่วนสำคัญของประโยค การใช้ภาษาผิดระดับ และการนำคำที่ทำหน้าที่ขยายคำหลักวางผิดตำแหน่ง หรือการใช้คำที่สามารถตีความได้หลายอย่าง ทำให้สื่อสารแล้วเข้าใจไม่ตรงกัน จากการวิเคราะห์ สามารถจำแนกข้อบกพร่องในการใช้ประโยคแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ การเขียนประโยคไม่สมบูรณ์เชิงโครงสร้าง การเขียนประโยคไม่สื่อความ และการเขียนไม่เป็นประโยค

ด้านการเรียบเรียงภาษา หมายถึง ข้อบกพร่องในการเขียนข้อความและประโยค ที่มีการเรียงลำดับความคิด เชื่อมโยงความคิด ได้แก่ การเขียนข้อความที่ไม่สัมพันธ์กัน และการเขียนข้อความซ้ำ

4. วิเคราะห์ข้อบกพร่องในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต สุราษฎร์ธานี จากแบบฝึกหัดงานเขียนของนักศึกษา จำนวน 420 ฉบับ นักศึกษาจะต้องเลือกเขียนบรรยาย 1 หัวข้อ จำนวน 1 ย่อหน้า จากหัวข้อต่างๆ ได้แก่ 1) ปัญหาการติดต่อโทรศัพท์ 2) เป้าหมายในชีวิต 3) ความรักในมุมมองของฉัน 4) สิ่งที่คุณอยากกลับไปแก้ไข และ 5) ความภาคภูมิใจในชีวิต หลังจากนั้นจะนำเสนอรูปแบบของข้อบกพร่องในการเขียนภาษาไทยโดยวิธีการนับความถี่ในการปรากฏและคิดออกมาเป็นค่าร้อยละเพื่อให้เห็นสัดส่วนข้อบกพร่องในแต่ละประเภทชัดเจนมากขึ้น

5. สรุป อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ข้อบกพร่องในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต สุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการสะกดคำ 2) ด้านการใช้คำ 3) ด้านการเขียนประโยค และ 4) ด้านการเรียบเรียงภาษา ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงความถี่การปรากฏของข้อบกพร่องในการเขียนภาษาไทยทั้ง 4 ด้าน

ลำดับ	ลักษณะข้อบกพร่องในการเขียน	จำนวน (ตำแหน่ง)	ร้อยละ
1	ด้านการสะกดคำ	61	28.91
2	ด้านการใช้คำ	104	49.29
3	ด้านการใช้ประโยค	34	16.11
4	ด้านการเรียงลำดับความคิด	12	5.69
รวม		211	100.00

ประเด็นที่ 1 ด้านการสะกดคำ

ข้อบกพร่องที่เกิดจากการใช้พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์หรือตัวการันต์ต่างไปจากคำที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ การใช้พยัญชนะไม่ถูกต้อง การใช้สระไม่ถูกต้อง การใช้วรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง และการใช้ตัวการันต์ไม่ถูกต้อง มีรายละเอียด ดังนี้

1. การใช้พยัญชนะไม่ถูกต้อง หมายถึง การใช้พยัญชนะต้นหรือพยัญชนะท้ายต่างไปจากคำที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 จากการวิเคราะห์งานเขียนของนักศึกษามีรายละเอียด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงตัวอย่างคำที่สะกดพยัญชนะไม่ถูกต้อง

ตัวอย่างคำที่สะกดไม่ถูกต้อง	คำที่สะกดถูกต้อง
ตาบอด	ตาบอด
เปรียบเทียบ	เปรียบเทียบ
กะพริบตา	กะพริบตา
เล่านี	เหล่านี
พนักงาน	พนักงาน
รูปแบบตายตัว	รูปแบบตายตัว
ทะนุถอม	ทะนุถนอม
เคา	เขา
ยุคสวัย	ยุคสมัย
อัตราย	อันตราย

2. การใช้สระไม่ถูกต้อง หมายถึง การใช้รูปสระหรือการวางตำแหน่งของสระต่างไปจากคำที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 จากการวิเคราะห์งานเขียนของนักศึกษามีรายละเอียด ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงตัวอย่างคำที่สะกดสระไม่ถูกต้อง

ตัวอย่างคำที่สะกดไม่ถูกต้อง	คำที่สะกดถูกต้อง
อุปรกรณ์	อุปกรณ์
ดิจิตอล	ดิจิทัล
หลงไหล	หลงใหล
ขึ้นอยู่กับ	ขึ้นอยู่กับ
สละาย	สลาย

3. การใช้วรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง หมายถึง การใช้รูปวรรณยุกต์หรือการวางตำแหน่งของวรรณยุกต์ต่างไปจากคำที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 จากการวิเคราะห์งานเขียนของนักศึกษามีรายละเอียด ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงตัวอย่างคำที่สะกดวรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง

ตัวอย่างคำที่สะกดไม่ถูกต้อง	คำที่สะกดถูกต้อง
นั่นเอง	นั่นเอง
เบื้องต้น	เบื้องต้น
ไม่ค่อย	ไม่ค่อย
สื่อสาร	สื่อสาร

ตารางที 4 (ต่อ)

ตัวอย่างคำทีสะกดไม่ถูกต้อง (ต่อ)	คำทีสะกดถูกต้อง
ทีสามารถเข้าถึง	ทีสามารถเข้าถึง
เขาสังคม	เขาสังคม
บางครั้ง	บางครั้ง
ลึกซึ้ง	ลึกซึ้ง
ทึ่งทาย	ทึ่งทาย
เขาหา	เขาหา
ทึมแทง	ทึมแทง
น่ายุ	น่ายุ

4. การใช้ตัวกรันต์ไม่ถูกต้อง หมายถึง การใช้พยัญชนะทีเป็นตัวกรันต์ หรือการวางตำแหน่งตัวกรันต์ต่างไปจากคำทีปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 จากการวิเคราะห์งานเขียนของนักศึกษามีรายละเอียด ดังตารางที 5

ตารางที 5 แสดงตัวอย่างคำทีสะกดตัวกรันต์ไม่ถูกต้อง

ตัวอย่างคำทีสะกดไม่ถูกต้อง	คำทีสะกดถูกต้อง
โทรศัพท์	โทรศัพท์
เกมส์	เกม
สมุดลย์	สมุด
ผูกพันธิ์	ผูกพัน

ประเด็นที 2 ด้านการใช้คำ

ข้อบกพร่องทีเกิดจากการใช้คำแต่ละประเภทไม่ถูกต้อง จากการวิเคราะห์งานเขียนของนักศึกษาสามารถจำแนกข้อบกพร่องในการใช้คำ แบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ การใช้คำไม่ครบถ้วน การใช้คำเกิน การใช้คำล้กัน การใช้ภาษาพูด การใช้คำภาษาต่างประเทศ และการใช้คำจากสื่อออนไลน์ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การใช้คำไม่ครบถ้วน หมายถึง การเขียนทีขาดคำบางคำแล้วส่งผลให้เกิดความไม่สมบูรณ์ของการสื่อความ จะต้องแก้ไขด้วยการเพิ่มเติมคำให้สื่อความได้อย่างสมบูรณ์ จากการวิเคราะห์งานเขียนของนักศึกษามีรายละเอียด ดังตารางที 6

ตารางที่ 6 แสดงตัวอย่างการใช้คำไม่ครบถ้วน

ตัวอย่างการใช้คำไม่ครบถ้วน	คำที่ถูกต้อง
หากไม่ปรับพฤติกรรมจะเกิดผลเสียระยะยาวได้	หากไม่ปรับพฤติกรรมจะเกิดผลเสีย(ใน)ระยะยาวได้
การอ่านหนังสือหรือการอ่านบทความจากเว็บไซต์แทนการไปห้องสมุดอ่านหนังสือ	การอ่านหนังสือหรือการอ่านบทความจากเว็บไซต์แทนการไปห้องสมุด(เพื่อ)อ่านหนังสือ
พอลูกแสงเคืองตา	พอลูกแสง(ก็)เคืองตา
ปัญหาเหล่านี้จะหมดไปหากทุกคนใช้เทคโนโลยีมีสติและแบ่งเวลาได้	ปัญหาเหล่านี้จะหมดไปหากทุกคนใช้เทคโนโลยี(อย่าง)มีสติและแบ่งเวลาได้
และยังมอบให้เป็นแทนคำอวยพรได้อีกด้วย	และยังมอบให้เป็น(ตัว)แทนคำอวยพรได้อีกด้วย
ควรรักกันในตอนที่เรายังมีความรู้ดี ๆ ใหกัน	ควรรักกันในตอนที่เรายังมีความรู้(สึก)ดี ๆ ใหกัน

2. การใช้คำเกิน หมายถึง การเขียนที่ปรากฏคำเกินที่มีรูปเดียวกันและเขียนติดกัน หรือคำเกินที่มีความหมายเดียวกันและเขียนติดกัน หรือใช้คำในตำแหน่งที่ไม่ควรใช้ หากตัดออกก็ยังสื่อความได้ จากการวิเคราะห์งานเขียนของนักศึกษามีรายละเอียด ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงตัวอย่างการใช้คำเกิน

ตัวอย่างการใช้คำเกิน	คำที่ถูกต้อง
การติดมือถือทำให้คนเราไม่ค่อยสนใจกับสิ่งรอบข้าง	การติดมือถือทำให้คนเราไม่ค่อยสนใจกับสิ่งรอบข้าง
โรคหลักที่จะเกิดแน่นอนคือโรคปัญหาทางสายตาหรือโรคฟันสายตาเสื่อม	โรคหลักที่จะเกิดแน่นอนคือโรคปัญหาทางสายตาหรือโรคฟันสายตาเสื่อม
ซึ่งปัจจุบันนี้มีความเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าเป็นอย่างมาก	ซึ่งปัจจุบันนี้มีความเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าเป็นอย่างมาก
มีการพัฒนาทางด้านต่างๆ ได้เกิดขึ้นมากมาย	มีการพัฒนาทางด้านต่างๆ ได้เกิดขึ้นมากมาย
ทุกครั้งที่เราเห็นดอกทานตะวันจะทำให้มีความรู้สึกที่อยากจะต่อสู้กับสิ่งต่างๆ	ทุกครั้งที่เราเห็นดอกทานตะวันจะทำให้มีความรู้สึกที่อยากจะต่อสู้กับสิ่งต่างๆ
ดอกทานตะวันนั้นทำให้สื่อถึงความรักบริสุทธิ์	ดอกทานตะวันนั้นทำให้สื่อถึงความรักบริสุทธิ์

3. การใช้คำลึกลับ หมายถึง การใช้คำอย่างไม่สม่ำเสมอเมื่อต้องการสื่อความหมายถึงสิ่งเดียวกัน จากการวิเคราะห์งานเขียนของนักศึกษามีรายละเอียด ดังนี้

ตัวอย่าง - สามารถหาความรู้ได้จากออนไลน์...ศึกษาหาข้อมูลได้จากอินเทอร์เน็ต
- ผู้คนจะโฟกัสแต่ในโทรศัพท์ จะไม่ค่อยสนใจในสิ่งรอบตัว

จากตัวอย่างพบว่า ปรากฏการใช้คำอย่างไม่สม่ำเสมอเมื่อต้องการสื่อความหมายถึงสิ่งเดียวกัน ได้แก่ คำว่า “ออนไลน์” กับ “อินเทอร์เน็ต” ซึ่งนักเรียนต้องการสื่อความหมายถึงสิ่งเดียวกันคือ การหาความรู้ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต แต่เลือกใช้คำอย่างไม่สม่ำเสมอ และคำว่า “โฟกัส” กับ “สนใจ” ที่มีความหมายเหมือนกัน แต่เมื่อต้องการสื่อสารเกิดการใช้อย่างไม่สม่ำเสมอเช่นกัน ควรเลือกใช้คำเดียวกันเพื่อสื่อสารถึงสิ่งเดียวกัน

4. การใช้ภาษาพูด หมายถึง งานเขียนที่ปนภาษาพูดเข้ามาในงานเขียนกึ่งทางการ ทำให้เกิดการใช้ภาษาต่างระดับ จากการวิเคราะห์งานเขียนของนักศึกษามีรายละเอียด ดังนี้

- ตัวอย่าง - โทรศัพท์คือของสำคัญในชีวิตประจำวันที่ขาดไปไม่ได้เลย
- สังคมก้มหน้าจะเห็นได้บ่อยในชีวิตประจำวัน
- ในทุกๆ วยก็ต่างใช้สื่อโซเชียลมีเดียที่แตกต่างกันออกไป
- โลกออนไลน์ทำให้เราหาข้อมูลที่สงสัยได้เเยะ
- อาการพวกนี้เกิดจากการที่ได้รับแสงสีฟ้าจากหน้าจออย่างต่อเนื่อง

จากตัวอย่างพบการใช้ภาษาพูด ได้แก่ คำว่า “เลย” เป็นคำลงท้าย สามารถตัดทิ้งได้ คำว่า “บ่อย” ควรใช้คำว่า “เป็นประจำ” การใช้เครื่องหมายๆ เพื่อแสดงการซ้ำ คำว่า “เเยะ” ควรใช้คำว่า “จำนวนมาก” คำว่า “พวกนี้” ควรใช้คำว่า “จำพวกนี้” หรือ “ประเภทนี้”

5. การใช้คำภาษาต่างประเทศ หมายถึง การเขียนคำที่มาจากภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาไทย จากข้อมูลพบว่า เป็นคำยืมภาษาอังกฤษทั้งหมด ซึ่งคำเหล่านั้นมีคำไทยปรากฏใช้อยู่ จากการวิเคราะห์งานเขียนของนักศึกษามีรายละเอียด ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงตัวอย่างการใช้คำภาษาต่างประเทศ

ตัวอย่างการใช้คำภาษาต่างประเทศ	คำที่ถูกตัด
โฟกัส	สนใจ
ซัพพอร์ต	สนับสนุน
เซฟโซน	พื้นที่ปลอดภัย

6. การใช้คำจากสื่อออนไลน์ หมายถึง การนำคำที่ใช้ในสื่อออนไลน์ ซึ่งมีลักษณะเป็นภาษาพูดมาใช้ในภาษาเขียน จากการวิเคราะห์งานเขียนของนักศึกษามีรายละเอียด ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงตัวอย่างการใช้คำจากสื่อออนไลน์

ตัวอย่างการใช้คำจากสื่อออนไลน์	คำที่ถูกตัด
เก็บ	เก็บ
เป็น	เป็น
ค่า	คะ
อะไร	อะไร

จากตัวอย่างพบว่า การใช้คำจากสื่อออนไลน์มีลักษณะเป็นคำเลียนเสียงพูดที่ลากเสียงยาว เช่น “คะ” เป็น “ค่า” และ “อะไร” เป็น “อาไร” และมีลักษณะการใช้คำที่สะกดกับการพิมพ์ เช่น ใช้รูปวรรณยุกต์โทแทนวรรณยุกต์ตรี เพราะไม่ต้องเสียเวลากดแป้น shift ในคำว่า “เก็บ” เป็น “เก็บ” และ “เป็น” เป็น “เป็น”

ประเด็นที่ 3 ด้านการใช้ประโยค

ข้อบกพร่องจากการเขียนในระดับประโยค จากการวิเคราะห์งานเขียนของนักศึกษา สามารถจำแนกข้อบกพร่องในการใช้ประโยคได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ การเขียนประโยคไม่สมบูรณ์เชิงโครงสร้าง การเขียนประโยคไม่ลื่นกระแสดความ และการเขียนไม่เป็นประโยค มีรายละเอียด ดังนี้

1. การเขียนประโยคไม่สมบูรณ์เชิงโครงสร้าง หมายถึง การเขียนประโยคที่ขาดส่วนประกอบสำคัญของประโยค ได้แก่ ประธาน กริยา กรรม (ในกรณีเป็นประโยคที่ต้องการกรรม) หรือใช้ส่วนประกอบของโครงสร้างประโยคไม่ถูกต้อง จากการวิเคราะห์งานเขียนของนักศึกษามีรายละเอียด ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงตัวอย่างการเขียนประโยคไม่สมบูรณ์เชิงโครงสร้าง

ตัวอย่างประโยค (ขาดประธาน)	ประโยคที่ถูกต้อง
...มีแสงส่องมีสีเหลืองส้มสวยงามเหมือนกับความรักที่มี ความสวยงาม	(ดอกทานตะวัน)มีแสงส่องมีสีเหลืองส้มสวยงาม เหมือนกับความรักที่มีความสวยงาม
...มันคงไม่เปลี่ยนแปลง	ความรักของฉันมันคงไม่เปลี่ยนแปลง
ตัวอย่างประโยค (ขาดกริยา)	ประโยคที่ถูกต้อง
เราควรตระหนักว่าการใช้อินเทอร์เน็ต	เราควรตระหนักว่า(ควรควบคุม)การใช้อินเทอร์เน็ต
ดอกทานตะวันไม่ทางอื่น	ดอกทานตะวันไม่(หันไป)ทางอื่น
ตัวอย่างประโยค (ขาดกรรม)	ประโยคที่ถูกต้อง
ผู้ใช้ควรปรับพฤติกรรมการใช้ให้เหมาะสม	ผู้ใช้ควรปรับพฤติกรรมการใช้(โทรศัพท์)ให้เหมาะสม
และยังช่วยพัฒนาได้อีกด้วย	และยังช่วยพัฒนา(การเรียนรู้)ได้อีกด้วย
หากส่งผลกับการนอนหลับควรลดการใช้	หากส่งผลกับการนอนหลับควรลดการใช้(มือถือ)

2. การเขียนประโยคไม่สื่อความ หมายถึง การเขียนประโยคที่สื่อความได้หลายแบบ/แทนคำที่หายไปได้หลายคำ ทำให้ไม่เข้าใจว่าจะสื่ออะไร/ต้องแก้ไขใหม่ทั้งประโยค จากการวิเคราะห์งานเขียนของนักศึกษามีรายละเอียด ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แสดงตัวอย่างการเขียนประโยคไม่สื่อความ

ตัวอย่างประโยคไม่สื่อความ	ประโยคที่ถูกต้อง
และจะมีการพัฒนาถึงองค์ความรู้ที่เป็นที่สื่อสารที่เป็น เครื่องมือในการปฏิบัติการทางสังคมเพื่อจะค้นคว้า และสื่อสารทางสังคมผ่านประสิทธิภาพอย่างชัดเจน	และจะมีการพัฒนาถึงองค์ความรู้(ที่)เป็น(การ)สื่อสาร ที่เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติการทางสังคมเพื่อจะ ค้นคว้าและสื่อสารทางสังคม(ให้มี)ประสิทธิภาพอย่าง ชัดเจน
แต่การใช้เสพติดสื่อออนไลน์หรือเทคโนโลยีมากเกินไป จะเกิดที่อยู่สังคมที่เรียกว่า “สังคมก้มหน้า”	แต่การใช้เสพติดสื่อออนไลน์หรือเทคโนโลยีมากเกินไป จะ(ทำให้)เกิด(สิ่ง)ที่อยู่สังคมที่เรียกว่า “สังคมก้ม หน้า”

3. การเขียนไม่เป็นประโยค หมายถึง การเขียนในรูปแบบวลีหรือกลุ่มคำ ทำให้เกิดประโยคที่ไม่สมบูรณ์ จากการวิเคราะห์งานเขียนของนักศึกษา มีรายละเอียด ดังนี้

- ตัวอย่าง - ในการหาข้อมูลที่สงสัย (นามวลี)
- ความรักที่มีความสวยงาม (นามวลี)
 - การใช้งานที่มีประสิทธิภาพ (นามวลี)
 - เวลาในการใช้งานมือถือ (นามวลี)

จากตัวอย่างพบว่า ผู้เขียนใช้นามวลีในการเขียนซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วพบว่า ข้อความเหล่านี้ไม่สามารถใช้สื่อความได้อย่างชัดเจนในรูปแบบประโยค ดังนั้น จึงเกิดปัญหาในการสื่อสารทางการเขียน และอาจมีผลทำให้เกิดความบกพร่องในด้านการลำดับและเชื่อมโยงความคิดในการเขียนด้วย

ประเด็นที่ 4 ด้านการเรียบเรียงภาษา

ข้อบกพร่องในการเขียนข้อความและประโยคที่มีการเรียงลำดับความคิด การเชื่อมโยงความคิดไม่ถูกต้อง จากการวิเคราะห์งานเขียนของนักศึกษา สามารถจำแนกข้อบกพร่องในด้านการเรียบเรียงภาษาได้ 2 กลุ่ม ได้แก่ การเขียนเนื้อความที่ไม่สัมพันธ์กัน และการเขียนเนื้อความซ้ำ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การเขียนเนื้อความที่ไม่สัมพันธ์กัน หมายถึง ข้อความที่เขียนแต่ละส่วนมีเนื้อความไม่เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน จากการวิเคราะห์งานเขียนของนักศึกษา มีรายละเอียด ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 แสดงตัวอย่างการเขียนเนื้อความที่ไม่สัมพันธ์กัน

ตัวอย่างการเขียนเนื้อความที่ไม่สัมพันธ์กัน	การเรียบเรียงภาษาที่ถูกต้อง
แต่ถึงอย่างนั้นโทรศัพท์ก็ยังเป็นสิ่งจำเป็นและมีข้อดี หากรู้เวลาที่ควรใช้ เช่น มีฟังก์ชันที่หลากหลายตอบ โจทย์ในการใช้งาน เป็นต้น	แต่ถึงอย่างนั้นโทรศัพท์ก็ยังเป็นสิ่งจำเป็นและมีข้อดี (หลายประการ)หากรู้เวลาที่ควรใช้ เช่น มีฟังก์ชันที่ หลากหลายตอบโจทย์ในการใช้งาน เป็นต้น

2. การเขียนเนื้อความซ้ำ หมายถึง ข้อความที่เขียนแต่ละส่วนมีเนื้อความซ้ำกัน วกวนไปมาในประเด็นเดิม จากการวิเคราะห์งานเขียนของนักศึกษา มีรายละเอียด ดังนี้

- ตัวอย่าง - การใช้โทรศัพท์มากเกินไปทำให้เกิดผลเสียมากมาย ดังนั้นควรใช้โทรศัพท์อย่างถูกต้อง...จะได้ไม่ส่งผลเสียมากมายเมื่อใช้โทรศัพท์จนเกินไป
- ความรักไม่ต่างอะไรจากประตู หากเป็นกุญแจที่ไม่ใช่ กุญแจดอกนั้นก็ไม่สามารถไขประตูนี้ได้...หากเป็นกุญแจที่ไม่ใช่ ไขยังไงก็ไม่สามารถไขประตูเข้ามาได้

อภิปรายผลการวิจัย

จากข้อบกพร่องในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการสะกดคำ ด้านการใช้คำ ด้านการเขียนประโยค และด้านการเรียบเรียงภาษา ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจหลากหลาย ดังนี้

1. ลักษณะเฉพาะของข้อบกพร่องในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษา คือ สามารถแบ่งลักษณะความบกพร่องดังกล่าวได้เป็นระดับของการใช้ภาษา กล่าวคือ ปรากฏทั้งในระดับคำ ระดับประโยค และระดับย่อหน้า ซึ่งระดับความบกพร่องทางภาษาของการเขียนดังกล่าวมีขอบเขตจากส่วนประกอบขนาดเล็กไปยังขนาดใหญ่ อาจกล่าวได้ว่า ข้อบกพร่องในการเขียนที่ปรากฏทุกระดับเป็นลักษณะร่วมสำคัญของผลวิจัยในกลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาข้อบกพร่องในการเขียนของนักศึกษาไทย เช่น Aksornkan (2016) ที่ศึกษาลักษณะข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2558 Thodtankhun & Chansuwan (2015) ที่ศึกษาเกี่ยวกับข้อบกพร่องในการเขียนภาษาไทย : กรณีศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์นนทบุรี ตัวอย่างงานวิจัยเหล่านี้ปรากฏลักษณะร่วมของข้อบกพร่องในการเขียนทุกระดับ

2. ข้อบกพร่องในการเขียนที่ปรากฏทั้งในระดับคำ ระดับประโยค หรือระดับย่อหน้า อาจไม่ได้ปรากฏเฉพาะในงานของนักศึกษาไทยเท่านั้น จากการสำรวจเห็นได้ชัดว่า ยังเป็นลักษณะร่วมสำคัญในกลุ่มงานวิจัยที่ศึกษาข้อบกพร่องในการเขียนของนักศึกษาต่างชาติที่เรียนภาษาไทยอีกด้วย อาจกล่าวได้ว่า เป็นลักษณะความบกพร่องที่เป็นสากล เช่น Theeravit & Thanawanitchayakul (2023) ที่ศึกษาปัญหาการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยยูลิน นอร์มอล มณฑลส่านซี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน Bumrungsuk (2011) ที่ศึกษาข้อบกพร่องในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษา ชาวต่างประเทศที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : กรณีศึกษานักศึกษาชาวเกาหลี ซึ่งข้อบกพร่องในการเขียนดังกล่าวของนักศึกษาชาวต่างชาติอาจเกี่ยวกับอิทธิพลของภาษาแม่

3. การเขียนเป็นทักษะที่จำเป็นต้องอาศัยทักษะอื่นเป็นพื้นฐานจึงจะทำให้เขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ก่อนจะถึงขั้นเขียน ผู้เขียนควรได้รับการพัฒนาความรู้ความคิดโดยอาศัยทักษะ การฟัง การอ่าน และมีความรู้เรื่องไวยากรณ์ของภาษา จึงจะทำให้ผู้เขียนมีความพร้อมที่จะเขียนและเขียนได้ดีมีคุณภาพ และเมื่อได้ลงมือเขียนก็อาจปรากฏอุปสรรคหรือปัญหาในการเขียนอีกหลายประการที่นอกเหนือจากขั้นการเตรียมความพร้อม ซึ่งสาเหตุของข้อบกพร่องด้านการใช้ภาษาสามารถปรากฏได้หลากหลาย เช่น ขาดความรู้ ขาดความแม่นยำ ขาดการตรวจทาน ขาดการฝึกฝน ขาดทัศนคติที่ดี ดังนั้น อาจเพิ่มแนวทางหรือวิธีการแก้ไขข้อบกพร่องด้านการใช้ภาษาให้แก่ผู้เขียนเพื่องานเขียนที่ไร้ข้อบกพร่องหรือเป็นงานเขียนที่ปรากฏข้อบกพร่องน้อยที่สุด ได้แก่ วิธีการเสริมสร้างความรู้ การเสริมสร้างความเชื่อมั่นในการถ่ายทอดความคิดผ่านตัวหนังสือ การฝึกทักษะการเขียนในทุกรูปแบบ การตรวจทานงานเขียน รวมทั้งการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน และการปลูกฝังนิสัยรักการเขียน ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ Pacjusanon & Sukhum (2018)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิเคราะห์ลักษณะข้อบกพร่องในการเขียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ต่อยอดในเชิงแนวทางการพัฒนาทักษะการเขียนของนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น ด้านการสะกดคำ ผู้สอนควรอธิบายผู้เรียนให้เห็นความสำคัญของการผันวรรณยุกต์ให้ถูกต้อง และผู้สอนควรเน้นเรื่องการสะกด

ให้ถูกต้อง ด้านการใช้คำ ผู้สอนควรปลูกฝังให้ความรู้เกี่ยวกับความหมายและหน้าที่ของคำ ผู้สอนควรเน้นให้ผู้เรียนระมัดระวังการเขียนที่ปนภาษาต่างประเทศและภาษาออนไลน์ รวมทั้งการเลือกใช้คำให้เหมาะสมกับระดับภาษา ด้านการใช้ประโยค ผู้สอนควรคำนึงถึงการถ่ายทอดความรู้พื้นฐานของโครงสร้างประโยคในภาษาไทย ไม่ว่าจะเป็นส่วนประกอบทั้งภาคประธานและภาคแสดง ด้านการเรียบเรียงภาษา ผู้สอนอาจจะฝึกฝนให้ผู้เรียนรู้จักการวางแผนก่อนการเขียน เนื่องจากการวางแผนก่อนการเขียนจะช่วยลดปัญหาการเขียนเนื้อความที่ไม่สัมพันธ์กันหรือการเขียนอย่างวกวนหรือการเขียนเนื้อความซ้ำเติมได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยในครั้งนี้ ศึกษาข้อบกพร่องในการเขียนของนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มวิชาเอกภาษาไทย เนื่องจากที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี ไม่มีหลักสูตรเกี่ยวกับภาษาไทย ดังนั้น การเรียนการสอนรายวิชาภาษาไทยจึงเป็นรายวิชาที่อยู่ในกลุ่มศึกษาทั่วไป นักศึกษาที่ลงทะเบียนจึงเป็นนักศึกษาที่มาจากหลักสูตรที่หลากหลาย เช่น ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ (หลักสูตรนานาชาติ) ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ การจัดการธุรกิจ และการจัดการรัฐกิจ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะให้ผู้สนใจศึกษาข้อบกพร่องในการเขียนภาษาไทยเลือกกลุ่มประชากรที่หลากหลายมากขึ้น เช่น นักศึกษาหลักสูตรทางด้านวิทยาศาสตร์ หรือศึกษาเปรียบเทียบระหว่างการเขียนของนักศึกษาต่างชาติด้วยกัน เช่น จีน เกาหลี เป็นต้น นอกจากนี้ การศึกษาวิจัยต่อยอดในกรอบของข้อบกพร่องอาจเพิ่มขอบเขตของรูปแบบงานเขียนให้หลากหลายมากขึ้น เช่น ในงานวิจัยชิ้นนี้กำหนดระดับภาษาที่ใช้เป็นเชิงกึ่งทางการ ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่าอาจกำหนดเป็นงานเขียนในเชิงงานเขียนสร้างสรรค์ เรื่องสั้น นวนิยาย หรืออาจกำหนดเป็นระดับภาษาทางการหรือการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการก็ได้

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนโครงการวิจัยจากเงินกองทุนวิจัยวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี ประเภททุนการพัฒนาศึกษาการสอน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 รหัสโครงการ ICS6603023S ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

References

- Aksornkan, S. (2016, July-December). Investigation of Errors in Thai Writing Undergraduate Students in Suratthani Rajabhat University Faculty of Education During the Academic Year 2015. *Phetchabun Rajabhat Journal*, 18(2), 65-74. [In Thai]
- Bumrungsuk, S. (2011, January-June). The Errors in Thai Language Writing of Foreign Students at Kasetsart University: In case of Korean students. *Journal of Studies in the Field of Humanities*, 18(1), 113-126. [In Thai]
- Ministry of Education. (2008). *Basic Education Core Curriculum 2008*. Bangkok: Teachers' Council of Ladprao Printing House. [In Thai]

- Pacjusanon, S., & Sukhum, K. (2018). **Research report on Errors in Academic Writing Made by Thai Major Students, Faculty of Education, Rambhai Barni Rajabhat University.** Chanthaburi: Research and development institute Rambhaibarni Rajabhat University. [In Thai]
- Theeravit, C., & Thanawanitchayakul, S. (2023, July-December). A Study of the Problems of Writing Thai Language among Chinese Students from Yulin Normal University, Shaanxi Region, People's Republic of China. **Journal of Humanities and Social Sciences, Ubon Ratchathani Rajabhat University**, 14(2), 561-575. [In Thai]
- Thodtankhun, T., & Chansuwan, P. (2015). **Research report on Defects in writing Thai: A case study of students at Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi Nonthaburi Center.** Nonthaburi: Faculty of Liberal Arts Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi, Nonthaburi Center. [In Thai]

ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะทางการบัญชีและความสำเร็จในการทำงานของผู้ทำบัญชีใน
จังหวัดลำปาง

Relationships between Accounting Competency and Success of Performance
of Bookkeeper in Lampang Province

อนงค์วรรณ อุปประดิษฐ์*

Anongwan Upradit

Received : February 7, 2024

Revised : May 20, 2024

Accepted : May 29, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นด้านสมรรถนะทางการบัญชีด้านความสำเร็จในการทำงาน และความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะทางการบัญชีและความสำเร็จในการทำงานของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำปาง งานวิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำปาง จำนวน 345 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา หาค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ยและสถิติอนุมาน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่าความคิดเห็นด้านสมรรถนะทางการบัญชีอยู่ในระดับมากที่สุด โดยค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพที่จำเป็น มีความสำคัญมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ทักษะทางวิชาชีพและความรู้ทางวิชาชีพ ตามลำดับ ความคิดเห็นด้านความสำเร็จในการทำงานอยู่ในระดับมากที่สุด โดยคุณภาพงานมีความสำคัญมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านปริมาณงาน และด้านเวลาในงานตามลำดับ การทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้สถิติอนุมานวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการถดถอยพหุคูณ พบว่า สมรรถนะทางการบัญชีด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพและด้านค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพมีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จในการทำงานของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำปางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ : สมรรถนะทางการบัญชี / ความสำเร็จในการทำงาน / ผู้ทำบัญชี

*อาจารย์ประจำหลักสูตรบัญชีบัณฑิต วิทยาลัยอินเตอร์เทคโนโลยีลำปาง

Lecturer in Bachelor of Accountancy Program, Lampang Inter-tech College(Corresponding Author)

e-mail: pont_an@hotmail.com

ABSTRACT

The objectives of this research were to study accounting competency, success of performance and relationships between accounting competency and success of performance of bookkeeper in Lampang Province. It is quantitative research. The population were 345 bookkeepers in Lampang. The research tool was questionnaire. The descriptive statistics was applied to analyze: percentage, frequency, average and Multiple regression analysis. The results showed that accounting competency is highest ranged from the highest to lowest average mean score were as follows: professional value, ethics, and Attitudes, professional knowledge, professional skill and success of performance is high ranged from the highest to lowest average mean score were as follows: quality, quality and time. The results of statistics analyzed by multiple regression technique showed that relationships between accounting competency: professional knowledge, professional skill and professional value, ethics, and Attitudes were positive relationship with success of performance of bookkeeper in Lampang Province with statistically significant at 0.01 level.

Keywords : Accounting Competency / Success of Performance / Bookkeeper

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประกอบวิชาชีพต่างๆ จำเป็นต้องอาศัยความเชี่ยวชาญหรือสมรรถนะที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสมของงาน สมรรถนะเป็นคุณลักษณะพื้นฐานที่มีอยู่ในตัวบุคคล ได้แก่ ความรู้ทักษะ นิสัยแรงจูงใจและความสามารถ ซึ่งสะท้อนความชำนาญ ประสบการณ์และคุณสมบัติที่เหมาะสมอื่นๆ ที่เพียงพอในการที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ซึ่งหากวิเคราะห์ภาพรวมของสมรรถนะ พบว่าเป็นเรื่องของ คุณลักษณะที่อยู่ภายในของแต่ละบุคคลสามารถที่จะเรียนรู้ ฝึกฝนพัฒนาในด้านต่างๆ เพื่อนำไปสู่การมี สมรรถนะที่ดีได้ การประกอบวิชาชีพทางด้านบัญชีก็เช่นเดียวกันจำเป็นต้องอาศัยสมรรถนะเฉพาะ ซึ่งเป็น ความสามารถที่แสดงถึงการทำหน้าที่หรืองานที่เกี่ยวข้องให้ได้ระดับตามมาตรฐานที่กำหนดไว้โดยต้องสามารถนำ องค์ความรู้ในวิชาชีพบัญชีซึ่งประกอบด้วยความรู้ทางการบัญชีการเงิน ความรู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับการบัญชี ทักษะ ในการสื่อสารการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะพื้นฐานในการทำงาน การใช้เทคโนโลยี รวมทั้งสามารถประยุกต์ ความรู้ทางทฤษฎีไปใช้ในการประกอบวิชาชีพและมีคุณธรรมจริยธรรมทางวิชาชีพ (Sookpong & Klaewkrue, 2022) โดยองค์ประกอบของสมรรถนะทางการบัญชี ตามแนวคิดของ McClelland (1973) มีทั้งหมด 5 ประการ ได้แก่ 1) ความรู้ (Knowledge) เป็นความรู้เฉพาะด้านของแต่ละบุคคล รู้เฉพาะในสิ่งที่ต้องรู้ซึ่งมีความรู้ที่ สำคัญ 2) ทักษะ (Skills) เป็นสิ่งที่ต้องการที่จะทำให้ให้ได้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและฝึกฝนเป็นประจำจน เกิดความชำนาญ ซึ่งเป็นทักษะที่เกิดขึ้นมาจากพื้นฐานของความรู้และสามารถปฏิบัติได้อย่างรวดเร็ว ว่องไว 3) แนวคิดของตนเอง (Selfconcept) เป็นทัศนคติ ค่านิยมและความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตนเองหรือ สิ่งที่เชื่อว่าตนเองเป็น 4) บุคลิกประจำตัว (Trait) เป็นบุคลิกลักษณะประจำตัวของแต่ละบุคคล และ

5) แรงจูงใจ (Motive) เป็นแรงจูงใจหรือแรงขับภายในทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่เป้าหมายความสำเร็จที่ตนเองได้ตั้งไว้ ซึ่งสมรรถนะทางการบัญชี เป็นคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ และทักษะในการปฏิบัติงาน รวมทั้งคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพ นอกจากนี้ Federation of Accounting Professions (2023) ได้จำกัดความของสมรรถนะสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี คือ ชีตความสามารถที่แสดงถึงการทำหน้าที่หรืองานที่เกี่ยวข้องให้ไ้ระดับตามที่มาตรฐานกำหนดไว้ อันได้แก่ ความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ ค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพที่จำเป็น เนื่องจากสมรรถนะทางการบัญชีที่ผู้มีหน้าที่ในการจัดทำบัญชีควรมี ได้แก่ ความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ คุณค่าแห่งวิชาชีพ จรรยาบรรณทางวิชาชีพ และทัศนคติทางวิชาชีพ ทั้งนี้สมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีมีความสำคัญสำหรับผู้จัดทำบัญชีทุกคน หากผู้มีหน้าที่ในการจัดทำบัญชีไม่มีสมรรถนะหลักด้านวิชาชีพบัญชีส่งผลให้การจัดทำข้อมูลทางการเงินขาดความน่าเชื่อถือ (Ratchasombat & Rattanaphaptham, 2022) ดังนั้น ผู้ทำบัญชีจำเป็นต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้านความรู้ ความสามารถให้เกิดความเชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่จะทำให้องค์กรมีข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วนทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน และส่งผลให้การบริหารปฏิบัติงานด้านบัญชีออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ องค์กรประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายตามแผนที่กำหนดไว้ (Thasi, Thulyapongruk & Phatrasirisit, 2021) โดยความสำเร็จตามแนวคิดของ Petersen & Plowman (1989) คือ ผลการดำเนินงานตามภารกิจขององค์กร ตามวัตถุประสงค์โดยใช้ทรัพยากรและปัจจัยในการบริหารอย่างคุ้มค่า ประหยัดเวลา ทรัพยากรและกำลังแรงงาน ความสำเร็จในการปฏิบัติงานเป็นการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้เป็นที่น่าพอใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการพัฒนาตนเองเพื่อความสำเร็จในชีวิต ความตั้งใจในการปฏิบัติงานมีเป้าหมายในการพัฒนาการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องนำไปสู่การปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและ สามารถนำไปสู่ความก้าวหน้าในอาชีพ องค์กรประกอบที่สามารถใช้เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของงาน 4 ข้อ ได้แก่ 1) คุณภาพของงาน (Quality) หมายถึง ผลงานจะต้องมีคุณภาพตามที่กำหนด ถูกต้อง เป็นไปตามมาตรฐาน ผลการทำงานจะต้องได้ประโยชน์ที่คุ้มค่า เกิดประโยชน์ต่อองค์กรและเกิดความพึงพอใจต่อลูกค้าหรือผู้ที่มารับบริการ 2) ปริมาณงาน (Quantity) หมายถึง จำนวนผลงานตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ โดยกำหนดปริมาณงานที่เหมาะสมตามลักษณะงาน สอดคล้องกับแผนงานหรือเป้าหมายที่วางไว้ รวมถึงการบริหารเวลาเพื่อให้ได้ปริมาณงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีปริมาณงานที่สมดุลกับกำลังแรงงานที่ใช้ และ 3) เวลาที่ใช้ในงาน (Time) หมายถึง ช่วงเวลาที่กำหนดในการดำเนินงานจะต้องกำหนดอย่างเหมาะสมตามลักษณะของงาน ความยากง่ายของงาน โดยอาจมีการพัฒนาเทคนิคการทำงานให้มีความสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น ใช้เวลาในการปฏิบัติงานน้อย ส่งมอบงานตรงตามกำหนด รวดเร็วและได้ผลงานที่ถูกต้อง

จะเห็นว่าวิชาชีพบัญชีเป็นวิชาชีพที่มีความสำคัญกับทุกองค์กร เนื่องจากการที่ธุรกิจจะสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องได้รับข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอย่างรอบด้าน จึงจะสามารถนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผล วางแผนและตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและทันเวลา ข้อมูลที่สำคัญอย่างหนึ่งของธุรกิจคือข้อมูลทางบัญชี ที่จะช่วยผู้บริหารในหลายๆ ด้าน เช่น คำนวณต้นทุนของทรัพยากรที่ใช้ไปในกิจกรรมที่สำคัญๆ ขององค์กรประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน รวมถึงเสนอ

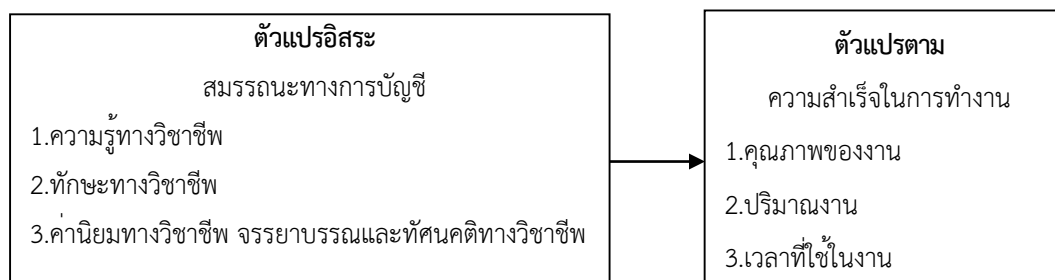
และประเมินทางเลือกในการทำกิจกรรมใหม่ๆ เพื่อเพิ่มคุณค่ากับองค์กร ข้อมูลทางบัญชียังเป็นสัญญาณเตือนภัยให้แก่องค์กรต่อความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในการทำกิจกรรมต่างๆ ดังนั้นธุรกิจจึงจำเป็นต้องมีนักบัญชีที่มีความรู้ความสามารถ นอกเหนือจากทักษะวิชาชีพแล้วยังต้องมีทักษะด้านอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร (Chanprasit, 2020) เนื่องจากสมรรถนะในการทำงานของผู้ทำบัญชีจะส่งผลไปยังสมรรถนะทางการบัญชีขององค์กร สมรรถนะของนักบัญชีในองค์กรจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการผลักดันธุรกิจให้มีรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพเพื่อนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจและส่งผลให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้ นักบัญชีจึงจำเป็นต้องมีทักษะความรู้ความสามารถ ทักษะคิดและจรรยาบรรณในด้านบัญชีเป็นอย่างดีเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งสมรรถนะเหล่านั้นเป็นสมรรถนะที่ต้องนำมาพัฒนาและปรับปรุงให้มีความพร้อมในสถานการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ (Juntasutho, Anekjumnongporn & Laohavichien, 2023) ดังนั้นผู้ทำบัญชีที่มีความพร้อมซึ่งประกอบด้วยคุณสมบัติในทักษะด้านต่างๆ จะช่วยเพิ่มคุณค่าสำหรับตัวผู้ทำบัญชีให้เป็นผู้ทำบัญชีที่มีคุณภาพ เป็นคู่คิดทางธุรกิจซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยนำพาองค์กรให้อยู่รอด ช่วยขับเคลื่อนทิศทางให้ธุรกิจประสบความสำเร็จและมีความสามารถในการแข่งขันที่มีความรุนแรงในช่วงเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่รวดเร็ว (Khaosaeng, Jarutirasarn & Boonchunone, 2023) จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและมีความสนใจที่จะทำการศึกษาความสัมพันธ์ของสมรรถนะทางการบัญชีและความสำเร็จในการทำงานของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำปาง เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานทางด้านการบัญชีของหน่วยงานในจังหวัดลำปาง สามารถปรับตัวพัฒนาศักยภาพตนเองในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดนำไปสู่การดำเนินงานของหน่วยงานประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายของหน่วยงานทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งผลการศึกษาที่ได้คาดว่าจะประโยชน์และเป็นแนวทางให้กับทางหน่วยงาน องค์กรภาคธุรกิจในการบริหารหน่วยงานทางด้านการบัญชีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นด้านสมรรถนะทางการบัญชีและด้านความสำเร็จในการทำงาน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะทางการบัญชีและความสำเร็จในการทำงานของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำปาง

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การศึกษาคือความสัมพันธ์ของสมรรถนะทางการบัญชีและความสำเร็จในการทำงานของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำปาง ใช้แนวคิดสมรรถนะทางการบัญชีของ Federation of Accounting Professions (2023) และแนวคิดความสำเร็จของ Petersen & Plowman (1989) มาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ดังแสดงรูปภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

สมมุติฐานการวิจัย

H1 สมรรถนะทางการบัญชีด้านความรู้ทางวิชาชีพมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงานของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำปาง

H2 สมรรถนะทางการบัญชีด้านทักษะทางวิชาชีพมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงานของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำปาง

H3 สมรรถนะทางการบัญชีด้านค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงานของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำปาง

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดสมรรถนะทางการบัญชี ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ ค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพที่จำเป็นของแต่ละบุคคลที่ส่งผลถึงความสำเร็จในการทำงานและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และแนวคิดความสำเร็จในการทำงานของผู้ทำบัญชี ได้แก่ คุณภาพของงาน ปริมาณงานและเวลาที่ใช้ในงาน

ประชากร ตัวอย่างและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำปาง จำนวน 2,495 คน (Department of Business Development, 2023) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของทาโร่ ยามานะ (Yamane, 1973) เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95.00 ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำปาง จำนวน 345 คน

เครื่องมือในการวิจัย และการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม ที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาระยะเวลาในการปฏิบัติงาน การเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางด้านวิชาชีพ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นด้านสมรรถนะทางการบัญชี ประกอบด้วย ความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ ค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นด้านความสำเร็จในการทำงาน ประกอบด้วย ด้านคุณภาพของงาน ด้านปริมาณงาน ด้านเวลาที่ใช้ในงาน

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้ทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทำการวัดความเชื่อมั่นหรือความสอดคล้องภายในค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1951) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการหาความเชื่อมั่นและใช้เกณฑ์สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า α ตั้งแต่ 0.700 ขึ้นไป ถือว่าข้อคำถามมีความเชื่อมั่น (Cortina, 1993; Nunnally & Bernstein, 1994, pp.264-265) ผลจากการตรวจสอบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ประเด็นคำถามที่ใช้ในการวิจัย หลังจากนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยแต่มีคุณสมบัติและลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 30 คน พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.946 จากการพิจารณาข้อคำถามของมาตรวัดทุกตัวแปรซึ่งมีความเชื่อมั่นที่สามารถนำไปใช้ในการศึกษาได้และเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้จัดทำหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากผู้ทำบัญชี ในจังหวัดลำปาง ซึ่งดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์และมีการติดตามโดยการโทรศัพท์ โดยได้แบบสอบถามกลับคืนมาและมีความสมบูรณ์ จำนวน 345 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูลและการรายงานผล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

ส่วนที่1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางด้านวิชาชีพบัญชี ใช้สถิติเชิงพรรณนา หาค่าความถี่และร้อยละ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นด้านสมรรถนะทางการบัญชี ประกอบด้วย ความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ ค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ และส่วนที่ 3 ความคิดเห็นด้านความสำเร็จในการทำงาน ประกอบด้วย คุณภาพของงาน ปริมาณงานและเวลาที่ใช้ในงาน ใช้การวัดแบบ Rating Scale จำนวน 5 ระดับ (น้อยที่สุด=1, น้อย=2, ปานกลาง=3, มาก=4, มากที่สุด=5) เพื่อจัดระดับคะแนนใช้ค่าเฉลี่ย (Sincharu, 2012) และสถิติอนุมานวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการถดถอยพหุคูณ แบบ Enter

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 345 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 278 คน คิดเป็นร้อยละ 69.30 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 16.70 ส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 36.70 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 22.70 อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 18.20 อายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 7.20 และมีอายุสูงกว่า 60 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.20 ตามลำดับ

ส่วนใหญ่มักมีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 326 คน คิดเป็นร้อยละ 81.30 รองลงมา มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.70 ตามลำดับ มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ระยะเวลา 1-5 ปี จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 41.60 รองลงมา ได้แก่ มากกว่า 15 ปี จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 19.20 ระยะเวลา 6-10 ปี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 18.70 และ 11-15 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50 ตามลำดับ โดยมีการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางด้านวิชาชีพบัญชีแบบเป็นทางการ จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 66.60 และไม่เป็นการ 78 คน คิดเป็นร้อยละ 19.50 ตามลำดับ

ความคิดเห็นด้านสมรรถนะทางการบัญชี ประกอบด้วย ความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ ค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ นำเสนอในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนและการแปลผลของตัวแปรปัจจัยด้านสมรรถนะทางการบัญชี

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	การแปลผล
ด้านความรู้ทางวิชาชีพ	4.64	0.451	มากที่สุด
ด้านทักษะทางวิชาชีพ	4.65	0.496	มากที่สุด
ด้านค่านิยม จริยธรรม และทัศนคติทางวิชาชีพ	4.74	0.423	มากที่สุด
ภาพรวม	4.68	0.457	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยด้านสมรรถนะทางการบัญชี มีภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.68, S.D.= 0.457) เรียงจากค่าคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านค่านิยม จริยธรรม และทัศนคติทางวิชาชีพ ($\bar{X}$ = 4.74, S.D.= 0.423) รองลงมาได้แก่ ด้านทักษะทางวิชาชีพ ($\bar{X}$ = 4.65, S.D.= 0.496) และด้านความรู้ทางวิชาชีพ ($\bar{X}$ = 4.64, S.D.= 0.451) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนและการแปลผลของตัวแปรปัจจัยด้านความสำเร็จในการทำงาน

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	การแปลผล
ด้านคุณภาพของงาน	4.74	0.464	มากที่สุด
ด้านปริมาณงาน	4.73	0.462	มากที่สุด
ด้านเวลาที่ใช้ในงาน	4.72	0.477	มากที่สุด
ภาพรวม	4.73	0.468	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยด้านความสำเร็จในการทำงาน มีภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D.= 0.468) เรียงจากค่าคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านคุณภาพของงาน ($\bar{X} = 4.74$, S.D.= 0.464) รองลงมาได้แก่ ด้านปริมาณงาน ($\bar{X} = 4.73$, S.D.= 0.462) และด้านเวลาที่ใช้ในงาน ($\bar{X} = 4.72$, S.D.= 0.477) ตามลำดับ

นำข้อมูลตัวอย่างมาทำการตรวจสอบความเหมาะสมของการใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Kaiser Meyer-Olkin (KMO) และ Bartlett's Test ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่า KMO and Bartlett 's Test

KMO and Bartlett's Test		
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.928
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	6811.562
	df	153
	Sig.	.000

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่า KMO เท่ากับ .928 ซึ่งมีค่ามากกว่า .50 มีค่า Bartlett's Test มีการแจกแจง โดยประมาณแบบ Chi-Square = 6811.562 ได้ค่า Significance เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 จึงแสดงว่าตัวแปรองค์ประกอบทั้งหมด มีความสัมพันธ์เพียงพอที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ได้

การทดสอบความสัมพันธ์ของสมรรถนะทางการบัญชีและความสำเร็จในการทำงานของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำปาง โดยใช้สถิติอนุมานวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการถดถอยพหุคูณ แบบ Enter แสดงข้อมูลได้ดังนี้

ตารางที่ 4 การทดสอบความสัมพันธ์ของสมรรถนะทางการบัญชีและความสำเร็จในการทำงานของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำปาง

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	ความสัมพันธ์
	B	Std. Error	Beta			
(Constant)	0.992	0.177		5.600	.000	เชิงบวก
k	0.187	0.052	0.200	3.572	.000	เชิงบวก
s	0.194	0.055	0.229	3.505	.001	เชิงบวก
E	0.414	0.053	0.415	7.821	.000	เชิงบวก

$R^2 = .585$, Adjusted $R^2 = .581$, $F = 160.002$

จากตารางที่ 3 พบว่า สมรรถนะทางการบัญชี ด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพ และด้านค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงานของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำปาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยปัจจัยทุกตัวมีส่วนร่วมในการอธิบายแนวโน้มความสัมพันธ์ของสมรรถนะทางการบัญชีและความสำเร็จในการทำงานของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำปาง คิดเป็นร้อยละ 58.10 ส่วนที่เหลือร้อยละ 41.90 เป็นผลจากปัจจัยอื่นที่อยู่นอกเหนืองานวิจัยนี้ และสามารถสรุปผลการทดสอบตามสมมติฐาน ได้ดังนี้

H1 สมรรถนะทางการบัญชีด้านความรู้ทางวิชาชีพมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงานของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำปาง

H2 สมรรถนะทางการบัญชีด้านทักษะทางวิชาชีพมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงานของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำปาง

H3 สมรรถนะทางการบัญชีด้านค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพที่จำเป็นมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงานของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำปาง

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้ทำบัญชีมีความคิดเห็นด้านสมรรถนะทางการบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงจากมากไปน้อยได้แก่ ด้านค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพ และด้านความรู้ทางวิชาชีพตามลำดับ เนื่องจากผู้ทำบัญชีจะปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ขององค์กรนั้น จำเป็นต้องเป็นผู้มีความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ ตลอดจนค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพที่จำเป็น ซึ่งเป็นสมรรถนะทางการบัญชีที่สำคัญ (Federation of Accounting Professions, 2023) ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาาระหว่างประเทศฉบับที่ 2 กำหนดความรู้ความสามารถด้านต่างๆ และผลการเรียนรู้ที่อธิบายถึงความรู้ความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพที่มุ่งมั่นในการปฏิบัติตามบทบาทให้ได้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐาน ได้แก่ ความรู้ความสามารถเชิงเทคนิค ทักษะทางวิชาชีพ ค่านิยม จริยธรรมและทัศนคติ

ทางวิชาชีพ ดังนั้นองค์กรจึงต้องมีเครื่องมือในการบริหารงานบุคคลเข้ามาช่วยในการพัฒนาบุคลากรในองค์กรให้มีสมรรถนะที่จะสามารถปฏิบัติงานทางบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงไปของโลก

ในยุคปัจจุบัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kittimanorom (2018) ที่พบว่าสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษา ระหว่างประเทศของผู้ทำบัญชีธุรกิจ SMEs โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านคุณลักษณะ ด้านทักษะ ด้านความรู้ ตามลำดับ โดยประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชีธุรกิจ SMEs โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Maau (2019) ที่พบว่าผู้ประกอบการวิชาชีพที่มีความรู้ทางด้านทักษะอย่างถูกต้องในสาขาอาชีพ เช่น การวิเคราะห์ความเสี่ยงบนพื้นฐานทฤษฎีและปัจจัยแวดล้อม การประยุกต์ใช้ความรู้ การเข้าใจในแนวคิดต่างๆ การคิดริเริ่มเริ่มสร้างสรรค์ การปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น ตลอดจนการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับ จึงทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพสามารถทำงานออกมาได้อย่างถูกต้อง ซึ่งการจะจัดทำบัญชีให้ถูกต้องได้นั้น ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องมีความเข้าใจในขั้นตอนการจัดทำบัญชีอย่างถ่องแท้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Pariyothai & Taweejun (2517) ได้กล่าวว่า ผู้มีทักษะทางด้านปัญญาค่อนข้างสูงจะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ เชื่อถือได้ มีคุณภาพและทันต่อเวลา ภายใต้กฎเกณฑ์ตามหลักการประเมินของกรมบัญชีกลาง ทำให้รายงานทางการเงินและผลการดำเนินงานได้รับการยอมรับจากสังคม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Dapitak (2013) ที่พบว่าสมรรถนะของนักบัญชีในมุมมองของผู้บริหารระดับสูงที่จำเป็นต้องมีคือ ความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบต่องานและสอดคล้องกับงานวิจัยของ Koonkaew & Suttipun (2015) ที่พบว่า การปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้เป็นปัจจัยสำคัญและถือเป็นความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีซึ่งมีความคิดเห็นด้านความสำเร็จในการทำงานของผู้ทำบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านคุณภาพของงาน ด้านปริมาณงาน และด้านเวลาที่ใช้ในงาน เนื่องจากความสำเร็จในการปฏิบัติงานเป็นตัวชี้วัดถึงผลงานที่มีการทำงานที่ใช้ความรู้ ความสามารถและความชำนาญของนักบัญชีที่สะสมมาจากการประสบการณ์การปฏิบัติงาน นักบัญชีจำเป็นต้องมีความสามารถในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จทันเวลา มีคุณภาพ ถูกต้อง ครบถ้วนและเชื่อถือได้โดยต้องคำนึงถึงความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องของงาน และมีการปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินเป็นไปตามแนวคิดของ Peterson & Plowman (1989) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Meemak, Boonsawart & Khlipthong (2016) ที่พบว่านักบัญชีมีการรายงานงบการเงินอย่างครบถ้วน ถูกต้องและเชื่อถือได้ตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันเวลาที่กำหนดไว้ โดยที่สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายแล้วเสร็จ มีจำนวนมากกว่างานและเวลาที่ทำงานตามปกติและสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kittimanorom (2018) ที่พบว่าประสิทธิภาพในการทำงานโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านผลงานได้มาตรฐาน คือ ปฏิบัติงานได้ตรงตามมาตรฐานและกฎหมาย โดยไม่ทำให้เกิดความเสียหายต่อองค์กร ด้านความเชื่อถือได้ ได้แก่ การปฏิบัติงานและจัดทำงบการเงินด้วยความระมัดระวัง ปราศจากความลำเอียง มีความเป็นกลาง ด้านงานเสร็จทันเวลา คือ ส่งข้อมูลทางด้านบัญชีและภาษีให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตามเวลาที่กำหนดและด้านการให้คำปรึกษาแนะนำได้ถูกต้องสมบูรณ์คือ ให้ความรู้ในด้านบัญชีการเงินและภาษีอากรแก่หน่วยงานอื่นในองค์กร

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 สมรรถนะทางการบัญชีด้านความรู้ทางวิชาชีพมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงานของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำปาง เนื่องจากผู้ทำบัญชีเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดทำและนำเสนอข้อมูลทางบัญชีให้กับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นผู้ทำบัญชีจึงจำเป็นต้องมีความรู้และประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีและการนำเสนอการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Juntasutho, Anekjumnongporn & Laohavichien (2023) ที่พบว่าการทำบัญชีมีทักษะด้านความรู้ที่เพิ่มขึ้นส่งผลต่อผู้ทำบัญชีมีสมรรถนะในการประกอบวิชาชีพ ประสิทธิภาพในการทำงาน ความสำเร็จด้านบัญชีและความเป็นมืออาชีพที่เพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kittimanorom (2018) งานวิจัยพบว่าการพัฒนาสมรรถนะของผู้ทำบัญชีธุรกิจ SMEs ตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศในด้านความรู้ ทักษะและนำไปสู่ความสำเร็จในอาชีพของตนเอง

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 สมรรถนะทางการบัญชีด้านทักษะทางวิชาชีพมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงานของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำปาง เนื่องจากทักษะทางวิชาชีพหมายถึง ความรู้ความสามารถที่จำเป็นต่อวิชาชีพบัญชี โดยการนำความรู้ ค่านิยม จริยธรรมและแนวคิดทางวิชาชีพไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ซึ่งผู้ทำบัญชีจำเป็นต้องมีทักษะเฉพาะด้าน ทักษะในการทำงาน ทักษะองค์กร การบริหารธุรกิจ ทักษะบุคคล ทักษะในการสื่อสารระหว่างบุคคล ทักษะความรู้ต่าง ๆ และทักษะในการพิจารณาเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Meemak, Boonsawart & Khlipthong (2016) ที่ผลการวิจัยพบว่าทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีทุกด้านมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับประสิทธิภาพการทำงาน of นักบัญชี สอดคล้องกับงานวิจัย Supinna, Riaphaisong & Wongkalasin (2020) เป็นไปในทิศทางเดียวกับผลการศึกษาของ Alae & Sincharoonsak (2018) ที่พบว่าทักษะทางวิชาชีพบัญชี จรรยาบรรณวิชาชีพส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางบัญชีและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางบัญชีส่งผลต่อคุณภาพงบการเงิน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 สมรรถนะทางการบัญชีด้านค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงานของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำปาง เนื่องจากผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต้องทำงานด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการให้ความสำคัญและรักษาความลับของข้อมูล นอกจากนี้ต้องให้ความสำคัญในการใช้ดุลพินิจ มีความเป็นกลาง ปราศจากความลำเอียง อดทนและยึดมั่นในความเที่ยงธรรมเพื่อให้การทำงานมีความถูกต้องส่งผลให้กระบวนการทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kannasorn & Penvutikul (2021) ที่พบว่าคุณค่าทางวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชี ดังนั้นผู้ทำบัญชีควรให้ความสำคัญรวมถึงผู้บังคับบัญชาที่จะต้องส่งเสริมบุคลากรทางด้านคุณค่าทางวิชาชีพ และสร้างความตระหนักถึงจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่จะส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ทำให้องค์กรบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป็นแนวทางในการปรับใช้ในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จในการทำงานต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้ทำบัญชีถือเป็นหัวใจสำคัญขององค์กร ความรู้ความสามารถของผู้ทำบัญชีเป็นปัจจัยที่สำคัญในการชี้ขาดความสำเร็จในการทำงานองค์กร (Federation of Accounting Professions, 2023) ในยุคที่การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นตลอดเวลา ทำให้ผู้ทำบัญชีจะต้องมีทักษะทั้งในด้าน Technical และ Soft Skill โดยปัจจุบันการพัฒนาสมรรถนะ ไม่ว่าจะเป็นการเข้ารับการฝึกอบรม และพัฒนาความรู้ด้านวิชาชีพบัญชีอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจ เป็นเรื่องจำเป็นที่หากผู้ทำบัญชีมีการฝึกฝนตนเองในด้านการทำและนำเสนอข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจอยู่เสมอ ยิ่งจะส่งผลให้ประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชีมีความสำเร็จในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น ต้องมีความถูกต้อง ชัดเจน ทันเวลาเพื่อให้ผู้ใช้ข้อมูล นั้นนำไปวางแผนวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจ ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีได้ตามเป้าหมาย โดยผู้ทำบัญชีควรมีการพัฒนาสมรรถนะทางการบัญชีอย่างสม่ำเสมอในทุกๆ ด้าน ดังนั้นหน่วยงานจึงควรให้ความสำคัญและส่งเสริมสนับสนุนผู้ทำบัญชีของหน่วยงานเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพให้มากขึ้นนอกเหนือจากเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใน เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ทำบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด นำพาให้การดำเนินงานของหน่วยงานประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ข้อเสนอแนะในการทาวิจัยครั้งต่อไป รัฐการณ์ สันจยุคศักดิ์

ปัจจัยที่ค้นพบในงานวิจัยครั้งนี้ยังขาดปัจจัยที่ช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมของคนในการทำงาน เช่นทัศนคติต่องาน หรือแรงจูงใจในการทำงานเพื่อให้ผู้ทำบัญชีมีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นประโยชน์ต่อองค์กรในการบริการทรัพยากรบุคคลให้มีพฤติกรรมที่ต้องการ นำไปสู่ความสำเร็จต่อการทำงานต่อไป นอกจากนี้ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่นๆ ที่อาจส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน เช่น การอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

References

- Alae, N., & Sincharoonsak, T. (2018, January-March). Factors Affecting the Efficiency of the Working Performance in Accounting and the Quality of the Financial Statement in the Local Administrative Organizations of Thailand. *Christian University Journal*, 24(1), 19-30. [In Thai]
- Chanprasit, S. (2020). The Expectations and Readiness of Accountants in ASEAN Economic Community from the Perspective of Entrepreneurs in Songkhla Province. *Parichart Journal*, 30(3), 117-126. [In Thai]
- Cortina, J. M. (1993, February). What Is Coefficient Alpha: An Examination of Theory and Applications?. *Journal of Applied Psychology*, 78(1), 98-104.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16(3), 297-334.

- Dapitak, K. (2013). **Accountants that business organizations need are "smart + good"**. Bangkok: Triple Group Company Limited. [In Thai]
- Department of Business Development. (2023). **Area statistics**. [Online]. Available: <https://datawarehouse.dbd.go.th/area/overview> [2023, November 26]. [In Thai]
- Federation of Accounting Professions. (2023). **Soft Skill for Accountant**. [Online]. Available: <https://www.tfac.or.th/Article/Detail/154863> [2023, December 23]. [In Thai]
- Juntasutho, A., Anekjumnongporn, P., & Laohavichien, T. (2023, January-April). The component of the accounting competency in Thailand. **Journal of Federation of Accounting Professions**, 5(13), 64-81. [In Thai]
- Kannasorn, S., & Penvutikul, P. (2021, May-August). Professional Values and Code of Ethics Affecting The Success of Accountants in the Central Thailand. **Sisaket Rajabhat University Journal**, 15(2), 1-18. [In Thai]
- Khaosaeng, A., Jarutirasarn, P., & Boonchunone, S. (2023, August). Human Capital and Competency of Accountant in the Digital Age. **Journal of Modern Learning Development**, 8(8), 360-370. [In Thai]
- Kittimanorom, P. (2018, July-December). International Education Standards Competencies Development Approach for Professional SMEs Accountants. **Journal of Chandrakasemsarn**, 24(47), 79-94. [In Thai]
- Koonkaew, R., & Suttipun, M. (2015, January-June). The Readiness of Accounting Students in the Universities from Songkhla Province towards ASEAN Economic Community. **Journal of Management Sciences**, 32(1), 37-63. [In Thai]
- Maau, S. (2019). **The Professional Skills of Accountants Affecting Efficiency in Performance of listed Companies Stock Exchange of Thailand**. Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Accountancy School of Accountancy Sripatum University. [In Thai]
- McClelland, D. C. (1973, January). Testing for competence rather than for intelligence. **American Psychologist**, 28(1), 1-14.
- Meemak, T., Boonsawart, R., & Khlipthong, C. (2016). The Relationship between the Ethics and Professional Skills of Accountant's of the Working Efficiency Working in Accounting Offices in Nakhon Ratchasima Province. In **The 7th Hatyai National and International Conference, 23 June 2016**. (pp. 653-664). Research and Development Office: Hat Yai University. [In Thai]

- Nunnally, J. C., & Bernstein, I. H. (1994). **Psychometric theory**. (3 rd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Pariyothai, P., & Taweejun, S. (1974, July-September). The Relationship between Accounting Profession Skills and Working Efficiency of Accountants in Vocational Institutions under the Office of Vocational Education Commissions in Thailand. **Journal of Ratchathani Innovative Social Sciences**, 1(2), 8-20. [In Thai]
- Peterson, E., & Plowman, E. G. (1989). **Business Organization and Management**. Homewood Illinois: Richard D. Irwin.
- Ratchasombat, R., & Rattanaphaphtham, K. (2022, January-February). Competency in Accounting Professions Affecting the Quality of Financial Reporting of Financial and Accounting scholars in Mahasarakham University. **Journal of Management Science Udon Thani Rajabhat University**, 4(1), 13-27. [In Thai]
- Sincharu, T. (2012). **Research and statistical data analysis with SPSS and AMOS**. Bangkok: Business R&D General Partnership. [In Thai]
- Sookpong, P., & Klaewkrue, N. (2022, January-June). Competencies of Desirable Accountant of Enterprises in the Digital Era. **Lampang Rajabhat University Journal**, 11(1), 146-156. [In Thai]
- Supinna, S., Riaphaisong, A., & Wongkalasin, T. (2020, January-June). The Study of the Influence of Accounting Professional Skills on the Successful Performance of Accountants: A Case Study of Accountants in Bangkok Metropolitan Region. **Journal of Management Science Review**, 22(1), 123-132. [In Thai]
- Thasi, C., Thulyapongruk, A., & Phatrasirisit, P. (2021, September-October). Modern Accounting Competencies on Practice Success of bookkeepers in Bangkok. **Rajapark Journal**, 15(42), 343-353. [In Thai]
- Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. (3 rd ed.). New York: Harper and Row.

การจัดการสภาพแวดล้อมในองคกรที่สงผลต่อผลการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาล
แหงหนึงในจังหวัดนครปฐม

The Effect of Organizational Environment Management that Affects the
Performance of Personnel at a Hospital in Nakhon Pathom Province

อุษา เทวารัตติกาล*

Uhsa Tevarattikal

Received: February 1, 2024

Revised: April 24, 2024

Accepted: May 15, 2024

บทคัดย่อ

การศึกษาคั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับการจัดการสภาพแวดล้อมในองคกรและผลการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลแหงหนึงในจังหวัดนครปฐม และ (2) เพื่อศึกษาปัจจัยของการจัดการสภาพแวดล้อมในองคกรที่สงผลต่อผลการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลแหงหนึงในจังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ บุคลากรโรงพยาบาลแหงหนึงในจังหวัดนครปฐม จำนวน 284 คน โดยใช้สูตรการคำนวณของ Yamane แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษพบว่า ระดับการจัดการสภาพแวดล้อมในองคกรของบุคลากรโรงพยาบาลแหงหนึงในจังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลแหงหนึงในจังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และพบว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการปฏิบัติงานของโรงพยาบาลแหงหนึงในจังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ด้านระบบการบริหารจัดการ และด้านโครงสร้างองคกร หมายความว่า ปัจจัยด้านการจัดการสภาพแวดล้อมในองคกร ด้านวัฒนธรรมองคกร ด้านระบบการบริหารจัดการและด้านโครงสร้างองคกรเป็นปัจจัยที่เป็นตัวกำหนด ผลการปฏิบัติงานของโรงพยาบาลแหงหนึงในจังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : การจัดการ / สภาพแวดล้อมในองคกร / ผลการปฏิบัติงานของบุคลากร

*อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สถาบันวิทยาการประกอบการแหงอยุธยา

Bachelor of Business Administration Program Institute of Entrepreneurial Science Ayothaya

(Corresponding Author) e-mail: uhsateva@gmail.com

ABSTRACT

The objectives of this comprehensive research were (1) to study the level of environmental management in organizations and employee performance at hospitals in Nakhon Pathom Province, and (2) to study environmental management organizations that affect employee performance at hospitals in Nakhon Pathom Province. The population used in this study was 284 employees of the hospital in Nakhon Pathom Province. Using Yamane's calculation formula, a widely accepted method in research. The instrument of this research was a well-designed questionnaire. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, and multiple regression, ensuring a rigorous analysis. The result of the study found that the level of opinions regarding the management of the organizational environment of personnel at a hospital in Nakhon Pathom Province. Overall, a high level as for the level of the views regarding the work performance of personnel at a hospital in Nakhon Pathom Province. Overall, it was found that the variables had a positive relationship with the performance of a hospital in Nakhon Pathom Province. Significant at the 0.05 level includes management system and organizational structure, which are factors related to managing the environment in the organization. Organizational culture, Management system, and organizational structure determine a hospital's performance in Nakhon Pathom Province, which is statistically significant at the 0.05 level.

Keywords : Management / Organizational Environment / Performance of Personnel

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“สถานพยาบาล” มีความหมายครอบคลุมกว้างขวางไม่เพียงเฉพาะ “โรงพยาบาล” ที่สามารถจำแนกเป็นโรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลเฉพาะทางเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงคลินิกประเภทต่างๆ ของแพทย์เฉพาะทางอีกด้วย (Royal Gazette, 2015) ซึ่งล้วนเป็นสถานที่ดูแลรักษาและเยียวยาผู้ป่วยที่มีความเจ็บปวดแสบเพียงเล็กน้อยย่อมเป็นเหตุที่ก่อให้เกิดความทุกข์ โดยความเป็นจริงการไปสถานพยาบาล เพื่อรับบริการแต่ละครั้งแทนที่จะเป็นการลดความทุกข์ แต่พบว่าสถานพยาบาลของรัฐหลายแห่งกลับก่อให้เกิดความทุกข์ซ้ำเติมผู้มารับบริการ ทั้งนี้ ไม่เฉพาะผู้ป่วยเท่านั้น ยังรวมถึงญาติพี่น้องที่พาผู้ป่วยไปอีกด้วย (MGR online, 2021)

โรงพยาบาลแห่งนี้เป็นโรงพยาบาลที่เปิดให้ประชาชนชาวนครปฐมและจังหวัดใกล้เคียงมายาวนานกว่า 20 ปี ปัจจุบันมีจำนวน 210 เตียง (A hospital in Nakhon Pathom Province, 2024) และมีการพัฒนาโรงพยาบาลอย่างต่อเนื่องมาตลอด ตั้งแต่เรื่องคุณภาพการให้บริการ เทคโนโลยีที่ทันสมัย คุณภาพของแพทย์เฉพาะทางที่จำเป็นครบทุกสาขา โดยมีเป้าหมายที่จะเป็นโรงพยาบาลที่ดีที่สุดในภูมิภาคตะวันตก ในปี 2557 ได้มีการพัฒนาคุณภาพการให้บริการทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านการรักษาพยาบาล โดยมีเป้าหมายให้เป็นศูนย์กลางการแพทย์ด้านภูมิภาคตะวันตก ให้การบริการรักษาโรค ครอบคลุมทุกๆ มิติ มาตรฐานใกล้เคียงกับโรงพยาบาล

ขนาดใหญ่ อีกไม่นานคนในภูมิภาคตะวันตก คงไม่ต้องเดินทางไปรักษาตัวที่กรุงเทพมหานครอีกต่อไป
(A hospital in Nakhon Pathom Province, 2024)

การที่บุคลากรจะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ขึ้นอยู่กับความร่วมมือและความเสียสละในการทำงานอย่างจริงจังของบุคคลในองค์กร ซึ่งความร่วมมือดังกล่าวอาจมีสาเหตุมาจากหลายประการ สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่ง คือ สภาพแวดล้อมในการทำงานที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะเป็นแรงผลักดันให้บุคคลทำงานด้วยความกระตือรือร้น ด้วยความสนใจและมีความเต็มใจในการปฏิบัติงาน ทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายและเกิดประสิทธิภาพในที่สุด ความพึงพอใจในงาน จึงมีความสำคัญสำหรับผู้ปฏิบัติงานทุกคน ดังนั้น ผู้บริหารทุกระดับจึงควรให้ความสนใจและนำมาเป็นองค์ประกอบในการวิเคราะห์งานและการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการให้เกิดความพึงพอใจในงาน อันจะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและเกิดประโยชน์สูงสุด พร้อมทั้งนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จากการรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานของโรงพยาบาลดังกล่าว พบว่า จำนวนผู้รับบริการและผลการดำเนินงาน มีความแตกต่างกันในแต่ละปีงบประมาณ ซึ่งวิเคราะห์ได้ว่าผลการดำเนินงานขององค์กรขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรในองค์กร รายได้และรายจ่ายของโรงพยาบาลขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรในองค์กร โดยด้านรายได้นั้น หากการสรุปวิเคราะห์เป็นผู้ป่วยของแพทย์แต่ละรายเป็นข้อมูลที่สมบูรณ์ ถูกต้อง ครบถ้วน มีการ Audit Chart ก่อนส่งข้อมูล การคีย์ข้อมูลของเจ้าหน้าที่พยาบาลมีความถูกต้อง ครบถ้วน การให้รหัสโรคถูกต้อง การส่งออกข้อมูล E-Claim ได้ทันตามกำหนดเวลา การเรียกเก็บค่าบริการทางการแพทย์ได้ครบถ้วน การบริหารจัดการลูกหนี้ที่มีประสิทธิภาพ สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่ส่งผลต่อรายได้ ทั้งในด้านบวกและด้านลบ ในส่วนของด้านรายจ่ายนั้น หากมีการใช้จ่ายโดยไม่มีการวางแผน การใช้จ่ายเกินแผน การใช้ทรัพยากรสิ้นเปลือง ทั้งทรัพยากรด้านคน เงินและสิ่งของ ล้วนส่งผลต่อรายจ่ายทั้งสิ้น ซึ่งที่กล่าวมานี้เป็นผลที่มาจากประสิทธิภาพการทำงานของบุคคลเป็นสำคัญ (A hospital in Nakhon Pathom Province, 2024)

สภาพแวดล้อมในการทำงานมีความสำคัญอย่างยิ่งในองค์กรเป็นสิ่งสะท้อนถึงความรู้สึก ความพึงพอใจ ความสุขกายสบายใจ การจัดการสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรมีประสิทธิภาพ และลดค่าใช้จ่ายการรักษาพยาบาล สนับสนุนให้คนในองค์กรมีคุณภาพชีวิตที่ดี องค์กรจึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดการสภาพแวดล้อมในการทำงานภายในองค์กร เพื่อใช้ในการวางแผนและพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานให้ตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมีความพร้อมที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ (Phiwkliang, 2013)

ดังนั้น การจัดการสภาพแวดล้อมในองค์กรที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในองค์กรในปัจจัยต่างๆ ให้ดีขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการจัดการสภาพแวดล้อมในองค์กรและผลการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยของการจัดการสภาพแวดล้อมในองค์กรที่ส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม

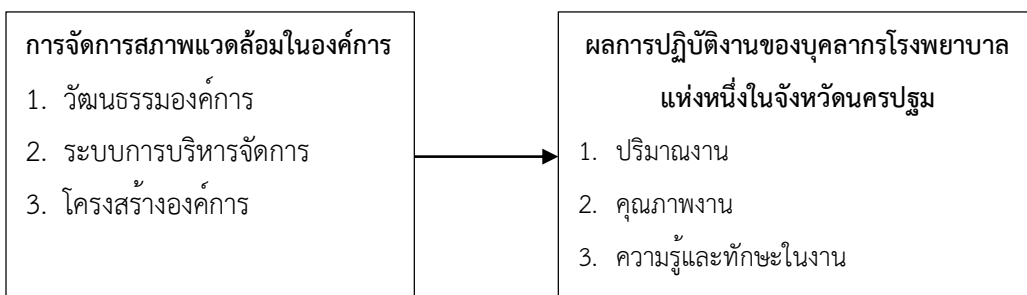
สมมติฐานงานวิจัย

1. วัฒนธรรมองค์กรส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม
2. ระบบการบริหารจัดการส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม
3. โครงสร้างองค์การส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรของโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม จำนวน 972 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรในแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม จำนวน 972 คน (A Hospital in Nakhon Pathom Province, 2024) ใช้สูตรการคำนวณหาขนาดตัวอย่างที่ไม่ทราบสัดส่วนประชากรที่แน่นอน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ซึ่งกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 5% จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 284 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการจัดการสภาพแวดล้อมในองค์กรของโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม ลักษณะแบบสอบถามใช้มาตราวัดแบบ Rating Scale 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert's Scale)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม ลักษณะแบบสอบถามใช้มาตรวัดแบบ Rating Scale 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert's Scale) ตอนที่ 2 และ 3 กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกตอบ
น้อยที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน
น้อย	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน
ปานกลาง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน
มาก	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน
มากที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของเบสท์ (Sincharu, 2020) ออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย	การแปลผล
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00	มีค่ามากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49	มีค่ามาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49	มีค่าปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49	มีค่าน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49	มีค่าน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาการสร้างแบบสอบถาม จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตของคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เพื่อดำเนินการร่างแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจสอบและปรับปรุง เพื่อความถูกต้องและเหมาะสมของแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อเป็นการทดสอบความเที่ยงตรงครอบคลุมเนื้อหาและภาษา พร้อมทั้งนำแบบสอบถามหาค่าดัชนี ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาหรือจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ได้ค่า IOC = 0.88

3. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ซึ่งโดยปกติแล้วค่าความเชื่อมั่นมีค่าเกิน 0.80 ขึ้นไป ถือว่าเป็นเกณฑ์ที่ยอมรับได้ แล้วนำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ 0.995

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แหล่งที่มาของข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 แหล่ง คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้ทำการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง เป็นการเก็บข้อมูลในช่วงระยะเวลาที่ทำการเก็บข้อมูล และนำกลับมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) การศึกษาครั้งนี้ ได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมเอกสารและแนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการต่างๆ รวมถึงผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สถิติที่ใช้ในครั้งนี้ มีดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สรุปผลการวิจัย

1. ลักษณะบุคลากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 31-40 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ตำแหน่งงาน ข้าราชการ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 1-10 ปีและอัตราเงินเดือน 20,001-30,000 บาท
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการสภาพแวดล้อมในองค์กรของโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการสภาพแวดล้อมในองค์กรของโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม

ปัจจัยด้านการจัดการสภาพแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านวัฒนธรรมองค์กร	4.07	0.74	มาก
2. ด้านระบบการบริหารจัดการ	4.02	0.76	มาก
3. ด้านโครงสร้างองค์กร	3.98	0.80	มาก
รวม	4.02	0.77	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการสภาพแวดล้อมในองค์กรของโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม โดยรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร อยู่ในระดับมาก เป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 4.07$) รองลงมา คือ ด้านระบบการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.02$) และด้านโครงสร้างองค์กร ($\bar{X} = 3.98$) ตามลำดับ

3. ผลการปฏิบัติงานของบุคลากร

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม

ผลการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านปริมาณงาน	4.01	0.79	มาก
2. ด้านคุณภาพงาน	3.97	0.81	มาก
3. ด้านความรู้และทักษะในงาน	4.17	0.72	มาก
รวม	4.05	0.78	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม โดยรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านความรู้และทักษะในงาน อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 4.17$) รองลงมา คือ ด้านปริมาณงาน ($\bar{X} = 4.01$) และด้านคุณภาพงาน ($\bar{X} = 3.97$) ตามลำดับ

4. ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในองค์กรกับผลการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 3 ผลทดสอบปัจจัยด้านการจัดการสภาพแวดล้อมในองค์กรที่ส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานของโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม

ตัวแปร	$\bar{X}$	Std. Error	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
วัฒนธรรมองค์กร (X_1)	0.05	0.43	0.07	1.21	0.23	0.96	1.05
ระบบการบริหารจัดการ (X_2)	0.17	0.47	0.20	3.47	0.00*	0.88	1.14
โครงสร้างองค์กร (X_3)	0.18	0.40	0.27	4.56	0.00*	0.87	1.15
ค่าคงที่ (Constant)	2.39	0.24		9.86	0.00		
SE _{est} = .45; Durbin-Watson = 1.97							
R = 0.41; R ² = 0.16; F = 18.33; DF = 3; sig = 0.00							

*หมายถึงนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า สัมประสิทธิ์การกำหนด ($R^2 = .16$) แสดงให้เห็นว่า การจัดการสภาพแวดล้อมในองค์กรส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานของโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม โดยด้านระบบการบริหารจัดการและด้านโครงสร้างองค์กร ส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานของโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้วิจัยจึงได้นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวทำนายมาเขียนเป็นสมการทำนาย ปัจจัยด้านการจัดการสภาพแวดล้อมในองค์กรที่ส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานของโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม โดยใช้คะแนนดิบ ดังนี้

$$Y = 2.39 + .07X_1 + .20X_2 + .27X_3$$

ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการปฏิบัติงานของโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านระบบการบริหารจัดการ และด้านโครงสร้างองค์กร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ .07 , .20 , และ .27 ตามลำดับ ซึ่งหมายความว่า ปัจจัยด้านการจัดการสภาพแวดล้อมในองค์กร ด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านระบบการบริหารจัดการ และด้านโครงสร้างองค์กร เป็นปัจจัยที่เป็นตัวกำหนด ผลการปฏิบัติงานของโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม ซึ่งจากค่าสัมประสิทธิ์ดังกล่าวสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

หากไม่พิจารณาด้านการจัดการสภาพแวดล้อมในองค์กรที่ส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานของโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม จะพบว่า ผลการปฏิบัติงานของโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐมมีค่าอยู่ที่ระดับ 2.39 หน่วย

หากบุคลากรของโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม มีผลการปฏิบัติงาน โดยรวมเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีผลทำให้บุคลากรของโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม มีปัจจัยด้านการจัดการสภาพแวดล้อมในองค์กรด้านวัฒนธรรมองค์กร เพิ่มขึ้น .07 หน่วย

หากบุคลากรของโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม มีผลการปฏิบัติงาน โดยรวมเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีผลทำให้บุคลากรของโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม มีปัจจัยด้านการจัดการสภาพแวดล้อมในองค์กรด้านระบบการบริหารจัดการ เพิ่มขึ้น .20 หน่วย

หากบุคลากรของโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม มีผลการปฏิบัติงาน โดยรวมเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีผลทำให้บุคลากรของโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม มีปัจจัยด้านการจัดการสภาพแวดล้อมในองค์กรด้านโครงสร้างองค์กร เพิ่มขึ้น .27 หน่วย

อภิปรายผลการวิจัย

ประเด็นที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการสภาพแวดล้อมในองค์กรของโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบประเด็นด้านวัฒนธรรมองค์กรที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยึดค่านิยมร่วม (Core Value) ขององค์กรเป็นสำคัญ ทำให้มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม ตระหนักถึงวัฒนธรรมองค์กรที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่ทำงานต่อเนื่องและทำตามวิสัยทัศน์ พันธกิจและค่านิยมร่วมที่องค์กรได้วางไว้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับ Chanphet (2010) ได้ศึกษาความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิต กรณีศึกษา บริษัท ภูเขาชิ โอโต้ พาร์ท จำกัด พบว่าภาพรวมระดับความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในการทำงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งแตกต่างกับ Buathong (2011) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานโรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพารา อำเภอกาหลง จังหวัดระยอง พบว่าพนักงานโรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพารา อำเภอกาหลง จังหวัดระยอง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงานของพนักงานโรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพารา อำเภอกาหลง จังหวัดระยอง โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง Nimmanthewin (2012) ได้ศึกษา การศึกษาปัจจัยด้านสภาวะแวดล้อมภายในองค์กร และคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานสำนักงาน บริษัท โรงพยาบาลพญาไท 2 จำกัด พบว่าสภาพแวดล้อมในองค์กร และคุณภาพชีวิตการทำงาน ด้านค่าตอบแทนที่ยุติธรรม สภาวะการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ โอกาสในการพัฒนาสมรรถภาพของบุคคล ความก้าวหน้าและมั่นคงในงาน อยู่ในระดับปานกลาง

ประเด็นที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบประเด็นด้านความรู้และทักษะในงานที่เกี่ยวกับการมีทักษะความชำนาญในงานที่รับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากบุคลากรของโรงพยาบาลมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานโดยส่วนใหญ่ เกินกว่า 1 ปี ทำให้เกิดทักษะและความชำนาญในงานที่รับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับ Kueathitiporn (2013) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมภายในองค์กรกับผลการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารออมสินในเขตจังหวัดนครราชสีมา พบว่า สภาพแวดล้อมภายในองค์กรของธนาคารออมสิน

โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งแตกต่างกับ Thonglert & Sonsri (2019) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม พบว่า ระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ประเด็นที่ 3 การจัดการสภาพแวดล้อมโดยรวม ส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานของโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบประเด็นด้านระบบการบริหารจัดการและด้านโครงสร้างองค์กรส่งผลต่อผลการปฏิบัติงาน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากผลการปฏิบัติงานของโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม มีผลการปฏิบัติงานของพนักงานเป็นผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการใช้ความพยายามของแต่ละบุคคล ปฏิบัติงานในหน้าที่ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงคุณค่าและความสามารถของแต่ละบุคคล โดยสามารถวัดได้จากการประเมินผลการปฏิบัติงานในหลายๆ ด้าน ทั้งนี้ เมื่อได้ทราบผลการปฏิบัติงานของบุคลากรแล้วหน่วยงานจะสามารถทราบถึงความจำเป็นและกำหนดทิศทางในการพัฒนาบุคลากร เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถตลอดจนทักษะของพนักงานอันจะช่วยปรับปรุงผลการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Kueathitiporn (2013) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมภายในองค์กรกับผลการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารออมสินในเขตจังหวัดนครราชสีมา พบว่า สภาพแวดล้อมในองค์กรมีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของพนักงาน Thonglert & Sonsri (2019) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน คือ บรรยากาศและสภาพแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย การศึกษาการจัดการสภาพแวดล้อมในองค์กรที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม พบว่า ผลสรุปรวมมีข้อเสนอแนะที่สำคัญ ดังนี้

ด้านวัฒนธรรมองค์กร พบประเด็นที่เกี่ยวกับการสร้างค่านิยมในความภาคภูมิใจที่ได้ทำงานในองค์กรมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากโรงพยาบาลมีวัฒนธรรมองค์กรเป็นสภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่เหมือนกับทุกๆ โรงพยาบาลจึงทำให้เกิดการสร้างค่านิยมที่น้อยและอีกประการหนึ่งค่านิยมถือเป็นพลังที่มีความสำคัญต่อองค์กร วัฒนธรรมองค์กร ที่จะให้ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วมในการช่วยกันกำหนดขึ้นมา แต่ด้วยบุคลากรอาจมีน้อย จึงมุ่งเน้นไปที่การปฏิบัติงานช่วยเหลือผู้ป่วยมากกว่า จึงทำให้เกิดการสร้างค่านิยมที่น้อยทำให้โรงพยาบาลควรส่งเสริม ชื่นชมบุคลากร เมื่อปฏิบัติงานสำเร็จ เพื่อให้เกิดเป็นค่านิยมความภาคภูมิใจที่ทำงานในองค์กร

ด้านระบบการบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดระบบงานหรือกระบวนการทำงานอย่างเป็นขั้นตอนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งระบบการบริหารจัดการเป็นระบบที่เกี่ยวข้องกับการวางระบบการบริหารจัดการที่องค์กรนำมาใช้ในการบริหาร เป็นกระบวนการ การออกแบบและรักษาซึ่งสภาวะแวดล้อม ซึ่งบุคคลทำงานร่วมกันในกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสภาพแวดล้อม คือ กระบวนการออกแบบและรักษาซึ่งสภาวะ เพื่อให้บรรลุจุดหมายขององค์กร โดยการวางแผน การจัดองค์กร การชักนำและการควบคุม

บุคลากร สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ การเงิน ทรัพยากร ข้อมูลขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้น โรงพยาบาล ควรสร้างระบบงานให้มีความเหมาะสม เพื่อให้บุคลากรทำงานร่วมกันเป็นทีมและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านโครงสร้างองค์กรเกี่ยวกับการให้ความสำคัญกับการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของผู้บริหาร แต่ละระดับไว้ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เนื่องด้วยความชัดเจนในการกำหนดขอบเขตของโรงพยาบาลมีขอบเขตอำนาจที่ชัดเจน แต่ด้วยบุคลากรในการปฏิบัติงานมีน้อยและไม่เพียงพอ จึงทำให้การปฏิบัติงานไม่ตรงตามโครงสร้างเท่าที่ควร เพราะทุกคนต้องร่วมมือร่วมใจกันทำงานและต้องดูแลผู้ป่วย อีกทั้งเป็นรูปแบบระบบการติดต่อสื่อสารและอำนาจบังคับบัญชา ที่เชื่อมต่อกันและกลุ่มคนเข้าด้วยกัน เพื่อทำงานร่วมกันจนบรรลุเป้าหมายขององค์กร โครงสร้างองค์กรทำให้รู้เครือข่ายงาน การรายงาน และความสัมพันธ์ระหว่างคนและกลุ่มคน ลักษณะสำคัญประกอบด้วยการแบ่งงานกันทำและการประสานงานการปฏิบัติงานเข้าด้วยกัน โดยเป็นรูปแบบของการจัดวางแผนภูมิเกี่ยวกับตำแหน่งและหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและอำนาจหน้าที่ที่จะทำให้งานสามารถดำเนินการไปได้ โรงพยาบาลควรมีการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารแต่ละระดับไว้ให้ชัดเจน

ข้อเสนอแนะในการทบทวนครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานด้านอื่นๆ ทั้งนี้ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผลการปฏิบัติงานของพนักงานหน่วยงานอื่นๆ ในจังหวัดนครปฐม
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับโรงพยาบาลขนาดเดียวกันในจังหวัดอื่นๆ

References

- A Hospital in Nakhon Pathom Province. (2024). **History of a hospital in Nakhon Pathom Province**. [Online]. Available: <https://healthserv.net/hospd656> [2024, January 25]. [In Thai]
- Buathong, B. (2011). **A working environment that affects the performance of factory Employees Rubber wood furniture, Klaeng District, Rayong Province**. Master of Education Thesis, Educational Administration Rambhaibarni Rajabhat University. [In Thai]
- Chanphet, S. (2010). **Satisfaction with the working environment of production employees. Case study of Mu Company Sachi Auto Parts Co., Ltd.** Bangkok: King Mongkut's University of Technology North Bangkok. [In Thai]
- Kuathitiporn, T. (2013). **The relationship between the internal environment of the organization and the performance of employees Government Savings Bank in Nakhon Ratchasima Province**. Independent Study Master of Business Administration, In Management Rajamangala University of Technology Isan. [In Thai]

- MGR online (2021). **Why can't nurses at public hospitals in rural areas speak politely to patients and their relatives?**. [Online]. Available: <https://mgronline.com/online/section/detail/9640000107540>. [2024, January 25]. [In Thai]
- Ministry of Public Health. (2015). Ministerial Regulation on the Characteristics of Healthcare Facilities and the Nature of Healthcare Services B.E. 2558 (2015). **Royal Gazette**, 132(Part 26 A), 23-32. [In Thai]
- Nimmanthewin, R. (2012). **Study of environmental factors within organizations and quality of life in the Work of employees of Phyathai 2 Hospital Company Limited**. Thesis Master of Science Department of Human Resource Management Sripatum University. [In Thai]
- Phiwkliang, N. (2013). **Personal factors and work environment related to the quality of working life of personnel in the Social Security Office**. Master of Business Administration General Management Ramkhamhaeng University.
- Sincharu, T. (2020). **Research and statistical data analysis with SPSS (printed no. 18)**. Bangkok: Business R&D General Limited Partnership. [In Thai]
- Thonglert, T., & Sonsri, K. (2019, July-December). Factors affecting the work efficiency of personnel office of the Permanent Secretary, Ministry of Industry. **Journal of Educational Administration Mahidol University**, 10(2), 92-102. [In Thai]

School Administration Process in a Learning Loss Situation

Jiraporn Supising*

Somkiet Boonrawd**

Suriya Taweeboonyawat*

Ponlawat Chaichana***

Choocheep Puthaprasert****

Sirimas Kosanpipat*****

Received : March 18, 2024

Revised : May 30, 2024

Accepted : June 10, 2024

ABSTRACT

The objectives of the research were 1) to investigate the present state and problems of the school administration process in the learning loss situation in three situations consisting of the spread of COVID-19, the new normal era, and the next normal era; 2) to analyze the factors for achievement of the school administration process in the learning loss situation; 3) to create the school administration process in the learning loss situation; and 4) to propose the guidelines for implementing the school administration process in the learning loss situation for related agencies. Key informants consisted of seventy-one respondents selecting by purposive sampling. Instruments used in this research were a synthesis table, a checklist table, a semi-structured interview form, a drafted model, an examination form, and a meeting record form. The research is a multi-phases method. The data were analyzed by frequency, percentage, and content analysis, classified by issues, and summarized into items. The results revealed as follows : 1) investigation results of the present state and problems of the school administration process consisted of thirteen aspects; 2) factors for achievement consisted of ten issues; 3) the school administration process in the learning loss situation consisted of

*Lecturer in Educational Administration Program, Graduate School, Western University

(Corresponding Author) e-mail: supising.jiraporn@gmail.com

**Director of Doctor of Educational Administration Program, Graduate School, Western University

***Ph.D. Candidate, Educational Administration Program, Graduate School, Western University

****Chairman of Doctor of Educational Administration, Graduate School, Chiang Mai Rajabhat University

*****Lecturer in Faculty of Education, Chiang Mai Rajabhat University

input, operational process, and output; and 4) the recommendation for implementing the school administration process in the learning loss situation for related agencies consisted of nine guidelines.

Keywords : School Administration / Learning loss Situation / COVID-19

Statement of the Problem

The Thirteenth National Economic and Social Development Plan, 2023-2027 (Office of the National Economic and Social Development Board, Office of the Prime Minister, 2017, p.127) focuses on the importance of developing learning support systems in educational institutions for learning loss situation, improving counseling efficiency, creating a safe environment, protecting learners from violence and bullying, improving budget allocation, decentralize administrations, promote educational innovations, support gifted learners, and provide diverse opportunities for learners with special needs.

Learning loss is the term used to describe the regression or reduction in a student's knowledge, abilities, and educational attainment that happens when regular learning opportunities are disrupted. It is a phenomenon that has gained increasing attention, particularly in the context of disruptions caused by events like the COVID-19 pandemic. The concept of learning loss is often used to describe the negative impact on student's educational progress when they experience extended periods of interrupted or altered schooling. This disruption can result from various factors, including natural disasters, public health crises, armed conflicts, and other emergencies.

The Ministry of Education, through the Office of the Basic Education Commission, expected that after finding a solution to the learning loss problem, including a method for expanding the results to success, it would cooperate with the private sector, a network of parents, teachers, and educational institutions to help push for real solutions. This is in line with learning loss recovery. (Office of Educational Standards and Learning Development Office of the Secretariat of the Education Council, 2022, pp.5-9)

Additionally, Engzell, Frey & Verhagen (2020, p.1) viewed that one of the main strategies used in the fight against COVID-19 has been closing schools. However, not enough is understood regarding their benefits and drawbacks. To evaluate how school closures, affect kids' learning, we use a natural experiment that took place in The Netherlands before and during lockdown national examinations. The Netherlands presents an interesting "best-case"

situation due to its prompt lockdown, equitable funding for education, and worldwide leading broadband access rates. Students from low-income families saw the most learning loss.

Moreover, Patrinos, Vegas & Carter-Rau (2022) who analyzed COVID-19 student learning loss found that the COVID-19 pandemic has significantly disrupted the global education system, causing significant learning losses in some countries. A recent analysis of recorded evidence shows increased inequality, with certain demographics experiencing more significant losses. Thirty-six robust studies identified learning loss on average of 0.17 standard deviations, equivalent to a half-year' worth of learning. Further research is needed to increase the number of studies and understand the reasons for learning loss.

In terms of Bozkurt & Sharma (2020), observed insights from the past, insights from the present, and projections for the future. It was found that the COVID-19 pandemic has prompted a global shift in our understanding and interpretation of the normal, leading to the development of a new normal and the next normal. This unprecedented time has led to significant changes in education, particularly in teaching and learning methods. With uncertainty surrounding the future, it is crucial to consider the past, present, and future of education.

Furthermore, Chaibabang (2022) mentioned that a problem that normally occurs in education in Thailand is learning loss that results from the quality of teaching and learning during COVID-19. If there was an understanding of the 'learning loss crisis', learning could be designed to change that situation. During this two-year school closure, it was an opportunity to adjust the attitude of teachers and administrators at the school level toward learning management.

According to the lessons learned: Solving the problem of learning loss situation (Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education, 2022), the survey results of the National Statistical Office in 2019, it was found that a large number of households with children under 15 years of age do not have computers, divided into 74.1 % in municipal areas and 88.1% outside municipal areas. Therefore, the drive to proactively solve this problem must be urgently implemented to prevent the problem of learning regression from accumulating more. The Office of the Basic Education Commission has established the Learning Loss Center to work on proactively solving the problem of learning regression from the outbreak of the coronavirus disease 2019.

Moreover, Arty (Equitable Education Fund, 2022) also said that before this, he had the opportunity to travel to listen to problems from many areas, such as Yala and Chiang Mai. He heard many stories concerning learning loss in early childhood and basic school students, which will certainly have an impact on them when they grow up, especially in the group of children from marginal areas, whose competitive potential is reduced by lack of access to technology or other things.

As regards the abovementioned, Chiang Mai Province is one of northern region that impacts to the current conditions and problems of the school administration process in the learning loss situation, school administrators should pay more attention to budgets and activities for rehabilitating knowledge during the period when children return to school. School administrators should build partnerships with communities and volunteers to support students' knowledge recovery, the research team is interested in studying the school administration process in learning loss situations under the Office of Basic Commission, Chiang Mai Province. The research results will be beneficial to agencies involved in education and the administration of educational institutions at all levels in the future.

Objectives

1. To investigate the present state and problems of the school administration process in the learning loss situation in three situations as follows:
 - 1.1 A situation of the spread of coronavirus disease 2019 (COVID-19)
 - 1.2 A situation in the new normal era.
 - 1.3 The ready preparation for a situation in the next normal era.
2. To analyze the factors for achievement of the school administration process in the learning loss situation.
3. To create the school administration process in the learning loss situation.
4. To propose the guidelines for implementing the school administration process in the learning loss situation for related agencies.

Methodology

The research method was divided into four phases, as follows:

Phase 1: The investigation of the present state and problems of the school administration process in the learning loss situation, was divided into three situations as follows: A situation of the spread of coronavirus disease 2019 (COVID-19), a situation in the

new normal era, and the ready preparation for a situation in the next normal era. The research team conducted an in-depth interview with twenty key informants selecting by purposive sampling, consisted of school administrators who had received national awards in school administration for schools under the Secondary Educational Service Area Office and schools under the Primary Educational Service Area Office, Chiang Mai Province. The schools were divided into four sizes: extra-large-sized schools, large-sized schools, medium-sized schools, and small-sized schools. each of four, for a total of 20 informants. The instrument used was a semi-structured interview form. The data were analyzed by classifying them into issues.

Phase 2: The analysis of factors for achievement of the school administration process in the learning loss situation by organizing a workshop consisting of eleven experts in various fields from officers under the Secondary Educational Service Area Office, the Primary Educational Service Area Office, Chiang Mai Province, and experts selected by purposive sampling. The instrument used was a record from a workshop. The data were analyzed by content analysis and classified into issues.

Phase 3: The creation of the school administration process in the learning loss situation by providing connoisseurship of fifteen specialists in various fields, as follows: teacher representatives, representatives of parents of special children, teachers related to disability children, Chiang Mai Province. and a research team selected by purposive sampling. The instrument used was a record from a connoisseur. The data were analyzed by arranging them into processes.

Phase 4: The recommendation of guidelines for implementing the school administration process in the learning loss situation for related agencies by organizing a brainstorming of twenty-five related personnel consisting of school administrators, assistant administrators in charge of student affairs, assistant administrators in charge of academic affairs guidance teachers, psychologists under the Secondary Educational Service Area Office and the Primary Educational Service Area Office, Chiang Mai Province, selected by purposive sampling, and research team. The instrument used was a record form for brainstorming. The data were analyzed by summarizing the recommendations for guidelines.

In this research, a research framework was presented in Figure 1.

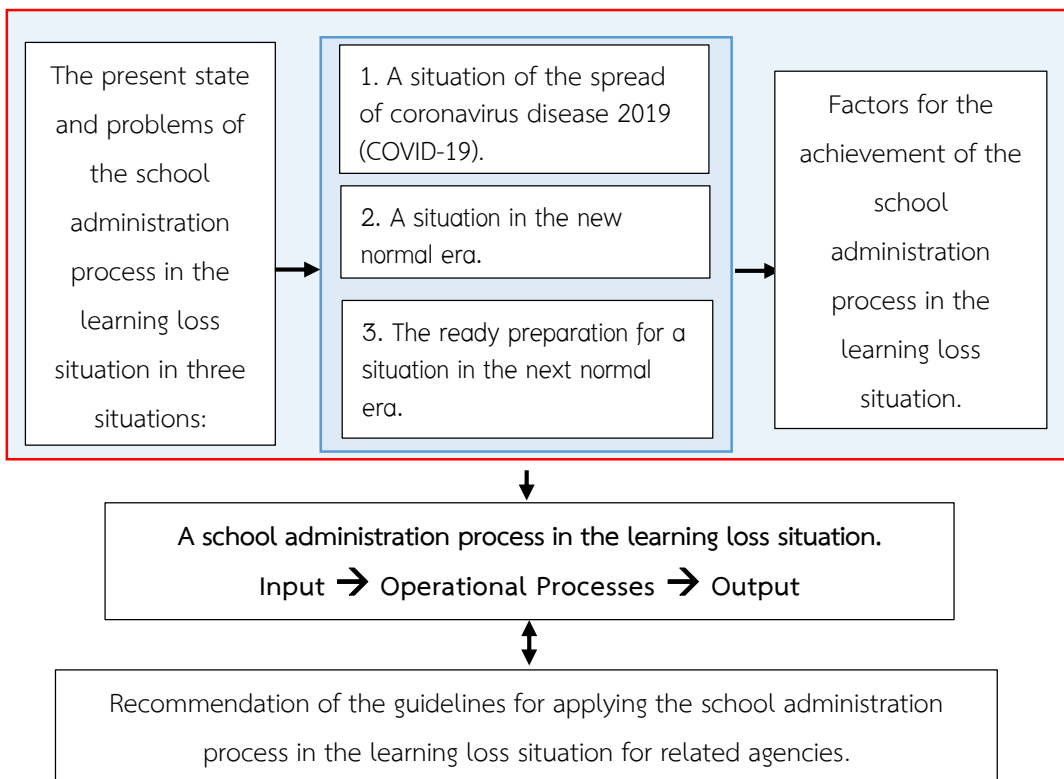

Figure 1 Research Framework.

Conclusion

Phase 1: Results of investigating the present state and problems of the school administration process in the learning loss situation, it was divided into three situations as follows: The research team conducted an in-depth interview using a semi-structured interview form. Data were analyzed by using content analysis and classifying in thirteen issues. The research results consisted of thirteen aspects as follows: 1) disruption of learning, 2) hybrid learning models, 3) parental engagement, 4) teacher adaptation, 5) inequity of learning, 6) communication, 7) technology accessibility, 8) data-driven decision-making, 9) mental health, 10) safety protocols, 11) learning loss mitigation, 12) networking and cooperation, and 13) uncertainty in planning. (Supising, et al, 2023, pp.367-368)

Phase 2: Results of analyzing factors for achievement of the school administration process in the learning loss situation after organizing a workshop. The data were analyzed by content analysis and classified into issues as follows: To successfully manage the learning loss

situation, here are some key factors for achievement of the school administration process learning loss situation:

1. Setting priorities, organizing assistance, and creating a clear vision are all critical components of effective leadership from school administrators in learning loss situations.
2. Make sure that interventions and techniques consider students' varied backgrounds and experiences while also being culturally sensitive.
3. To determine learning gaps, evaluate students' needs, and track advancement over time, school officials must use data.
4. Coordination, communication, and alignment of efforts to support student success inside and outside the classroom are made easier by strong partnerships.
5. Providing teachers with chances for ongoing professional development is crucial to enhancing their ability to effectively manage learning loss.
6. To mitigate learning loss and guarantee that every student has access to the tools and support they require to succeed, school officials must distribute resources fairly.
7. Gaining support for initiatives for learning loss situations requires meaningful involvement with parents, families, and community stakeholders.
8. Targeted treatments that cater to the unique requirements of students who have suffered from learning loss must be implemented by school authorities.
9. To support student success over time, school administrators must periodically evaluate the efficacy of initiatives, get input from stakeholders, and make changes in response to evidence of what is most beneficial.
10. In scenarios involving learning loss, tactics may need to be modified and adjusted in response to changing needs and conditions and to guarantee that long-term efforts to mitigate learning loss are successful, administrators must continue to be flexible and responsive.

Phase 3: The school administration process in the learning loss situation by providing connoisseurship. The research team gave the results of Phase 1 and Phase 2 to fifteen specialists to consider how to prepare the school administration process in a learning loss situation. The results consisted of three aspects: Input, operational process, and output as shown in Figure 2.

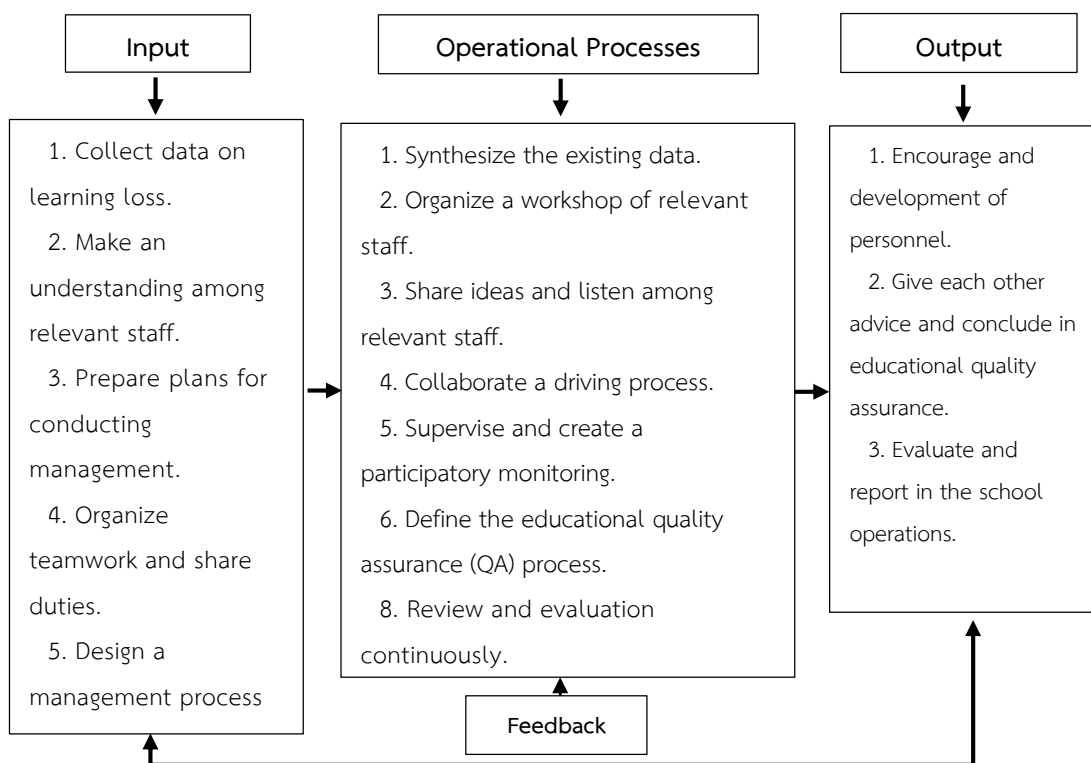

Figure 2 Operational processes

The detailed results of three aspects:

Input consisted of:

1. Collecting data on learning loss refers to investigating data points; gathering data on learning loss through various methods and tools; and utilizing existing academic achievement data.

2. Making an understanding among relevant staff refers to encouraging open and transparent communication among staff members; and creating opportunities for team meetings.

3. Preparing plans for conducting management refers to conducting a thorough assessment of learning loss among students to identify areas of need by using a variety of assessments to gather data on academic performance, attendance, and well-being; providing extra academic support through professional development opportunities for teachers and staff to enhance their capacity to a learning loss situation effectively.

4. Organizing teamwork and sharing duties refers to identifying the key stakeholders involved in a learning loss situation, including teachers, administrators, support staff, counselors, parents, and community partners; clearly defining roles and responsibilities for each team member based on their expertise, strengths, and availability; assigning specific tasks and duties; and encouraging team members to be creative and innovative.

5. Designing a management process and putting it into implementation refers to analyzing all assessments, setting clear goals and objectives for a learning loss situation, considering the specific needs and challenges of students; developing a detailed action plan outlining the steps, timelines, responsibilities, and resources needed to achieve the goals; and allocating resources effectively.

The operational process consisted of:

1. Synthesizing the existing data refers to gathering academic performance data, analyzing it to identify patterns and trends contributing to learning loss, and communicating findings to stakeholders like school administrators, teachers, parents, and community partners.

2. Organizing a workshop of relevant staff refers to clarifying the objectives and goals in a learning loss situation of the workshop; identifying the key stakeholders; conducive to collaboration and discussion; and providing opportunities for participants to share feedback and reflections on the workshop.

3. Sharing ideas and listening among stakeholders refers to encouraging active participation from all stakeholders; using open-ended questions; creating opportunities for stakeholders to reflect; and following up on discussions by summarizing key ideas and action points.

4. Collaborating a driving process refers to defining clear objectives and outcomes for a learning loss situation within the school administration process; identifying key stakeholders who will be involved in driving the process; defining roles and responsibilities for each member; and encouraging feedback and learning from both successes and failures.

5. Supervising and creating participatory monitoring refer to creating monitoring tools and indicators; setting up procedures for collecting data regularly and consistently; conducting regular monitoring activities; and providing regular feedback to stakeholders on the results of the monitoring process.

6. Defining the educational quality assurance (QA) process refers to identifying the key components of the QA process; developing assessment tools and instruments to measure performance; and evaluating the effectiveness of the QA process periodically.

7. Review and evaluation continuously refer to analyzing the collected data to present findings, seeking their input and feedback, and reflecting on the findings of the review and evaluation process to identify strengths, weaknesses, opportunities, and threats (SWOT analysis); and using this feedback to make further adjustments as needed.

Output consisted of:

1. Encouraging and developing personnel refers to offering ongoing professional development opportunities to staff members; facilitating learning groups focused on learning loss situations; providing coaching and mentoring support to staff members; and 4) listening to their perspectives, ideas, and suggestions for improving the effectiveness of the school administration process.

2. Giving each other advice and including in educational quality assurance refers to encouraging open dialogue and mutual respect in all interactions; facilitating the formation of peer learning networks or communities of practice in learning loss situations; and using data and evidence to make further adjustments as necessary.

3. Evaluate and report on the school operations refers to determining what aspects of the school administration process and operations will be evaluated; identifying evaluation criteria and performance indicators that align with the goals and objectives of the school administration process in a learning loss situation; summarizing the findings; developing an action plan based on the recommendations; and identifying areas for improvement.

Phase 4: Result of proposing the guidelines for implementing the school administration process in a learning loss situation for related agencies by organizing a brainstorming of twenty-five related personnel. The research team presented the obtained results of the school administration process in a learning loss situation from phase 3 to the experts participating in a brainstorming. The recommendations for guidelines were prioritized as follows:

1. Begin by collecting data on academic performance, attendance records, and socio-emotional well-being to identify areas of concern and prioritize interventions consisting of defining goals, collecting academic performance data, monitoring intervention effectiveness,

reviewing progress data, and communicating with stakeholders to track progress and address concerns.

2. Develop individualized support plans for students based on their specific learning needs and challenges consisting of analyzing student data, identifying learning needs, tracking progress, adjusting the support plan, and reflecting on the effectiveness of the plan, based on the student's academic performance, attendance, and socio-emotional well-being.

3. Conduct a thorough analysis of student performance data, including academic assessments, attendance records, and socio-emotional surveys, to identify areas of a learning loss situation consisting of gathering academic performance data, efficiently managing it using spreadsheets or database software, summarizing it, monitoring progress, evaluating the effectiveness of interventions, and regularly adjusting strategies based on feedback and data analysis.

4. Implement evidence-based instructional strategies, such as differentiated instruction, small group instruction, and project-based learning, to meet the diverse learning needs of students consisting of outlining a method for identifying students' learning needs, grouping them based on their learning profiles, modifying instruction to accommodate different learning styles, offering diverse resources, and providing personalized support.

5. Provide regular opportunities for academic enrichment and remediation, including after-school programs, tutoring, and summer school consisting of conducting assessments, analyzing data to identify learning needs, continuously improving program offerings, and regularly communicating with parents and guardians to encourage their involvement in their child's education.

6. Offer socio-emotional support services, such as counseling, peer mentoring, and mindfulness activities, to promote students' well-being and resilience consisting of addressing socio-emotional issues, providing peer mentor training, creating calm spaces for mindfulness, monitor the effectiveness of support services, and collect data on student outcomes, satisfaction levels, and participation rates to assess the impact of these interventions.

7. Engage families as partners in the learning recovery process, providing resources and support for learning at home and soliciting feedback on students' progress consisted of offering communication channels, workshops, and workshops to educate families about the learning recovery process, involve them in decision-making, and seek their input to ensure their voices are valued and heard.

8. Monitor student progress regularly and adjust interventions as needed based on ongoing assessment data and feedback from stakeholders' regular assessments are essential for monitoring student progress, comparing data to baseline, seeking feedback from stakeholders, reviewing data to identify areas for improvement, and reflecting on the effectiveness of current interventions to consider alternative approaches or additional support.

9. Continuously evaluate the effectiveness of the Learning Recovery Action Plan and make adjustments as needed to ensure its success consisting of outlining the Learning Recovery Action Plan, using data sources, seeking stakeholder feedback, communicating changes, and reflecting on outcomes. It seeks input from teachers, students, parents, and administrators, ensuring transparency and collaboration, and identifying areas for improvement in future iterations.

Discussion

From the research results, there were three important issues that the research could be discussed as follows:

1. Concerning the analysis of the factors for achievement of the school administration process in the learning loss situation. Similarly, Demir, Özdaş & Çakmak (2022, p.1023) examined the students' loss of learning during the COVID-19 process. Teachers' perspectives led to the conclusion that throughout the pandemic, students suffered learning loss in the areas of academics, skill development, equal education, psychology, health and safety, and social studies. These findings suggest that schools can take preventative action to avoid losses. Make-up training sessions can be held during the summer break and during school opening periods to help students make up for their academic losses. Schools can host skill workshops to help students socialize and make up for the skills they have lost. Studies at the local and national levels can be conducted to ascertain the obligations of the stakeholders and to facilitate their fulfillment of these responsibilities.

Likewise, Hammerstein, König, Dreisörnerm & Frey. (2021) studied the impacts of COVID-19-related school closures on student achievement: a systematic review, it is anticipated that further research concentrating on the closures that followed would offer a more nuanced assessment of the consequences of the closures on student success. Studies might investigate whether educational outcomes vary throughout nations with different lockdown protocols. Studies should also investigate the causes of the three primary

differential effects found in this systematic review as well as the general effects that are subject-specific and offer vitally important extra data to those in charge of educational policy.

It can be concluded that in the factors for achievement of a learning loss situation, school administrators must establish priorities, use data to track progress, collaborate with stakeholders, and provide ongoing professional development. Fair resource distribution is crucial, and parents, families, and community members should be involved. Targeted treatments, continuous development, and resilience are essential for long-term success in managing a learning loss situation.

2. As regards the school administration process in the learning loss situation which consisted of input, operational process, and output, it was in line with Nugba, Amedahe & Asamoah-Gyimah (2022), who studied the impact of input, process variables, and school environment on junior high school instruction's efficacy in Ghana's Central Region. The findings demonstrated that process factors considerably moderated the link between input components and outcome, demonstrating a strong indirect effect of input elements on output/outcome. A statistically significant difference in the indirect effect between the urban and rural schools was found by the multigroup analysis. For both public and private schools, it was discovered that there was a large indirect effect of input factors on output/outcome through process factors.

Concerning 'The Learning Loss, Learning Gains, and Well-being: A Rapid Evidence Assessment', Education Development Trust (2021, pp.4-5), found that COVID-19 has disrupted education globally, particularly affecting marginalized learners. As schools reopen, there is growing interest in recovering lost learning. Teachers are now responsible for leading learning recovery, addressing both academic losses and socio-emotional well-being. To support learning recovery, understanding the extent of learning loss and gains, understanding how health crises impact students' social-emotional well-being, and investigating school and teacher responses are crucial.

Moreover, UNESCO Asia and Pacific Regional Bureau for Education (2021) indicated that school closures and regional policies to mitigate learning loss due to COVID-19: a focus on the Asia-Pacific (2021, p. 42) impact on education data collection and production, it was found that timely, accurate, and high-quality data can assist in informing planners and policymakers about the current situation as well as the immediate difficulties that educators,

students, and schools face. This will allow them to create plans, policies, and remedial programs that are pertinent to lessen the impact of the pandemic.

It can be concluded that the school administration process in the learning loss situation which addressed learning loss in schools involves data collection, staff understanding, planning management, designing a management process, organizing teamwork, and implementing the process. Data collection helps identify patterns and trends contributing to learning loss. Teamwork involves defining roles and responsibilities while designating a management process involves analyzing data, setting goals, and allocating resources. The operational process involves synthesizing data, organizing workshops, and providing support. Evaluation and reporting help evaluate school operations, promoting student success and well-being.

3. Concerning the guidelines for implementing the school administration process in the learning loss situation for related agencies, it was like OECD policy responses to coronavirus (COVID-19) (OECD, 2020), studied the youth and COVID-19: response, recovery and resilience, to build back better for all generations, governments should consider emphasizing the importance of a youth and intergenerational lens in crisis response and recovery measures. They should update national youth strategies, partner with statistical offices to gather evidence, anticipate distributional effects of rulemaking, promote age diversity in public consultations, leverage youth mobilization to build resilience, align short-term emergency responses with long-term objectives, and provide targeted policies for vulnerable youth populations, including migrants, homeless youth, and those facing domestic violence risks.

Furthermore, Peangchan (2020, p. 16) stated concerning the guidelines for raising quality enhancement in primary education, normally, six fundamental factors typically affect the quality of education: the teacher and the methods they use; the teacher is arguably the most significant factor in terms of quality; other factors include educational content; the learning environment; school administration; student prerequisites; and funding and organization. There are far too many unanswered concerns regarding how to strengthen the recommendations for increasing primary education's quality. Instructors who are unable to make ends meet on their pay will become less engaged and take more leave. They won't have as much time to prepare if their commute to school takes two or three hours.

It can be concluded that the guidelines for implementing effective learning recovery programs in schools include collecting data on academic performance, attendance records,

and socio-emotional well-being to identify areas of concern and prioritize interventions. To address learning loss, analyze student performance data, develop individualized support plans, and implement evidence-based instructional strategies. Regular academic enrichment and remediation opportunities, such as tutoring and summer school, can help students' well-being. Socio-emotional support services, such as counseling and mindfulness activities, can promote resilience. Engage families in the learning recovery process, providing communication channels and involving them in decision-making.

Conclusion and Recommendations

The school administration process in a learning loss situation is crucial for addressing the academic, socio-emotional, and societal impacts of students' educational setbacks. A systematic approach involving data analysis, intervention planning, resource allocation, implementation, monitoring, and evaluation can effectively mitigate learning loss and support student success. To maximize the effectiveness of the process, schools should invest in professional development, leverage technology, foster collaboration, prioritize equity and inclusion, monitor progress, promote parent and community engagement, celebrate successes, and advocate for policy changes. By implementing these suggestions, schools can enhance the effectiveness of the school administration process and better support student success and well-being. By working collaboratively, educators, administrators, parents, students, and community members can work together to mitigate the impact of learning loss and ensure all students can thrive academically and beyond.

Recommendations

Recommendations for Application of Research Findings

1. The school administration process in the learning loss situation which consisted of input, operational process, and output, focus on several key areas to enhance understanding and inform effective strategies such as integrating technology tools and platforms to support learning both in the classroom and remotely could apply for the other educational service areas.
2. The other relevant sectors in Thailand should realize the importance of a learning loss to increase Thai quality education seriously and ensure equitable access to technology resources for all students, including those from disadvantaged backgrounds.

Recommendations for Further Research

1. There should be a study to Investigate the effectiveness of various intervention strategies in a learning loss situation, such as tutoring, extended learning time, summer programs, and targeted instructional support.
2. There should be a study of the school administration process in a learning loss situation all over Thailand to reduce inequality in education to support teacher practice and student outcomes.

References

- Bozkurt, A., & Sharma, R. C. (2020, January). Education in normal, new normal, and next normal: Observations from the past, insights from the present, and projections for the future. *Asian Journal of Distance Education*, 15(2), 1-10.
- Chaiyabang, W. (2022). **Understand the ‘learning loss crisis’, the wound from the epidemic that underscores problems under the carpet of Thai education**. [Online]. Available: <https://www.the101.world/learning-loss-policy-forum/> [2023, October 13]. [In Thai]
- Demir, F., Özdaş, F., & Çakmak, M. (2022). Examining the learning losses of students in the COVID-19 process according to teachers’ opinions. *International Journal of Psychology and Educational Studies*, 9(Special Issue), 1012-1026.
- Education Development Trust. (2021). **Learning loss, learning gains and wellbeing: a rapid evidence assessment**. [Online]. Available: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED615066.pdf> [2023, December 17].
- Engzell, P., Frey, A., & Verhagen, M. D. (2020). Learning loss due to school closures during the COVID-19 pandemic. *C.A.: Stanford University*, 118(17), 1-7.
- Equitable Education Fund. (2022). **From Learning Loss to Learning Recovery: Recovering from the Educational Recession in a Changing Post-COVID-19 Situation**. [Online]. Available: <https://www.eef.or.th/news-learning-loss-learning-recovery-081122> [In Thai]
- Hammerstein, S., et al. (2021). Effects of COVID-19-Related School Closures on Student Achievement-A Systematic Review. **SYSTEMATIC REVIEW article 12**. [Online]. Available: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.746289> [2023, December 17].
- Nugba, M. R., Amedahe, K. F., & Asamoah-Gyimah, K. (2022, January). Role of Input, Process Factors and School Context on the Effectiveness of Junior High School Education in the Central Region of Ghana. *International Journal of Secondary Education*, 10(1), 1-12.

- OECD. (2020). **OECD Policy Responses to Coronavirus (COVID-19): Youth and COVID-19: Response, recovery and resilience**. [Online]. Available: https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/youth-and-covid-19-response-recovery-and-resilience-c40e61c6?_ga=2.264681356.2034828979.1708041162-1815614016.1708041162 [2024, January 12].
- Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education. (2022). **Lessons learned: Solving the problem of learning loss situation**. [Online]. Available: http://academic.obec.go.th/web/images/document/1677744507_d_1.pdf [In Thai]
- Office of Educational Standards and Learning Development Office of the Secretariat of the Education Council. (2022). **Measures to recover learning loss**. [Online]. Available: <http://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/1942-file.pdf> [2023, December 13]. [In Thai]
- Office of the National Economic and Social Development Board, Office of the Prime Minister. (2017). **The Thirteenth National Economic and Social Development Plan 2023-2027**. [Online]. Available: <https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=plan13> [2023, December 13]. [In Thai]
- Patrinós, H., Vegas, E., & Carter-Rau, R. (2022). **An Analysis of COVID-19 Student Learning loss**. [Online]. Available: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099720405042223104/pdf/IDU00f3f0ca808cde0497e0b88c01fa07f15bef0.pdf> [2023, October 13].
- Peangchan, T. (2020, September-December). The Guideline for Developing the Quality of Small-sized Schools in Bueng Kan Province. **Rajabhat Chiang Mai Research Journal**, 21(3), 1-23. [In Thai]
- Supising, J., et al. (2023). Current Conditions and Problems of the School Administration Process in a Learning loss Situation. In **Refereed Proceedings of the 23rd National Academic Conference and Research Presentations, Western Universities 3 July 2023**. (pp. 359-371). Phathum Thani: Western University. [In Thai]
- UNESCO Asia and Pacific Regional Bureau for Education. (2021). **School Closures and Regional Policies to Mitigate Learning loss due to COVID-19: A Focus on the Asia-Pacific**. [Online]. Available: https://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/school_closures_and_regional_policies_to_mitigate_learning_losses_in_asia_pacific.pdf [2023, November 10].

Past Simple Tense Translation: A Comparative Case Study of English Major Students

Nopparat Chansopha*

Received : June 10, 2021

Revised : July 4, 2022

Accepted : May 17, 2024

ABSTRACT

This research aims to study the patterns of translating past simple tense from English to Thai by third-year English major students from the Faculty of Humanities and the Faculty of Education at Naresuan University. There were 80 participants in total, all of whom had previously completed basic translation courses and were enrolled in the study. Data was collected through a 20-item translation test administered in the classroom setting. The study found that students used three main patterns of translation structure, namely: 1) "ได้ (dai) + main verb," 2) "ได้ (dai) + main verb + แล้ว (léew)," and 3) "Ø + main verb" (translating only the main verb without considering tense). Interestingly, both faculties exhibited similar frequencies in all three patterns, with pattern 3 being the most frequently used, followed by patterns 2 and 1, respectively. However, these translation patterns were found to inadequately convey the meaning of past tense in Thai. This research underscores the importance of translation teaching that emphasizes grammatical and semantic differences between Thai and English, particularly concerning tense, to ensure accurate and clear translation among students.

Keywords : Past Simple Tense / Translation / Models / Comparative Case Study

*Lecturer in English Teacher Faculty of Humanities Naresuan University(Corresponding Author)

e-mail: nopparatc@nu.ac.th

Introduction

Translation is widely recognized as a pivotal language skill, with Naimushin (2002) advocating its inclusion as a fifth skill alongside listening, speaking, reading, and writing. Despite the longstanding presence of translation instruction in Thailand, challenges persist in effectively rendering texts between Thai and English. Among the prevalent issues, students frequently resort to literal translation from the source language to the target language and demonstrate a propensity for indiscriminate use of bilingual dictionaries. Particularly, Thai learners often grapple with English tenses, endeavoring to align them with their Thai counterparts and subsequently translating them into their native language. This tendency may stem from a foundational misunderstanding that the two linguistic systems are directly analogous. It is widely known that Thai conveys temporal information, encompassing both tense and aspect, through a complex interplay of verbs, lexical particles, and contextual cues. This stands in contrast to English, where tense is primarily marked by morphemes affixed directly to verbs. For instance, while English may convey temporal aspects implicitly, as in "I walked here," the corresponding Thai phrase "ฉันเดินที่นี่" fails to capture the nuanced temporal implications of the event. Consequently, Thai learners often resort to literal, word-for-word translation, impeding their ability to navigate between the two languages seamlessly. Building on the work of Baker (2005), second language acquisition emerges as a dynamic process driven by learners' active engagement with linguistic stimuli, ultimately leading to the internalization of linguistic patterns. This evolving internal representation, known as interlanguage competence, underscores the complexity inherent in language acquisition and translation.

The proficiency of students in producing the target language is heavily influenced by its similarities or disparities with their native tongue (Ellis, 2006). The aforementioned factors contribute to a potential misapprehension of temporal concepts among Thai students, leading to difficulties in employing English tenses accurately. Conversely, Thai learners of English as a second language encounter challenges in articulating past events in Thai. Notably, the past simple tense is widely utilized in English discourse due to its prevalence in narrating or referencing past occurrences (Borisuth, 2005). However, Sriphrom and Ratitamkul (2014) found that Thai learners of English show different levels of accuracy in using past tense verbs depending on their proficiency. Those with higher proficiency tend to use past tense forms more correctly than those with lower proficiency. Similarly, Chiravate (2018) discovered that

learners with stronger language skills are more accurate in using past tense morphology than those with weaker skills. These findings support the idea that Thai students often struggle to master the past simple tense. While English employs morpheme markers to denote tense forms, Thai typically employs "ได้" (dai) as a morpheme marker for past tense, although its usage is not exclusively confined to past contexts, as evidenced by expressions like "พรุ่งนี้จะได้ไปไหม" (Will you be able to go tomorrow?). This inherent ambiguity in the usage of "ได้" (dai) can lead to communication ambiguities. Consequently, it is imperative to identify suitable representatives of the Thai past simple tense for effective translation from English. Therefore, an investigation into Thai past simple tense translation strategies is warranted to furnish potential models and recommendations for enhancing translation pedagogy in university settings. The researcher seeks to explore the forms generated by third-year English major students at Naresuan University for translating English past simple tense into Thai, with the aim of advancing understanding and facilitating more effective instruction in translation.

Objective

The primary objective of this study is to investigate the translation of sentence patterns employed by third-year English major students at Naresuan University when translating English past simple tense into Thai. The researcher posits that the findings of this study will contribute valuable insights to translation courses, benefiting both learners and instructors in the field. By shedding light on the strategies utilized by proficient learners, this research aims to inform and enhance translation pedagogy, thereby facilitating more effective learning and teaching practices in the domain of translation.

Research Question

What are the models in translation Past Simple Tense into Thai created by the 3rd year English major students from the faculties of Humanities and Education at Naresuan University?

Scope of the study

The central inquiry of this study revolves around elucidating the sentence patterns utilized by third-year English major students from the Faculty of Humanities and Education at Naresuan University for translating the Past Simple Tense from English into Thai. The scope of the investigation encompasses an in-depth exploration of the various translation strategies and approaches employed by these students, aiming to uncover patterns, trends, and variations in their linguistic choices. Through a comprehensive analysis of the translation sentence patterns generated by the participants, this study seeks to contribute to the existing body of

knowledge in the field of translation studies, particularly in the context of English-Thai translation.

Related Theory

Translation theory encompasses diverse perspectives and approaches, each offering unique insights into the intricate process of transferring meaning from a source language to a target language. At its core, translation aims to facilitate successful communication by conveying the intended information and significance of a source-language text into an equivalent target-language text. Spolsky (2009) underscores the paramount importance of attaining functional equivalence in translation. This concept surpasses mere lexical correspondences, prioritizing the conveyance of the intended meaning of the source text and its resonance with the target audience. Consequently, translators often find themselves adapting the wording or structure to ensure effective communication in the target language. The linguistic approach to translation theory, advocated by scholars such as Ayvazyan & Pym (2016), Hedge (2008), Ehrensberger-Dow & Massey (2014) and Choroleeva (2009), delves deeply into issues pertaining to meaning and equivalence. According to this paradigm, translation involves the articulation of the essence of a source-language text in a corresponding target-language text, while accounting for the cultural and social intricacies inherent in the target language.

Besides, Baker (2005) introduces a seminal theory in translation studies, delving into the notion of equivalence across various levels of translation. She accentuates the intricate nature of equivalence, addressing it not only at the lexical level but also beyond. Baker underscores the significance of factors such as number, gender, and tense in achieving equivalence, particularly concerning individual words. Additionally, Cabrera Solano et al. (2014) underscores the importance of comprehending the semantic subtleties within tense and aspect systems to accurately decipher the meanings conveyed by linguistic components. They argue that grasping the semantic essence of each component is pivotal for effectively navigating the nuances of tenses. In addition, Mustafa, Kirans & Bagri Ys (2016) delves into language transfer, also known as first-language interference, wherein individuals draw upon their knowledge from their native language when engaging with a second language. Gass & Selinker (2008) propose two primary principles to elucidate language transfer: Negative Transfer, or interference, and Positive Transfer. Ellis (2006) further elaborates on language transfer, categorizing it into facilitation, avoidance, errors, and overuse, thereby illustrating the

myriad ways in which learners leverage their native language knowledge during the process of acquiring a second language. In conclusion, the intricate nature of translation theory encompasses various perspectives and approaches, each shedding light on different facets of the translation process, from issues of equivalence to the phenomenon of language transfer. Understanding these theoretical frameworks is crucial for both practitioners and scholars in the field of translation studies.

Methodology

Participants

This study engaged forty English major students from the Faculty of Humanities and an additional forty students from the Faculty of Education at Naresuan University. All participants have completed introductory-level translation courses as part of their prior academic preparation.

Research Instrument

The researcher administered a translation test comprising 20 items encompassing various tenses and aspects, with 10 of these items specifically focusing on English past simple tense forms. To ensure the content validity of this test, it underwent thorough proofreading and revision by an American lecturer, followed by further scrutiny and adjustments by a Thai lecturer specializing in Translation. Each test item includes an adverb of time denoting an event in the past, with the aim of eliciting the corresponding Thai form without explicit recognition of the English past simple tense. Consequently, only morpheme markers or inflectional morphology such as "-d" or "-ed" were utilized, or appended to the main verb to indicate past events. Notably, irregular verbs were intentionally excluded from each item. Below are examples of items included in the test.

Translate English into Thai

English: We normally played football with Jim here.

Thai: _____

English: Mark studied in Australia when he was young.

Thai: _____

English: A little girl watered a flower plantation.

Thai: _____

Procedures

The test was administered to the students as a midterm examination, prompting

them to exert their utmost effort in completing it. Subsequently, the researcher selected only 10 items from the test, each featuring preterit forms such as "-d" or "-ed", for the purpose of analyzing and categorizing their corresponding forms in the target language.

Conclusion

Cross-language translation poses significant challenges in interpreting tenses, aspects, moods, and modalities due to the inherent differences between languages. The influence of one's mother tongue often acts as a barrier to achieving proficiency in a second language. Various theories of language transfer, including facilitation, avoidance, errors, and over-use, play a fundamental role in understanding second language acquisition. The analysis of translations of English Past Simple Tense into Thai, conducted by third-year English major students from the faculties of Humanities and Education at Naresuan University, revealed three main patterns: "ได้ (dai) + finite verb," "ได้ (dai) + finite verb + แล้ว (léew)," and "Ø + finite verb." Notably, the "Ø + finite verb" form was most frequently utilized, suggesting a lack of recognition of the Past Simple tense among the participants. Consequently, it is essential for learners to reconsider whether the translated form accurately conveys past events in Thai, as the "Ø + finite verb" form may not clearly indicate past events equivalent to those in English Past Simple Tense. The concept of nonequivalence, as proposed by Baker (2005), underscores the disparity and unfamiliarity between Thai and English tenses, posing obstacles for Thai learners of English and vice versa. Consequently, using English tenses may present challenges for Thai learners, just as using Thai Past Tense forms may hinder those learning Thai as a second language. In summary, language transfer issues arise as learners encode, decode, and transfer messages between languages. Misinterpretations can occur if there are breakdowns in the translation process. Therefore, educators should emphasize the importance of understanding language differences in tenses, and students should exercise caution when translating between English and Thai. Additionally, further studies on language differences are warranted to enhance language learning and translation proficiency. Overall, a combination of factors including educational background, language proficiency, disciplinary influences, translation experience, cultural factors, instructional methods, and individual differences likely contribute to both similarities and differences in translation patterns among students from both faculties.

Discussions

After the midterm examination, the researcher collected the tests and proceeded to analyze the patterns of translation employed by the students when rendering English past simple tense into Thai. A total of 800 sentences were examined and categorized based on their respective forms. The results obtained from participants in the Faculty of Humanities and the Faculty of Education are presented in Table 1 and Table 2 respectively.

Table 1 Translation Patterns of English Past Simple Tense into Thai by Participants from Faculty of Humanities

Patterns	Frequency	Percentage (%)
1. ได้ + finite verb (dai) + finite verb	115	28.75
2. ได้ + finite verb + แล้ว (dai) + finite verb + léew	129	32.25
3. Ø + finite verb	156	39.00
Total	400	100

The table above delineates the analysis of 400 sentences translated into Thai by English major students from the Faculty of Humanities. These translations were scrutinized and categorized into three patterns: firstly, "ได้ (dai) + finite verb"; secondly, "ได้ (dai) + finite verb + แล้ว (léew)"; and thirdly, "Ø + finite verb." The highest frequency among all forms observed in the translations is the "Ø + finite verb" form, accounting for 39%. Following closely is the "ได้ (dai) + finite verb + แล้ว (léew)" form, representing 32.25% of the translations. Lastly, the "ได้ (dai) + finite verb" form was utilized in 28.75% of the sentences.

Table 2 Translation Patterns of English Past Simple Tense into Thai by Participants from Faculty of Education

Patterns	Frequency	Percentage (%)
1. ได้ + finite verb (dai) + finite verb	113	28.25
2. ได้ + finite verb + แล้ว (dai) + finite verb + léew	125	31.25
3. Ø + finite verb	162	40.50
Total	400	100

The table above presents the analysis of 400 sentences translated into Thai by English major students from the Faculty of Education. These translations were examined and categorized into three patterns: firstly, "ได้ (dai) + finite verb"; secondly, "ได้ (dai) + finite verb + แล้ว (léew)"; and thirdly, "Ø + finite verb." Among these forms, the highest frequency observed is the "Ø + finite verb" form, constituting 40.50% of the translations. Following closely is the "ได้ (dai) + finite verb + แล้ว (léew)" form, accounting for 31.25% of the translations. Lastly, the "ได้ (dai) + finite verb" form was utilized in 28.25% of the sentences.

Following parts below are some examples and discussions.

1. Ø + finite verb form

Example 1

English: I called you many times.

Thai: ผมโทรหาคุณหลายครั้ง

Example 2

English: Enemies attacked our people.

Thai: ข้าศึกเข้าโจมตีผู้คนของเรา

One of the noteworthy aspects warranting further investigation is the prevalent use of the "Ø + finite verb" form, which constitutes the most frequent pattern observed in the translation of Past Simple Tense into Thai. The researcher observes that this particular form often conveys an inappropriate meaning of past events in Thai. Learners of Thai as a second language may struggle to discern the temporal context or may encounter difficulties in accurately pinpointing the timing of events. The high percentage of usage of this form across translations by participants from both faculties underscores the significance of learners' proficiency and discernment in translation. Below are examples illustrating the usage of this form.

Example 3

English: We normally played football with Jim here.

Thai: พวกเรามักจะเล่นฟุตบอลกับจิมที่นี่

Example 4

English: I often watched movies.

Thai: ผมดูหนังบ่อย

The examples provided suggest that each event may potentially be perceived as occurring in the present time, resembling the form of the English Present Simple Tense. This observation aligns with the tendency in grammar books written in Thailand, which often emphasize the use of adverbs of frequency exclusively for the English Present Simple Tense. However, in English, such adverbs are also employed to denote actions that were consistently performed in the past. This discrepancy in usage may lead to misunderstandings in communication when participants translate into Thai. As stated by Nida & Taber (1974), "Cross-language interpretation is difficult to make it equivalent," a common refrain often encountered in translation textbooks.

2. ได้ (dai) + finite verb + แล้ว (léew)

Example 5

English: James listened to the song.

Thai: เจมส์ได้ฟังเพลงนั้นแล้ว

The provided sentence serves as a representative example among 129 sentences that adhere to the same model. Extensive scholarly attention has been devoted to the analysis of the sentence-final particle "แล้ว" (léew), as evidenced by studies conducted by Howard (1997), Iwasaki (1996), Shirai & Andersen (1995) and Andersen (1989). However, scholarly discourse has witnessed some contention regarding the relationship between this sentence-final particle and its intersentential counterpart. Scholars have also emphasized the significance of considering aspectual meaning within the context when interpreting these particles.

Drawing from Shirai & Andersen's (1995) work, the interpretation of temporal reference in any given utterance is influenced by numerous coinciding factors, necessitating careful consideration when assigning meaning to morphemes such as "léew." It is crucial to ascertain whether the meaning is inherent in the morpheme's semantics or derived from other contextual variables. In the translations of the Past Simple Tense form by participants, the grammaticalized word "ได้" (dai) frequently co-occurred with the sentence-final particle "แล้ว" (léew), resulting in the pattern "ได้ (dai) + finite verb + แล้ว (léew)." This construction serves as a manifestation of the participants' interpretation of the events referenced in the past.

3. ได้ (dai) + finite verb

Example 6

English: My mom transferred me some money.

Thai: แม่ของฉันได้ออนเงินจำนวนหนึ่งให้ฉัน

Despite the prevailing notion among many Thai linguists that Thai lacks tense markers and relies instead on temporal aspects, discourse context, and inherent verb semantics to convey temporal information, participants in the study demonstrated an alternative approach. They utilized the grammaticalized word "ได้" (dai) to indicate past tense in Thai, even in the absence of explicit temporal markers within sentences. Additionally, some participants recognized the use of finite verbs with inflectional morphology such as "-d" or "-ed" to denote past events.

Suggestions

Recommendations for Applying the Research Findings

Based on the research findings, several practical recommendations can be made. First, analyzing common translation errors can help identify the mistakes learners frequently make when translating the English Past Simple Tense into Thai, as well as the reasons behind these errors. This can provide valuable insights for language teachers and curriculum designers. Additionally, developing and testing new teaching methods that focus on the differences in tense and aspect between English and Thai could help learners improve their translation accuracy. Integrating technology-assisted translation tools, such as machine translation and AI-powered software, may also be beneficial in the learning process. However, it is important to assess both the strengths and limitations of these tools. Another useful approach is to gather insights from professional translators who specialize in English-Thai translation. Understanding their strategies for handling tense and aspect could help bridge the gap between professional and learner-level translations, ultimately leading to more effective teaching and learning strategies.

Recommendations for Future Research

Future research should explore various aspects of English-Thai translation to gain a deeper understanding of the challenges learners face. One important area is comparative analysis, which examines how learners at different proficiency levels translate tense and aspect and how their skills develop over time. Studying the cognitive processes involved in translation, such as how learners encode, decode, and transfer meaning between languages, could also provide valuable insights. Additionally, using corpus-based research to analyze large collections of translated texts can reveal common translation patterns and recurring linguistic challenges. Researchers should also consider the influence of sociolinguistic factors, such as cultural norms and language attitudes, on translation choices. Longitudinal studies

that track learners' progress over an extended period would be useful in understanding how their translation strategies evolve. Finally, investigating the impact of different translation tasks, such as written translation versus interpreting, could provide insights into how task type influences learners' ability to accurately convey tense and aspect.

References

- Andersen, R. (1989). The theoretical status of variation in interlanguage development. In S. Gass, C. Madden, D. Preston, & L. Selinker (eds.), **Variation in second language Acquisition**. (pp.46-64). Clevedon, Avon: Multilingual Matters.
- Ayvazyan, N., & Pym, A. (2016). West enters East A Strange case of Unequal Equivalences in Soviet Translation Theory. In L. Schippel & C. Zwischenberger (Eds.), **Going East: Discovering New and Alternative Traditions in Translation Studies**. Berlin: Frank & Timme.
- Baker, M. (2005). **In other words: A coursebook on translation**. London and New York: Routledge.
- Borisuth, P. (2005). **Principles and translation strategies**. Bangkok: Aroon Karn Pim Enterprise. [In Thai]
- Cabrera Solano, P. A., et al. (2014, January). Spanish interference in EFL writing skills: A case of Ecuadorian senior high schools. **English Language Teaching**, 7(7), 40-48.
- Chiravate, B. (2018, December). The Roles of L1 and Lexical Aspect in the Acquisition of Tense-Aspect by Thai Learners of English. **English Language Teaching**, 11(8), 111-125.
- Choroleeva, K. (2009, October). Language transfer : Types of linguistic errors committed by francophones learning English as a second foreign language. **Humanizing Language Teaching**, 11(5), 110-123.
- Ehrensberger-Dow, M., & Massey, G. (2014). Cognitive Ergonomic Issues in Professional Translation. In J. W. Schwieter & A. Ferreira (Eds.), **The Development of Translation Competence: Theories and Methodologies from Psycholinguistics and Cognitive Science**. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars.
- Ellis, R. (2006). **Second language acquisition**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Mustafa, F., Kirans, M., & Bagri Ys, S. (2016, February). Errors in EFL writing by junior high students in Indonesia. **International Journal of Research Studies in Language Learning**, 5(5), 37-50.

- Gass, S. M., & Selinker, L. (Eds.). (2008). **Second Language Acquisition an Introductory Course**. New York: Routledge/Taylor and Francis Group.
- Hedge, T. (2008). **Teaching and Learning in Language Classroom**. Oxford: Oxford University Press.
- Howard, K. (1997). **The meaning and use of the Thai perfect, léew**. Unpublished master's thesis, University of California, Los Angeles.
- Iwasaki, S. (1996). The syntactic and functional structures of intonation unit in Thai. **Pan-Asiatic Linguistics**, 2, 750-762.
- Naimushin, B. (2002, October). Translation in foreign language teaching. **Modern English Teachers**, 11(4), 46-49.
- Nida, E. A., & Taber, C. R. (1974). **The theory and practice of translation**. The Netherlands: E.J. Brill: Merriam-Webster, Incorporated.
- Shirai, Y., & Anderson, R. W. (1995, December). The acquisition of tense–aspect morphology: A prototype account. **Language**, 71(4), 743-762.
- Sriphrom, S., & Ratitamkul, T. (2014, January). Lexical aspect and the use of simple past tense by Thai learners of English. **MANUSYA, Journal of Humanities**, 17(1), 64-77.
- Spolsky, B. (2009). **Language management**. Cambridge: Cambridge University Press.

การพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

Development of Components and Indicators of Mathematical Thinking for
High School Students

ไพรัช เจริญตรีเพชร*

Phairat Jaroentreephet

รุ่งทิwa แยมรุ่ง**

Rungtiwa Yamrung

กิตติชัย สุธาสิโนบล**

Kittichai Suthasinobon

Received : August 31, 2023

Revised : March 8, 2024

Accepted : July 3, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 2) ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการคิดเชิงคณิตศาสตร์ หรือด้านการจัดการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และ 2) แบบประเมินความเหมาะสมแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดย

*นักศึกษาลัทธิสุตรปรัชญาดุขภูิบัณฑิต สาขาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Doctoral student in the Doctor of Philosophy Program in Educational Science and Learning
Management, Faculty of Education, Srinakharinwirot University(Corresponding Author)
e-mail: golfphairat@gmail.com

**อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Lecturer, Faculty of Education, Srinakharinwirot University

1) การวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และ 2) สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิจัย พบว่า 1) องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลัก 14 องค์ประกอบย่อย 14 ตัวบ่งชี้ และ 2) องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความเหมาะสมอยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.45)

คำสำคัญ : องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ / การคิดเชิงคณิตศาสตร์ / นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ABSTRACT

The objectives of this research article were 1) to develop competency components and indicators of Mathematical Thinking for high school students and 2) to assess the appropriateness of competency components and indicators of Mathematical Thinking for high school students. The subject of the research was 5 experts, expertising in mathematical thinking or mathematical learning management, were selected by purposive sampling according to their qualifications. Research tools were 1) semi-structured interview and 2) estimated scale suitability assessment form. The data were analyzed by 1) content analysis and 2) arithmetic mean and standard deviation. The results of the research revealed that 1) components and indicators of Mathematical Thinking for high school students consisted of 7 main components, 14 minor components, and 14 indicators and 2) the components and indicators of Mathematical Thinking for high school students were appropriate at a high level to the most. ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.45)

Keywords : Components and Indicators / Mathematical Thinking / High School Students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในชีวิตประจำวันของทุกคนมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับคณิตศาสตร์เสมอ อาจเป็นทางตรงหรือทางอ้อม การศึกษาคณิตศาสตร์จึงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาด้านความคิดของผู้เรียน ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล และยังมีบทบาทสำคัญต่อโลกในวิทยาการหลากหลายแขนง สอดคล้องกับ Office of the Basic Education Commission (2017) ที่กล่าวว่า คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นเหตุเป็นผลและการแก้ปัญหาในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากคณิตศาสตร์ ช่วยให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือ สถานการณ์ได้อย่างรอบคอบและถี่ถ้วน ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ คาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหา ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังช่วยพัฒนาความเจริญก้าวหน้าของกระบวนการคิดของมนุษย์และ ช่วยให้นักเรียนสามารถคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ สร้างสรรค์งาน

หรือนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมให้มนุษย์ได้รับความสะดวกสบายและความปลอดภัยมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นพื้นฐานในการพัฒนาสาขาสายอื่นๆ เช่น วิทยาศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ แพทยศาสตร์ สถิติศาสตร์ สังคมศาสตร์ เป็นต้น ในฐานะเครื่องมือในการคิดการทำงาน และการสร้างองค์ความรู้ Makhanong (2015) จึงกล่าวได้ว่า การศึกษาคณิตศาสตร์มีความสำคัญและจำเป็นต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีที่มีเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์

ถึงแม้ว่าคณิตศาสตร์จะมีความสำคัญดังที่ได้กล่าวในข้างต้น แต่ผลการจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ในประเทศไทยยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ผู้เรียนยังไม่สามารถคิดแก้ปัญหา และไม่สามารถนำตนเองไปสู่การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังจะเห็นได้จากผลการทดสอบทางคณิตศาสตร์ตามโครงการประเมินผลผู้เรียนนานาชาติหรือ PISA 2018 ซึ่งผลการประเมิน พบว่า คะแนนเฉลี่ยคณิตศาสตร์ของนักเรียนไทยได้คะแนน 419 คะแนน ซึ่งอยู่ในลำดับที่ 66 จากประเทศที่เข้าร่วมประเมินผล PISA ทั้งหมด 79 ประเทศ (OECD, 2018) และยังสอดคล้องกับรายงานผลการประเมินของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 ถึงปี พ.ศ. 2562 พบว่า มีผลคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 ในทุกๆ ปี (National Institute of Educational Testing Service (Public Organization, 2019) นอกจากการประเมินดังกล่าว ในยุคปัจจุบันพบว่าวิธีการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ยังขาดความเหมาะสม ไม่สอดคล้องกับบริบทของเนื้อหาที่สอน ขาดการเน้นและพัฒนาทางด้านการคิดเชิงคณิตศาสตร์ ผู้เรียนไม่สามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผู้สอนเป็นเพียงผู้อธิบาย สอนเพียงให้ผู้เรียนรู้เพียงเนื้อหา ขาดการสอนให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้และมีประสิทธิภาพในอนาคต (Joyce, et al., 2009, p. 6) จึงไม่สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียน มีทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไม่สามารถนำตนเองไปสู่การแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนขาดทักษะการรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ซึ่งเป็นทักษะที่ควรส่งเสริมและเป็นส่วนหนึ่งของการคิดเชิงคณิตศาสตร์ โดยการคิดเชิงคณิตศาสตร์เป็นวิธีการคิด การทำความเข้าใจในสถานการณ์ปัญหา และสามารถถ่ายทอดความรู้คิดของตนให้คนอื่นเข้าใจได้ หนึ่งในปัญหาหลักคือการ ขาดทักษะในการวิเคราะห์และตีความโจทย์ปัญหา นักเรียนจำนวนมากสามารถทำโจทย์แบบฝึกหัดในลักษณะที่ซ้ำเดิมได้ แต่เมื่อเปลี่ยนรูปแบบหรือบริบทของโจทย์ จะไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง เนื่องจากไม่ได้เข้าใจแนวคิดเชิงลึกของเนื้อหา (Preecha, 2022) นอกจากนี้ ยังมีปัญหาในการ ตั้งสมมติฐานและให้เหตุผลเชิงตรรกะ นักเรียนมักตอบโดยขาดการอธิบายกระบวนการคิด ซึ่งสะท้อนถึงการขาดทักษะด้านการคิดอย่างเป็นระบบ (Anan, 2019) การคิดเชิงคณิตศาสตร์จึงมีความสำคัญดังที่ Stacey (2007, quoted in Samart, 2012) ได้กล่าวว่า การคิดเชิงคณิตศาสตร์ เป็นเป้าหมายที่สำคัญทางการศึกษา เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อวิธีการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ นอกจากนี้ Jackson, et al. (1994, p. 1) ได้ให้ความคิดเห็นว่า มนุษย์ใช้การคิดเชิงคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวันอยู่ตลอดเวลา หากสนใจศึกษาปัญหาอย่างมีความหมาย มีความสนุกกับปัญหาและการแก้ปัญหา มีความกระตือรือร้น และพยายามที่จะศึกษารูปแบบโดยใช้เหตุผลทาง

คณิตศาสตร์ตามหลักตรรกศาสตร์ได้ดี จะช่วยให้มนุษย์อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้วิธีการคิดเชิงคณิตศาสตร์เป็นการใช้เครื่องมือทางคณิตศาสตร์ ที่สนับสนุนให้เกิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ และทักษะการนำเสนอตัวแทนความคิดของกระบวนการแก้ปัญหา สามารถตรวจสอบความเข้าใจในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ของผู้เรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลนำมาวิเคราะห์เพื่อนำตนเองไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืน (Nabamrung, 2007, p. 20; Cai, 2003, pp. 719-737) และเหตุผลอีกประการหนึ่ง คือ การคิดเชิงคณิตศาสตร์นั้นมีความสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเลือกยุทธวิธีที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์สามารถนำเสนอวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสม ทำให้มีความเข้าใจทางคณิตศาสตร์ และมีความสามารถในการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ได้ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sahat, et al. (2015, pp. 104-112) ที่ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้การคิดเชิงคณิตศาสตร์ตามบริบทเพื่อเพิ่มความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ในลำดับที่สูงขึ้นสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และกำหนดจุดมุ่งหมายของบทเรียนความสามารถในการคิดเชิงคณิตศาสตร์ในลำดับที่สูงขึ้นและเพื่อทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นกับนักเรียนชั้นเกรด 7 จากโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นของรัฐและเอกชนในเมืองเมดานและเดลีเซอร์ดิง ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการคิดลำดับสูงของนักเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ความเข้าใจทางคณิตศาสตร์ และการสื่อสารทางคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นอย่างมาก และ Anan (2019, pp. 201-211) ได้ศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดเชิงคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การวิจัยเชิงการออกแบบ ผลการวิจัยปรากฏว่า กระบวนการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดเชิงคณิตศาสตร์ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นลวงความคิด ขั้นสนับสนุนความคิด และการขยายความคิด ทั้งสามขั้นตอนมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน คือ 1) ขั้นลวงความคิดและขั้นสนับสนุนความคิดมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ผู้สอนใช้การซักถามผู้เรียนเพื่อให้อธิบายวิธีการแก้ปัญหาของตนเองและสนับสนุนให้อธิบายแนวคิดของตนเอง 2) ขั้นลวงความคิดและขั้นขยายความคิดมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ผู้สอนสอบถามนักเรียนทั่วห้อง เพื่อเพิ่มทางเลือกในการแก้ปัญหา และขยายความคิดโดยใช้คำถามที่ท้าทายอย่างต่อเนื่อง 3) ขั้นสนับสนุนความคิดและขั้นขยายความคิดมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ผู้สอนอธิบายความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนให้ผู้เรียนและเน้นย้ำประเด็นที่สำคัญ และ 4) ขั้นลวงความคิด ขั้นสนับสนุนความคิด และขั้นขยายความคิดมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ผู้สอนมีการใช้คำถามที่ท้าทายกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนให้ผู้เรียนได้อธิบายแนวคิดของตนเอง ประเมินการคิดของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักความท้าทาย ได้เรียนรู้ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ซึ่งนักเรียนที่เรียนโดยใช้กระบวนการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดเชิงคณิตศาสตร์มีพัฒนาการการคิดเชิงคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดเชิงคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้กระบวนการเรียนการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวมาข้างต้น เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สามารถนำตนเองไปสู่การแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกยุทธวิธีที่เหมาะสม นำเสนอวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสม เกิดทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ และทักษะการนำเสนอตัวแทนความคิดของ

กระบวนการแก้ปัญหาตนเองไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืน ดังนั้นผู้เรียนควรได้รับการส่งเสริมการคิดเชิงคณิตศาสตร์ด้วยรูปแบบวิธีการที่เหมาะสม เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย และสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

ซึ่งจากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า Boonpattanaporn (2016, p. 19) ได้ศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์ พบว่า ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 5 ตัวบ่งชี้ คือ องค์ประกอบที่ 1 ความรู้ทางคณิตศาสตร์ องค์ประกอบที่ 2 การดำเนินการทางการคิด ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 การแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 การให้เหตุผล ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 การนำเสนอตัวแทนความคิด องค์ประกอบที่ 3 อัจฉริยภาพทางคณิตศาสตร์ ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 ความมุ่งมั่นในการทำคณิตศาสตร์ ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ความยืดหยุ่นในการทำคณิตศาสตร์ และตัวบ่งชี้ที่ 3.3 การเห็นคุณค่าของคณิตศาสตร์ และงานวิจัยของ Anan (2019, p. 25) ซึ่งพบว่า องค์ประกอบของการคิดเชิงคณิตศาสตร์ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 1 การแก้ปัญหาเชิงคณิตศาสตร์ 2. การให้เหตุผลเชิงคณิตศาสตร์ 3. การสื่อสารความคิดเชิงคณิตศาสตร์ 4. การเชื่อมโยงสาระหลักเชิงคณิตศาสตร์ และ 5. การนำเสนอตัวแทนความคิดเชิงคณิตศาสตร์ ในขณะที่ Preecha (2022, pp. 63-74) ได้ศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์ พบว่า ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 6 ตัวบ่งชี้ คือ องค์ประกอบที่ 1 การคิดแบบองค์รวม ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 สามารถวิเคราะห์และอธิบายสาเหตุของปัญหา ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 สามารถระบุปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน องค์ประกอบที่ 2 การคิดแบบวัฏจักรเชื่อมโยง ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 สามารถระบุความสัมพันธ์ของสาเหตุของปัญหา ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 เขียนความสัมพันธ์ของปัญหาโดยใช้สัญลักษณ์ในการสื่อสาร องค์ประกอบที่ 3 การคิดแก้ปัญหาอย่าง ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 สามารถอธิบายรูปแบบและสัญลักษณ์ และตัวบ่งชี้ที่ 3.2 สร้างสรรค์ สามารถนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และ Heleni & Zulkarnain (2018, pp. 33-41) ได้ศึกษาการคิดเชิงคณิตศาสตร์ พบว่า เป็นกระบวนการทางคณิตศาสตร์ที่ครอบคลุมทั้งความเข้าใจทางคณิตศาสตร์ การสื่อสารทางคณิตศาสตร์ การเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ การให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ และการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เพื่อให้เข้าใจคณิตศาสตร์ได้อย่างถูกต้อง ซึ่งงานวิจัยที่ได้กล่าวมามีความแตกต่างกันตามขอบเขตที่นักวิจัยได้ศึกษา ผู้วิจัยจึงได้นำมาเป็นแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาองค์ประกอบและ ตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของผู้วิจัยเอง ให้มีความครอบคลุมในเนื้อหา มีเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่ผู้วิจัยจะดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานในการพัฒนาการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายให้มีประสิทธิภาพขึ้นในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการคิดเชิงคณิตศาสตร์ หรือด้านการจัดการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ จำนวน 5 ท่าน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย 1. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อรวบรวมความคิดเห็นเชิงลึกเกี่ยวกับแนวคิด องค์ประกอบ และตัวชี้วัดที่ควรใช้ในการประเมินการคิดเชิงคณิตศาสตร์ของนักเรียน 2. แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นแบบสอบถามสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อใช้พิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการคิดเชิงคณิตศาสตร์ ที่ผู้วิจัยได้ออกแบบจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงทฤษฎีและผลการสัมภาษณ์

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นที่ 1 ศึกษาหลักการแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ขั้นที่ 2 สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการคิดเชิงคณิตศาสตร์ หรือด้านการจัดการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ จำนวน 5 คน ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และถอดความและวิเคราะห์เพื่อสกัดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยทำการ Coding ข้อความที่พูดถึงองค์ประกอบต่างๆ และจัดหมวดหมู่รหัสเหล่านี้เป็นกลุ่มองค์ประกอบหลัก พร้อมทั้งสังเคราะห์และสรุปองค์ประกอบและตัวชี้วัดที่เหมาะสมจากคำพูดของผู้ทรงคุณวุฒิ ขั้นที่ 4 พัฒนางค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ขั้นที่ 5 ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยผู้ทรงคุณวุฒิอีกกลุ่มหนึ่งจำนวน 5 ท่าน และขั้นที่ 6 นำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความเหมาะสมมาใช้ในการร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเพื่อส่งเสริมการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และวิเคราะห์ความเหมาะสมด้วยค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

1. การพัฒนางค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการศึกษาและสังเคราะห์หลักการ แนวคิดและทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การคิดเชิงคณิตศาสตร์ (ฉบับร่าง) ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลัก 19 องค์ประกอบย่อย 19 ตัวบ่งชี้ ซึ่งมีรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
(ฉบับร่าง)

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้
1. การแก้ปัญหาเชิงคณิตศาสตร์	1.1 ทำความเข้าใจปัญหา	นักเรียนพิจารณาสถานการณ์โจทย์ปัญหา แล้วสามารถอธิบายรายละเอียดความต้องการของโจทย์ปัญหานั้นได้
	1.2 วางแผนแก้ปัญหา	นักเรียนวางแผนแก้โจทย์ปัญหา สามารถประยุกต์และดัดแปลงการแก้ปัญหาได้อย่างหลากหลายวิธี และเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมในการแก้โจทย์ปัญหา
	1.3 ดำเนินการแก้ปัญหา	นักเรียนลงมือปฏิบัติแก้โจทย์ปัญหาตามแผนที่ได้วางไว้ โดยแสดงกระบวนการแก้โจทย์ปัญหาที่มีวิธีการและคำตอบที่ถูกต้องเหมาะสม
	1.4 ตรวจสอบความถูกต้อง	นักเรียนตรวจสอบความสมเหตุสมผลของคำตอบที่ได้
2 การให้เหตุผลเชิงคณิตศาสตร์	2.1 ให้เหตุผล	นักเรียนสามารถอธิบายแนวคิดของการแก้ปัญหาได้อย่างสมเหตุสมผล
	2.2 สร้างและตรวจสอบ	นักเรียนสามารถสร้างและตรวจสอบข้อคาดการณ์ได้โดยใช้ข้อเท็จจริงทางคณิตศาสตร์
3. การสื่อสารความคิดเชิงคณิตศาสตร์	3.1 สร้างและรวบรวมแนวคิดผ่านการสื่อสาร	นักเรียนสามารถสร้างและแสดงแนวคิดผ่านการสื่อสารในรูปภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
	3.2 สื่อสารแนวคิด	นักเรียนสามารถอธิบายแนวคิดของตนเองไปยังคนรอบข้างได้ในรูปภาษาและสัญลักษณ์ทาง

ตารางที่ 1 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้
		คณิตศาสตร์ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
	3.3 วิเคราะห์และประเมินค่าแนวคิด	นักเรียนสามารถสรุปผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นหลังจากการสื่อสารแนวคิด
4. การเชื่อมโยงสาระหลักเชิงคณิตศาสตร์	4.1 เชื่อมโยงสาระคณิตศาสตร์กับสาระคณิตศาสตร์	นักเรียนแสดงการใช้ความรู้ทางสาระคณิตศาสตร์กับสาระคณิตศาสตร์ที่สอดคล้องกันมาเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา
	4.2 เชื่อมโยงสาระคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ	การที่นักเรียนแสดงการใช้ความรู้ทางสาระคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ ที่สอดคล้องกันมาเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา
5. การนำเสนอตัวแทนความคิดเชิงคณิตศาสตร์	5.1 สร้างการนำเสนอตัวแทนความคิด	นักเรียนสามารถสร้างตัวแทนความคิดมาพัฒนาความรู้ และนำเสนอตัวแทนที่สร้างขึ้น
	5.2 ใช้ตัวแทนความคิด	นักเรียนสามารถเลือกใช้ตัวแทนหรือสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ในการนำเสนอแนวคิดการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์
	5.3 นำเสนอตัวแทนความคิด	นักเรียนสามารถนำเสนอกระบวนการคิดเพื่ออธิบายการแก้ปัญหาผ่านตัวแทนความคิด
6. ด้านความรู้และมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์	6.1 ความรู้ทางคณิตศาสตร์	นักเรียนสามารถ ระบุนำเสนอข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง ทางคณิตศาสตร์ ที่ใช้ในการแก้ปัญหา
	6.2 มโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์	นักเรียนสามารถอธิบายความคิดรวบยอดของ เรื่อง เนื้อหา ทางคณิตศาสตร์ ที่เลือกมาใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้
		ดำเนินการให้สอดคล้องกับการแก้ปัญหา
7. อัจฉริยภาพทางคณิตศาสตร์	7.1 ความมุ่งมั่น	นักเรียนแสดงออกถึงความตั้งใจในการทำงานให้สำเร็จ
	7.2 ความยืดหยุ่น	นักเรียนแสดงออกถึงการปรับเปลี่ยน เปลี่ยนแปลงวิธีให้สอดคล้องกับสถานการณ์หรือเงื่อนไขที่กำหนดเพื่อให้งานสำเร็จ
	7.3 เห็นคุณค่าของคณิตศาสตร์	นักเรียนมองเห็นถึงความสำคัญของคณิตศาสตร์ สามารถทำให้แก้ปัญหาและนำไปสู่การประสบความสำเร็จได้

2. จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการคิดเชิงคณิตศาสตร์ หรือด้านการจัดการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ จำนวน 5 คน แล้ววิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) จัดกลุ่ม หมวดหมู่ องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ที่คล้ายกันไว้รวมกัน พบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลัก 14 องค์ประกอบย่อย 14 ตัวบ่งชี้ ซึ่งมีรายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้
1. การแก้ปัญหาเชิงคณิตศาสตร์	1.1 ทำความเข้าใจปัญหา	นักเรียนพิจารณาสถานการณ์ โจทย์ปัญหา แล้วสามารถระบุสิ่งที่โจทย์กำหนดให้ ระบุสิ่งที่โจทย์ต้องการหา ระบุนิยามที่นำมาใช้แก้ปัญหา และระบุสิ่งที่โจทย์กำหนดแต่ไม่ได้นำมาใช้ในการแก้ปัญหาได้
	1.2 วางแผนแก้ปัญหา	ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้หรือข้อมูลที่ได้เพื่อกำหนดแนวทางหรือยุทธวิธีในการแก้ปัญหา

ตารางที่ 2 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้
		ยุทธวิธีที่หลากหลาย และเลือกใช้ยุทธวิธีที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา
	1.3 ดำเนินการแก้ปัญหา	ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในการแก้โจทย์ปัญหาตามแผนหรือยุทธวิธีที่วางไว้ หรือปรับเปลี่ยนแผนหรือยุทธวิธีที่วางไว้ เมื่อพบว่าแผนหรือยุทธวิธีที่เลือกไม่สามารถแก้ปัญหาได้สำเร็จ
	1.4 ตรวจสอบความถูกต้อง	ผู้เรียนตระหนักถึงความเป็นไปได้ หรือความสมเหตุสมผลของคำตอบ และสามารถระบุว่ามีคำตอบหรือยุทธวิธีแก้ปัญหาอื่นอีกหรือไม่
2. การให้เหตุผลเชิงคณิตศาสตร์	2.1 ให้เหตุผล	ผู้เรียนสามารถอธิบายแนวคิดของการแก้ปัญหา และบอกเหตุผลได้
	2.2 สร้างและตรวจสอบ	ผู้เรียนสามารถสร้างและตรวจสอบ ข้อคาดการณ์ได้โดยใช้ข้อเท็จจริงทางคณิตศาสตร์
3. การสื่อสารความคิดเชิงคณิตศาสตร์	3.1 สร้างและรวบรวมแนวคิดผ่านการสื่อสาร	ผู้เรียนสามารถสร้างและแสดงแนวคิดหรือยุทธวิธีผ่านการสื่อสารในรูปภาษาเขียนและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
	3.2 วิเคราะห์และประเมินค่าแนวคิด	ผู้เรียนเปรียบเทียบแนวคิดหรือยุทธวิธีในการแก้ปัญหา และระบุเกณฑ์ในการเลือกแนวคิดหรือยุทธวิธีที่นำมาใช้แก้ปัญหา

ตารางที่ 2 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้
4. การเชื่อมโยงสาระหลัก เชิงคณิตศาสตร์	4.1 เชื่อมโยงสาระคณิตศาสตร์กับ สาระคณิตศาสตร์	ผู้เรียนแสดงการใช้ความรู้ทาง สาระคณิตศาสตร์กับสาระ คณิตศาสตร์ที่สอดคล้องกันมาเป็น เครื่องมือในการแก้ปัญหา
	4.2 เชื่อมโยงสาระคณิตศาสตร์กับ ศาสตร์อื่นๆ	ผู้เรียนแสดงการใช้ความรู้ทาง สาระคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ ที่สอดคล้องกันมาเป็นเครื่องมือใน การแก้ปัญหา
5. การนำเสนอตัวแทนความ คิดเชิงคณิตศาสตร์	สร้างตัวแทนความคิด	ผู้เรียนสามารถนำเสนอตัวแทน ความคิดที่ใช้ในการแก้ปัญหาได้ อย่างเหมาะสม
6. ด้านความรู้และมโนทัศน์ทาง คณิตศาสตร์	ความรู้และมโนทัศน์ทาง คณิตศาสตร์	ผู้เรียนสามารถ ระบุเนื้อหา ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ หรือโม ทัศน์ทางคณิตศาสตร์ที่ใช้ในการ แก้ปัญหา
7. อัจฉริยภาพทางคณิตศาสตร์	7.1 ความมุ่งมั่น	ผู้เรียนลงมือหรือแสดงการ แก้ปัญหาจนสำเร็จ
	7.2 ความยืดหยุ่น	ผู้เรียนแสดงออกถึงการ ปรับเปลี่ยน ยุทธวิธีในการ แก้ปัญหาจนการแก้ปัญหาสำเร็จ

3. การประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญด้านการคิดเชิงคณิตศาสตร์ หรือด้านการจัดการเรียนรู้
ทางคณิตศาสตร์ จำนวน 5 ท่าน ประเมินความเหมาะสมของพฤติกรรมบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์ ผลการ
ประเมินความเหมาะสมของพฤติกรรมบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลาย ปรากฏผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับ
นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

รายการประเมิน	ผลการประเมิน		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
องค์ประกอบหลักที่ 1 การแก้ปัญหาเชิงคณิตศาสตร์			
1.1 ทำความเข้าใจปัญหา ผู้เรียนพิจารณาสถานการณ์โจทย์ปัญหา แล้วสามารถระบุสิ่งที่โจทย์กำหนดให้ ระบุสิ่งที่โจทย์ต้องการหา ระบุความรู้ที่นำมาใช้แก้ปัญหา และระบุสิ่งที่โจทย์กำหนดแต่ไม่ได้นำมาใช้ในการแก้ปัญหาได้	3.60	0.55	เหมาะสมอย่างยิ่ง
1.2 วางแผนแก้ปัญหา ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้หรือข้อมูลที่ได้เพื่อกำหนดแนวทางหรือยุทธวิธีในการแก้ปัญหา ระบุยุทธวิธีที่หลากหลาย และเลือกใช้ยุทธวิธีที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา	4.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
1.3 ดำเนินการแก้ปัญหา ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในการแก้โจทย์ปัญหาตามแผนหรือยุทธวิธีที่วางไว้ หรือปรับเปลี่ยนแผนหรือยุทธวิธีที่วางไว้ เมื่อพบว่าแผนหรือยุทธวิธีที่เลือกไม่สามารถแก้ปัญหาได้สำเร็จ	3.80	0.45	เหมาะสมอย่างยิ่ง
1.4 ตรวจสอบความถูกต้อง ผู้เรียนตระหนักถึงความเป็นไปได้หรือความสมเหตุสมผลของคำตอบ และสามารถระบุว่ามีความคำตอบหรือยุทธวิธีแก้ปัญหาอื่นอีกหรือไม่	3.80	0.45	เหมาะสมอย่างยิ่ง
รวม	3.80	0.36	เหมาะสมอย่างยิ่ง
องค์ประกอบหลักที่ 2 การให้เหตุผลเชิงคณิตศาสตร์			
2.1 ให้เหตุผล ผู้เรียนสามารถอธิบายแนวคิดของการแก้ปัญหา และบอกเหตุผลได้	4.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
2.2 สร้างและตรวจสอบ ผู้เรียนสามารถสร้างและตรวจสอบ ข้อคาดการณ์ได้โดยใช้ข้อเท็จจริงทางคณิตศาสตร์	4.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
รวม	4.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการประเมิน		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
องค์ประกอบหลักที่ 3 การสื่อสารความคิดเชิงคณิตศาสตร์			
3.1 สร้างและรวบรวมแนวคิดผ่านการสื่อสาร ผู้เรียนสามารถสร้างและแสดงแนวคิดหรือยุทธวิธีผ่านการสื่อสารในรูปภาพเขียนและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	3.60	0.55	เหมาะสมอย่างยิ่ง
3.2 วิเคราะห์และประเมินค่าแนวคิด ผู้เรียนเปรียบเทียบแนวคิดหรือยุทธวิธีในการแก้ปัญหา และระบุเกณฑ์ในการเลือกแนวคิดหรือยุทธวิธีที่นำมาใช้แก้ปัญหา	3.60	0.89	เหมาะสมอย่างยิ่ง
รวม	3.60	0.72	เหมาะสมอย่างยิ่ง
องค์ประกอบหลักที่ 4 การเชื่อมโยงสาระหลักเชิงคณิตศาสตร์			
4.1 เชื่อมโยงสาระคณิตศาสตร์กับสาระคณิตศาสตร์ ผู้เรียนแสดงการใช้ความรู้ทางสาระคณิตศาสตร์กับสาระคณิตศาสตร์ที่สอดคล้องกันมาเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา	4.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
4.2 เชื่อมโยงสาระคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ ผู้เรียนแสดงการใช้ความรู้ทางสาระคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ ที่สอดคล้องกันมาเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา	4.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
รวม	4.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
องค์ประกอบหลักที่ 5 การนำเสนอตัวแทนความคิดเชิงคณิตศาสตร์			
สร้างตัวแทนความคิดผู้เรียนสามารถนำเสนอตัวแทนความคิดที่ใช้ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม	3.40	0.89	เหมาะสมอย่างยิ่ง
รวม	3.40	0.89	เหมาะสมอย่างยิ่ง
องค์ประกอบหลักที่ 6 ด้านความรู้และมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์			
ความรู้และมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ผู้เรียนสามารถ ระบุเนื้อหา ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ หรือมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ที่ใช้ในการแก้ปัญหา	4.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
รวม	4.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการประเมิน		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
องค์ประกอบหลักที่ 7 อธิบายทางคณิตศาสตร์			
7.1 ความมุ่งมั่น ผู้เรียนลงมือหรือแสดงการแก้ปัญหาจนสำเร็จ	4.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
7.2 ความยืดหยุ่น ผู้เรียนแสดงออกถึงการปรับเปลี่ยน ยุทธวิธีในการแก้ปัญหาจนการแก้ปัญหาสำเร็จ	3.80	0.45	เหมาะสมอย่างยิ่ง
รวม	3.90	0.22	เหมาะสมอย่างยิ่ง
รวมทั้งหมด	3.83	0.45	เหมาะสมอย่างยิ่ง

จากตารางที่ 3 พบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับเหมาะสมอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.45) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายภาพรวมในแต่ละองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบหลักที่ 1 การแก้ปัญหาเชิงคณิตศาสตร์ มีความเหมาะสมในระดับเหมาะสมอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.36) องค์ประกอบหลักที่ 2 การให้เหตุผลเชิงคณิตศาสตร์ มีความเหมาะสมในระดับเหมาะสมอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.00) องค์ประกอบหลักที่ 3 การสื่อสารความคิดเชิงคณิตศาสตร์ มีความเหมาะสมในระดับเหมาะสมอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.72) องค์ประกอบหลักที่ 4 การเชื่อมโยงสาระหลักเชิงคณิตศาสตร์ มีความเหมาะสมในระดับเหมาะสมอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.00) องค์ประกอบหลักที่ 5 การนำเสนอตัวแทนความคิดเชิงคณิตศาสตร์ มีความเหมาะสมในระดับเหมาะสมอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.89) องค์ประกอบหลักที่ 6 ด้านความรู้และมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ มีความเหมาะสมในระดับเหมาะสมอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.0$, S.D. = 0.00) องค์ประกอบหลักที่ 7 อธิบายทางคณิตศาสตร์ มีความเหมาะสมในระดับเหมาะสมอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.22)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายนี้ ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

1. การพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลัก 14 องค์ประกอบย่อย 14 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การแก้ปัญหาเชิงคณิตศาสตร์ องค์ประกอบย่อยที่ 1.1 ทำความเข้าใจปัญหา ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 ผู้เรียนพิจารณาสถานการณ์โจทย์ปัญหา แล้วสามารถระบุสิ่งที่โจทย์กำหนดให้ ระบุสิ่งที่โจทย์ต้องการหา ระบุความรู้ที่นำมาใช้แก้ปัญหา และระบุสิ่งที่โจทย์กำหนดแต่ไม่ได้นำมาใช้

ในการแก้ปัญหาได้ องค์ประกอบย่อยที่ 1.2 วางแผนแก้ปัญหา ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้หรือข้อมูลที่ได้เพื่อกำหนดแนวทางหรือยุทธวิธีในการแก้ปัญหา ระบุมยุทธวิธีที่หลากหลาย และเลือกใช้ยุทธวิธีที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา องค์ประกอบย่อยที่ 1.3 ดำเนินการแก้ปัญหา ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในการแก้โจทย์ปัญหาตามแผนหรือยุทธวิธีที่วางไว้ หรือปรับเปลี่ยนแผนหรือยุทธวิธีที่วางไว้ เมื่อพบว่าแผนหรือยุทธวิธีที่เลือกไม่สามารถแก้ปัญหาได้สำเร็จ องค์ประกอบย่อยที่ 1.4 ตรวจสอบความถูกต้อง ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 ผู้เรียนตระหนักถึงความเป็นไปได้หรือความสมเหตุสมผลของคำตอบ และสามารถระบุว่ามีคำตอบหรือยุทธวิธีแก้ปัญหาอื่นอีกหรือไม่ องค์ประกอบที่ 2 การให้เหตุผลเชิงคณิตศาสตร์ องค์ประกอบย่อยที่ 2.1 ให้เหตุผล ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 ผู้เรียนสามารถอธิบายแนวคิดของการแก้ปัญหา และบอกเหตุผลได้ องค์ประกอบย่อยที่ 2.2 สร้างและตรวจสอบ ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 ผู้เรียนสามารถสร้างและตรวจสอบ ข้อคาดการณ์ได้โดยใช้ข้อเท็จจริงทางคณิตศาสตร์

องค์ประกอบที่ 3 การสื่อสารความคิดเชิงคณิตศาสตร์ องค์ประกอบย่อยที่ 3.1 สร้างและรวบรวมแนวคิดผ่านการสื่อสาร ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 ผู้เรียนสามารถสร้างและแสดงแนวคิดหรือยุทธวิธีผ่านการสื่อสารในรูปภาษาเขียนและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม องค์ประกอบย่อยที่ 3.2 วิเคราะห์และประเมินค่าแนวคิด ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ผู้เรียนเปรียบเทียบแนวคิดหรือยุทธวิธีในการแก้ปัญหา และระบุเกณฑ์ในการเลือกแนวคิดหรือยุทธวิธีที่นำมาใช้แก้ปัญหาองค์ประกอบที่ 4 การเชื่อมโยงสาระหลักเชิงคณิตศาสตร์ องค์ประกอบย่อยที่ 4.1 เชื่อมโยงสาระคณิตศาสตร์กับสาระคณิตศาสตร์ ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 ผู้เรียนแสดงการใช้ความรู้ทางสาระคณิตศาสตร์กับสาระคณิตศาสตร์ที่สอดคล้องกันมาเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาล้ององค์ประกอบย่อยที่ 4.2 เชื่อมโยงสาระคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 ผู้เรียนแสดงการใช้ความรู้ทางสาระคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ ที่สอดคล้องกันมาเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา องค์ประกอบที่ 5 การนำเสนอตัวแทนความคิดเชิงคณิตศาสตร์ องค์ประกอบย่อยที่ 5 สร้างตัวแทนความคิด ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผู้เรียนสามารถนำเสนอตัวแทนความคิดที่ใช้ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม องค์ประกอบที่ 6 ด้านความรู้และมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ องค์ประกอบย่อยที่ 6 ความรู้และมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ ตัวบ่งชี้ที่ 6 ผู้เรียนสามารถ ระบุนื้อหา ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ หรือมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ที่ใช้ในการแก้ปัญหาล้ององค์ประกอบที่ 7 อธิบายทางคณิตศาสตร์ องค์ประกอบย่อยที่ 7.1 ความมุ่งมั่น ตัวบ่งชี้ที่ 7.1 ผู้เรียนลงมือหรือแสดงการแก้ปัญหาล้องสำเร็จ องค์ประกอบย่อยที่ 7.2 ความยืดหยุ่น ตัวบ่งชี้ที่ 7.2 ผู้เรียนแสดงออกถึงการปรับเปลี่ยน ยุทธวิธีในการแก้ปัญหาล้องการแก้ปัญหาล้องสำเร็จ ทั้งนี้จากการศึกษาหลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากเอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องด้านการคิดเชิงคณิตศาสตร์ หรือด้านการจัดการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ มีแนวคิดที่สอดคล้องกันว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ควรมี 7 องค์ประกอบหลัก 14 องค์ประกอบย่อย 14 ตัวชี้วัด เพราะจากเดิมมีองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ ที่คล้ายคลึงกัน จึงจัดรวมหมวดหมู่ได้ใหม่ ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำเป็นต้องมี เพื่อที่นักเรียนจะได้เกิดการคิดเชิงคณิตศาสตร์ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Boonpattanaporn (2016) พบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิง

คณิตศาสตร์ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 5 ตัวบ่งชี้ คือ องค์ประกอบที่ 1 ความรู้ทางคณิตศาสตร์ องค์ประกอบที่ 2 การดำเนินการทางการคิด ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 การแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 การให้เหตุผล ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 การนำเสนอตัวทวนความคิด องค์ประกอบที่ 3 อธิบายทางคณิตศาสตร์ ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ความมุ่งมั่นในการทำคณิตศาสตร์ ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 ความยืดหยุ่นในการทำคณิตศาสตร์ และตัวบ่งชี้ที่ 3.2 การเห็นคุณค่าของคณิตศาสตร์ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Anan (2019) ซึ่งพบว่า องค์ประกอบของการคิดเชิงคณิตศาสตร์ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 1. การแก้ปัญหาเชิงคณิตศาสตร์ 2. การให้เหตุผลเชิงคณิตศาสตร์ 3. การสื่อสารความคิดเชิงคณิตศาสตร์ 4. การเชื่อมโยงสาระหลักเชิงคณิตศาสตร์ และ 5. การนำเสนอตัวแทนความคิดเชิงคณิตศาสตร์ ในขณะที่ผลการวิจัยของ Preecha (2022) พบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 6 ตัวบ่งชี้ คือ องค์ประกอบที่ 1 การคิดแบบองค์รวม ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 สามารถวิเคราะห์และอธิบายสาเหตุของปัญหา ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 สามารถระบุปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน องค์ประกอบที่ 2 การคิดแบบวัฏจักรเชื่อมโยง ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 สามารถระบุความสัมพันธ์ของสาเหตุของปัญหา ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 เขียนความสัมพันธ์ของปัญหาโดยใช้รูปสัญลักษณ์ในการสื่อสาร องค์ประกอบที่ 3 การคิดแก้ปัญหาอย่าง ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 สามารถอธิบายรูปแบบและสัญลักษณ์ และตัวบ่งชี้ที่ 3.2 สร้างสรรค์ สามารถนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้ Heleni & Zulkarnain (2018) ได้ศึกษาการคิดเชิงคณิตศาสตร์ พบว่า เป็นกระบวนการทางคณิตศาสตร์ที่ครอบคลุมทั้งความเข้าใจทางคณิตศาสตร์ การสื่อสารทางคณิตศาสตร์ การเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ การให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ และการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เพื่อให้เข้าใจคณิตศาสตร์ได้อย่างถูกต้อง

2. การประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความเหมาะสมอยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.45) ทั้งนี้ เพราะองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้มาจากการศึกษาและสังเคราะห์หลักการ แนวคิดและทฤษฎีจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบกับสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ทำให้ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสามารถยืนยันแนวคิดที่ผู้วิจัยศึกษาและพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Boonpattanaporn (2016) พบว่า ผลการยืนยันองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดเชิงคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Preecha (2022) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินทักษะการคิดเชิงคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ครูผู้สอนควรนำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่ได้รับการพัฒนานี้ไปใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผล เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การให้เหตุผล และการแก้ปัญหาของนักเรียนอย่างเป็นระบบ

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษา เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ควรพิจารณานำผลการวิจัยนี้ไปใช้ประกอบการพัฒนาหลักสูตรและแนวทางการประเมินผลทางการศึกษาด้านคณิตศาสตร์

4. นักพัฒนาหลักสูตรและนักวิจัยสามารถใช้ผลการวิจัยเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาความสามารถคิดเชิงคณิตศาสตร์อย่างเป็นระบบและยั่งยืน
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดหรือแบบประเมินทักษะการคิดเชิงคณิตศาสตร์ที่มีความเชื่อถือได้และเที่ยงตรงในระดับมาตรฐานสากล

2. ควรขยายขอบเขตการวิจัยไปยังกลุ่มนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ เช่น ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หรือระดับอุดมศึกษา เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการด้านการคิดเชิงคณิตศาสตร์ในแต่ละช่วงวัย

3. ควรศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการคิดเชิงคณิตศาสตร์ของนักเรียนจริง

References

- Anan, P. (2019). The development of mathematical thinking of Mathayomsuksa 3 students through instructional processes to promote mathematical thinking. *Journal of Faculty of Education, Mahasarakham University*, 25(1), 161-172. [In Thai]
- Boonpattanaporn, S. (2016). Curriculum development to promote mathematical thinking for Mathayomsuksa 4 students. Doctoral dissertation, Srinakharinwirot University. [In Thai]
- Cai, J. (2003). Singaporean students' mathematical thinking in problem solving and problem Posing: an exploratory study. *International journal of Mathematical Education in Science and Technology*, 34(5), 719-737.
- Heleni, S., & Zulkarnain, Z. (2018). The Influence of Mathematical Thinking Ability with Modified Moore Method on Learning Outcomes of Basic Mathematic II Chemical Education Students. *Journal of Educational Sciences*, 2(2), 33-41.
- Jackson, A. L., & Macmillan. (1994). *Mathematics in Action Macmillan*. NY: McGraw-Hill School Publishing.
- Joyce, B. R., Weil, M., & Calhoun, E. (2009). *Models of teaching*. (7 th ed.). Boston: Pearson/Allyn and Bacon.

- Makhanong, A. (2015). **Mathematics for secondary school teachers**. (9 th ed.). Bangkok: Chulalongkorn University. [In Thai]
- Nabamrung, R. (2007). **The natural path of mathematical thinking about multiplication and division in children aged 7-10 years**. Doctoral dissertation, Srinakharinwirot University. [In Thai]
- National Institute of Educational Testing Service (Public Organization). (2019). **The report of national basic educational test (O-NET)**. [Online]. Available: <https://www.niets.or.th/th/catalog/view/214> [2024, April 2]. [In Thai]
- OECD. (2018). **PISA 2018 results**. [Online]. Available: <https://www.oecd.org/pisa/publications/pisa-2018-results.htm> [2021, April 2].
- Office of the Basic Education Commission. (2017). **Indicators and core content of mathematics learning area (Revised Edition B.E. 2560) based on the Basic Education Core Curriculum B.E. 2551**. Bangkok: Cooperative League of Thailand. [In Thai]
- Preecha, C. (2022). The development of a mathematical systems thinking test for upper secondary school students. **Journal of Educational Measurement**, **39**(106), 63-74. [In Thai]
- Sahat, S., & Elvis, N. (2015). **Developing Student-Centered Learning Model to Improve High Order Mathematical Thinking Ability**. [Online]. Available: https://pdfs.semanticscholar.org/3aa3/5fe7677b7e1f0eb2acdaed74f2e2d156e380.pdf?_ga=2.33799009.1391088758.1611385048-149464268.1611385048 [2021, April 2].
- Samart, P. (2012). **The development of mathematical thinking of Mathayomsuksa 2 students through the process of making mathematical thinking**. Master of Education Thesis in Mathematics Education, Chulalongkorn University. [In Thai]
- Stacey, K. (2007). **What is Mathematical Thinking and Why is it Important?**. [Online]. Available: http://www.criced.tsukuba.ac.jp/math/apec/apec2007/progress_report/symposium/Kays_Stacey.pdf [2021, April 2].

การพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรูเพื่อเสริมสร้าสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้น
ความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครุ

The Development of a Learning Management Model to Enhance Teaching
Competency with an Emphasis on Individual Differences for Student Teachers

อภิณญา สุขช่วย*

Apinya Sookchuay

ภูมิพงศ จอมหงษ์พิพัฒน์**

Bhumbhong Jomhongbhibhat

กขกร ธิปัตติ**

Goachagorn Thipatdee

Received : June 23, 2024

Revised : August 19, 2024

Accepted : September 23, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและระดับสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนของ
นักศึกษาครุ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จำนวน 226 คน 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรูเพื่อเสริมสร้า
สมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครุ แบ่งวิธีดำเนินการ
วิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การสร้ารูปแบบการจัดการเรียนรู ขั้นตอนที่ 2 การหาคุณภาพของ
รูปแบบการจัดการเรียนรูโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน และขั้นตอนที่ 3 การศึกษานำร่องเพื่อหาข้อบกพร่อง
และปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการจัดการเรียนรูกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน
35 คน เพื่อหาดัชนีประสิทธิผล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย รูปแบบการจัดการเรียนรูและคู่มือการใช้
แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและระดับสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล
ของนักศึกษาครุ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า
สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาครุ อยู่ในระดับมาก

*นักศึกษาลัทธิศาสตรศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาลัทธิศาสตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุบลราชธานี

Doctor of Education Program in Curriculum and Instructional Development, Ubon Ratchathani
Rajabhat University(Corresponding Author) e-mail: Apinya.s@ubru.ac.th

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาการพัฒนาลัทธิศาสตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

Lecturer in Curriculum and Instructional Development, Ubon Ratchathani Rajabhat University

และระดับสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นชื่อว่า 4AS Model มี 6 องค์ประกอบ คือ 1) ความเป็นมาและความสำคัญ 2) หลักการ 3) วัตถุประสงค์ 4) เนื้อหา 5) กิจกรรมการเรียนรู้ และ 6) การวัดประเมินผล ซึ่งผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : รูปแบบการจัดการเรียนรู้ / สมรรถนะ / ความแตกต่างระหว่างบุคคล / นักศึกษาครู

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the current condition and competency level in differentiated Instruction of student teachers. The sampling group consisted of 226 4th year undergraduate students, Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University in the first semester of the 2023 academic year Being evaluated model by 5 experts 2) to develop a learning management model to Enhance Competency Differentiated Instruction for Student Teachers. There are 3 steps of the research and development processes: 1) constructing a learning management model to Enhance Competency Differentiated Instruction for Student Teachers 2) Being evaluated model by 5 experts 3) studying the qualities of effectiveness of index by implementing with a pilot group of 35 students to study an effectiveness index. The data were collected using leaning model and handbook of the model and questionnaire on the current condition and competency level in differentiated Instruction of student teachers. The statistics for data analysis were percentage, mean, and standard deviation. The findings were as follows: The current condition in teaching and learning arrangements for student teachers overall was at a high level and the competency level in differentiated Instruction of student teachers overall was at a high level Learning Management Model to Enhance Competency Differentiated Instruction for Student Teachers Which is called the “4AS Model” consisted of six components which were 1) Background and importance 2) Principles 3) Objectives 4) Contents 5) Learning activities and 6) Measurement and evaluation. The experts agreed to the quality of the learning management model at a high level

Keywords : Learning Management Model / Competency / Individual Differences / Student Teachers

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จล้วนมีผลมาจากหลายปัจจัย ไม่ว่าจะมาจากตัวบุคคล สภาพแวดล้อม เนื้อหาหรือหลักสูตร แต่ส่วนสำคัญที่สุดของการจัดการเรียนการสอน คือ กระบวนการสอนที่ต้องยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้สอดคล้องกับความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล (Tulbure, 2011, p. 13) สอดคล้องกับ Aimada (2015, p. 1) ที่ได้กล่าวถึงแนวโน้มของการจัดการเรียนรู้ในอนาคตว่า การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กแต่ละคนควรมีความแตกต่างกัน เนื่องจากเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านความถนัด ความสนใจลีลาการเรียนรู้และพหุปัญญาที่แตกต่างกัน ดังนั้น การที่ครูจะจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนของตนเองให้ประสบผลสำเร็งั้น สิ่งสำคัญประการหนึ่ง คือ ครูจะต้องรู้จักผู้เรียนแต่ละคนว่ามีลักษณะอย่างไรเพื่อวางแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนที่แตกต่างเพื่อตอบสนองต่อผู้เรียนแต่ละคน ดังนั้น ไม่ว่าผู้เรียนจะมีลักษณะหรือความแตกต่างกันอย่างไร ครูผู้สอนต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งจากความคาดหวังที่สังคมมีต่อครูในกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในขณะนี้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูต้องมีสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ซึ่งผลจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่า สมรรถนะการจัดการเรียนการสอนนั้นเป็นสมรรถนะประการหนึ่งที่จำเป็นต้องพัฒนาให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยสมรรถนะที่ครูต้องการพัฒนาในลำดับต้นนั้น ประกอบด้วย การเลือกใช้สื่อ พัฒนาสื่อและสร้างสื่อหรืออุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน การสร้างและปรับปรุงนวัตกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี รวมทั้งการออกแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน (National Institute for Development of Teachers, Faculty Staff and Educational Personnel, 2005, p. 40)

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องที่ครูและผู้บริหารสถานศึกษาต้องเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตามกระบวนการที่กำหนดให้ได้อย่างเป็นรูปธรรม ได้แก่ การวิเคราะห์ผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้และการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Office of the National Education Commission, 2011, pp. 7-8) จึงต้องสนับสนุนให้ครูมีสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งควรเริ่มตั้งแต่กระบวนการพัฒนานักศึกษาคูที่ยังขาดความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลให้เป็นผู้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความแตกต่างหลากหลายของผู้เรียน ซึ่งความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นประเด็นที่นักการศึกษาสนใจต่อเนื่องมาเป็นเวลาหลายปี โดยห้องเรียนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล จะเน้นพัฒนาการและความสามารถในการไปถึงความสำเร็จสูงสุดของผู้เรียนเป็นรายบุคคลไม่ใช่มองภาพรวมเป็นหลัก การศึกษาความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างของบุคคลทางเขavnปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ ลีลาการรู้คิด รวมทั้งความแตกต่างสร้างบุคลิกภาพ (Kolb, 1984, p. 142) สำหรับเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลนี้จัดเป็นประเด็นพื้นฐานที่ผู้สอนควรให้ความตระหนักและทำความเข้าใจในห้องเรียน ความแตกต่างเหล่านั้นเป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนจึงควรมีข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อนำไปสู่การ

วางแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพบนความแตกต่างของผู้เรียนในชั้นเรียน มิใช่การมุ่งแก้ไขเฉพาะผู้เรียนคนใดคนหนึ่ง และไม่ใช่ว่าการสอนผู้เรียนทุกคนทั้งชั้นเหมือนกัน กัน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนของครู พบว่า การจัดการเรียนการสอนยังมุ่งการสอนเนื้อหาตามหลักสูตรในหนังสือเรียน แต่ครูยังไม่มีความเข้าใจที่ชัดเจนในเรื่องการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งในการสอนแบบเดิมยังไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่หลากหลายมีศักยภาพ อันเนื่องมาจากระบบการศึกษาที่ยังมีปัญหาหลายประการ และยังมีความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาที่แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้กล่าวไว้ (Office of the Education Council, 2017, pp. 56-59) สอดคล้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะของนักศึกษาครูในการจัดการเรียนการสอน ที่พบว่า นักศึกษาครูยังขาดสมรรถนะที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจ เจตคติและทักษะในวางแผนและออกแบบการเรียนรู้ ดังนั้น ระบบการผลิตครูของ ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์จึงควรหาแนวทางในการเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู ที่จะช่วยสร้างความเข้าใจให้กับนักศึกษาครูในเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยไม่เป็นการสอนที่เน้นแต่เพียงให้รู้เนื้อหาสาระเท่านั้น สอดคล้องกับ Office of the Education Council (2013, pp. 4-5) ที่ได้เสนอว่า การปฏิรูประบบการผลิตครูควรให้ทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการและความรู้ พลิกรูปแบบของการผลิตและพัฒนาครูให้เป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะได้อย่างแท้จริง ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามธรรมชาติและตามศักยภาพโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล นักศึกษาครูต้องได้เผชิญปัญหาจากสถานการณ์จริงจึงจะเกิดผลสูงสุด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning) ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีแนวทางให้ผู้สอนได้ศึกษาสภาพบริบทการเรียนการสอนจริงและได้เรียนรู้การแก้ไขปัญหาตามสถานการณ์จริง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้นักศึกษาครูเกิดการเรียนรู้และเข้าใจตามบริบทจริง เกิดการคิดและสร้างองค์ความรู้จากสภาพแวดล้อมจริง

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ แนวคิดการจัดเรียนรู้เชิงรุก และแนวคิดการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเข้ามาพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาครู ซึ่งมีความสำคัญมากที่ทำให้สามารถพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ โดยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เป็นวิธีหนึ่งที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นพบหลักการ กฎเกณฑ์ และมโนทัศน์ด้วยตนเอง ผู้เรียนได้เชื่อมความคิดใหม่ๆ แล้วนำไปสู่แนวทางในการแก้ปัญหาและค้นพบสิ่งที่ต้องการที่จะสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจโดยเน้นที่ตัวผู้เรียน (Sakulhaha & Chimtim, 2008, pp. 7-8) และสามารถเป็นครูที่มีคุณภาพที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างประสบการณ์การเรียนรู้จากจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเองจนเกิดความเจริญงอกงามและความสำเร็จอย่างสูงสุดของแต่ละบุคคล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัการเรียนการสอนและสมรรถนะในการจัการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักศึกษาคู
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาคู

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 (R1) ศึกษาสภาพปัจจุบันในการจัการเรียนรู้ของนักศึกษาคู และระดับสมรรถนะในการจัการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาคู มีการดำเนินงาน 2 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แหล่งข้อมูล คือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยผู้วิจัยวิเคราะห์มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา สมรรถนะของครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21 ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญที่จะใช้กำหนดองค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะในการจัการเรียนการสอนให้เป็นไปตามที่มาตรฐานกำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

วิเคราะห์สภาพปัจจุบันในการจัการเรียนรู้ของนักศึกษาคู และระดับสมรรถนะในการจัการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาคูโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน วิเคราะห์สภาพปัจจุบันในการจัการเรียนรู้ของนักศึกษาคู และระดับสมรรถนะในการจัการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักศึกษาคู

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 586 คน จากทั้งหมด 10 สาขาวิชา

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 226 คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานแบบตรวจสอบรายการ โดยสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเป็นแบบเลือกตอบที่กำหนดไว้ให้

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู

ตอนที่ 3 ระดับสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักศึกษาครู

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถาม เพื่อกำหนดกรอบของการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถาม โดยเขียนข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู และระดับสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักศึกษาครู

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความถูกต้องในเบื้องต้น เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขตรวจสอบความเที่ยงตรงเนื้อหา โดยพิจารณาความสอดคล้องของจุดประสงค์กับข้อคำถาม ตลอดจนความเหมาะสมในการใช้สำนวนภาษาและจำนวนข้อคำถาม แล้วนำมาแก้ไขตามคำแนะนำ

4. นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ดังแสดงในภาคผนวก เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมระหว่างเนื้อหาในคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ แนวคิดทฤษฎีของตัวแปร ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา รวมถึงความเหมาะสมของภาษาของแบบสอบถาม

5. ผู้วิจัยนำผลมาพิจารณาคะแนนของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อ แล้วมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง

6. ปรับปรุงและแก้ไขข้อคำถามจากผลการประเมินแบบสอบถาม แล้วนำไปให้กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้แบบสอบถามมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

7. นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อทดสอบคุณภาพ ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค

8. จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เพื่อออกหนังสือแจ้งขอความร่วมมือไปยังสถานศึกษาที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล และมหาวิทยาลัยที่จะทำการไปทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

2. ประสานขอความอนุเคราะห์กับผูัเชี่ยวชาญ และจัดส่งหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลพรอมแบบสอบถามไปยังกลุมตัวอย่างด้วยตนเอง โดยกำหนดรหัสของแบบสอบถามแต่ละฉบับ

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและพิจารณาความสมบูรณ์แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและวิเคราะห์เนื้อหาต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

วิเคราะห์สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรูัของนักศึกษาครู และระดับสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครูโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ระยะที่ 2 (Development: D1) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรูัเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการออกแบบการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู มีการดำเนินงาน 2 ขั้นตอนประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรูัเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู โดยผู้วิจัยกำหนดกรอบคิดในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรูัจากทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรูัเชิงรุก แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรูัตามสภาพจริง และแนวคิดการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรูัของแอนเดอสัน จากนั้นจัดทำร่างรูปแบบการจัดการเรียนรูัเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู

ขั้นตอนที่ 2 การหาคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรูั ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรูั โดยพิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถและเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน และด้านวิจัย จำนวน 5 คน จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำรูปแบบการจัดการเรียนรูัไปศึกษานำร่องต่อไป

กลุมตัวอย่างหรือผูัให้ข้อมูล ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร มหาวทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษที่ไม่ใช่กลุมตัวอย่างในการทดลองจำนวน 30 คน และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. รูปแบบการจัดการเรียนรูัเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู

2. คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรูัเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู

3. แผนการจัดการเรียนรูัตามรูปแบบการจัดการเรียนรูัเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีการดำเนินการดังนี้

การสร้างเอกสาร เพื่อให้ผู้ที่ใช้นำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ มีความเข้าใจถึงความเป็นมาและความสำคัญ องค์ประกอบของรูปแบบ ตลอดจนรายละเอียดต่างๆ ในการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ ประกอบด้วย

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเอกสารที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู

1.2 นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครูที่สร้างขึ้น ไปให้ประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

1.3 ร่างแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู โดยแบบประเมินเป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

1.4 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยมีผู้เชี่ยวชาญทั้งสิ้นจำนวน 5 ท่าน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจงอย่างมีจุดหมาย โดยผลการพิจารณาคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และทุกขั้นตอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

1.5 จากนั้นผู้วิจัยนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครูไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้สมบูรณ์ แล้วจัดพิมพ์เพื่อนำไปทดลองใช้

2. คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเอกสารที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติ และการจัดเตรียมสื่อในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อใช้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามขั้นตอนในกระบวนการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และให้ผู้สอนที่มีความสนใจเกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและสามารถนำไปจัดการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

2.2 นำคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครูที่สร้างขึ้น ไปให้ประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

2.3 ร่างแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู

2.4 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยมีผู้เชี่ยวชาญทั้งสิ้นจำนวน 5 ท่าน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจงอย่างมีจุดหมาย โดยผลการพิจารณาคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และทุกขั้นตอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2.5 นำคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครูไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

3. แผนการจัดการเรียนรู้

3.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเอกสารที่แสดงลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ศึกษาวิเคราะห์เนื้อเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบุคคลจากตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ออกแบบบูรณาการแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ทฤษฎีพุทัญญา แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง โดยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 5 แผน จัดการเรียนรู้สัปดาห์ละ 4 คาบเรียน คาบเรียนละ 60 นาที รวมเวลา 20 ชั่วโมง

3.2 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้ประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

3.3 ร่างแบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยแบบประเมินเป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งเกณฑ์การพิจารณา คือ 5 เหมาะสมมากที่สุด 4 เหมาะสมมาก 3 เหมาะสมปานกลาง 2 เหมาะสมน้อย และ 1 เหมาะสมน้อยที่สุด โดยถ้ามีค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1 ทั้งภาพรวมและรายข้อ แสดงว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม

3.4 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีผู้เชี่ยวชาญทั้งสิ้นจำนวน 5 ท่าน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจงอย่างมีจุดหมาย โดยเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถและเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน และด้านวิจัย ซึ่งผลการพิจารณาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครูไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ นำไปทดลองใช้ต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาครูและระดับสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาครู

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20-22 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ ส่วนใหญ่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น

มีจำนวนนักเรียนในห้องที่นักศึกษาครูได้รับมอบหมายในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คือ 15-30 คน โดยวิชาสอนที่นักศึกษาครูได้รับมอบหมายในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้แก่ วิชาภาษาไทย วิชาภาษาอังกฤษ วิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิชาการงานอาชีพ วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา และวิชาศิลปะ ตามลำดับ

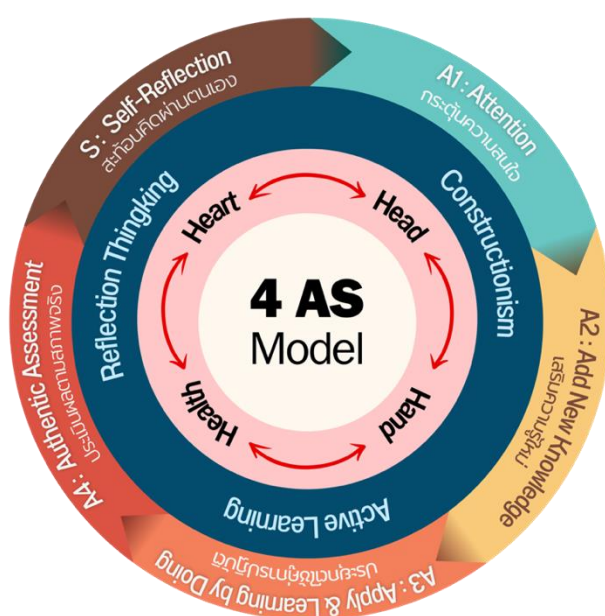
สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาครู พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D.= 0.71) และระดับสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D.= 0.65) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความสามารถในการวิเคราะห์ให้ผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$, S.D.= 0.74) ด้านความสามารถในการเลือกสาระการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่แตกต่างอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$, S.D.= 0.64) ด้านความสามารถในการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$, S.D.= 0.97) ด้านความสามารถในการส่งเสริมให้ผู้เรียนผลิตผลงานที่มีความแตกต่างอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D.= 0.69) ด้านความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่แตกต่างอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$, S.D.= 0.78) และด้านความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$, S.D.= 0.93) จากผลการตอบแบบสอบถามของนักศึกษาครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D.= 0.69) โดยนำมาเป็นข้อมูลในการร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้

2. ผลการพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครูที่พัฒนาขึ้นชื่อว่า 4AS Model มีองค์ประกอบ คือ หลักการ จุดประสงค์ สาระและกิจกรรมการเรียนการสอน บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน และการวัดประเมินผล โดยมีกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 ขั้นกระตุ้นความสนใจ (A1: Attention) ขั้นที่ 2 ขั้นเสริมความรู้ใหม่ (A2: Add New Knowledge) ขั้นที่ 3 ขั้นประยุกต์ใช้สู่การปฏิบัติ (A3: Apply & Learning by Doing) ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินตามสภาพจริง (A4: Authentic Assessment) ขั้นที่ 5 ขั้นสะท้อนคิดผ่านตนเอง (S: Self-Reflection) ซึ่งผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D.= 0.15) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ที่มาของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ รายการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$, S.D.= 0.88) องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ รายการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D.= 0.45) การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ รายการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$, S.D.= 0.75) และผลที่เกิดกับผู้เรียน รายการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D.= 0.67)

ผลการประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พบว่า ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D.= 0.39)

ผลการประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Try Out) เพื่อตรวจสอบด้านเนื้อหา ภาษา และเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครูกับนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำนวน 35 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง พบว่า ด้านเนื้อหา ควรปรับเรียงลำดับเนื้อหาให้กระชับกับเวลาในการทำกิจกรรม ด้านภาษา ควรปรับแก้ไขคำสั่งให้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย ด้านการวัดและประเมินผล ควรมีแบบประเมินตนเองให้กับนักศึกษาครูประเมินร่วมด้วย โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพ 82.96/82.56 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80

ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.85, S.D. = 0.43)

ภาพที่ 1 แผนผังการจัดการเรียนรู้รูปแบบ 4AS Model

อภิปรายผลการวิจัย

จากการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู มีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาครูและระดับสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักศึกษาครู พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความสามารถ ความสนใจกับนักเรียนแต่ละคนและด้านการพิจารณาความสนใจของนักเรียนเป็นรายบุคคลก่อนการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล มีสภาพการจัดการระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาครูยังไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้น

ความแตกต่างระหว่างบุคคล และการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูยังไม่สามารถปรับเนื้อหาให้เชื่อมโยงจากชีวิตจริงของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Poolphon & Anopboriboon (2020, pp. 36-47) พบว่า ผู้เรียนมีระดับความสามารถในการเรียนรู้แตกต่างกัน ผู้เรียนบางส่วนไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในเวลาที่กำหนดได้ ทั้งนี้เนื่องจากขาดการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน อีกทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ ซึ่งจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและระดับสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาครู ทำให้ผู้วิจัยได้ฐานข้อมูลในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายเพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน สอดคล้องกับ Schottelkorb (2008) ที่ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียน ผู้สอนสามารถปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียน โดยเริ่มต้นจากการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร เขียนแผนการสอนละเอียด ครบทุกองค์ประกอบ กิจกรรมการเรียนการสอนมีหลากหลาย ทำลายความสามารถ และกระตุ้นเร้าความสนใจของผู้เรียน มีการเสริมแรงให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติและมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม ใช้สื่อที่เหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหา รวมทั้งการวัดและประเมินผลมีหลากหลายวิธีตรงตามสภาพจริง

2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ชื่อว่า 4AS Model ซึ่งมี 6 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) ความสำคัญและความเป็นมา 3) วัตถุประสงค์ 4) เนื้อหา 5) กระบวนการจัดการเรียนการสอน และ 6) การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นกระตุ้นความสนใจ (A1: Attention) ขั้นที่ 2 ขั้นเสริมความรู้ใหม่ (A2: Add New Knowledge) ขั้นที่ 3 ขั้นประยุกต์ใช้สู่การปฏิบัติ (A3: Apply & Learning by Doing) ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินตามสภาพจริง (A4: Authentic Assessment) และ ขั้นที่ 5 ขั้นสะท้อนคิดผ่านตนเอง (S: Self-Reflection) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Tomlinson (2011, p. 72) ที่ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบการสอนที่สำคัญไว้ 6 ประการคือ 1) หลักการ 2) ความสำคัญและความเป็นมา 3) วัตถุประสงค์ 4) เนื้อหา 5) กระบวนการจัดการเรียนการสอน และ 6) การวัดและประเมินผล ซึ่งผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้วิจัยได้มีการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 กำหนดแนวทางในการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยสังเคราะห์จากทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง และแนวคิดการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำมาสังเคราะห์กำหนดเป็นแนวทางการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ขั้นตอนที่ 2 ร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 3 สร้างคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน จากนั้นผู้วิจัยมีการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักศึกษาครูเพื่อศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในการวิจัย สอดคล้องกับแนวคิดของ Joyce & Weil (2011) ที่ว่าการเรียนรู้ที่เป็นระบบหรือการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้เป็นหนทางหนึ่งที่จะสร้างระบบการศึกษาที่มี

ประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพราะการสอนที่เป็นระบบ คือ การสอนที่พัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพแบบองค์รวม และขั้นตอนที่ 5 แก้ไขปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้และจัดทำเป็นเอกสารฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยสอดคล้องกับ Joyce & Weil (2011, p. 211) ที่ได้กล่าวว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย แนวคิดและหลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ เนื้อหาหรือสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล กล่าวได้ว่าการตรวจสอบคุณภาพอย่างเป็นระบบ จึงทำให้รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้สอนที่จะนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครูไปใช้ควรศึกษาและทำความเข้าใจคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนบทบาทและหน้าที่ของผู้สอน และจัดเตรียมสื่อการสอนให้พร้อมและเพียงพอสำหรับผู้เรียน รวมทั้งอธิบายและแนะนำผู้เรียนให้เข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนด้วยตนเอง
2. ผู้สอนที่จัดการเรียนรู้ตามรูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้นควรกระตุ้นให้เกิดบรรยากาศในการทำกิจกรรมร่วมกันอย่างมีความสุข สร้างบรรยากาศการทำงานร่วมกันเป็นทีม การสร้างข้อตกลงหรือกติกาการทำงานร่วมกัน จะทำให้นักศึกษาครูสามารถทำกิจกรรมให้สำเร็จตามเป้าหมาย และผู้สอนควรปรับเวลาให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสมและความสามารถของผู้เรียน
3. การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ ผู้สอนควรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับอาจารย์ผู้สอนในรายวิชานี้ เพื่อให้เกิดความแพร่หลายต่อไป และส่งผลให้อาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยในปัจจุบันต้องมีความตื่นตัวในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาปรับรูปแบบการเรียนการสอนโดยการศึกษาผลการเรียนรู้ด้านทักษะและพฤติกรรมของผู้เรียน โดยใช้แบบประเมินทางด้านการสังเกต เพื่อสามารถวัดการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างละเอียดมากยิ่งขึ้นในการเรียนการสอนครั้งต่อไป
2. การศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครูที่พัฒนาขึ้นกับผู้สอนมีความสามารถวิเคราะห์ผู้เรียนตามลีลาการเรียนรู้ และปัญหาของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนมีความแตกต่างกันและวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ดังนั้นควรมีการวิจัยเพิ่มเติมในกลุ่มที่มีปัญหาเลิหรือกลุ่มนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล
3. ควรทำการวิจัยเพื่อพัฒนาปรับรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะต่างๆ ในศตวรรษที่ 21 เพิ่มขึ้น เช่น ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการทำงานเป็นทีม เป็นต้น

References

- Aimada, M. C. (2015). **What is differentiated instruction?**. [Online]. Available: <https://ioeducation.com/> [2020, July 15].
- Joyce & Weil. (2011). **Models of teaching**. Boston: Pearson Education.
- Kolb. (1984). **Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development**. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- National Institute for Development of Teachers, Faculty Staff and Educational Personnel. (2005). **Individual Development Plan-ID Plan**. Nakhon Pathom: Academic Department, Teacher, and Educational Personnel Development System Development Project. [In Thai]
- Office of the National Education Commission. (2011). **Summary and policy and practical recommendations from the results of the second round of external quality assessment (2006-2010) of affiliated educational institutions**. Bangkok: Cooperative Printing House Agriculture of Thailand. [In Thai]
- Office of the Education Council. (2013). **National Qualifications Framework (Thailand NQF)**. Bangkok: Office of the Secretariat of the Education Council. [In Thai]
- Office of the Education Council. (2017). **National Education Plan 2017-2036**. Bangkok: Office of the Secretariat of the Education Council. [In Thai]
- Poolphon, S., & Anopboriboon, P. (2020). **A Study of Online Learning Management Conditions in the Coronary Epidemic Situation 2019, Siam University**. Bangkok: Office of the Permanent Secretary. [In Thai]
- Sakulhuha, T., & Chintim, K. (2008). **The development of Mathematic Problem Solving Activities on the Constructivist Theory in Application of Poly's Problem Solving Steps for Prathomsuksa 6**. Master Thesis in Curriculum and Instruction Khon Kaen University. [In Thai]
- Schottekkorb, A. A. (2008, December). Effectiveness of Child-Centered Play Therapy and Person-centered Teacher Consultation on ADHD Behavioral Problems of Elementary School Children: A Single Case Design. **Dissertation Abstracts International**, 69(2-A), 520.
- Tomlinson, C. A. (2011). **The differentiated classroom: Responding to the needs of all Learners**. Association for Supervision and curriculum development. California: Corwin.

Tulbure. (2011, August). Do different learning styles require differentiated teaching strategies?.
Procedia-Social and Behavioral Sciences, 11, 155-159.

ผลการใช้กิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาที่มีต่อคุณลักษณะ
ความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
Effects of Using Activities on Community of Philosophical Inquiry Approach
Affecting Democratic Citizenship Characteristics of Ninth Grade Students

ณิชภาพทร วงษ์บุญมาก*

Nichaphat Wongboonmak

อรพิน ศิริสัมพันธ์**

Orapin Sirisamphan

ศศิพัชร จำปา**

Sasiphat Champa

Received : April 2, 2024

Revised : June 7, 2024

Accepted : July 12, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาก่อนเรียนและหลังเรียน สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต 2) ศึกษาคุณลักษณะพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา หลังเรียนสูงกว่า

*นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Master of Education (Teaching Social Studies), Faculty of Education, Silpakorn University

(Corresponding Author) e-mail: Nichaphat@wr.ac.th

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Lecturer in Department of Social Studies Teaching, Faculty of Education, Silpakorn University

ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 2) คุณลักษณะพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

คำสำคัญ : ชุมชนการสืบเสาะทางปรัชญา / พลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย

ABSTRACT

The purpose of this research were to 1) Compare the Learning about civic duties, culture, and living for ninth grade students before and after using activities based on community of philosophy inquiry approach; 2) Study the democratic citizenship characteristics of ninth grade students by using activities based on community of philosophy inquiry approach 3) Study the opinions of ninth grade students toward activities based on community of philosophy inquiry approach. This is an Experimental research. The instrument were: 1) lesson plan 2) a learning achievement test 3) an assessment form of democratic citizenship 4) a questionnaire on students towards using activity based on community of philosophy inquiry approach. The collected data analyzed by mean, standard deviation, t-test for dependent, and content analysis. The research finding are summarized as follows: 1. The learning achievement by activities based on community of philosophy inquiry approach were significant higher than before the participation learning at .05 level 2. the democratic citizenship characteristics of Ninth grade students base on community of philosophical inquiry approach was at a highest level of agreement. and 3. Opinions of Ninth grade students toward activity based on community of philosophy inquiry approach. Was at the highest level of agreement.

Keywords : Philosophical Inquiry Community / Citizens According to the Democratic Way

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แนวคิดการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการคิดและการใช้ชีวิต เพื่อให้นักเรียนมีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม โดยเน้นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Ministry of Education, 2017, pp. 11-25) จากอดีตที่ผ่านมาได้พบว่าประชาชนชาวไทยยังขาดความเข้าใจในด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองในฐานะพลเมือง เนื่องจากวิถีแนวปฏิบัติเดิมของสภาพสังคมในประเทศไทยยังคงยึดหลักวัฒนธรรมแบบเดิม ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่มีการพึ่งพิงระหว่างกันและกัน โดยใช้ระบบอุปถัมภ์และชนชั้นทางสังคม ทำให้คนในสังคมยังไม่กล้าคิดหรือตัดสินใจได้อย่างเต็มที่ โดยปราศจากความเห็นชอบของผู้ใหญ่ ปัญหาเหล่านี้นำไปสู่ความเหลื่อมล้ำความไม่เข้าใจความแตกต่างที่เกิดขึ้นในสังคม ทำให้ขาดความตระหนัก ความเข้าใจด้านการเป็นพลเมือง และ

ความรับผิดชอบ (Satyanurak, 2012, p. 11; Wiphatphiphathaphat, 2013, p. 2; Burikul & Saengmahamad, 2014, pp. 14-16) ส่งผลมาถึงสภาพปัญหาในปัจจุบัน ได้แก่ 1) ค่านิยมของระบบอุปถัมภ์ 2) ช่องว่างของอำนาจ 3) ไม่เกิดการส่งเสริมประชาธิปไตยอย่างจริงจัง 4) ระบบข้าราชการที่ขาดประสิทธิภาพ 5) ข้าราชการขาดอุดมการณ์และจรรยาบรรณทางวิชาชีพ 6) ประชาชนขาดความรู้ 7) การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นธรรม 8) ประชาชนขาดการมีส่วนร่วม 9) การคอร์รัปชันที่มีมาก 10) ทรัพยากรมนุษย์ขาดต้นทุนในการพัฒนา (Jittrutta, 2018, p. 293) การสร้างความเป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะพลเมืองที่มีประสิทธิภาพจะเป็นผู้กระทำ มีจิตสาธารณะ มีส่วนร่วม มีความรับผิดชอบ และพร้อมที่จะนำการเปลี่ยนแปลงในทุกระดับ (Tantisunthon, 2015, p. 5) สอดคล้องกับต้นแบบความเป็นพลเมือง 3 แบบของ Ayutthasirikul (2018) ที่ได้จัดประเภทของพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย ออกเป็น 3 แบบ คือ 1) พลเมืองที่มีความรับผิดชอบ หมายถึง บุคคลที่เคารพในสิทธิของผู้อื่น ยึดมั่นในหน้าที่ของตนเอง ไม่ละเลยต่อสิทธิและการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม พิจารณาถึงผลที่เกิดขึ้นต่อไป 2) พลเมืองที่มีส่วนร่วม หมายถึง บุคคลที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการดูแล พัฒนา ติดตามการทำงานของชุมชนและสังคมในฐานะที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม 3) พลเมืองมุ่งเน้นความเป็นธรรม หมายถึง บุคคลที่มีความเอาใจใส่ต่อกิจการบ้านเมืองในฐานะที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีทักษะด้านการวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เพื่อเป็นแนวทางเพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม ยึดมั่นและปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างสรรค์สังคมประชาธิปไตยได้อย่างเต็มศักยภาพ มีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับบริบทของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และสอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลาง (Ayutthasirikul, 2018, p. 30)

ประเทศไทย ได้กำหนดหลักสูตรทางการศึกษาอย่างชัดเจน แต่ยังไม่สามารถทำให้นักเรียนประยุกต์ความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เท่าที่ควร โดยเฉพาะเรื่องของความตระหนักในหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบ ภาระเทียบ การเคารพในสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น และการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยวิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน คือ การสอนโดยกระบวนการที่มีส่วนร่วม เน้นวิธีการสอนเชิงรุก ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ (Active Learning) เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้และทักษะผ่านกระบวนการคิด วิเคราะห์ (Siritharangsri, 2017, p. 105) การสร้างห้องเรียนในวิถีประชาธิปไตยจะเกิดขึ้นได้ เมื่อนักเรียนเห็นว่าเสียงของเขามีค่า ได้รับการรับฟังและเคารพซึ่งกันและกัน รวมไปถึงแนวคิดที่แตกต่าง (Meerod, 2018, p. 57) สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน Philosophy for Children (P4C) หรือปรัชญาสำหรับเด็ก เป็นกระบวนการสืบสอบทางปรัชญาที่ถูกนำมาใช้ในห้องเรียน อันเป็นแนวทางที่ทั้งผู้สอนและนักเรียนนำปรัชญามาใช้ร่วมกันเพื่อตั้งคำถาม ทำให้นักเรียนเกิดอิสระทางความคิด และ Piriyaichitrakit (2019) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปรัชญาสำหรับเด็ก มีส่วนช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้ปรับปรุงกระบวนการคิด 3 ด้าน 1) การคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) 2) การคิดเชิงสร้างสรรค์ (Creative Thinking) และ 3) การคิดเชิงอาทร (Caring Thinking) นำไปสู่การสร้างพลเมืองได้ในที่สุด เมื่อพิจารณาคุณสมบัติของชุมชนแห่งการสืบสอบแล้ว จึงสรุปได้ดังนี้ 1) ชุมชนแห่งการสืบสอบไม่ใช่การสืบสอบที่ไร้ซึ่งจุดหมาย มันเป็นกระบวนการที่มีเป้าหมายในการสร้างผลลัพธ์ เช่น การจัดการ หรือการตัดสินใจ 2) ชุมชนแห่งการสืบสอบมีกระบวนการที่ใช้สัญชาตญาณใน

การนำ หรือขับเคลื่อนด้วยการถกเถียง 3) กระบวนการสืบสอบไม่ใช่แค่การพุดคุยหรืออภิปราย แต่เป็นการโต้ตอบที่เป็นส่วนประกอบ เช่นเดียวกับการอภิปรายในสภาที่มีการอภิปรายภายใต้กฎเกณฑ์ซึ่งส่วนใหญ่มีเหตุผลตามธรรมชาติ และ 4) ต้องพิจารณาความสมเหตุสมผลอย่างใกล้ชิด รวมไปถึงความคิดสร้างสรรค์ และการเอาใจใส่ เพื่อนำไปใช้กับชุมชนต่อไปได้ สำหรับแนวทางการปฏิบัติของชุมชนการสืบสอบทางปรัชญานั้น เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ร่วมกันที่วางอยู่บนพื้นฐานของการเคารพความคิดเห็นระหว่างกันและกัน แก้ไขปรับปรุงความคิดของตนเองผ่านการตั้งคำถาม เหตุผล หลักเกณฑ์ ความหมาย ความชัดเจน แลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ ผ่านการพุดคุย (Manmanah, 2022)

จากการศึกษาสภาพปัญหา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ผู้วิจัยพบว่าสภาพปัญหาในการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของเยาวชนไทยในด้านต่างๆ เช่น การขาดความรับผิดชอบในตนเองและส่วนรวม การมีส่วนร่วมในการเรียกร้องสิ่งต่างๆ โดยไม่เข้าใจในเรื่องสิทธิและหน้าที่ของตนเอง รวมถึงการละเมิดในสิทธิของผู้อื่น จนก่อให้เกิดปัญหาในสังคมตามมานับจากการจากความไม่เข้าใจและไม่ปฏิบัติตามแนวทางแห่งคุณลักษณะของพลเมืองดังกล่าว เมื่อผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย โดยผ่านการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสืบสอบทางปรัชญาจะมีผลต่อการสร้างคุณลักษณะความเป็นพลเมืองให้เกิดขึ้นในเยาวชนไทยได้ จึงได้กำหนดกรอบการวิจัยและสนใจที่จะทำวิจัยเรื่องผลการพัฒนาคุณลักษณะพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา
2. เพื่อศึกษาคุณลักษณะพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัชรวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 มีนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 354 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/7 โรงเรียนวชิรวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 45 คน ซึ่งมาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนหน่วยการจัดการเรียนรู้ สารหน้าทที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ถึงหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา จำนวน 3 หน่วย 12 คาบเรียน

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ

3. แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย

4. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

1. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ สารหน้าทที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ เวลาเรียน 12 คาบเรียน องค์ประกอบของแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 1) ตัวชี้วัด 2) ข้อสรุปทั่วไป 3) จุดประสงค์การเรียนรู้ 4) ทักษะ/กระบวนการ 5) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 6) สมรรถนะสำคัญ 7) สารการเรียนรู้ 8) ภาระงาน/ชิ้นงาน 9) การวัดและประเมินผล และ 10) กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทาง 11) สื่อการเรียนรู้ และ 12) หนังสืออ้างอิง

2. นำแผนการจัดการเรียนรู้ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อโปรดพิจารณาความถูกต้อง ด้านองค์ประกอบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เนื้อหา วิธีการสอน สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

3. นำแผนการจัดการเรียนรู้ ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ และ 3) ด้านการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของแผนการจัดการเรียนรู้ในด้านเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาทกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (Index of Item Objective Congruence: IOC) จากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาทกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของ ผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่า IOC ระหว่าง .67 - 1.00

4. นำแผนการจัดการเรียนรู้ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/8 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และปรับแก้ไขก่อนนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายจริง

5. นำแผนการจัดการเรียนรู้สารหน้าทที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นเครื่องมือในการวิจัย ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3/7

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. ผู้วิจัยสร้างเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคม หน้าที่พลเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยวิเคราะห์ข้อสอบตามเนื้อหาการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยประกอบด้วย 1) พลเมืองรู้ตนเอง 2) พลเมืองที่มีส่วนร่วม 3) พลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม จำนวน 30 ข้อ

2. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจพิจารณาและแก้ไข

3. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 2) ด้านพลเมืองศึกษา และ 3) ด้านการวัดและประเมินผล โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) แล้วหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับจุดประสงค์การเรียนรู้ (Index of Item Objective Congruence: IOC) จากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ของผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่า IOC ระหว่าง .67 - 1.00

4. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/8 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยมีค่าระดับความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20-0.80 มีค่าอำนาจจำแนก (r) ได้ค่าระหว่าง 0.27-0.64 และปรับแก้ไขก่อนนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายจริง

5. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นเครื่องมือในการวิจัยทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3/7

การสร้างแบบประเมินคุณลักษณะความเป็นพลเมือง

1. ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินคุณลักษณะพลเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อใช้ในการประเมินคุณพฤติกรรมของนักเรียนที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา โดยใช้เกณฑ์แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และมีการกำหนดค่าระดับ 4 ระดับ ซึ่งแบบประเมินมีข้อคำถาม 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน ได้แก่ ชื่อ เลขที่ ระดับชั้นเรียน โดยมีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 คุณลักษณะความเป็นพลเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้แก่ 1) พลเมืองที่มีความรับผิดชอบ 2) พลเมืองที่มีส่วนร่วม 3) พลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม จำนวน 68 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ

ตอนที่ 3 เหตุผลที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคุณลักษณะความเป็นพลเมืองในระดับที่น้อย/น้อยที่สุด จำนวน 3 ข้อ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended)

2. นำแบบประเมินคุณลักษณะพลเมือง เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจพิจารณาและแก้ไข

3. นำแบบประเมินคุณลักษณะพลเมือง ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย
1) ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผล โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคัดชั้นความสอดคล้องระหว่างระหว่างรายการประเมินกับคุณลักษณะพลเมืองตามวิธีประชาธิปไตย (Index of Item Objective Congruence: IOC) จากการหาคัดชั้นความสอดคล้องระหว่างรายการประเมินกับคุณลักษณะพลเมืองตามวิธีประชาธิปไตย ของผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่า IOC ระหว่าง .67 - 1.00

4. นำแบบประเมินคุณลักษณะพลเมือง ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/8 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และปรับแก้ไขตามความเหมาะสม

5. นำแบบประเมินคุณลักษณะพลเมือง ไปเป็นเครื่องมือในการวิจัยทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3/7

การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา

1. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาของนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามความคิดเห็น ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านผู้สอน 2) ด้านเนื้อหา 3) ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ 4) ด้านการวัดและประเมินผล และมีการกำหนดค่าระดับ 5 ระดับ

2. นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจพิจารณาความถูกต้อง

3. นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา เสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล และวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งจากการหาคัดชั้นความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่า IOC ระหว่าง .67 - 1.00

4. นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/8 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

5. นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา ไปเป็นเครื่องมือในการวิจัยทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3/7

วิธีการดำเนินการและเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 รวมทั้งสิ้น 4 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลอง แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมก่อนการทดลอง

1.1 ผู้วิจัยสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนและแนะนำวิธีการเรียนโดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา

1.2 ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/7 จำนวน 45 คน ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน จำนวน 30 ข้อ

2. ขั้นตอนการทดลอง

ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาไปใช้สอนกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/7 ซึ่งคละกลุ่มความสามารถ กลุ่มละ 4-5 คน โดยทำการทดลองสัปดาห์ละ 3 คาบเรียน รวมระยะเวลา 4 สัปดาห์ 12 คาบเรียน ซึ่งมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังนี้

2.1 ผู้สอนสร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วมในห้องเรียนโดยการชวนพูดคุยและตั้งคำถาม

2.2 กระตุ้นด้วยสื่อการเรียนรู้ เช่น บทความ ภาพยนตร์ หรือเรื่องเล่า

2.3 ร่วมกันตั้งคำถาม โดยให้นักเรียนแต่ละคนเขียนคำถามใส่บอร์ด หรือเสนอคำถามขึ้นมาจากประเด็นที่สนใจ

2.4 ผู้สอนและนักเรียนร่วมกันจัดรายการคำถาม ให้เหลือคำถามที่น่าสนใจร่วมกัน ผ่านการพูดคุย เช่น ให้นักเรียนออกความคิดเห็นในชั้นเรียนว่าคำถามนี้เป็นคำถามเดียวกันกับคำถามที่ผ่านมาหรือไม่ หรือคำถามนี้มีความหมายเดียวกันหรือแตกต่างกันไหม

2.5 เริ่มให้นักเรียนถกประเด็นคำถามเพื่อให้ตกตะกอนความคิดว่าความคิดเห็นของแต่ละคนจะนำไปสู่การตอบปัญหาได้อย่างไร

2.6. ให้นักเรียนได้ทบทวนความคิดเห็นของตัวเองร่วมกับผู้อื่นอีกครั้ง เป็นการประเมินการอภิปรายของตัวเอง และตกผลึกการแก้ปัญหา

2.7. ขยายความรู้และความเข้าใจผ่านกิจกรรม เช่น การทำแบบฝึกหัดหรือการเขียนบทความสั้นๆ หรือการลงมือแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนที่นักเรียนสามารถทำได้ เพื่อเป็นการสรุปความคิดของตนเองที่ได้จากกิจกรรม เป็นต้น

3. ขั้นตอนหลังการทดลอง

3.1 หลังจากผู้วิจัยสอนครบตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาแล้ว ผู้วิจัยทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดคุณลักษณะพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยของนักเรียน แล้วเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์ผล จำนวน 30 ข้อ

3.2 ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาแล้วเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์ผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาคุณลักษณะพลเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้อยู่โดยใชักิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาแล้ว จากประเมินคุณลักษณะพลเมือง โดยคำนวณหาคะแนนค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.26-4.00 หมายถึง คุณลักษณะพลเมืองของนักเรียนอยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.25 หมายถึง คุณลักษณะพลเมืองของนักเรียนอยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.75-2.50 หมายถึง คุณลักษณะพลเมืองของนักเรียนอยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.75 หมายถึง คุณลักษณะพลเมืองของนักเรียนอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

2. เปรียบเทียบข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาสังคมศึกษา พื้นฐาน สารหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม จากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยคำนวณหาคะแนนค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้สถิติทดสอบที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent t-test)

3. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนรู้อยู่โดยการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา โดยคำนวณหาคะแนนค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

ในการแปลความหมายของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาใช้คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลมาเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00 หมายถึง ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49 หมายถึง ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49 หมายถึง ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49 หมายถึง ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาในระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการใชักิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาที่มีต่อคุณลักษณะความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสารหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและ หลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัชรวิทยา จำนวน 45 คน

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	P
ก่อนเรียน	30	6.93	3.26	30.80*	0.01
หลังเรียน	30	24.71	2.57		

2. คุณลักษณะพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมากที่สุด
ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัชรวิทยา จำแนกตามรายด้าน

คุณลักษณะความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านที่ 1 ด้านพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ	3.47	0.61	มากที่สุด
ด้านที่ 2 ด้านพลเมืองที่มีส่วนร่วม	3.33	0.63	มากที่สุด
ด้านที่ 3 ด้านพลเมืองมุ่งเน้นความเป็นธรรม	3.23	0.69	มาก
ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน	3.34	0.64	มากที่สุด

3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการ สืบสอบทางปรัชญาภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนรู้ ด้วยการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัชรวิทยา จำนวน 45 คน

ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัด กิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านครูผู้สอน	4.40	0.71	มาก
ด้านเนื้อหา	4.37	0.71	มาก
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	4.80	0.45	มากที่สุด
ด้านการวัดและประเมินผล	4.78	0.49	มากที่สุด
ด้านการวัดและประเมินผล	4.78	0.49	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยทุกด้าน	4.63	0.57	มากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคมของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่าผู้วิจัยได้มีการจัดการเรียนรู้ที่มีการแบ่งชั้นตอนที่ชัดเจน และ

มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีพุทธศักราช 2551 (Office of the Basic Education Commission, 2008, p. 8) ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ โดยระบุสิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ มีจริยธรรม คุณธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมได้กำหนดคุณภาพของนักเรียนเมื่อจบการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาว่า นักเรียนต้องมีความรู้เกี่ยวกับความเป็นไปของโลก โดยการศึกษาประเทศไทยและเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคต่างๆ มีทักษะในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ขยายประสบการณ์เปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยกับประเทศในภูมิภาคต่างๆ ในด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การเมือง การปกครอง ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ เกิดความรู้ความเข้าใจในแนวคิด และวิเคราะห์เหตุการณ์ในอนาคตต่อไปได้

สอดคล้องกับงานวิจัยของ Dumuang (2020, p. 82) ที่ศึกษาการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยการเรียนรู้แบบโครงงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Silachai (2020, p. 83) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่าคุณลักษณะความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Thotsapornsongchai & Chitradub (2023) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้แนวคิดชุมชนแห่งการสืบเสาะทางปรัชญาร่วมกับวิธีสอนแบบอภิปราย เพื่อส่งเสริมความตระหนักรู้เรื่องความเป็นพลเมืองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่าหลังการเรียนรู้ด้วยแนวคิดชุมชนแห่งการสืบเสาะทางปรัชญาร่วมกับวิธีสอนแบบอภิปรายของนักเรียนกลุ่มทดลอง นักเรียนมีความตระหนักรู้เรื่องความเป็นพลเมืองสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. คุณลักษณะพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา พบว่านักเรียนมีคุณลักษณะพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดกิจกรรมชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา เป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้ ทำให้นักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนมุมมองที่มีต่อเหตุการณ์ในสังคมปัจจุบันได้อย่างหลากหลายมากยิ่งขึ้น ในขณะที่เดียวกันกิจกรรมการอภิปรายร่วมกันยังเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการยอมรับความแตกต่างในสังคม พร้อมการเปิดรับฟังเหตุผลของคนอื่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาเป็นกิจกรรมที่มีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน มีความมุ่งมั่นให้นักเรียนได้ฝึกพัฒนาทักษะการคิด และมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดและองค์ประกอบคุณลักษณะพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย สอดคล้องกับ Sodsi (2021) กล่าวว่า กิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาเป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้คิด ใช้เหตุผล เพื่อสร้างแนวความคิดและวิธีการในการแก้ปัญหา ตอบข้อสงสัย และคัดเลือกแนวทางที่เหมาะสมในการตอบคำถามและแก้ไขปัญหา ซึ่งกิจกรรมอภิปรายและการแลกเปลี่ยนข้อมูลเป็นกิจกรรมที่ฝึกฝนและส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผลและมีวิจารณญาณ พร้อมทั้งวิเคราะห์เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตประจำวันได้

ยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อีกทั้งข้อมูลที่ใช้ในการอภิปรายยังส่งผลให้นักเรียนเกิดความสามารถในการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมด้วย

สอดคล้องกับงานวิจัยของ Tansuwan, et al. (2023) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชา สังคมศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามเป็นฐานและการโค้ช เพื่อเสริมสร้าง ความเป็นพลเมืองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนสูงชัน การแสดงออกความเป็นพลเมืองของนักเรียนอยู่ในระดับดีมาก และสอดคล้องกับ Rubama (2023) ได้ศึกษา เรื่องความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามจังหวัดสตูล พบว่า นักเรียนมีความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านการให้ความสำคัญกับวิถีวัฒนธรรมสูง ที่สุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านให้ความสำคัญกับการเป็นพลเมืองที่ดีมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3) ด้านการให้ความสำคัญกับชุมชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และ 4) ด้านการให้ความสำคัญกับอิสรภาพ ความก้าวหน้าและทันสมัยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ สอดคล้องกัน

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมตามแนวคิด ชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนมองเห็น ความสำคัญถึงการพูดคุยระหว่างกันในห้องเรียน ทำให้กิจกรรมดำเนินต่อไปได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและ ครูผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกเพียงเท่านั้น ทำให้สิทธิในการดำเนินกิจกรรมของนักเรียนมีอย่าง เต็มที่ และนักเรียนได้มีการวางแผนในการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับข่าวเหตุการณ์ปัจจุบันในด้านต่างๆ ได้มีโอกาสได้ แบ่งปันเรื่องราวและประสบการณ์กับกลุ่มเพื่อนและพูดคุยด้วยหลักเหตุและผล ร่วมกันคิดวิเคราะห์ข้อมูลที่เพื่อน นำเสนอ และหาข้อสรุปด้วยกัน

สอดคล้องกับงานวิจัยของ Rungsatra (2018) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์จากการเปลี่ยนห้องเรียนให้เป็นห้อง คิดด้วยการสืบถามเชิงปรัชญา รายวิชา 500206 การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมในงานบริการ พบว่า ความพึงพอใจ ของนักศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนรู้ด้วยการเปลี่ยนห้องเรียนให้เป็นห้องคิดด้วยการสืบถามเชิงปรัชญา (Thinking Classroom) อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาเป็นกิจกรรมที่ใช้การ ตั้งคำถามในแต่ละขั้นตอน ดังนั้นผู้สอนควรมีการออกแบบแนวทางการตั้งคำถามให้สอดคล้องกับกิจกรรมในแต่ละ ขั้นตอน

2. จากผลการวิจัย พบว่า ผู้สอนจำเป็นต้องให้เวลานักเรียนในการค้นคว้าข้อมูล และคอยให้ ข้อเสนอแนะสำหรับการสืบค้นข้อมูลอย่างใกล้ชิด เพื่อกระตุ้นนักเรียนในการดำเนินกิจกรรม ให้เป็นไปตามเวลาที่ กำหนด

3. จากผลการวิจัย พบว่า ผู้สอนควรให้ความสำคัญกับวิธีการสร้างแรงจูงใจกับนักเรียนให้เกิดความสามารถการคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผลในช่วงระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาร่วมกับเทคนิคการสอน เพื่อส่งเสริมทักษะการตั้งคำถามสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา

2. ควรมีการศึกษาการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาเพื่อนำไปใช้ร่วมกับตัวแปรตามอื่นๆ เช่น ความสามารถด้านการตั้งคำถาม ทักษะที่มีความเกี่ยวข้องในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นต้น

3. ควรมีการบูรณาการการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาร่วมกับวิชาสาระอื่นในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

References

- Ayutthasirikul, A. (2018). **A Study of democratic citizenship characteristic of secondary school students**. Master of Education Teaching social studies Department of Curriculum and Instruction, Graduate School, Silpakorn university. [In Thai]
- Burikul, T., & Saengmahamad, R. (2014). **Values, culture and temperature of Thai democracy**. Bangkok: Research and Development Office King Prajadhipok's Institute. [In Thai]
- Dumuang, K. (2020). **Developing the characteristics of good citizenship in a democracy by project-based learning of students in grade 5**. Bangkok: Bachelor's Degree Master of Arts Subject Curriculum and Teaching College of Education Dhurakij Pundit University. [In Thai]
- Jittrutta, C. (2018, January-April). Democratic culture and the development of Thai society. **political journal Administration and Law**, 10(1), 271-299. [In Thai]
- Manmanah, D. (2022, July-December). The Thinking Skills Development by P4C in Sociology of Conflict Course. **Rajamangala University of Technology Tawan-Ok Social Science Journal**, 11(2), 40-52. [In Thai]
- Meerod, S. (2018). **The impact of the policy for renewing teaching licenses on teachers and students: mixed methods research**. Master of Education Thesis Methodology field Educational Research, Faculty of Education, Chulalongkorn University. [In Thai]

- Ministry of Education. (2017). **Indicators and core curriculum Science learning group and Technology (revised edition 2017) according to the Basic Education Core Curriculum, B.E. 2008**. Bangkok: Agricultural Cooperatives Association of Thailand Printing House. [In Thai]
- Office of the Basic Education Commission. (2008). **Basic Education Core Curriculum B.E. 2551 (A.D. 2008)**. Bangkok: Ministry of Education. [In Thai]
- Piriyachitrakit, S. (2019). **A dramatization of the Ramakien episode in which Narai defeats Nonthok in class Philosophy for children**. [Online]. Available: <https://sites.google.com/view/thai-p4c/> [2019, June 30]. [In Thai]
- Rubama, M. (2023, January). Democratic Citizenship of High School students In Private Islamic School, Satun Province. **Journal of Roi Kaensarn Academi**, 8(1), 76-89. [In Thai]
- Rungsatra, C. (2018, July-December). Results from transforming the classroom into a thinking room by Philosophical inquiry, Course 500206, Cross-cultural communication in services. **Panya Journal**, 25(2), 66-74. [In Thai]
- Satyanurak, S. (2012). **Thai way of life and creating Thai citizenship. Meeting document King Prajadhipok's Institute Academic No.13, Year 2012, Volume 2, Citizenship and Citizenship and The Future of Thai Democracy**. Bangkok: King Prajadhipok's Institute. [In Thai]
- Silachai, P. (2022). **Developing democratic citizenship characteristics using problems as a base**. Bangkok: Master of Education Degree, Faculty of Social Sciences, Srinakharinwirot University. [In Thai]
- Siritharangsri, P. (2017, October-December). Civic Education Development. **Suthiparitat Journal**, 31(100), 100-113. [In Thai]
- Sodsi, N. (2021). Effects of organizing activities according to philosophy for children on problem-solving thinking in early childhood. **Silpakorn Educational Research Journal**, 13(2), 202-219. [In Thai]
- Tansuwan, S., et al. (2023, January-June). Development of Social Studies Learning Activities based on Active Learning Concepts with Question-Based and Coaching Techniques to Strengthen Citizenship of Phatomsuksa 5 Students. **Journal of Professional Routine to Research**, (10), 19-29. [In Thai]
- Tantisunthon, T. (2015). **Education to create citizens**. (4 th ed.). Bangkok: Institute of Policy Studies. [In Thai]

- Thotsapornsongchai, K., & Chitradub, S. (2023, July-September). Outcomes of Using the Community of Philosophical Inquiry Combined with a Discussion Method to Promote Citizenship Awareness of Grade 5 Students. **Panyapat Social Science Journal**, 5(3), 350-363. [In Thai]
- Wiphatphiphathaphat, T. (2013). **Democratic citizenship of students Dhurakij Pundit University**. Bangkok: Dhurakij Pundit University. [In Thai]

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะทางดิจิทัลของครูในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลปิงโค้ง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

Guidelines for Digital Competence Development of Teachers in Ping Khong

Subdistrict Educational Quality Development Center under Chiang Mai

Primary Educational Service Area Office 3

พิทักษ์ กันทา*

Pitak Kunta

ณัฐยา ตันตรานนท์**

Nuttiya Tantranont

Received : January 7, 2024

Revised : June 12, 2024

Accepted : December 3, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะทางดิจิทัลของครูในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลปิงโค้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะทางดิจิทัลของครูในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลปิงโค้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้ประชากรครูทั้งหมด 70 คน และการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ มีผู้ให้ข้อมูลจำนวนทั้งสิ้น 8 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร และครู เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ การวิเคราะห์หาค่าความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะทางดิจิทัลในทุกด้าน โดยหากพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุดคือ ด้านการใช้ดิจิทัล ด้านการปรับตัวสู่การเปลี่ยนแปลงดิจิทัล ด้านการแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล ด้านการเข้าใจดิจิทัล ตามลำดับ สำหรับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะทางดิจิทัลของครู พบว่า ควรมีการสำรวจความต้องการของครูในการฝึกอบรม พัฒนา ให้ความรู้ สนับสนุนครูในการมีอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการใช้งานเทคโนโลยีสร้างแรงบันดาลใจกระตุ้นครูให้พัฒนาตนเอง

*นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Master of Education program students Field of Study Educational Administration Chiang Mai Rajabhat University

**อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Lecturer in Faculty of Education, Chiang Mai Rajabhat University(Corresponding Author)

e-mail: nuttiya18@g.cmru.ac.th

ส่งเสริมการปฏิบัติงานต่างๆ ให้มีผู้ดูแลประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญ แนะนำหรือแก้ปัญหา และให้มีการดูแลรักษาซ่อมบำรุงเครื่องมือเทคโนโลยี หรือความต้องการต่างๆ ในการปฏิบัติงานสอนและงานอื่นๆ ในสถานศึกษา

คำสำคัญ : การพัฒนาครู / สมรรถนะทางดิจิทัล / การบริหารงานบุคคล

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) investigate the necessary conditions for digital competence development of teachers in Ping Khong Subdistrict Educational Quality Development Center, Chiang Mai Primary Education Service Area Office 3, and 2) study the guidelines for digital competence development of teachers in Ping Khong Subdistrict Education Quality Development Center, Chiang Mai Primary Education Service Area Office 3. For quantitative data, the study surveyed the total population of 70 teachers. For qualitative data, the study interviewed 8 people, including experts, school administrators, and teachers. The research tools used including questionnaires and interview forms. Data analysis included frequency, percentage, Priority Needs Index (PNI), and content analysis. The results of the research showed that there was a need for teachers to develop digital competencies in all areas. The areas with the greatest needs for development were digital usage, digital transformation adoption, digital tools for problem-solving, and digital understanding, respectively. For the guidelines of digital competence development of teachers, it was found that school administrators should survey the needs of teachers for training and development, support teachers with the necessary equipment for using technology, inspire and stimulate teachers to develop themselves, promote various operations by having experts to suggest and help solving the problems, and support the maintenance of technology tools for teaching and doing other works in educational institutions

Keywords : Teacher Development / Digital Competency / Personnel Management

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สมรรถนะดิจิทัลเป็นสมรรถนะหนึ่งที่ทำนายความสามารถและความเป็นมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน ในการที่จะบูรณาการทั้งความคิดรวบยอดหลัก กิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างสมรรถนะดิจิทัลอย่างลงตัวจนทำให้ผู้เรียนมีสมรรถนะดิจิทัลติดตัวไปใช้ในการเรียนรู้ การประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตในโลกดิจิทัล (Wongyai & Patphol, 2020)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ได้กำหนดเป้าหมายและมาตรการตามประเด็นกลยุทธ์ คือ การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ทั้งระบบเชื่อมโยงกับการเลื่อนวิทยฐานะในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การจัดการเรียนรู้ออนไลน์ การสร้างชุมชนแห่งการ

เรียนรู้ทางวิชาชีพ การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมปฏิบัติจริง ฯลฯ และ การส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการจัดการศึกษาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่อย่างทั่วถึง (Policy and Planning Group Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3, 2021)

ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลปิงโค้ง เป็นการรวมโรงเรียนในพื้นที่ที่อยู่ใกล้กันเข้าด้วยกันเพื่อให้สถานศึกษาร่วมมือและพัฒนาศึกษาให้มีคุณภาพประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านออน โรงเรียนบ้านปางเพื่อง โรงเรียนบ้านแม่ป๋าม โรงเรียนบ้านปางมะเยา โรงเรียนมิตรมวลชนเชียงใหม่ และโรงเรียนห้วยจะค่าน ตชด.อนุสรณ์ (Mumwong, 2017)

สภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอน การให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์ เป็นสิ่งสำคัญต่อครูผู้สอนที่จะส่งผลต่อผู้เรียน จึงควรมีการจัดอบรมให้ครูมีความรู้และสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย (Banon School, 2021) สำรวจความต้องการความพร้อมของเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ให้พร้อมใช้งาน (Banhuaichakha School, 2021) เน้นให้ครูมีทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและมีการยกระดับการพัฒนาผู้เรียนเกี่ยวกับนวัตกรรมและการใช้เทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น โดยใช้สื่อเทคโนโลยีได้ด้วยตนเอง รู้เท่าทันสื่อและสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคดิจิทัล (Mitmuanchon Chiang Mai School, 2021)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวของโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลปิงโค้ง มีการปฏิบัติงานประจำปีในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน มีการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครูให้มีความรู้ความสามารถ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะทางดิจิทัลของครูในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลปิงโค้ง เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะทางดิจิทัลของครูในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลปิงโค้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 ร่วมกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะทางดิจิทัลของครูในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลปิงโค้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะทางดิจิทัลของครูในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลปิงโค้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย ซึ่งผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะทางดิจิทัลของครูในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลปิงโค้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

ประชากร

ประชากร ได้แก่ ครูในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลปิงโค้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 จำนวน 70 คน ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากประชากรทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้วิจัย

แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาสมรรถนะทางดิจิทัลของครูในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลปิงโค้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 สอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดสภาพปัญหา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามและให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คนตรวจสอบเพื่อหาความเชื่อมั่นแบบสอบถาม โดยประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence Index : IOC) แต่ละข้อคำถาม ซึ่งข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC เท่ากับ 1.00

2. ขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้และทดลองใช้เครื่องมือกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนเบญจม 2 บ้านน้ำริน และครูโรงเรียนชุมชนวัดศรีดงเย็น รวมทั้งสิ้น 30 คน คำนวณค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .852

3. ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนที่เป็นประชากรในการทำวิจัย และดำเนินการใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด จำนวน 70 คน

4. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ก่อนจะนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ

2. ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาสมรรถนะทางดิจิทัลของครูในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลปิงโค้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การวิเคราะห์ดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI)

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาสมรรถนะทางดิจิทัลและแนวทางในการแก้ปัญหาของครูในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลปิงโค้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะทางดิจิทัลของครูในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลปิงโค้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลรวมทั้งสิ้น 8 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 6 คน จากโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลปิงโค้ง ครูผู้สอนรายวิชาเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศจากโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลปิงโค้ง จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศจากโรงเรียนภายในสำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 จำนวน 1 คน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้วิจัย

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะทางดิจิทัลของครูในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลปิงโค้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คนตรวจสอบเพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ โดยประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence Index : IOC) ซึ่งข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC เท่ากับ 1.00

2. ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในสัมภาษณ์ไปยังกลุ่มตัวอย่างทั้ง 8 คน

3. ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

4. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล ก่อนจะนำข้อมูลไปวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะทางดิจิทัลของครูในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลปิงโค้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

ผลการวิเคราะห์สภาพความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะทางดิจิทัลของครูในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลปิงโค้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุดคือ ด้านการใช้ดิจิทัล ด้านการปรับตัวสู่การเปลี่ยนแปลงดิจิทัล ด้านการแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล และด้านการเข้าใจดิจิทัล ตามลำดับ โดยหากเรียงรายด้าน พบว่า 1) ด้านการเข้าใจดิจิทัล มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การเข้าใจการสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ 2) ด้านการใช้ดิจิทัล มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การใช้งานโปรแกรมประมวลผลคำ 3) ด้านการแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การใช้เครื่องมือดิจิทัลและเทคโนโลยีสร้างความรู้ และ 4) ด้านการปรับตัวสู่การเปลี่ยนแปลงดิจิทัล มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองตามผลในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะทางดิจิทัลของครูในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลปิงโค้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

รายการ	I	D	PNI	ลำดับ
ด้านการเข้าใจดิจิทัล				
1. ปฏิบัติตามสิทธิ เสรีภาพ ไม่ขัดต่อกฎหมาย	4.50	4.53	-0.01	8
2. ค้นหา เข้าถึง สื่อด้วยเครื่องมือและช่องทางต่าง ๆ	4.47	4.24	0.05	5
3. เข้าใจการสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์	4.49	3.93	0.14	1

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	I	D	PNI	ลำดับ
4. ป้องกัน ลดความเสี่ยง แก่ไข การถูกคุกคาม	4.59	4.39	0.05	6
5. เข้าถึง เข้าใจ ดีความ ประเมิน ขอมูล	4.41	4.29	0.03	7
6. ปฏิบัติตามหลักมารยาทในสังคมดิจิทัลได้	4.53	4.26	0.06	4
7. เข้าใจอันตรายและผลกระทบด้านสุขภาพ	4.33	4.04	0.07	3
8. เข้าใจการทำธุรกิจออนไลน์	4.53	4.07	0.11	2
รวมเฉลี่ย	4.48	4.22	0.06	
ด้านการใช้ดิจิทัล				
1. ใช้งานอุปกรณ์คอมพิวเตอร์	4.31	4.07	0.06	4
2. ใช้งาน เว็บเบราว์เซอร์ อีเมล โซเชียลมีเดีย ธุรกรรม	4.43	4.19	0.06	5
3. ใช้งานโปรแกรมประมวลผลคำ	4.60	3.54	0.30	1
4. ใช้งานโปรแกรมโปรแกรมตารางคำนวณ	4.41	3.89	0.13	2
5. ใช้งานโปรแกรมงานนำเสนอ	4.44	4.17	0.06	3
6. ป้องกันภัยคุกคามด้านต่างๆ จากคอมพิวเตอร์ได้	4.30	4.17	0.03	6
รวมเฉลี่ย	4.42	4.01	0.11	
ด้านการแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล				
1. สามารถบอกปัญหาในการใช้งานและแก้ปัญหาได้	4.44	4.09	0.09	3
2. สนับสนุนผู้อื่นในการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัล	4.33	4.13	0.05	4
3. ประเมินผลความต้องการในการใช้เครื่องมือดิจิทัล	4.33	4.13	0.05	4
4. ใช้เครื่องมือดิจิทัลและเทคโนโลยีสร้างความรู้	4.56	3.90	0.17	1
5. แก้ปัญหาการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลเป็นขั้นตอน	4.46	4.06	0.10	2
รวมเฉลี่ย	4.42	4.06	0.09	
ด้านการปรับตัวสู่การเปลี่ยนแปลงดิจิทัล				
1. มีความสามารถในการปรับตัวตามบทบาทงาน	4.46	4.01	0.11	2
2. สามารถทำงานกับผู้อื่นที่มีความแตกต่าง	4.46	4.11	0.09	4
3. พัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง	4.36	3.80	0.15	1
4. สามารถทำงานได้หลายอย่าง รับผิดชอบต่อผลที่เกิด	4.43	4.06	0.09	3
5. มีความเป็นตัวแบบและเป็นผู้นำคนอื่น	4.41	4.09	0.08	5
รวมเฉลี่ย	4.42	4.01	0.10	

2. ปัญหาสมรรถนะทางดิจิทัลและแนวทางในการแก้ปัญหา ได้แก่ ปัญหาด้านการเข้าใจดิจิทัล ได้แก่ การรับลิงค์หรือข้อมูลจากบุคคลที่รู้จักหรือแหล่งข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ ครูส่วนใหญ่แก้ปัญหาโดยการค้นหาและเลือกใช้เว็บไซต์ที่น่าเชื่อถือ รมั้ดระวังในการเข้าถึง ศึกษาข้อมูลอย่างละเอียด ปัญหาด้านการใช้ดิจิทัล ได้แก่ ความซับซ้อนของโปรแกรมหรือเครื่องมือซึ่งมีการพัฒนารุ่นใหม่ๆ ที่อาจเปลี่ยนแปลงการใช้งาน เพิ่มความซับซ้อน ครูส่วนใหญ่แก้ปัญหาโดยศึกษาและเรียนรู้วิธีการใช้งาน เรียนรู้ออนไลน์ เสริมความรู้และทักษะในการใช้งาน ปัญหาการแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล ได้แก่ ไม่มีความรู้ในการแก้ไขเมื่ออุปกรณ์หรือโปรแกรมมีปัญหาไม่สามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ ครูส่วนใหญ่แก้ปัญหาโดยทำตามคำแนะนำของระบบ รับชมวิดีโอสอนการใช้งาน ปัญหาการปรับตัวสู่การเปลี่ยนแปลงดิจิทัล ได้แก่ ขาดการสร้างความเข้าใจ การศึกษาเรียนรู้ การทดลองใช้งาน ครูส่วนใหญ่แก้ปัญหาโดยศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีต่างๆ ผ่านสื่อออนไลน์

2. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะทางดิจิทัลของครูในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลบึงไค้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า

ด้านการใช้ดิจิทัล จากข้อมูลความต้องการจำเป็นและสภาพปัญหาความซับซ้อนของเครื่องมือและโปรแกรมในการใช้งาน ทำให้ความต้องการของครูในการใช้ดิจิทัลเป็นสิ่งสำคัญ จึงมีแนวทางในการบริหาร ดังนี้

- 1) สำรวจความต้องการของครู ว่าต้องการเรียนรู้หรือพัฒนาทักษะการใช้งานโปรแกรมใดหรือต้องการเครื่องมือเทคโนโลยีที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมการสอนและงานอื่นๆ ของสถานศึกษา
- 2) กำหนดการอบรมพัฒนาบุคลากร หรือการจัดการเทคโนโลยี ให้สอดคล้องกับการใช้งบประมาณของสถานศึกษา
- 3) ดำเนินการตามแผนกำหนดไว้ โดยการจัดหาเครื่องมือ หรือประสานงานจัดหาผู้ที่มีเชี่ยวชาญในการอบรมพัฒนาบุคลากร เช่น บุคลากรในสถานศึกษา บุคลากรจากที่อื่นๆ ตามลำดับ
- 4) ให้มีการกำหนดผู้ดูแลประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อติดต่อสื่อสารหากมีปัญหาในการใช้งาน
- 5) ให้มีการดูแลรักษา ซ่อมบำรุงเครื่องมือเทคโนโลยี หรือความต้องการในการอบรมพัฒนาการใช้เทคโนโลยีต่างๆ

ด้านการปรับตัวสู่การเปลี่ยนแปลงดิจิทัล จากข้อมูลความต้องการจำเป็นและสภาพปัญหา การพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองเป็นสิ่งที่ครูต้องการให้ผู้บริหารให้โอกาสและสนับสนุน จึงมีแนวทางในการบริหาร ดังนี้

- 1) กระตุ้นครูให้พัฒนาตนเอง โดยส่งเสริมการปฏิบัติงานต่างๆ ที่ได้อยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น
- 2) ให้โอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงาน รวมทั้งการศึกษาต่อเพื่อพัฒนาทักษะและความรู้
- 3) การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่สนับสนุนครูให้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ สภาพปัญหาการแก้ไขปัญหากับครูในสถานศึกษา
- 4) ให้ครูมีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในการทำงาน และทำการประเมินผลการทำงานเพื่อตรวจสอบความสำเร็จอยู่เสมอ

5) ให้การสนับสนุนในการจัดหาอุปกรณ์การสอนและเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอน

6) รายงานผลการดำเนินโครงการเพื่อเป็นข้อมูลในการปฏิบัติงานในปีงบประมาณถัดไป

ด้านการแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล จากข้อมูลความต้องการจำเป็นและสภาพปัญหา ครูต้องการใช้เครื่องมือดิจิทัลและเทคโนโลยีในการสร้างความรู้เพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน จึงต้องมีการสนับสนุนด้านความรู้และอุปกรณ์ โดยมีแนวทางในการบริหาร ดังนี้

- 1) จัดให้มีการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีในการสอนและการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน
- 2) สนับสนุนครูในการมีอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการใช้เทคโนโลยีในห้องเรียน
- 3) ให้มีทีมงานที่สามารถช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาในการใช้เทคโนโลยี
- 4) ส่งเสริมการลองผิดลองถูกในการใช้เทคโนโลยี เพื่อให้ครูมีความมั่นใจ และใช้เทคโนโลยีในการ

แก้ปัญหา

ด้านการเข้าใจดิจิทัล จากข้อมูลความต้องการจำเป็นและสภาพปัญหา ครูต้องการเข้าใจการสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ ทั้งการรับข้อมูลจากแหล่งต่างๆ และการส่งต่อข้อมูลที่ได้รับ จึงต้องมีการสนับสนุนด้านความรู้และอุปกรณ์ โดยมีแนวทางในการบริหาร ดังนี้

- 1) ฝึกอบรมและพัฒนาให้ความรู้ เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลออนไลน์
- 2) สนับสนุนให้ครูใช้เครื่องมือออนไลน์ ในการเข้าถึงข้อมูลที่สำคัญและเนื้อหาการเรียนรู้ใหม่ๆ อย่างรวดเร็ว เช่น เว็บไซต์ข่าวที่เชื่อถือได้ บทความวิชาการ เป็นต้น
- 3) ให้มีการกระจายแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความรู้ ข้อมูลที่น่าเชื่อถือในกลุ่มงาน

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะทางดิจิทัลของครูในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลปิงโค้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ได้ข้อมูลที่น่าสนใจมาอภิปราย ดังนี้

1. สภาพความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะทางดิจิทัลของครูในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลปิงโค้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

ด้านการเข้าใจดิจิทัล ครูมีความต้องการพัฒนาความสามารถในการติดต่อสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่มีความสะดวกและปลอดภัยต่อการปฏิบัติงาน อาจเนื่องมาจากปัจจุบันมีการคุกคามและหาผลประโยชน์จากข้อมูลของผู้ใช้งาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Chirasopone, et al. (2016) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การรู้เท่าทันการสื่อสารดิจิทัลกับบทบาทในการกำหนดแนวทางการปฏิรูปการสื่อสารในสังคมไทย พบว่าประชากรกรุงเทพมหานครต้องการให้ภาครัฐส่งเสริมการรู้เท่าทันการสื่อสารเพื่อปฏิรูปการสื่อสารและปฏิรูปสังคม

ด้านการใช้ดิจิทัล ครูมีความต้องการพัฒนาการใช้นโยบายประมวลผลคำในการจัดการงานเอกสาร ซึ่งในการปฏิบัติงานของครูนั้นเกี่ยวข้องกับการจัดการเอกสารจำนวนมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sukman (2022) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนเนกตีฟิมบระบบ

โมบายเลิร์นนิ่งเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางดิจิทัลด้านการใช้งานโปรแกรมประมวลผลคำขั้นสูงของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี พบว่า ความสามารถด้านการใช้โปรแกรมประมวลผลคำ ที่จำเป็นต้องพัฒนาเป็นลำดับแรกคือ ด้านการจัดการอ้างอิง และด้านการจัดรูปแบบ

ด้านการแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล ครูมีความต้องการพัฒนาการใช้เครื่องมือดิจิทัลและเทคโนโลยีเพื่อสร้างความรู้ ซึ่งในปัจจุบันมีการเรียนรู้และสร้างแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์เป็นจำนวนมาก ครูจึงต้องมีการใช้เครื่องมือในการสร้างความรู้ให้ตนเองและผู้อื่น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Pangswiwong (2020) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนตลาดหนองหวาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า ด้านการพัฒนาบุคลากร ครูไม่มีความรู้ขาดทักษะในการผลิตสื่อในรูปแบบมัลติมีเดียเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้

ด้านการปรับตัวสู่การเปลี่ยนแปลงดิจิทัล ครูมีความต้องการพัฒนาตนเองในการตั้งเป้าหมาย ความสำเร็จ พัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งเป็นหนึ่งในมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูที่จะต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Saengchan (2017) ที่ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูอาชีพศึกษาในจังหวัดเชียงราย พบว่า การพัฒนาตนเองของครูอาชีพศึกษาในจังหวัดเชียงรายที่มีความต้องการสูงสุด คือ การได้อบรมโดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย

2. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะทางดิจิทัลของครูในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลปึงโค้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3

ด้านการเข้าใจดิจิทัล มีแนวทางดำเนินการโดยให้มีการฝึกอบรมและพัฒนาให้ความรู้ เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล สนับสนุนให้ครูใช้เครื่องมือออนไลน์ ในการเข้าถึงข้อมูลที่สำคัญและเนื้อหาการเรียนรู้ใหม่ๆ อย่างรวดเร็ว และมีกระจายแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความรู้ ข้อมูลที่น่าเชื่อถือในกลุ่มงาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Chaowakeeratiphong & Wongnaya (2022) ที่ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร พบว่า นักศึกษาคูควรได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในโลกดิจิทัลซึ่งได้แก่ ทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดแก้ปัญหาทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและทักษะความฉลาดทางดิจิทัล จัดให้มีหลักสูตรการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ การรู้เท่าทันดิจิทัลการเข้าถึงสารสนเทศและการใช้สารสนเทศที่เหมาะสมและไม่ผิดกฎหมาย การดูแลสุขภาพกายและใจเพื่อป้องกันผลกระทบจากโลกดิจิทัล

ด้านการใช้ดิจิทัล มีแนวทางดำเนินการโดยการให้มีการสำรวจความต้องการของครู ว่าต้องการเรียนรู้หรือพัฒนาทักษะการใช้งานโปรแกรมใดหรือต้องการเครื่องมือเทคโนโลยีที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมการสอนและงานอื่นๆ ของสถานศึกษา กำหนดการอบรมพัฒนาบุคลากร หรือการจัดการเทคโนโลยี ให้สอดคล้องกับการใช้งบประมาณของสถานศึกษา ดำเนินการตามแผนกำหนดไว้ โดยการจัดหาเครื่องมือ หรือ ประสานงานจัดหาผู้ที่มีเชี่ยวชาญในการอบรมพัฒนาบุคลากร เช่น บุคลากรในสถานศึกษา บุคลากรจากที่อื่นๆ ตามลำดับ

กำหนดผู้ดูแลประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อติดต่อสื่อสารหากมีปัญหาในการใช้งาน ให้มีการดูแลรักษา ซ่อมบำรุงเครื่องมือเทคโนโลยี หรือความต้องการในการอบรมพัฒนาการใช้เทคโนโลยีต่างๆ รายงานผลการดำเนินโครงการเพื่อเป็นข้อมูลในการปฏิบัติงานในปีงบประมาณถัดไป สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Chawwwiat (2022) ที่ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมทักษะดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 พบว่า ควรจัดให้มีการอบรมพัฒนาครูเชิงปฏิบัติการ โดยเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านใช้งานคอมพิวเตอร์มาให้ความรู้ และจัดทำคู่มือการใช้งานโปรแกรมๆ เผยแพร่ พร้อมทั้งควรสนับสนุนงบประมาณให้กับสถานศึกษาในสังกัด ในการจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์/อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ให้ครูใช้ปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรประชุมชี้แจงเน้นให้ครูตระหนักและเห็นความสำคัญในการพัฒนาทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะการสร้างความเข้าใจถึงอรรถประโยชน์ของโปรแกรมต่างๆ ประจำเครื่องคอมพิวเตอร์และส่งเสริมให้ครูใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ในการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานอื่นๆ ในหน้าที่

ด้านการแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล มีแนวทางดำเนินการโดยการจัดให้มีการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีในการสอนและการปฏิบัติงาน สนับสนุนครูในการมีอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการใช้เทคโนโลยีในห้องเรียน ให้มีทีมงานที่สามารถช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาในการใช้เทคโนโลยีส่งเสริมการลองผิดลองถูกในการใช้เทคโนโลยี เพื่อให้ครูมีความมั่นใจ และใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Lairayapong (2022) ที่ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลสำหรับครู: การประยุกต์ใช้การวิจัยแบบผสมผสาน พบว่า การพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลสำหรับครูผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้และแลกเปลี่ยนความรู้ของครูภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาวิธีการสอนและสื่อการสอน จัดอบรมออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการสอนและวิธีการสร้างสื่อการสอน ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาตนเองตามความสนใจของครูอย่างเหมาะสม แสวงหาตัวอย่างการสอนได้เหมาะสม มีความน่าสนใจของครูเพื่อเป็นต้นแบบในการพัฒนาวิธีการสอน ส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารอย่างมีวิจารณญาณ และระมัดระวังการใช้คำพูดในสื่อสังคมออนไลน์ปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของครู

ด้านการปรับตัวสู่การเปลี่ยนแปลงดิจิทัล มีแนวทางดำเนินการโดยการสร้างแรงบันดาลใจกระตุ้นครูให้พัฒนาตนเอง ส่งเสริมการปฏิบัติงานต่างๆ ที่ได้อยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น ให้โอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงาน รวมทั้งการศึกษาต่อเพื่อพัฒนาทักษะและความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Pankasem (2022) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กที่ดำรงอยู่ได้ด้วยตนเอง (Stand-alone) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 พบว่า ด้านการพัฒนาบุคลากรต้องมีการเสริมกำลังใจในการเชิดชูเกียรติครูในการพัฒนาผู้เรียน ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรโดยอบรมพัฒนาตนเอง มีการมอบหมายงานให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเทคโนโลยีทางสารสนเทศ รับผิดชอบงานอย่างชัดเจน ให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีการจัดทำและพัฒนาสื่อมัลติมีเดียในการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระเป็นประจำและต่อเนื่องและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Koonkaew (2020) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 พบว่า คุณลักษณะ

ของครูด้านทักษะสารสนเทศและเทคโนโลยี ควรมีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ ความสามารถในการสร้างสื่อและนวัตกรรม และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาความรู้ด้านวิชาการและวิชาชีพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะทางดิจิทัลของครู เนื่องจากเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน จึงควรพัฒนาครูผู้สอนให้ตรงกับความต้องการจำเป็นเพื่อให้เป็นไปตามทิศทางการที่เหมาะสม

2. ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนในการจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาสมรรถนะทางดิจิทัลของครู

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษากระบวนการในการพัฒนาสมรรถนะทางดิจิทัลของครู เพื่อให้ผู้บริหารสามารถดำเนินการพัฒนาครูตามกระบวนการที่วางไว้

2. ควรศึกษาผลการพัฒนาสมรรถนะทางดิจิทัลของครูและนำผลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาต่อไป

References

Banhuaichakha School. (2021). *Self-assessment Report Banhuaichakha School 2021*.

Chiang Mai: Banhuaichakha School. [In Thai]

Banon School. (2021). *Self-Assessment Report Banon School 2021*. Chiang Mai:

Banon School. [In Thai]

Chaowakeeratiphong, T., & Wongnaya, S. (2020, October-December). Guidelines to Develop

Digital Citizenship of Students at the Faculty of Education Kamphaeng Phet Rajabhat

University. *The Golden Teak: Humanity and Social Science Journal*, 26(4), 72-85. [In

Thai]

Chawwiwat, W. (2022). *Approaches to Promoting Teachers' Digital Skills under Phitsanulok*

Primary Educational Service Area Office 2. Master's Thesis, Educational

Administration, Naresuan University. [In Thai]

Chirasopone, P., et al. (2016). *Communication Literacy in the Digital Age and Its Role in*

Guiding the Direction of Communication Reform in Thai Society. Bangkok :

Dhurakij Pundit University. [In Thai]

Koonkaew, A. (2020, October-December). The Study of Characteristics of Thai Teachers in the

21st Century. *The Golden Teak: Humanity and Social Science Journal*, 26(4), 43-55.

[In Thai]

- Lairayapong, P. (2022). **Guidelines for Teacher Digital Competence Development: Application of Mixed Method Research**. Master's Thesis, Research and Evaluation in Education, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang. [In Thai]
- Mitmuanchon Chiangmai School. (2021). **Self-Assessment Report Mitmuanchon Chiangmai School 2021**. Chiang Mai: Mitmuanchon Chiangmai School. [In Thai]
- Mumwong, S. (2017). **Teacher's Satisfaction Towards the Administration of School Administrators School-Based Management in Ping Khong Subdistrict Educational Quality Development Center Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3**. Master's Thesis, Educational Administration, Ramkhamhaeng University. [In Thai]
- Pangsriwong, N. (2020). **The Development Skills of Using Information and Communication Technology for Learning Management in the 21ST Century of Teachers in Talad Nong Wai School under Suratthani Primary Educational Service Area Office 2**. Master's Thesis, Educational Administration, Suratthani Rajabhat University. [In Thai]
- Pankasem, P. (2022). **Administration of Small-Sized Stand-Alone Schools under Sukhothai Primary Education Area Office 2**. Master's Thesis, Educational Administration, Uttaradit Rajabhat University. [In Thai]
- Policy and Planning Group Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3. (2021). **Action plan 2021**. Chiang Mai: Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3. [In Thai]
- Saengchan, S. (2017). **The Guidelines for Competency Development of Vocational Teachers in Chiang Rai Province**. Master's Thesis, Educational Administration, Chiang Rai Rajabhat University. [In Thai]
- Sukman, S. (2022). **A Development of Connectivism with M-learning Model to Enhance Digital Literacy on Advanced Word Processing of Undergraduate Students**. Master's Thesis, Computer Education, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang. [In Thai]
- Wongyai, W., & Patphol, M. (2020). **Digital Competency**. Bangkok: Srinakharinwirot University. [In Thai]

ปัจจัยด้านสื่อออนไลน์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย
กลุ่มมิลเลนเนียล กรณีศึกษา : จังหวัดกาญจนบุรี
Online Media Factors Affecting Travel Decisions of Thai Millennial Tourists,
A Case Study of Kanchanaburi Province

วรภรณ์ บัวดี*

Waraphon Buadee

กนกกานต์ แก้วนุช**

Kanokkarn Kaewnuch

Received : March 14, 2024

Revised : May 30, 2024

Accepted : June 24, 2024

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสื่อออนไลน์กับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มมิลเลนเนียล เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ โดยกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มมิลเลนเนียลที่มีอายุระหว่าง 18-40 ปี ที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 400 คน มีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 18-28 ปี มีสถานภาพโสด มีระดับการศึกษาสูงสุดคือระดับปริญญาตรี โดยส่วนมากประกอบอาชีพข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีรายได้เฉลี่ยสูงสุด 10,001-20,000 บาท และภูมิสำเนาของกลุ่มตัวอย่างอยู่ภาคกลางมากที่สุด ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสื่อออนไลน์กับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มมิลเลนเนียล พบว่า ปัจจัยด้านสื่อออนไลน์ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี โดยผลการศึกษาปัจจัยด้านสื่อออนไลน์ที่มีอิทธิพลส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มมิลเลนเนียลมากที่สุด ได้แก่ ผู้มีอิทธิพลทางความคิดในสื่อออนไลน์ (KOLs/Influencer)

คำสำคัญ : กลุ่มนักท่องเที่ยวมิลเลนเนียล / สื่อออนไลน์ / การตัดสินใจ

*นักศึกษาลัทธิการจัดการมหาบัณฑิต (การจัดการการท่องเที่ยวและบริการแบบบูรณาการ)

คณะการจัดการการท่องเที่ยว สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

Student Master of Management (Integrated Tourism and Hospitality Management) Graduate School
of Tourism Management National Institute of Development Administration

**อาจารย์ประจำคณะการจัดการการท่องเที่ยว สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

Lecturer in Graduate School of Tourism Management National Institute of Development
Administration(Corresponding Author) e-mail: kanokkarn.k@nida.ac.th

ABSTRACT

The objective of this research study is to study the correlation between online media factors and the decision to travel to Kanchanaburi Province of Thai Millennial tourists. It is a quantitative research study. The sample group of this research study is Thai Millennial tourists, aged between 18-40 years, traveling to Kanchanaburi province, totaling 400 people. Data were analyzed using inferential statistics, including Pearson correlation analysis. The results of the study found that the majority of the sample were Female, aged between 18-28 years, single, and had the highest level of education which was a bachelor's degree. Most of them work as civil servants/government employees/state enterprise employees. Have the highest average income 10,001-20,000 Baht and the most copies of the sample region were in the central region. Results of the study of the correlation between online media factors and decision making, traveling in Kanchanaburi Province of Thai Millennial tourists found that every online media factor was related to the decision to travel to Kanchanaburi Province. The results of the study of online media factors that have the greatest influence on the decision to travel to Kanchanaburi province of Thai Millennial tourists include those who influence opinions in online media (KOLs/Influencer).

Keywords : Millennial Tourists / Social Media / Decision

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอีกหนึ่งอุตสาหกรรมหลักที่ช่วยในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย ภายหลังสถานการณ์ที่ลดลงของโรคระบาดโควิด 19 ประเทศไทยเริ่มมีแนวโน้มการเดินทางท่องเที่ยวในทิศทางที่ดีขึ้นอันเนื่องมาจากการผ่อนคลายมาตรการควบคุมการเดินทาง และการอนุญาตให้กิจกรรมต่างๆ กลับมาดำเนินการได้ และสถานการณ์การท่องเที่ยวในประเทศไทยในช่วงไตรมาสที่ 3 ของปี 2566 ได้พบข้อมูลว่า การท่องเที่ยวหลายจังหวัดในภาคกลางยังคงเติบโตได้ดีต่อเนื่อง เนื่องจากมีสถานที่ท่องเที่ยวหลากหลายทั้งแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ทางทะเล ภูเขา/น้ำตก แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนา แหล่งท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรมและความเชื่อ อีกทั้งยังอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร และสามารถเดินทางไปเข้า-เย็นกลับ และสำหรับจังหวัดที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวมากที่สุดในภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี (Economics Tourism and Sports Division, Ministry of Tourism and Sports, 2023)

จังหวัดกาญจนบุรีเป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวอันดับต้นๆ ของประเทศไทย เนื่องจากจังหวัดกาญจนบุรีเป็นจังหวัดที่มีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวหลากหลาย อีกทั้งการเดินทางมาจังหวัดกาญจนบุรีก็มีความสะดวกสบายด้วยระยะทางหากเดินทางจากกรุงเทพมหานครฯ ใช้ระยะเวลาเพียง 2-3 ชั่วโมง และในส่วนของการพัฒนาเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรีตามแผนพัฒนาจังหวัดกาญจนบุรี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566-2570 ได้มีการวางแผนที่จะพัฒนาเศรษฐกิจด้าน

การทอองเทียวทงหมด 3 ประเด็น ไดแก 1) ดานแหลงทอองเทียว: แหลงทอองเทียวจานกตามประเภทแหลงทอองเทียวและตามรายอาเภอ ชุมชนทอองเทียวตามรายอาเภอ และช่วงเวลาการจัดกิจกรรมการทอองเทียวจานกตามรายอาเภอ 2) ดานการเดินทางโดยรถสาธารณะ: ข้อมูลการเดินทางโดยรถไฟ รถประจาทาง ทังรถตุ รถมินิบัส และรถทัวร รวมทังข้อดีและข้อเสียของการเดินทางประเภทตางๆ และ 3) ดานนักทอองเทียว: จานวน และอัตราการเปลี่ยนแปลงของนักทอองเทียว รายไดจากการบริการและการทอองเทียว สถิติการทอองเทียว ของชาวไทยและชาวต่างประเทศ จานวนนักทอองเทียวและนักทัศนาวจร จานวนผุ้เขาพักค้างแรม ระยะเวลา ในการเขาพักเฉลี่ย (วัน) คาใชจายในการเดินทางมาทอองเทียว (บาทตอคนตอวัน) และรายไดจากการทอองเทียว (ลานบาท) ดงนั้นการเรงขับเคลือนและพัฒนาขีดความสามารถทางการแขงขันทางการตลาดจึงมีความสำคัญอยางยิ่ง ผุ้ประกอบการควรรับรูและเขาถึงถึงแนวทางการพัฒนาการตลาดเพือรองรับความต้องการนักทอองเทียวเพือสร้างแรงดึงดูดใ้ให้นักทอองเทียวดัดสินใจเดินทางมาทอองเทียวจังหวัดกาญจนบุรี (Kanchanaburi Provincial Office, Strategy and Information for Provincial Development Group, 2021)

ปจจุบันจะเห็นไดวาสือออนไลน์เขามาบิบทบาทสำคัญตอดานการทอองเทียวมายิ่งขึ้น เนื่องกาดานอุตสาหกรรมบริการและการทอองเทียวหลายแหงเริ่มมีการตื่นตัวจากการใชสือออนไลน์เพือประชาสัมพันธ์ตางๆ เพือสร้างการรับรู้ใ้แกนักทอองเทียว เนื่องกาสือออนไลน์นั้นสามารถเขาถึงายได้และรวดเร็วส่งผลใ้เกิดการตัดสินใจใ้ดงายมากขึ้น อีกทั้งสือออนไลน์นั้นเหมาะสมกับสถานการณ์ปจจุบันที่ผุ้คนส่วนมากก็ต้องการที่จะค้นหาข้อมูลตางๆ ด้วยตนเอง ยกตัวอย่างเช่น ข้อมูลดานราคา รีวิวจากผุ้ที่เคยมาทอองเทียวหรือจากผุ้มีอิทธิพลทางความคิดในสือออนไลน์อยาง KOLs/Influencer วิธีการเดินทาง รูปภาพเพือประกอบการตัดสินใจ เป็นต้น อีกทั้งผลสำรวจ ในโครงการศึกษา Thailand Digital Outlook ที่ศึกษาพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ตโดยมีการชี้ใ้เห็นถึงพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ตของคนไทยในปี 2566 วา ในปี 2566 นั้นคนไทยได้ใช้เวลาในการใช้งานอินเทอร์เน็ต เฉลี่ย 7 ชั่วโมง 25 นาที ซึ่งเพิ่มจากปี 2565 เป็นเวลา 21 นาที (Top 10 activities and internet usage behavior of Thai people 2023, 2023) อยางไรก็ตามนอกจากแอปพลิเคชันตางๆ ในสือออนไลน์จะสามารถช่วยในการตัดสินใจเดินทางทอองเทียวได้แล้ว การค้นหาข้อมูลที่มีการรีวิว ทำคลิปวิดีโอแนะนำและการบอกตอปากตอปากทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Word of Mouth) หรือ eWOM นั้นก็มีความสำคัญและเป็นส่วนช่วยในการตัดสินใจของนักทอองเทียวที่ค้นหาข้อมูลผ่านสือออนไลน์ได้เช่นกัน โดย eWOM จะสามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอยางรวดเร็ว ซึ่งนับเป็นปรากฏการณ์ที่นักการตลาดได้พยายามใช้ประโยชน์จากศักยภาพเหล่านี้ในการทำการตลาดแบบบอกตอ (Chisuvan, 2018) อีกทั้งข้อมูลจากกองเศรษฐกิจการทอองเทียวและกีฬาได้ใ้ข้อมูลเทรนกลุ่มนักทอองเทียวในปี 2567 ใ้วว่า นักทอองเทียวจะเป็นกลุ่มนักทอองเทียวดิจิทัลมากยิ่งขึ้น โดยที่นักทอองเทียวกลุ่มนี้เป็นกลุ่มผุ้ที่ชื่นชอบและใ้ความสำคัญกับการเชื่อมตอทางสังคม ซึ่งจะมีการแบ่งปันประสบการณ์การเดินทางของตนเองลงบนสือออนไลน์ อาทิ เฟซบุ๊ก โดยนักทอองเทียวกลุ่มนี้จะมีการขอคำแนะนำจากเพื่อนและใช้การรีวิวออนไลน์เพือการตัดสินใจในการเดินทาง การศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของสือออนไลน์ในการเลือกเดินทางของนักทอองเทียว พบว่าสือออนไลน์มีผลตอการตัดสินใจของนักทอองเทียวทงทางตรงและทางอ้อมในการเดินทางของนักทอองเทียวกลุ่มนี้ ผลกระทบทางอ้อม

เกิดขึ้นมาจากการที่นักท่องเที่ยวได้เข้าร่วมในสื่อออนไลน์ โดยที่ไม่ได้ตั้งใจค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางในการท่องเที่ยวแต่พบภาพของสื่อออนไลน์เข้ามามีอิทธิพลทางอารมณ์ให้กับนักท่องเที่ยวดิจิทัลผู้ชอบใช้สื่อออนไลน์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) ผู้สร้างความต้องการ ยกตัวอย่างเช่น สร้างแรงบันดาลใจให้กับนักท่องเที่ยวในการเดินทางผ่านการนำเสนอรูปภาพและวิดีโอที่สวยงามของสถานที่ท่องเที่ยว ช่วยนักท่องเที่ยวในการค้นพบสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ๆ ซึ่งพวกเขาอาจไม่เคยรู้จักมาก่อน ช่วยนักท่องเที่ยวได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและประเพณีของสถานที่ท่องเที่ยวหลากหลาย 2) ผู้สนับสนุน ยกตัวอย่างเช่น ช่วยนักท่องเที่ยวในการตัดสินใจเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว โรงแรม ร้านอาหารและกิจกรรมต่างๆ ได้โดยการกำหนดได้โดยการนำเสนอรีวิวของกลุ่มนักท่องเที่ยวอื่นๆ ช่วยนักท่องเที่ยวในการเปรียบเทียบราคาและบริการของผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยวจากแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เป็นต้น และในส่วนของผลกระทบทางตรงของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบในการใช้สื่อออนไลน์เพื่อการตัดสินใจ ยกตัวอย่างเช่น สามารถช่วยในการค้นหาเส้นทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ได้ ช่วยนักท่องเที่ยวในการเปรียบเทียบราคาและบริการของผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยวจากแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ช่วยในการหลีกเลี่ยงสถานที่ท่องเที่ยวซึ่งแออัดหรือมีปัญหาต่างๆ เป็นต้น นอกจากนี้กลุ่มนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบในการใช้สื่อออนไลน์อีกประเภท คือ กลุ่มอินฟลูเอนเซอร์สายท่องเที่ยวคือคนที่มีอิทธิพลจากการเผยแพร่คอนเทนต์ผ่านการเล่าเรื่องราวหรือแชร์ประสบการณ์การท่องเที่ยวบนสื่อออนไลน์ อาทิ อินสตาแกรม เฟซบุ๊ก โดยจะเป็นกลุ่มที่มีคนติดตามจำนวนมากในสื่อออนไลน์มีอิทธิพลในการโน้มน้าวใจผู้ฟังในวงกว้างและมีความสามารถในการใช้สื่อออนไลน์ในการโฆษณาการตลาดการท่องเที่ยวในปัจจุบันเนื่องจากสื่อออนไลน์มีอิทธิพลอย่างมากต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยส่งผลต่อชีวิตประจำวันและสภาพแวดล้อมทางสังคมของผู้คน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการใช้สื่อออนไลน์เพื่อเดินทางท่องเที่ยวนั้นนับว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจในยุคปัจจุบันที่ผู้คนมีการใช้เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้นในด้านต่างๆ ซึ่งในด้านการท่องเที่ยวและบริการ อีกทั้งด้านความพร้อมในการเข้าถึงเทคโนโลยีของกลุ่มนักท่องเที่ยวนั้นก็ก็เป็นอีกประเด็นสำคัญที่สำคัญในส่วนความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีเพื่อใช้สื่อออนไลน์ในการท่องเที่ยวโดยเฉพาะกลุ่มมิลเลนเนียล ซึ่งช่วงอายุของมิลเลนเนียลนั้นมีผู้วิจัยหลายท่านแบ่งช่วงอายุไว้หลากหลายช่วงอายุแต่สำหรับในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดช่วงอายุกลุ่มมิลเลนเนียลไว้ที่อายุ 18-40 ตามแนวคิดของ Halley (2014) ที่ได้มีการแบ่งช่วงอายุของกลุ่มมิลเลนเนียลไว้ 2 ช่วงอายุ คือ 18-28 ปี และ 29-40 ปี โดยได้ทำการศึกษาพฤติกรรมของกลุ่มมิลเลนเนียลและจำแนกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) กลุ่มนักสำรวจ (Explorer) หมายถึง กลุ่มคนที่มีอายุอยู่ในช่วง 18-28 ปี โดยมีลักษณะชอบค้นหาและเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ชอบความท้าทาย มีความคิดมองโลกในแง่บวกและสามารถเปิดรับสถานการณ์ใหม่ๆ ต่อการได้รับการบริการต่างๆ มีความชื่นชอบในการเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ที่แปลกใหม่ ยังไม่ค่อยเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นๆ ชื่นชอบการท่องเที่ยวที่ได้รับประสบการณ์กลับมา 2) กลุ่มนักแสวงหา (Aspirer) หมายถึง กลุ่มบุคคลที่อยู่ในช่วงอายุ 29-40 ปี มีลักษณะที่มีความทะเยอทะยาน ต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต มักแสวงหาสิ่งที่ดีให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น และให้ความสนใจกับคุณประโยชน์หรือเนื้อหาที่เกิดขึ้น และด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มมิลเลนเนียลช่วงอายุนี้นี้จะชื่นชอบการท่องเที่ยวแบบพักรู สดวกสบาย สามารถถ่ายรูปภาพและมีการแชร์ลงโซเชียลได้ และมีความพร้อมใน

ด้านการจ่ายมากยิ่งขึ้นกว่ากลุ่มนักสำรวจ ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นกลุ่มช่วงอายุที่ครอบคลุมตั้งแต่วัยเรียนจนถึงวัยทำงานซึ่งเป็นกำลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศอีกด้วย โดยเว็บไซต์ Tatreviewmagazine.com ได้มีการเผยแพร่ข้อมูลจากการวิจัยการตลาดการท่องเที่ยว (ททท.) เกี่ยวกับพฤติกรรมของกลุ่มมิลเลนเนียลแบบสรุปภาพรวมไว้ว่า กลุ่มมิลเลนเนียลนั้นให้ความสำคัญและใช้จ่ายกับประสบการณ์มากกว่าการซื้อสินค้าที่จับต้องได้ และสื่อออนไลน์ประเภท Instagram, Facebook และ YouTube มีอิทธิพลอย่างมากต่อการเดินทางท่องเที่ยวของกลุ่มมิลเลนเนียลจึงส่งผลให้กลุ่มมิลเลนเนียลนั้นมีแนวโน้มที่จะบอกเล่าประสบการณ์ที่ตนได้พบเจอต่างๆ ทั้งดีและไม่ดีผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ที่ตนเองมีความเชี่ยวชาญในการใช้งาน (Tourism Authority of Thailand (2021) และทั้งนี้ข้อมูลแนวโน้มลักษณะของกลุ่มนักท่องเที่ยวในปี 2567 จากผลการทำรายงานสถานะเศรษฐกิจการท่องเที่ยว ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ของนักท่องเที่ยวกลุ่มมิลเลนเนียลคือกลุ่มนักท่องเที่ยวมิลเลนเนียลจะมีความชื่นชอบดิจิทัลและเน้นการเชื่อมต่อกับดิจิทัลตลอดเวลาและเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญมากในชีวิต รวมถึงการแสดงให้เห็นถึงการใช้โทรศัพท์มือถือ และสื่อออนไลน์ด้วย เรียกได้ว่ากลุ่มมิลเลนเนียลมีพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างเต็มรูปแบบ เนื่องจากเป็นกลุ่มที่เติบโตมาในยุคของอินเทอร์เน็ตและสมาร์ทโฟนส่งผลให้มีความเชี่ยวชาญในด้านการใช้สื่อออนไลน์เพื่อการท่องเที่ยวอยู่เสมอ โดยนักท่องเที่ยวกลุ่มมิลเลนเนียลจะหาแรงบันดาลใจจากการค้นหาข้อมูลด้านการท่องเที่ยวในสื่อออนไลน์ประเภทต่างๆ โดยวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวตามเนื้อหาที่สร้างโดยผู้ใช้จากรีวิวของลูกค้า และเว็บไซต์การท่องเที่ยว และท้ายที่สุดจะมีการแบ่งปันเรื่องราวจากการท่องเที่ยวลงบนสื่อออนไลน์เพื่อเป็นแรงบันดาลใจให้กับผู้อื่นบนสื่อออนไลน์หรือเพื่อเก็บเป็นความทรงจำของตนเอง เพราะฉะนั้นหากสามารถปรับกลยุทธ์ในการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวผ่านสื่อออนไลน์ให้เข้าถึงง่ายและน่าสนใจก็จะช่วยให้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดกาญจนบุรีได้ ทั้งนี้ Chainiran (2010) ได้ให้คำนิยามของสื่อออนไลน์ที่เป็นที่นิยมของผู้ใช้งานไว้ 6 ประเภท ได้แก่ (1) Blog จะเป็นการจัดการระบบในส่วนของเนื้อหาที่ให้ผู้บริโภคสามารถเขียนเนื้อหาขึ้นมาได้เอง โดยส่วนมากจะนิยมเขียนเป็นบทความต่างรวมถึงการเล่าเรื่องในมุมมองต่างๆ สามารถเผยแพร่ได้แบบไร้ขีดจำกัดในเชิงหากมองในแง่มุมมองการตลาดบล็อกนั้นจะสามารถนำมาใช้ในการสื่อสารการตลาดได้ 2 รูปแบบ คือ แปรนัยสร้างขึ้นมาสื่อสารกับผู้บริโภคและบล็อกที่เขียนจากบล็อกเกอร์ที่มีผู้ติดตามมากจนกลายเป็นผู้มีอิทธิพลทางการตลาด (Marketing Influencer) ซึ่งสินค้าต่างๆ สามารถทำการว่าจ้างคนกลุ่มนี้เพื่อให้สื่อสารไปยังผู้บริโภคได้ โดยบล็อกนั้นสามารถเขียนโดยมีเนื้อหาประเภทใดก็ได้ขึ้นอยู่กับตัวผู้เขียน เพื่อเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้ที่ทำการค้นคว้านั้นมีการเข้าไปอ่านเนื้อหาที่ผู้เขียนได้เขียนไว้ตามความสนใจของผู้ค้นหา เช่น ด้านการเดินทางท่องเที่ยว โดยผู้ค้นหาสามารถค้นหาล็อกตามชื่อสถานที่ท่องเที่ยวที่สนใจ หัวข้อหรือชื่อเรื่องบล็อก ผู้เขียนที่ตนติดตามและให้ความสนใจ เป็นต้น (2) Micro Blog (Twitter) จัดเป็น Blog อีกประเภทหนึ่งแต่ทว่ามีการจำกัดตัวอักษรในการโพสต์ครั้งละ 140 ตัวอักษรจึงถูกนำไปใช้ทางธุรกิจทั้ง การบอกต่อ (Word of Mouth) ได้ง่ายขึ้น การเพิ่มยอดขาย การสร้างแบรนด์ หรือ แม้แต่การเป็นเครื่องมือในการบริหารความสัมพันธ์กับลูกค้า รวมถึงใช้เพื่อทำการประชาสัมพันธ์อีกด้วย โดย Twitter ใช้หลักการของการสนทนาสั้นๆ ที่อยู่ภายใต้หัวข้อที่สนใจเดียวกัน และมีการพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนหรือแสดงความคิดเห็นหรือโต้ตอบแบบสั้นๆ

ระหว่างกันและกัน ซึ่งจะมีความกระชับได้ใจความและตรงประเด็นแต่แฝงไว้ด้วยการสร้างการยึดติดในหัวข้อสนทนานั้นๆ รวมถึงการให้ข้อมูลใหม่ๆ ที่ทันต่อเหตุการณ์และความเป็นปัจจุบัน (3) Social Network หมายถึงเครือข่ายสังคมที่ถูกเชื่อมโยงในโลกออนไลน์ โดยที่ผู้ใช้นั้นจะสามารถสร้างตัวตนขึ้นมาได้ ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนตัว รูป การจดบันทึก หรือการใส่วิดีโอ เป็นต้น โดยสามารถเพิ่มจำนวนเพื่อให้มากขึ้นได้ ทำให้นักการตลาดมีการนำ Social Network มาใช้ในการสร้างการปฏิสัมพันธ์กับลูกค้าผ่านทางช่องทางต่างๆ เช่น Page Facebook, Line และมีการจัดกลุ่มตามความสนใจของผู้คนใน Social Network ได้อีกด้วย เช่น Page ด้านอาหาร Page ด้านการท่องเที่ยว Page ด้านเครื่องสำอางสกินแคร์ต่างๆ เป็นต้น (4) Media Sharing เป็นเว็บไซต์ที่เปิดโอกาสให้อัปโหลดรูปหรือวิดีโอเพื่อแบ่งปันต่อสาธารณะ และเป็นช่องทางสำหรับผู้ประกอบการหรือแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถสื่อสารในต้นทุนในการจัดทำประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ที่ถูกลงโดยผ่านการโพสต์ประเภทนี้ในการโฆษณา อีกทั้งช่องทางนี้ยังสามารถก่อให้เกิดการบอกต่อได้อย่างแพร่หลายและรวดเร็ว ยกตัวอย่างเช่น แอปพลิเคชัน TikTok, YouTube, Instagram เป็นต้น (5) Social Media and Bookmarking เป็นเว็บไซต์ที่ประชาชนทั่วไปมีโอกาสให้คะแนนและทำการโหวตเว็บไซต์ที่ชื่นชอบ ซึ่งสามารถเก็บไว้เป็น Bookmark ได้ ยกตัวอย่างเช่น เว็บไซต์ Yahoo เป็นต้น (6) Online Forum เป็นรูปแบบของโซเชียลมีเดียที่รวมกลุ่มคนที่สนใจในเรื่องเดียวกัน ได้เข้ามาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นข้อมูลข่าวสารรวมถึงแนะนำสินค้าและบริการต่างๆ หรือสามารถตั้งกระทู้ถามเกี่ยวกับเรื่องที่ตนสนใจ ยกตัวอย่างเช่น เว็บไซต์ Pantip เป็นต้น โดยนอกจากสื่อออนไลน์ 6 ประเภทข้างต้นแล้ว ปัจจุบันผู้มีอิทธิพลทางความคิดในสื่อออนไลน์ นับว่ามีบทบาทสำคัญอย่างมากเช่นกันในโลกของสื่อออนไลน์โดยอาจจะเป็นกลุ่มคนที่สามารถชี้แนะทางความคิดรวมถึงการตัดสินใจให้กับนักท่องเที่ยวได้โดยเฉพาะกับกลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มมิลเลนเนียลที่ชื่นชอบในการใช้สื่อออนไลน์เพื่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวและมีการบอกต่อหรือบอกเล่าเรื่องราวประสบการณ์การเดินทางท่องเที่ยวของตนเองเพื่อเป็นแนวทางหรือเพื่อเก็บเป็นความทรงจำของตนลงบนสื่อออนไลน์ The Wisdom (2020) ได้ให้ข้อมูลไว้ว่า ผู้ทรงอิทธิพลทางความคิดในสื่อออนไลน์ (KOLs/Influencer) หมายถึง KOL ย่อมาจาก Key Opinion Leader คือผู้นำทางความคิดที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องใดเรื่องหนึ่งและสามารถถ่ายทอดความคิดนั้นจนมีอิทธิพลในช่องทางสื่อสังคมออนไลน์และมีผู้ติดตาม และ Influencer คือ ผู้ที่มีอิทธิพลบนโลกออนไลน์จากไลฟ์สไตล์ที่มีความสามารถในการโน้มน้าวใจให้ผู้คนบนสื่อออนไลน์ผ่านการนำเสนอคอนเทนต์ต่างๆ โดยผู้มีอิทธิพลทางความคิดในสื่อออนไลน์ทั้ง 2 ประเภทนี้จะมีความหมายคล้ายคลึงกันขึ้นอยู่กับว่าองค์กรหรือธุรกิจนั้นๆ ใช้คำเรียกว่าอย่างไรเพื่อสร้างความต่างหรือสร้างการดึงดูดความสนใจในสื่อออนไลน์ โดยในการศึกษาค้นคว้าวิจัยเรื่องปัจจัยด้านสื่อออนไลน์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มมิลเลนเนียลกรณีศึกษา : จังหวัดกาญจนบุรี ครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงขอทำการศึกษาในด้านปัจจัยด้านสื่อออนไลน์ทั้งหมด 7 ด้าน ได้แก่ 1) Blog 2) Micro Blog (Twitter) 3) Media Sharing 4) Social Network 5) Online Forums 6) Social New and Bookmarking และ 7) KOLs/ Influencer

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสื่อออนไลน์กับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มมิลเลนเนียล

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มมิลเลนเนียล ที่มีอายุระหว่าง 18-40 ปี ที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มมิลเลนเนียล ที่มีอายุระหว่าง 18-40 ปี ที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี เนื่องจากประชากรมีขนาดใหญ่และไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ดังนั้น ขนาดตัวอย่างสามารถคำนวณได้จากสูตรไม่ทราบขนาดตัวอย่างของ Cochran (1953) เพื่อลดความคาดเคลื่อนในการนำมาวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยจึงขอเก็บแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวชาวไทย กลุ่มมิลเลนเนียลที่เดินทางไปท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี เป็นจำนวน 400 ชุด
3. วิธีการสุ่มตัวอย่าง การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยจะเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ตรงตามเกณฑ์ คือนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มมิลเลนเนียลที่มีอายุระหว่าง 18-40 ปี โดยผู้วิจัยจะทำการสอบถามอายุของผู้ตอบแบบสอบถามก่อนหากช่วงอายุตรงตามเกณฑ์จึงจะทำการเก็บข้อมูล
4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บแบบสอบถามจำนวน 400 ชุดด้วยตนเอง ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาแบบถามขึ้นโดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่างๆ ผ่าน วิทยานิพนธ์ วารสารต่างๆ สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแบบสอบถาม และเพื่อให้ทราบถึงค่าความสัมพันธ์และอิทธิพลระหว่างตัวแปร โดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามและนำแบบสอบถามที่ร่างได้ ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงและพิจารณาเนื้อหา (Content Validity) จากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อให้แบบสอบถามถูกต้องแม่นยำ อ่านเข้าใจได้ง่ายและมีความชัดเจน โดยคำนึงถึงจริยธรรมศีลธรรม (เคารพถึงสิทธิส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามและไม่พาดพิง) และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าวิจัยมากที่สุด โดยทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำและเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบและได้ทำการเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ มาทำการแก้ไขข้อบกพร่องแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรตัวอย่างจำนวน 30 ชุด แล้วนำผลที่ได้รับมาทำการตรวจสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) อีกครั้ง ด้วยวิธีการทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า ซึ่งเป็นการหาค่าความเชื่อมั่นโดยการทดสอบว่าแบบสอบถามแต่ละข้อมีความสัมพันธ์กับข้ออื่นๆ ในฉบับเดียวกันหรือไม่ เมื่อนำไปตรวจหาค่า Reliability แล้ว ผลที่ได้คือ .936 ซึ่งหมายถึง มีความเชื่อมั่นสูง จากนั้นผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS) วิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlative Coefficient) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสื่อออนไลน์กับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มมิลเลนเนียล

5. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลคำถามตัวแปรด้านการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มมิลเลนเนียลและปัจจัยด้านสื่อออนไลน์ เป็นคำถามลักษณะ Rating Scale ให้เลือกคำตอบให้ตรงกับระดับทัศนคติมากที่สุด แต่ละคำถามแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ โดย 5 หมายถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง และ 1 หมายถึงไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

สรุปผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามการวิจัย จากกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มมิลเลนเนียลที่มีอายุ 18-40 ปี ที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 400 ฉบับ เมื่อทำการตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อทำการวิจัย พบว่า ทุกฉบับมีความสมบูรณ์ครบถ้วนสามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด โดยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง ออกเป็น 7 ส่วน คือ 1) เพศ 2) อายุ 3) สถานภาพ 4) ระดับการศึกษาสูงสุด 5) อาชีพ 6) รายได้เฉลี่ย 7) ภูมิสำเนาของนักท่องเที่ยว จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 400 ชุด ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางแสดงค่าความถี่และร้อยละด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	ความถี่	ร้อยละ
(N=400)		
เพศ		
ชาย	89	22.5
หญิง	273	68.5
LGBTQ	38	9
อายุ		
18-28 ปี	239	59.7
29-40 ปี	161	40.3
สถานภาพ		
โสด	289	72.3
สมรส	51	12.7
หย่าร้าง	7	1.7
มีคู่รักแต่ยังไม่ได้แต่งงาน	53	13.3
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่าหรือเทียบเท่ามัธยมตอนปลาย	59	14.7
อนุปริญญา/ปวส.	38	9.5
ปริญญาตรี	277	69.3

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	ความถี่	ร้อยละ
สูงกว่าปริญญาตรี	26	6.5
อาชีพ		
นักเรียน นิสิต นักศึกษา	57	14.3
เจ้าของกิจการ	72	18
พอบาน/แม่บ้าน	6	1.5
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	128	32
พนักงานบริษัทเอกชน	92	23
รับจ้าง/Freelancer	45	11.2
รายได้		
น้อยกว่าหรือเทียบเท่ากับ 10,000 บาท	49	12.2
10,001-20,000 บาท	135	33.8
20,001-30,000 บาท	114	28.5
30,001-40,000 บาท	66	16.5
40,001-50,000 บาท	12	3
50,001 บาท ขึ้นไป	24	6
ภูมิลำเนาของนักท่องเที่ยว		
ภาคกลาง	308	77
ภาคเหนือ	22	5.5
ภาคอีสาน	44	11
ภาคใต้	14	3.5
ภาคตะวันออก	12	3

จากตารางที่ 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 68.5) มีอายุระหว่าง 18-28 ปี (ร้อยละ 59.7) มีสถานภาพโสด (ร้อยละ 72.3) มีระดับการศึกษาสูงสุดคือระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 69.3) โดยส่วนมากประกอบอาชีพข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 32.0) มีรายได้เฉลี่ยสูงสุด 10,001-20,000 บาท (ร้อยละ 33.8) และภูมิลำเนาของนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ ภาคกลาง (ร้อยละ 77.0)

ลำดับต่อมาคือการนำเสนอข้อมูลในด้านพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่ม มิลเลนเนียลจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 400 ชุด เพื่อให้นักวิจัยมีความสมบูรณ์มากขึ้นผู้วิจัยจึงขอนำเสนอข้อมูลในด้านพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ของ

กลุ่มตัวอย่างด้วย เนื่องจากเป็นการศึกษาหัวข้อปัจจัยด้านสื่อออนไลน์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว จึงขอนำเสนอผลข้อมูลด้านพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่ออาจจะทำให้นักวิจัยนี้มีความชัดเจนและตรงประเด็นมากยิ่งขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่ 1) ความถี่ในการใช้สื่อออนไลน์ 2) ระยะเวลาในการใช้สื่อออนไลน์ 3) ช่วงเวลาที่ใช้สื่อออนไลน์มากที่สุด 4) ประเภทของสื่อออนไลน์ที่ใช้งานบ่อยที่สุด และ 5) วัตถุประสงค์ของการใช้สื่อออนไลน์ ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ตารางแสดงค่าความถี่และร้อยละในด้านพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มมิลเลนเนียลที่ได้ตอบแบบสอบถาม

พฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์	ความถี่	ร้อยละ
(N = 400)		
ความถี่ในการใช้สื่อออนไลน์ จำนวนครั้ง/วัน		
1-3 ครั้ง/วัน	14	3.5
4-6 ครั้ง/วัน	54	13.5
7-9 ครั้ง/วัน	90	22.5
มากกว่า 9 ครั้ง/วัน	242	60.5
ระยะเวลาในการใช้สื่อออนไลน์ นับเป็นชั่วโมง/วัน		
1-3 ชั่วโมง/วัน	51	12.8
4-6 ชั่วโมง/วัน	115	28.7
7-9 ชั่วโมง/วัน	132	33
มากกว่า 9 ชั่วโมง/วัน	102	25.5
ช่วงเวลาที่ใช้สื่อออนไลน์มากที่สุด		
ช่วงเช้า	9	2.2
ช่วงกลางวัน	82	20.5
ช่วงเย็น	108	27
ช่วงก่อนนอน	201	50.3
ประเภทของสื่อออนไลน์ที่ใช้งานบ่อยที่สุด		
Blog (เว็บไซต์ประเภทหนึ่งที่มีไว้เขียนเหมือนไดอารี่ส่วนตัว)	10	2.5
Micro Blog (ทวิตเตอร์)	20	5
Social Network (เฟซบุ๊ก, ไลน์)	158	39.5
Media Sharing (ดิกต็อก, อินสตาแกรม, ยูทูบ)	204	51
Social News, Bookmarking (ข่าวออนไลน์, Yahoo)	2	.5
Online Forums (กระทู้ถามต่างๆ, เว็บบอร์ด, ฟันทิป)	6	1.5

ตารางที่ 2 (ต่อ)

พฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์	ความถี่	ร้อยละ
วัตถุประสงค์ของการใช้สื่อออนไลน์		
เพื่อค้นหาข้อมูลต่างๆ เพื่อประกอบการตัดสินใจ เช่น สถานที่ท่องเที่ยว โรงแรม ร้านอาหาร เป็นต้น	163	40.8
เพื่อโพสต์รูป หรือโพสต์วิดีโอ ลงบนสื่อออนไลน์	45	11.3
เพื่อโพสต์รูป หรือโพสต์วิดีโอ และมีการรีวิวหรือให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในด้านต่างๆ ลงบนสื่อออนไลน์	47	11.7
เพื่อติดตามข่าวสารหรือกระแสต่างๆ บนสื่อออนไลน์	124	31
เพื่อแชร์ข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นลงบนสื่อออนไลน์	11	2.7
เพื่อแชร์ข้อมูลต่างๆ ที่อยู่ในกระแสลงบนสื่อออนไลน์	10	2.5

จากตารางที่ 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้สื่อออนไลน์ จำนวนมากกว่า 9 ครั้ง/วัน (ร้อยละ 60.5) และมีระยะเวลาในการใช้สื่อออนไลน์มากที่สุดคือ 7-9 ชั่วโมง/วัน (ร้อยละ 33) โดยช่วงเวลาที่ใช้สื่อออนไลน์มากที่สุด ได้แก่ ช่วงเวลาก่อนนอน (ร้อยละ 50.3) อีกทั้งจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างประเภทสื่อออนไลน์ที่ใช้งานบ่อยที่สุดคือ Media Sharing ได้แก่ แอปพลิเคชัน ดิจิตอล อินสตราแกรม และยูทูบ (ร้อยละ 51) โดยมีวัตถุประสงค์ของการใช้สื่อออนไลน์ เพื่อค้นหาข้อมูลต่างๆ เพื่อประกอบการตัดสินใจ เช่น สถานที่ท่องเที่ยว โรงแรม ร้านอาหาร มากที่สุด (ร้อยละ 40.8)

ลำดับถัดมา เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่องปัจจัยด้านสื่อออนไลน์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ผู้วิจัยจึงนำเสนอตารางแสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคำถามด้านการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มมิลเลนเนียลซึ่งเป็นตัวแปร Y ของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เพื่อให้นักวิจัยมีความสมบูรณ์และชัดเจนมากขึ้น ดังตารางที่ 3 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคำถามด้านการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มมิลเลนเนียล

ปัจจัย	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ
1. ท่านคิดว่ารูปแบบการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี เช่น ภาพสถานที่ท่องเที่ยว ภาพสถานที่พักผ่อน ภาพร้านอาหาร บนสื่อออนไลน์ที่ท่านพบเห็น สามารถส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี	4.46	.681	ดีมาก

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ปัจจัย	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ
2. ท่านคิดว่าดารา นักร้อง หรือ Influencer ที่ท่านรู้จักหรือติดตาม สามารถส่งผลให้ท่านเกิดการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี	4.22	.741	ดีมาก
3. ท่านคิดว่าการที่มีผู้คนโพสต์ลงบนสื่อออนไลน์ถึงสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ของจังหวัดกาญจนบุรีจำนวนมาก สามารถส่งผลให้ท่านเกิดการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรีได้	4.48	.629	ดีมาก
4. ท่านคิดว่าการใช้สื่อออนไลน์เพื่อวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวจะเป็นแนวทางในการตัดสินใจก่อนเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรีของท่านได้	4.53	.579	ดีมาก
5. ท่านมีความพึงพอใจกับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี ตามที่ท่านได้ทำการศึกษาข้อมูลผ่านสื่อออนไลน์	4.51	.613	ดีมาก
รวม	4.4400	.6486	ดีมาก

จากตารางที่ 3 ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคำถามด้านการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มมิลเลนเนียลโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก และถัดมาผู้วิจัยได้มีการนำเสนอข้อมูลผลการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสื่อออนไลน์ว่ามีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มมิลเลนเนียลว่าเป็นอย่างไรบ้าง มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ โดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) โดยผลจากการศึกษา แสดงดังตารางที่ 4 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสื่อออนไลน์กับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มมิลเลนเนียล

ปัจจัยด้านสื่อออนไลน์	การตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี	
	ระดับความสัมพันธ์	
	R	P
-Blog	.395	.000**
-Micro blog (Twitter)	.432	.000**
-Social Network (เฟซบุ๊ก ไลน์)	.464	.000**
-Media Sharing (ติ๊กต็อก, อินสตาแกรม, ยูทูบ)	.578	.000**

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ปัจจัยด้านสื่อออนไลน์	การตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี	
	ระดับความสัมพันธ์	
	R	P
-Social News, Bookmarking (ข่าวออนไลน์, Yahoo)	.419	.000**
-Online forums (กระทู้ถามต่างๆ, เว็บบอร์ด, ฟันทิป)	.466	.000**
-KOLs /Influencer	.610	.000**

หมายเหตุ ** Correlation is significant at the 0.01 level (2 tailed)

จากตารางที่ 4 เห็นได้ว่าปัจจัยด้านสื่อออนไลน์ KOLs/Influencer มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี ของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มมิลเลนเนียลสูงที่สุด ถึง 61% ปัจจัยรองลงมา ได้แก่ Media Sharing (ติ๊กต็อก, อินสตราแกรม, ยูทูบ) 58% และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี ของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มมิลเลนเนียลน้อยที่สุด ได้แก่ Blog โดยความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวอยู่ที่ 40% โดยตัวแปรด้านสื่อออนไลน์ทั้ง 7 ตัวแปร

อภิปรายผลการวิจัย

ในส่วนนี้ผู้วิจัยจะทำการอภิปรายผลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสื่อออนไลน์กับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มมิลเลนเนียล

โดยตัวแปรด้านสื่อออนไลน์ทั้ง 7 ตัวแปร เมื่อกำหนดโดยสรุปแล้วทั้ง 7 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มมิลเลนเนียลทุกตัวแปร ซึ่งสอดคล้องกับ Puttaruksakun (2017) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการท่องเที่ยว พฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ และการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจในสื่อสังคมออนไลน์เพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มเจนเนอเรชันซี โดยผลการศึกษพบว่า การใช้สื่อออนไลน์ของนักท่องเที่ยวกลุ่มเจนเนอเรชันซีมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว โดยมีเหตุผลคือเพื่อไว้แบ่งปันข้อมูลกับผู้อื่นในด้านการท่องเที่ยว เช่น ด้านการเดินทาง การรีวิว ด้านเพื่อความบันเทิงขณะเดินทางท่องเที่ยว และสอดคล้องกับ Chamchoi, et al. (2024) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การรับรู้ข่าวสารแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยผ่านสื่อออนไลน์กรณีศึกษา ชุมชนบ้านน้ำทรัพย์ จังหวัดเพชรบุรี โดยผลการศึกษพบว่า ด้านการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวจากการรับรู้ผ่านสื่อออนไลน์มีผลอยู่ในระดับดีมาก และเมื่อพิจารณาตามรายด้านแล้วพบว่า การเห็นโพสต์ข้อความ รูปภาพ วิดีโอ หรือเช็คอินบนสื่อออนไลน์ของผู้อื่นเป็นเหตุผลให้ตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยว โดยผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้มีการใช้สื่อออนไลน์เพื่อทำการประชาสัมพันธ์และเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเกิดการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวได้ง่ายยิ่งขึ้นจากการค้นหาข้อมูล การเข้าชม การดูรีวิวผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ ดังนั้น ผู้ประกอบการด้านการ

ท่องเที่ยวหรือธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรมีการตระหนักถึงการใช้สื่อออนไลน์เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการท่องเที่ยวอีกทั้งการใช้สื่อออนไลน์ยังเป็นหนึ่งช่องทางที่ทำให้ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวสามารถใกล้ชิดนักท่องเที่ยวได้มากยิ่งขึ้นส่งผลให้ทราบถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ง่ายขึ้น อาจจะจากการรีวิว การเพิ่มข้อเสนอแนะต่างๆ ผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ เพราะว่าการรีวิวผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ไม่เพียงแต่ทำให้นักท่องเที่ยวที่ต้องการเดินทางท่องเที่ยวสามารถทราบข้อมูลต่างๆ ได้เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ตัวผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวเองก็สามารถรับทราบข้อมูลต่างๆ ผ่านช่องทางสื่อออนไลน์และนำมาปรับใช้เพื่อตอบสนองและดึงดูดนักท่องเที่ยวจากช่องทางสื่อออนไลน์ได้เช่นเดียวกัน โดยจากการศึกษาของ Halkiopoulos, et al. (2020) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง Online Reservation Systems in e-Business: Analyzing Decision Making in e-Tourism โดยผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าสื่อออนไลน์ในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงตลาดการท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญซึ่งเป็นเครื่องมือใหม่สำหรับการตลาดและการจัดการการท่องเที่ยว และทำให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและผู้ใช้งาน (นักท่องเที่ยวที่ดูข้อมูลผ่านสื่อออนไลน์) และเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกระบวนการต่างๆ ในการสร้างการรับรู้และนำไปสู่การพัฒนา การจัดการและการตลาดในการท่องเที่ยวต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในด้านการตลาดทำให้ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและบริการในจังหวัดกาญจนบุรีสามารถนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ด้านการทำการตลาดออนไลน์เพื่อประชาสัมพันธ์และเป็นปัจจัยดึงดูดนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและตรงกับกลุ่มเป้าหมายของผู้ประกอบการมากที่สุด กำหนดรูปแบบการนำเสนอการประชาสัมพันธ์ได้อย่างถูกต้องช่องทางในสื่อออนไลน์ประเภทต่างๆ และตรงกับกลุ่ม Target และจะส่งผลให้เกิดประโยชน์กับนักท่องเที่ยว ที่จะสามารถใช้การประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยวจากช่องทางสื่อออนไลน์เป็นฐานข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการเดินทางท่องเที่ยวได้ หากมีฐานข้อมูลในสื่อออนไลน์ที่หลากหลายยิ่งส่งผลเป็นแรงดึงดูดให้คนเกิดการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรีมากยิ่งขึ้น
2. ในเชิงนโยบายผลของการศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ร่วมกับแผนพัฒนาจังหวัดกาญจนบุรี ประจำปีงบประมาณ 2566-2570 ที่ต้องการการวางแผนที่จะพัฒนาเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวทั้งหมด 3 ประเด็น ได้แก่ 1) ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่จำแนกตามประเภทแหล่งท่องเที่ยวและตามรายอำเภอ ชุมชนท่องเที่ยว ตามรายอำเภอ และช่วงเวลาการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวจำแนกตามรายอำเภอ 2) ด้านการเดินทางโดยรถสาธารณะ ข้อมูลการเดินทางโดยรถไฟ รถประจำทาง ทั้งรถตู้ รถมินิบัส และรถทัวร์ รวมทั้งข้อดีและข้อเสียของการเดินทางประเภทต่างๆ และ 3) ด้านนักท่องเที่ยวในเรื่องจำนวน และอัตราการเปลี่ยนแปลงของนักท่องเที่ยว รายได้จากการบริการและการท่องเที่ยว โดยทางภาครัฐและภาคเอกชนของจังหวัดกาญจนบุรีสามารถนำผลการศึกษาของการวิจัยในครั้งนี้ซึ่งมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับด้านการท่องเที่ยวและผลการศึกษาข้างบ่งชี้ให้เห็นถึงการพัฒนาขีดความสามารถในการสร้างช่องทางการประชาสัมพันธ์ และสร้างการรับรู้ให้กับนักท่องเที่ยวผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ได้มากยิ่งขึ้น

3. ในเชิงวิชาการผลของการศึกษาสามารถนำไปตอยอดองคความรูทางวิชาการ ดานการตลาดออนไลน์เพือการประชาสัมพันธการทงเทียว คณาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย ในศาสตรเรืงเทียวและบริการ รวมถึงสาขาที่เกียวข้อง สามารถนำผลการศึกษาไปเป็นส่วนหนึงของการพัฒนาการเรียนการสอนและการท่ววิจัยได้

ขอเสนอแนะในการท่ววิจัยครั้งตอไป

1. ศึกษาเพิ่มเติมเกียวกับพฤติกรรมนักทงเทียวชาวไทยกลุมมิลเลนเนียลที่เดินทางมาทงเทียวจังหวัดกาญจนบุรีนอกจากปัจจัยด้านสื่อออนไลน์เพือการตัดสินใจเดินทางทงเทียว เช่น ปัจจัยด้านส่วนผสม การตลาด ปัจจัยด้านขีดความสามารถในการรองรับนักทงเทียว ปัจจัยด้านความพึงพอใจของนักทงเทียว เป็นต้น เพือให้ผู้ประกอบการและแหล่งทงเทียวสามารถนำไปพัฒนาศักยภาพในการรองรับนักทงเทียวชาวไทยกลุมมิลเลนเนียลไดอยางมีประสิทธิภาพ

2. ศึกษาเกียวกับพฤติกรรมนักทงเทียวชาวต่างชาติกลุมมิลเลนเนียลที่เดินทางมาทงเทียวจังหวัดกาญจนบุรีผ่านช่องทางกรรับรู้จากสื่อออนไลน์ เพือให้ผู้ประกอบการและแหล่งทงเทียวสามารถนำไปพัฒนาขีดความสามารถในการทำการประชาสัมพันธ สร้างการรับรู้ ตลอดจนการมีปฏิสัมพันธ์กับนักทงเทียวชาวต่างชาติกลุมมิลเลนเนียล และนำไปสู่การพัฒนาดานการทงเทียวให้ดึงดูดใจและสร้างการตัดสินใจเดินทางทงเทียวของนักทงเทียวชาวต่างชาติกลุมมิลเลนเนียล

3. ศึกษาเพิ่มเติมเกียวกับการตัดสินใจเดินทางทงเทียวจังหวัดกาญจนบุรีของนักทงเทียวชาวไทยกลุมมิลเลนเนียลโดยผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ แต่ให้มีการเฉพาะเจาะจงของรูปแบบการทงเทียวมากขึ้น เช่น ปัจจัยด้านสื่อออนไลน์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางทงเทียวเชิงธรรมชาติ เชิงวัฒนธรรม ทงเทียวเชิงชอขายแดน เชิงศรัทธา ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี เพือให้ผู้ประกอบการดานการทงเทียวและแหล่งทงเทียวในจังหวัดกาญจนบุรีสามารถนำผลการศึกษาที่ได้ไปพัฒนาขีดความสามารถในการรองรับนักทงเทียวเชิงต่างๆ จากการตัดสินใจผ่านการใชสื่อออนไลน์ไดอยางมีประสิทธิภาพ

4. ศึกษาเพิ่มเติมเกียวกับการทำการตลาดออนไลน์ของธุรกิจของฝากในจังหวัดกาญจนบุรี โดยผ่านการสร้างการรับรู้และการชื้อ-ขาย ผ่านช่องทางสื่อออนไลน์จากการศึกษาพฤติกรรมนักทงเทียวที่เดินทางมาทงเทียวจังหวัดกาญจนบุรีและมีการชื้อของฝาก สินค้าที่ระลึก เนื่องจากนักทงเทียวบางคนอาจจะมีความต้องการที่จะชื้อของฝาก สินค้าที่ระลึก ของจังหวัดกาญจนบุรีเพิ่มเติม หรือต้องการชื้อแต่ไม่สะดวกในการเดินทาง อาจจะเป็นส่วนช่วยให้ผู้ประกอบการดานของฝาก สินค้าที่ระลึกของจังหวัดกาญจนบุรีสามารถนำไปประยุกต์ใชในดานการทำการตลาดผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ได้ง่ายขึ้น สร้างการกระตุ้นเศรษฐกิจตอผู้ประกอบการและเศรษฐกิจของจังหวัดกาญจนบุรี

5. ศึกษาเพิ่มเติมเกียวกับปัจจัยด้านสื่อออนไลน์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางทงเทียวจังหวัดกาญจนบุรีของนักทงเทียวชาวไทยกลุมเจนเอเรชันอื่นๆ เช่น กลุมเจนเอเรชันซี กลุมเจนเอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เป็นต้น เนื่องจากปัจจุบันการเข้าถึงเทคโนโลยีและการใชสื่อออนไลน์ไม่ใช่เพียงแคกลุ่มคนที่เป็วัยรุ่นหรือวัยทำงานเท่านั้น แต่วัยอื่นๆ อาจมีความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยีและใชสื่อออนไลน์เพือการตัดสินใจเดินทาง

ท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรีได้เช่นกัน ด้วยเหตุผลที่ว่าอาจจะต้องการตามเทรนด์ปัจจุบัน หรือมีการยอมรับที่จะเรียนรู้สื่อออนไลน์เพื่ออำนวยความสะดวกและเพื่อช่วยในการตัดสินใจให้ตนเองได้ง่ายขึ้น เป็นต้น และเนื่องจากจังหวัดกาญจนบุรีเป็นจังหวัดที่มีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลายทำให้กลุ่มนักท่องเที่ยวที่หลากหลายช่วงอายุเช่นกัน

References

- Chainiran, P. (2010). **New marketing through social media**. Bangkok: Se-Education. [In Thai]
- Chamchoi, R., et al. (2024, July-December). Thai tourists' perception of tourist destination news through online media: A study of the case of Ban Nam Sap community Phetchaburi Province. **Academic Journal of Phetchaburi Rajabhat University**, 25(2), 116-130. [In Thai]
- Chisuvan, D. (2018, January-March). The influence of electronic word of mouth (ewom) affecting the intention to book hotel. **Journal of Information System in Business**, 4(1), 22-33. [In Thai]
- Cochran, W. G. (1953). **Sampling techniques**. New York: John Wiley & Sons.
- Economics Tourism and Sports Division, Ministry of Tourism and Sports. (2023). Tourism situation in Thailand. **Tourism Economic Review**, 5(1), 18-37. [In Thai]
- Halkiopoulou, C., et al. (2020, January). Online reservation systems in e-business: Analyzing decision making in e-tourism. **Journal of Tourism, Heritage & Services Marketing**, 6(1), 9-16.
- Halley, J. (2014). **Performing identities on Facebook: Young Bhutanese women becoming 'Kiwi'**. Master's thesis Massey University, Palmerston North New Zealand.
- Kanchanaburi Provincial Office, Strategy and Information for Provincial Development Group. (2021). **Kanchanaburi province development plan for fiscal year 2023-2027**. Kanchanaburi: Strategy and Information for Provincial Development Group, Kanchanaburi Provincial Office. [In Thai]
- Puttaruksakun, N. (2017). **Generation c tourists' traveling behaviors, social media usage behaviors and social media uses gratification for tourism**. Master's thesis Marketing Communication Burapha Univesity. [In Thai]
- The Wisdom. (2020). **What is a KOL? What are the important factors in considering choosing a KOL**. [Online]. Available: <https://thewisdom.co/content/what-is-kol/> [2023, December 23]. [In Thai]

Top 10 activities and internet usage behavior of Thai people 2023. (2023). **Thairath Online.**

[Online]. Available: <https://www.thairath.co.th/lifestyle/life/2722450>

[2023, December 10]. [In Thai]

Tourism Authority of Thailand. (2021). **What's next for millennial travellers? TAT Review**

Magazine. [Online]. Available: [https://tatreviewmagazine.com/article/whats-next-for-](https://tatreviewmagazine.com/article/whats-next-for-millennial-travellers/)

millennial-travellers/ [2023, December 23]. [In Thai]

การพัฒนาสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม เรื่อง มนุษย์กับความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม
ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

The Development of Environmental Science Competencies on the Humans
and Sustainability of Environment Using Evidence-based Learning for 12th

Grade Students

สิริวิมล ยืนสี*

Siriwimon Yuensee

ธิติยา บงกชเพชร**

Thitiya Bongkotphet

Received : March 29, 2024

Revised : June 12, 2024

Accepted : July 2, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานที่ส่งเสริมสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม และเพื่อศึกษาผลการพัฒนาสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมจากการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนหนองโสนพิทยาคม ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานที่ส่งเสริมสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม เรื่อง มนุษย์กับความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม แบบวัดสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ใบกิจกรรม และแบบสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ตรวจสอบข้อมูลด้วยวิธีสามเส้าและใช้สถิติหาค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานควรใช้ประเด็นจากสถานการณ์และประเด็นปัญหาในชีวิตจริงและเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย มีความน่าเชื่อถือ ใกล้ตัวนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รับรู้ถึงแหล่งที่มาของหลักฐานและประเด็นปัญหาได้ ควรอภิปรายถึงความน่าเชื่อถือของข้อมูลหลักฐานจากแหล่งที่มีความน่าเชื่อถือและตรวจสอบว่าคำอธิบายสร้างจากหลักฐานที่น่าเชื่อถือหรือไม่และใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้แต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิดเพื่อแก้ปัญหาได้ ผลการพัฒนาสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานพบว่า องค์ประกอบของสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมที่นักเรียนพัฒนามากที่สุด คือ การตัดสินใจเพื่อการลงมือกระทำด้วย

*นักศึกษาลัทธิสุทธการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร

Master of Education program students Science Education Naresuan University(Corresponding Author)

e-mail: Siriwimon.md@gmail.com

**อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Lecturer in Department of Education Faculty of Education Naresuan University

ข้อมูล โดยใช้การประเมินแหล่งข้อมูลของประจักษ์พยานที่หลากหลายและการประยุกต์ใช้การคิดเชิงสร้างสรรค์ และการคิดเชิงระบบเพื่อฟื้นฟูและรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน คิดเป็นร้อยละ 70.00 รองลงมา คือ การแสดงถึงความมุ่งมั่นและเคารพต่อมุมมองที่หลากหลายในการแสวงหาทางออกของปัญหาจากวิกฤตการณ์ทางด้านนิเวศวิทยาเชิงสังคม คิดเป็นร้อยละ 53.81 และการอธิบายผลกระทบจากการกระทำของมนุษย์ที่มีต่อระบบโลก คิดเป็นร้อยละ 50.47 ตามลำดับ

คำสำคัญ : สมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม / การจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักฐาน /
มนุษย์กับความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม

ABSTRACT

The objectives of this research were to study approaches of evidence-based learning management to promote environmental science competencies and to study the results of evidence-based learning management to promote environmental science competencies. The research participants were 30 twelfth grade students. The instruments used in the research are: Evidence-based learning plans that promote environmental science competencies on the topic of humans and environmental sustainability, environmental science competency test form, work sheets, and teacher reflection form. Data was analysed through content analysis and data credibility was done by resource triangulation. The results of the research were as follows: Evidence-based learning strategies should draw on real-world problems and circumstances and provide students with easy access to trustworthy local information to motivate them to understand the problems and proof sources. Use questions to get groups thinking about potential solutions as you examine the validity of evidence from dependable sources, discuss their reliability, and determine whether explanations are supported by credible evidence. The results of the development of environmental science competencies from evidence-based learning management. The component of environmental science competency that students develop the most is decision making for action with data. It uses an evaluation of various sources of evidence and the application of creative thinking and systems thinking to restore and sustain the environment was at 70.00, followed by showing hope and respect for diverse perspectives in seeking solutions to problems from the social-ecological crisis was at 53.81, and the explanation of the impact of human actions on the Earth system was at 50.47, respectively.

Keywords : Environmental Science Competency / Evidence-based Learning /
Humans and Sustainability of Environment

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติต่างๆ ทำให้หลายประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย ต้องประสบปัญหาวิกฤตการณ์ต่างๆ เกี่ยวกับภัยพิบัติทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (Wingard, 2001) หรือปัญหาที่เกิดจากการทำลายระบบนิเวศทางธรรมชาติ เช่น ปัญหาภัยแล้ง อุทกภัย วาตภัย และสภาวะโลกร้อน ปัญหามลภาวะหรือมลพิษต่างๆ ทางสิ่งแวดล้อม สำหรับในประเทศไทยมีการรายงานการศึกษาชี้ความเสี่ยงต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Risk Index: CRI) ของสถาบัน German Watch ใน พ.ศ. 2564 ประเทศไทยถูกจัดให้อยู่ในอันดับ 9 ของประเทศที่มีความเสี่ยงสูงที่สุดในโลกที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระยะยาว สำหรับผลกระทบที่สำคัญที่ประเทศไทยได้รับประกอบด้วย อุณหภูมิเฉลี่ยที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ฤดูกาลที่แปรปรวนและความผันผวนของสภาพอากาศที่รุนแรงมากขึ้น ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นในฤดูน้ำหลากและน้อยลงในฤดูแล้ง ซึ่งผลกระทบเหล่านี้ส่งผลให้ประเทศไทยตกอยู่ในสถานการณ์ความเสี่ยงทั้งจากอุทกภัยและภัยแล้งที่มีความถี่เพิ่มขึ้นและทวีความรุนแรงมากขึ้น (The Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology, 2023) สอดคล้องกับข้อมูลกองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ (UNFPA) ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตบนโลกและความหลากหลายทางชีวภาพ (The United Nations Department of Economic and Social Affairs, 2002) จึงเป็นวาระสำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไขและป้องกันอย่างเร่งด่วนโดยส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน สนับสนุนการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้และการศึกษาเพื่อพัฒนาที่ยั่งยืน (Patcharaporn, 2017)

สมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม (Environmental Science Competencies) เป็นความสามารถของนักเรียนที่สามารถรับรู้ระบบที่ซับซ้อนและเข้าใจความสัมพันธ์ของระบบเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญในการแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม ที่ต้องการการพิจารณาว่าการแทรกแซงสามารถปรับปรุงสถานการณ์ได้โดยมีความเชื่อมั่นในตนเองในการลงมือกระทำและการมองภาพของอนาคตอย่างมีความหวัง (The Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology, 2023) เนื่องจากสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม เป็นลักษณะของความสามารถที่มุ่งเน้นไปที่การบูรณาการความรู้ทางการศึกษาสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบด้วยการผสมผสานแนวคิดและศาสตร์ต่างๆ เช่น นิเวศวิทยา ชีววิทยา ชีวเคมี อุทกวิทยา อุตุนิยมวิทยา ปฐพีวิทยา ภูมิศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและแก้ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม (Pakpahan Frida Dorintan Bertua, 2022)

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้จัดการเรียนรู้ในรายวิชาชีววิทยาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โดยมีการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับปัญหาผลกระทบและแนวทางการแก้ไข แต่สิ่งที่ผู้วิจัยได้สังเกตในชั้นเรียนพบว่า เมื่อผู้วิจัยยกสถานการณ์ปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมโดยยกสถานการณ์น้ำเน่าเสียจากประเพณีลอยกระทงที่คลองในชุมชนหนองโสน โดยให้นักเรียนวิเคราะห์ปัญหาและเชื่อมโยงกับความรู้ด้านสาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้นพร้อมทั้งอ้างอิงหลักฐานประกอบ แต่นักเรียนไม่สามารถอธิบายถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นในด้านสิ่งแวดล้อม และเมื่อให้

นักเรียนอ้างอิงถึงหลักฐานประกอบ ปรากฏว่านักเรียนไม่สามารถตัดสินใจในการนำหลักฐานมาใช้ประกอบการอธิบายถึงสาเหตุและผลกระทบเหล่านั้นได้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนยังขาดความตระหนักถึงการหาแนวทางแก้ไขปัญหาล้างแวล้อมภายในสังคม สะท้อนให้เห็นว่านักเรียนยังไม่มีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อแก้ไขปัญหาข้างต้นที่กล่าวมา ดังนั้นในการจัดการเรียน รายวิชาชีววิทยาควรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากหลักฐานภายในสิ่งแวดล้อมที่พวกเขาอาศัยอยู่ โดยครูจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง Petty (2009) ได้เสนอว่าการนำกระบวนการใช้หลักฐานมาจัดการเรียนรู้ เรียกว่า การเรียนรู้โดยใช้หลักฐาน (Evidence-based Learning)

เพื่อให้ นักเรียนสามารถแก้ไขปัญหาด้วยตนเองผ่านการคิด การลงมือปฏิบัติ โดยอ้างอิงข้อมูลหลักฐานที่เป็นองค์ความรู้ซึ่งได้จากการสืบค้น วิเคราะห์ สังเคราะห์ อย่างเป็นระบบเพื่อนำมาใช้แก้ปัญหาได้ โดยมีเป้าหมายของการเรียนคือการให้หลักฐานที่ดีที่สุดมาแก้ปัญหาด้วยการใช้หลักฐานที่ได้รับการพิจารณาจากการประเมินตามเกณฑ์ Eitel & Steiner (1999) ซึ่งการสอนโดยใช้หลักฐานยังส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถคิดตัดสินใจอย่างมีข้อมูลเพื่อประเมินแหล่งที่มาของหลักฐานอย่างหลากหลาย เพื่อนำไปสู่การหาแนวทางแก้ไขปัญหภายในสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Patcharaporn (2017) พบว่า จากการศึกษาผลการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานและการอิงสถานที่ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมหลังการทดลองสูงกว่าคะแนนก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษาข้อมูลของผู้วิจัยข้างต้น พบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานจะสามารถช่วยพัฒนาสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนได้ เนื่องจากจุดเด่นของการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเป็นการเรียนรู้ที่จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้จากหลักฐานด้วยตนเอง ส่งเสริมการคิดอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ ส่งเสริมการทดสอบสมมุติฐานและสามารถนำมาแก้ปัญหาได้ โดยมีเป้าหมายของการเรียนโดยใช้หลักฐานที่ดีที่สุดมาใช้ในการแก้ปัญหาด้วยกระบวนการใช้หลักฐาน และเมื่อนักเรียนได้สืบค้นหลักฐานต่างๆทำให้นักเรียนมีความรู้เจตคติที่ดีต่อสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมการป้องกันปัญหาอย่างเหมาะสม ดังนั้นจากปัญหาของการเรียนรายวิชาชีววิทยาและประเด็นข้างต้นที่กล่าวมา ประกอบกับการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องจึงให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญและต้องการพัฒนาสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม โดยผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำแนวทางการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม เรื่อง มนุษย์กับความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการพัฒนาสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักฐาน เรื่อง มนุษย์กับความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

วธดําเนนการววจัย

แบบแผนการววจัย การววจัยครังน้เป็นการววจัยปฏบัตการตามแนวคิดของ Kemmis & Schmuck (Kijkueakul, 2019) ประกอบดววย 4 ขั้นตอนในวงจรปฏบัตการ (PAOR cycle) ไดแก ขั้นตอนวางแผน (Plan) ขั้นตอนปฏบัต (Act) ขั้นสังเกต (Observe) และขั้นสะท้อนผล (Reflect)

กลุ่มเป้าหมาย นกระนระดับชั้นมัธยมศึกษาปท 6 นกระนชาย จำนวน 8 คน นกระนหญิงจำนวน 22 คน โรงเรยนมัธยมศึกษาขนาดกลางแห่งนึ่ง จังหวด พิจิตร ทักาลังศีกษาในภาคเรยนท 2 ปการศีกษา 2566 จำนวน 30 คน ซึ่งไดมาโดยการเลอกแบบเจาะจงจากห้องเรยนทผู้ววจัยไดทำการสอน

เครื่องมือทใช้ในการววจัย

1. เครื่องมือทใช้ในการศีกษาแนวทางการจัดการเรยนรู้โดยใชหลักฐานทส่งเสริมสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์ส้งแวดลอม ประกอบดววย 1) แผนการจัดการเรยนรู้โดยใชหลักฐาน จำนวน 3 แผนการเรยนรู้ และ 2) แบบสะท้อนการจัดการเรยนรู้
2. เครื่องมือทใช้ศีกษาผลการพัฒนาสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์ส้งแวดลอม ประกอบดววย 1) แบบวัดสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์ส้งแวดลอม จำนวน 12 ข้อ และ 2) ใบกกิจกรรม โดยมีรายละเอียดของเครื่องมือดังตอไปน้

1) แผนการจัดการเรยนรู้โดยใชหลักฐาน เรื่อง มนุษย์กับความยั่งยืนของส้งแวดลอม ทส่งเสริมสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์ส้งแวดลอม ของนกระนชั้นมัธยมศึกษาปท 6 ประกอบดววย แผนการจัดการเรยนรู้ย่อย จำนวน 3 แผน แผนละ 4 ชั่วโมง ใชเวลา ทั้งหมด 12 ชั่วโมง ซึ่งในแต่ละแผนการจัดการเรยนรู้ ประกอบดววย 6 ขั้นตอน ตามแนวคิดของ Eitel & Steiner (1999) ไดแก 1) การใช้แนวคิดของตนเองในการแกปัญหา 2) การใช้แนวคิดของกลุ่มในการแกปัญหา 3) การค้นหาหลักฐานทใช้ในการตัดสินใจ 4) การประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล 5) การประยุกต์ใช้ และ 6) การประเมินและสรุปผลโดยใชหลักฐาน หลังจากออกแบบกิจกรรมการเรยนรู้เสร็จล้น มีการนำแผนการจัดการเรยนรู้ทจัดทำขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินจำนวน 3 คน ไดแก อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์ศีกษา ครูผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และครูผู้เชี่ยวชาญทมีประสบการณ์สอนวิชาวิทยาศาสตร์ไมต่ำกว่า 10 ปี เพื่อประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรยนรู้ พบว่าผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 4.78 และ 4.78 ตามลำดับ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ย 0.27 แสดงให้เห็นว่าแผนการจัดการเรยนรู้มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรยนรู้ได้ โดยมีรายละเอียดแผนการจัดการเรยนรู้โดยใชหลักฐาน ดังแสดงในตารางท 1

ตารางที่ 1 รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักฐาน เรื่อง มนุษย์กับความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม
ที่ส่งเสริมสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม

แผน	เนื้อหา	ปัญหาที่นำมาใช้	หลักฐานที่นำมาใช้	เวลา (ชั่วโมง)
1	ทรัพยากรดินและน้ำ	แม่น้ำป่าสักวิกฤตต้นเขิน มีสารเคมีปนเปื้อน	ข้อมูลจากเว็บไซต์ของหน่วยงานต่างๆ, บทความจากงานวิจัยในวารสาร, ข้อมูลการบันทึกผลจากแหล่งเรียนรู้ใน โรงเรียนและชุมชน	4
2	ทรัพยากรอากาศ และป่าไม้	“พิจิตร” ค่าฝุ่น PM2.5 เกินมาตรฐานจังหวัดแรก ของภาคเหนือ	ข้อมูลจากเว็บไซต์ของหน่วยงานต่างๆ, บทความจากงานวิจัยในวารสาร, ข้อมูลการบันทึกผลจากแหล่งเรียนรู้ใน โรงเรียนและชุมชน	4
3	ทรัพยากรสัตว์ป่า	สัตว์ป่า ทั่วโลกลดลง 69% ใน 50 ปี เตือนโลก เข้าใกล้วิกฤตสูญพันธุ์	ข้อมูลจากเว็บไซต์ของหน่วยงานต่างๆ, บทความจากงานวิจัยในวารสาร, ข้อมูลการบันทึกผลจากแหล่งเรียนรู้ใน โรงเรียนและชุมชน	4

2) แบบสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ ใช้เป็นแบบบันทึกสิ่งที่ได้ในแต่ละวงจรปฏิบัติการ เพื่อสะท้อนผลเกี่ยวกับจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และข้อเสนอแนะในแต่ละขั้นของการจัดการเรียนรู้ ซึ่งผู้สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย ผู้วิจัยและครูประจำการที่มีประสบการณ์การสอนวิชาชีววิทยา โดยเป็นการเขียนสะท้อนผลแบบอิสระตามหัวข้อที่กำหนด ดังนี้ 1) จุดเด่น 2) จุดที่ควรพัฒนา และ 3) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลได้มีการนำแบบสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมและปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำก่อนที่จะนำไปใช้จริง

3) ใบกิจกรรม เป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับเก็บข้อมูลสมรรถนะด้านวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หลักฐาน เรื่อง มนุษย์กับความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม โดยมีองค์ประกอบ 3 สมรรถนะ ได้แก่ 1) การอธิบายผลกระทบจากการกระทำของมนุษย์ที่มีต่อระบบโลก 2) การตัดสินใจเพื่อการลงมือกระทำด้วยข้อมูล โดยใช้การประเมินแหล่งข้อมูลของประจักษ์พยานที่หลากหลาย และการประยุกต์ใช้การคิดเชิงสร้างสรรค์และการคิดเชิงระบบเพื่อฟื้นฟูและรักษาสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน และ 3) การแสดงถึงความมุ่งมั่นและเคารพต่อมุมมองที่หลากหลายในการแสวงหาทางออกของปัญหาจากวิกฤตการณ์ทางด้านนิเวศวิทยาเชิงสังคม มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบเขียนตอบที่นักเรียนทุกคนในกลุ่มต้องช่วยกันอธิบายด้วยการเขียนบรรยายหรือวิธีการอื่นที่ครูผู้สอนเป็นคนกำหนดโดยในคำถามภายในใบกิจกรรมซึ่งแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับเนื้อหาในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้และก่อนนำไปใช้มีการเสนอใบกิจกรรมต่อ

ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมของใบกิจกรรม โดยมีระดับความเหมาะสมเท่ากับ 4.75, 4.75 และ 4.13 ตามลำดับ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ยเท่ากับ 0.56

4) แบบวัดสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ใช้สำหรับวัดสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม เรื่อง มนุษย์กับความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม จำนวน 12 ข้อ มี 3 รูปแบบ ได้แก่ แบบเลือกตอบ แบบเลือกตอบเชิงซ้อนและแบบเขียนตอบอิสระ โดยมีองค์ประกอบ 3 สมรรถนะ ได้แก่ 1) การอธิบายผลกระทบจากการกระทำของมนุษย์ที่มีต่อระบบโลก 2) การตัดสินใจเพื่อการลงมือกระทำด้วยข้อมูล โดยใช้การประเมินแหล่งข้อมูลของประจักษ์พยานที่หลากหลาย และการประยุกต์ใช้การคิดเชิงสร้างสรรค์และการคิดเชิงระบบเพื่อฟื้นฟูและรักษาสีงแวดล้อมให้ยั่งยืน และ 3) การแสดงถึงความมุ่งมั่นและเคารพต่อมุมมองที่หลากหลายในการแสวงหาทางออกของปัญหาจากวิกฤตการณ์ทางด้านนิเวศวิทยาเชิงสังคม

โดยก่อนนำไปใช้ได้มีการนำแบบวัดสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องในสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ความถูกต้องของเนื้อหาและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข จากนั้นวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เป็นรายข้อ โดยมีค่าดัชนี IOC มากกว่า 0.5 ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 แปลผลได้ว่ามีความสอดคล้องในการประเมินสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมและความถูกต้องของเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงข้อคำถามในบางข้อให้ชัดเจนและสอดคล้องสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม รวมไปถึงดำเนินการแก้ไขเนื้อหาและตัวเลือกให้ถูกต้องตามเนื้อหา ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นการวางแผน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้วางแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักฐาน เรื่อง มนุษย์กับความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ทั้งหมด 3 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยแต่ละแผนประกอบไปด้วยใบกิจกรรม และขั้นตอนการจัดกิจกรรมทั้งหมด 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การใช้แนวคิดของตนเองในการแก้ปัญหา 2) การใช้แนวคิดของกลุ่มในการแก้ปัญหา 3) การค้นหาหลักฐานที่ใช้ในการตัดสินใจ 4) การประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล 5) การประยุกต์ใช้ และ 6) ประเมินและสรุปผลโดยใช้หลักฐาน โดยจะวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสะท้อนการจัดการเรียนรู้จากผู้วิจัยและครูผู้ร่วมสังเกต

2. ขั้นปฏิบัติ ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน คาบละ 55 นาที เวลาที่ใช้ทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง ในเนื้อหาต่อไปนี้ 1) มนุษย์กับความยั่งยืนด้านทรัพยากรดินและน้ำ 2) มนุษย์กับความยั่งยืนด้านทรัพยากรอากาศและป่าไม้ และ 3) มนุษย์กับความยั่งยืนด้านทรัพยากรสัตว์ป่า

3. ขั้นสังเกต ผู้วิจัยและครูประจำการที่มีประสบการณ์สอนวิชาชีววิทยา ทำการสังเกตและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในชั้นเรียน ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหารวมถึงใบกิจกรรมของนักเรียน โดยบันทึกลงแบบสะท้อนการจัดการเรียนรู้

4. ขั้นสะท้อนผล นำข้อมูลที่ได้จากแบบสะท้อนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้ร่วมสังเกตและผู้วิจัยมาวิเคราะห์เพื่อประเมินผลว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จหรือเกิดปัญหาหรือไม่ ซึ่งจะทำการสะท้อนผลเมื่อสิ้นสุดแต่ละวงจร เพื่อนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ในวงจรครั้งถัดไป จนครบทั้ง 3 วงจรปฏิบัติ

หลังจากที่เสร็จสิ้นการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หลักฐาน เรื่อง มนุษย์กับความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม ในวงจรปฏิบัติที่ 3 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยใช้แบบวัดสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม เรื่อง มนุษย์กับความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม โดยใช้ระยะเวลาการเก็บข้อมูล 55 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักฐาน เรื่อง มนุษย์กับความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ ได้แก่ ข้อมูลจากแบบสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ ซึ่งข้อมูลจะอยู่ในรูปแบบของข้อมูลเชิงคุณภาพที่บันทึกว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่รวมทั้งบันทึกจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยรายละเอียดในการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสะท้อนการจัดการเรียนรู้ ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ผลดังนี้ อ่านแบบสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากผู้วิจัยและครูผู้ร่วมสังเกตที่เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชาชีววิทยา จำนวน 1 คน ซึ่งประกอบด้วยประเด็นต่างๆ ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น จัดระเบียบข้อมูล จัดกลุ่มข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงแนวทางการจัดการเรียนรู้ในวงจรถัดไป สร้างบทสรุปของแบบสะท้อนการจัดการเรียนรู้ โดยมีความเชื่อมโยงเป็นความเรียง โดยสรุปเป็น 3 ส่วน คือ จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) แบบใช้แหล่งข้อมูลมากกว่าหนึ่งแหล่ง (Resource Triangulation) โดยนำแบบสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากผู้วิจัยและครูผู้ร่วมสังเกต มาวิเคราะห์และพิจารณาถึงผลการดำเนินการตรวจสอบว่าข้อมูลมีประเด็นที่สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่

2. การวิเคราะห์การพัฒนาสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักฐาน เรื่อง มนุษย์กับความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ ได้แก่ ผลการทดสอบจากแบบวัดสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมและใบกิจกรรม ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ผล ดังนี้ ระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในแต่ละวงจรปฏิบัติ ครูทำการเก็บรวบรวมคำตอบจากใบกิจกรรมของแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ หากตอบถูกต้องครบถ้วนได้ 2 คะแนน หากตอบถูกต้องบางส่วนได้ 1 คะแนน และถ้าหากตอบผิดหรือไม่ได้ตอบได้ 0 คะแนน หลังจบวงจรปฏิบัติที่ 3 ดำเนินการรวบรวมคำตอบของนักเรียนจากแบบวัดสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม นำคะแนนรวมเฉลี่ยจากแบบวัดสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม มาวิเคราะห์โดย

นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม มาคำนวณโดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละของสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมในแต่ละองค์ประกอบ และตรวจสอบความน่าเชื่อถือข้อมูล ด้วยวิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) แบบใช้เครื่องมือวิจัยมากกว่าหนึ่งชนิด (Method Triangulation) ประกอบด้วยแบบวัดสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม เรื่อง มนุษย์กับความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม และใบกิจกรรม โดยนำทั้งสองเครื่องมือวิจัยมาทำการวิเคราะห์ความสอดคล้อง เปรียบเทียบกันเพื่อดูแนวโน้มการส่งเสริมสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระหว่างเรียนและหลังเรียน พร้อมทั้งสรุปผลสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักฐาน เรื่อง มนุษย์กับความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 การใช้แนวคิดของตนเองในการแก้ปัญหา

ครูกระตุ้นความสนใจของนักเรียนเกี่ยวกับสถานการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ด้วยการนำเสนอข่าวเรื่อง แม่น้ำป่าสักวิกฤตต้นเขมมีสารเคมีปนเปื้อน เพื่อให้นักเรียนเกิดการค้นพบปัญหาของสิ่งแวดล้อม โดยครูให้นักเรียนตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับกระบวนการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติเพื่อนำไปสู่การสังเกตและอภิปรายถึงปัญหาที่เกิดขึ้น หลังจากนั้นนักเรียนสร้างแผนผังความคิดของตนเองในการตัดสินใจแก้ปัญหาเกี่ยวกับปัญหาสถานการณ์ทางดินและน้ำ โดยครูให้นักเรียนศึกษากรณีตัวอย่างจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่เชื่อถือได้ประกอบการตัดสินใจ ซึ่งนักเรียนได้วิเคราะห์และหาแนวทางวิธีการแก้ปัญหาโดยใช้ความคิดของตนเอง ซึ่งแนวทางในขั้นตอนนี้ควรเป็นประเด็นปัญหาในชีวิตจริงและเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ใกล้ตัวนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รับรู้ถึงสภาพของประเด็นปัญหาได้

ขั้นที่ 2 การใช้แนวคิดของกลุ่มในการแก้ปัญหา

ในขั้นตอนนี้ เมื่อนักเรียนจัดทำแผนผังความคิดของตนเองที่จะนำไปใช้แก้ปัญหา ครูแบ่งกลุ่มย่อยและกระตุ้นให้นักเรียนแต่ละคนนำแผนผังความคิดมาเปรียบเทียบกับเพื่อน เพื่อสรุปข้อมูลที่ตนเองใช้แก้ปัญหาวิเคราะห์จุดเหมือนและจุดแตกต่าง แล้วนำไปสู่การอภิปรายและให้เหตุผลในวิธีการแก้ปัญหาด้านทรัพยากรสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน จากนั้นสมาชิกในกลุ่มจะร่วมกันสร้างแผนผังความคิดที่เป็นแนวความคิดของกลุ่มในการแก้ปัญหาด้านสถานการณ์สิ่งแวดล้อมแล้วบันทึกข้อมูลที่ได้ออกมาลงใบกิจกรรม และปัญหาที่พบในขั้นตอนนี้ ได้แก่ 1) ในวงจรปฏิบัติที่ 1 เมื่อครูแบ่งกลุ่มนักเรียนแล้ว นักเรียนบางคนในกลุ่มไม่เข้าใจในสิ่งที่ครูมอบหมายจนทำให้ไม่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม จึงแก้ปัญหาในวงจรปฏิบัติการถัดไป โดยครูใช้เวลาในการอธิบายคำสั่งอย่างละเอียดเพื่อให้นักเรียนทุกคนเข้าใจคำสั่งมอบหมายงานอย่างชัดเจน ซึ่งทำให้นักเรียนทุกคนรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองและมีส่วนร่วมในกิจกรรม 2) นักเรียนบางกลุ่มเมื่อนำแผนผังความคิดของตนเองมาเปรียบเทียบกับเพื่อนในกลุ่มแล้วเกิดความลังเลจึงไม่สามารถจัดทำแผนผังความคิดของกลุ่มได้ ครูจึงแก้ปัญหาในวงจรปฏิบัติในรอบถัดไป โดยการให้นักเรียนร่วมกันรวบรวมข้อสรุปแนวทางของการแก้ปัญหาและร่วมกันอภิปรายเหตุผล

ในแต่ละแนวทาง เพื่อคัดเลือกแนวทางที่ดีที่สุดมาจัดทำแผนผังความคิดของกลุ่มเพื่อให้นักเรียนทำกิจกรรมอย่างราบรื่นและลดความแตกต่างของความคิดเห็นของแต่ละบุคคล

ขั้นที่ 3 การค้นหาหลักฐานที่ใช้ในการตัดสินใจ

ในขั้นตอนนี้ หลังจากที่นักเรียนทุกคนได้แลกเปลี่ยนข้อมูลกับเพื่อนในกลุ่ม จะเห็นว่ามีความคิดที่เหมือนกัน และบางแนวความคิดมีสิ่งที่เห็นต่างกัน จนจัดทำเป็นแผนผังความคิดของกลุ่มและเพื่อให้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือในการร่วมแลกเปลี่ยนกับเพื่อน นักเรียนแต่ละคนต้องหาหลักฐานจากแหล่งต่างๆ ที่มาสนับสนุนวิธีการของตนจนเป็นที่ยอมรับในกลุ่มว่าเป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือ แต่ปัญหาที่พบในขั้นตอนนี้ คือ นักเรียนไม่สามารถวิเคราะห์หลักฐานที่สนับสนุนได้ว่าข้อมูลดังกล่าวมีความน่าเชื่อถือหรือไม่และเกิดข้อมูลที่ซ้ำซ้อน และผู้ร่วมสังเกตให้คำแนะนำว่า ควรเพิ่มเวลาในการให้นักเรียนค้นหาหลักฐานให้มากกว่านี้เนื่องจากเวลามีค่อนข้างจำกัด ดังนั้นครูควรแก้ปัญหาด้วยการยกตัวอย่างหลักฐานจากแหล่งต่างๆ มาอภิปรายถึงข้อมูลหลักฐานจากแหล่งที่มีความน่าเชื่อถือและตรวจสอบว่าสามารถอธิบายบนการกล่าวอ้างที่น่าเชื่อถือของข้อมูลได้และใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้แต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิดจนเกิดการปรับเปลี่ยนแนวคิดของกลุ่มและเพิ่มเวลาให้นักเรียนค้นหาหลักฐาน

ขั้นที่ 4 การประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ในขั้นตอนนี้ เมื่อนักเรียนค้นหาหลักฐานจากแหล่งต่างๆ แล้ว นักเรียนร่วมกันอภิปรายโดยนำข้อมูลที่ค้นคว้าของแหล่งต่างๆ มาเปรียบเทียบความน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยการกล่าวอ้างข้อสนับสนุน หรือหลักฐานที่นำมาประกอบประเด็นการแก้ปัญหาและอภิปรายร่วมกัน เพื่อคัดเลือกหลักฐานที่ดีที่สุดไปใช้แก้ปัญหา ตามเกณฑ์ในประเด็นที่ครูระบุไว้ และปัญหาที่พบในขั้นตอนนี้คือ นักเรียนต่างมั่นใจว่าหลักฐานที่ตนเองค้นหามาเป็นหลักฐานที่ดีที่สุด จนทำให้ไม่สามารถคัดเลือกหลักฐานของกลุ่มได้ ดังนั้นครูจึงแก้ปัญหาโดยชี้แนะแนวทางนำเสนอประเด็นที่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่มให้สอดคล้องกับเกณฑ์การคัดเลือกหลักฐานมากที่สุด เพื่อให้นักเรียนแต่ละกลุ่มได้หลักฐานที่ดี มีความน่าเชื่อถือ และสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการมากที่สุด

ขั้นที่ 5 การประยุกต์ใช้

ในขั้นตอนนี้ เมื่อนักเรียนคัดเลือกหลักฐานที่ดีที่สุดมาใช้แก้ปัญหาเรียบร้อยแล้ว นักเรียนร่วมกันสังเคราะห์แนวคิดเพื่อใช้แก้ปัญหาของกลุ่ม ในรูปแบบแผนผังความคิดแบบใหม่ที่ใช้หลักฐานในการแก้ปัญหาผ่านการอภิปรายร่วมกันภายในกลุ่มและหาแนวทางในการปรับแก้หรือเพิ่มเติมข้อมูลประเด็นปัญหาของกลุ่มตนเอง ซึ่งนักเรียนจะประยุกต์ใช้ความรู้โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ผ่านการออกแบบแนวคิดการสร้างนวัตกรรมตามหลักฐานที่สืบค้นได้ โดยในขั้นนี้ครูแนะนำแหล่งข้อมูลเพิ่มเติมในการสร้างนวัตกรรม และในระหว่างการเรียนรู้สืบค้น ครูคอยสอบถามนักเรียนแต่ละกลุ่มว่ามีวิธีการดำเนินงานอย่างไรบ้าง จะใช้แหล่งข้อมูลจากแหล่งใดมาประกอบ ซึ่งนักเรียนจะต้องอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล ซึ่งปัญหาที่พบในขั้นตอนนี้ คือ นักเรียนยังขาดการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม จึงแก้ปัญหาโดยครูยกตัวอย่างในการออกแบบจนนักเรียนสามารถพัฒนาและสร้างสรรค์นวัตกรรมของตนเองได้และใช้คำถามเพื่อกระตุ้นการหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับนวัตกรรมหรือสิ่งประดิษฐ์ที่นักเรียนสนใจ

ขั้นที่ 6 การประเมินผล

ในขั้นตอนนี้ นักเรียนประเมินกระบวนการแก้ปัญหาของกลุ่มตนเองและประเมินผู้อื่นหลังจากใช้หลักฐานที่ประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาโดยจัดแสดงผลงานในชั้นเรียนผ่านกิจกรรม Gallery Walk Activity โดยนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลของกลุ่มตนเอง และเพื่อนจะทำการให้คะแนน เขียนข้อเสนอแนะและแนวทางในการปรับปรุงผลงานให้กลุ่มของเพื่อน ปัญหาที่พบในขั้นนี้ นักเรียนไม่เขียนข้อเสนอแนะให้ผลงานของเพื่อนในชั้นเรียน ผู้ร่วมสังเกตได้ให้คำแนะนำว่า ครูผู้สอนควรมีการอธิบายถึงการเขียนสะท้อนผลงานให้นักเรียนทุกคนเข้าใจและควรสร้างข้อตกลงในการประเมินให้ผู้เรียนประเมินชิ้นงานด้วยความยุติธรรม ตามหัวข้อการประเมินชิ้นงาน

ผลการพัฒนาสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักฐาน เรื่อง มนุษย์กับความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงผลคะแนนสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนในแต่ละวงจรการปฏิบัติการ

องค์ประกอบของสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม	คะแนนที่ได้แต่ละวงจรปฏิบัติการ (คิดเป็นร้อยละ)			คะแนนเฉลี่ย	อันดับ
	1	2	3		
1. การอธิบายผลกระทบจากการกระทำของมนุษย์ที่มีต่อระบบโลก	48.09	50.00	53.33	50.47	3
2. การตัดสินใจเพื่อการลงมือกระทำด้วยข้อมูล โดยใช้การประเมินแหล่งข้อมูลของประจักษ์พยานที่หลากหลาย และการประยุกต์ใช้การคิดเชิงสร้างสรรค์และการคิดเชิงระบบเพื่อฟื้นฟูและรักษาสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน	66.19	68.09	75.71	70.00	1
3. การแสดงถึงความมุ่งมั่นและเคารพต่อมุมมองที่หลากหลายในการแสวงหาทางออกของปัญหาจากวิกฤตการณ์ทางด้านนิเวศวิทยาเชิงสังคม	53.33	51.43	56.67	53.81	2
เฉลี่ย	55.87	56.50	61.90	58.09	

จากตารางที่ 2 พบว่า ทั้ง 3 วงจรปฏิบัติการ นักเรียนมีคะแนนสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมสูงสุดในองค์ประกอบ การตัดสินใจเพื่อการลงมือกระทำด้วยข้อมูล โดยใช้การประเมินแหล่งข้อมูลของประจักษ์พยานที่หลากหลาย และการประยุกต์ใช้การคิดเชิงสร้างสรรค์และการคิดเชิงระบบเพื่อฟื้นฟูและรักษาสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน คิดเป็นร้อยละ 70.00 รองลงมาคือการแสดงถึงความมุ่งมั่นและเคารพต่อมุมมองที่หลากหลายในการแสวงหาทางออกของปัญหาจากวิกฤตการณ์ทางด้านนิเวศวิทยาเชิงสังคม คิดเป็นร้อยละ

53.81 และองค์ประกอบที่นักเรียนได้คะแนนต่ำที่สุดคือ การอธิบายผลกระทบจากการกระทำของมนุษย์ที่มีต่อระบบโลก คิดเป็นร้อยละ 50.47

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักฐาน เรื่อง มนุษย์กับความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

1. การเลือกใช้ประเด็นเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เหมาะสมจะส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม โดยผู้สอนควรยกประเด็นเหตุการณ์หรือสถานการณ์ภัยธรรมชาติที่ใกล้ตัวของนักเรียนหรือภายในชุมชน เป็นแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ ซึ่งนักเรียนจะคุ้นเคยกับปัญหาและเกิดความสนใจที่จะแก้ปัญหาจนทำให้นำไปสู่การใช้ความคิดของตนเองในการแก้ปัญหา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Panchan (2013) ที่กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้อธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้ เนื่องจากการนำเอาสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันเข้าสู่ห้องเรียนและสอดคล้องกับงานวิจัยของ Longsiri, et al. (2018) การนำสถานการณ์หรือเหตุการณ์ในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ช่วยกระตุ้นความสนใจให้กับผู้เรียนในกิจกรรมได้ดียิ่งขึ้น จากนั้นนักเรียนจะนำองค์ความรู้ของตนเองมาเปรียบเทียบและอภิปรายร่วมกันภายในกลุ่ม เพื่อหาวิธีแก้ปัญหาผ่านการออกแบบแผนผังความคิดของกลุ่ม โดยนักเรียนจะต้องอธิบายผลกระทบจากการกระทำต่างๆ ต่อสิ่งแวดล้อมบนพื้นฐานของความเป็นเหตุและผล จึงทำให้นักเรียนเกิดการสร้างแนวความคิดสอดคล้องกับ Kamon (2016) ที่พบว่า การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้อธิบายแนวคิด และอภิปรายร่วมกัน จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจ การแก้สถานการณ์ปัญหาโดยใช้เหตุผลได้เป็นอย่างดี ผู้เรียนอาจจะพบข้อผิดพลาดในการให้เหตุผลอย่างเปิดเผย และเป็นการเปิดกว้างให้ยอมรับในเหตุผลในการคิดของผู้อื่นร่วมกัน สอดคล้องกับสมรรถนะการอธิบายผลกระทบของปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์กับระบบของโลก จากนั้นนักเรียนค้นหาหลักฐานจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาตอบโจทย์ของประเด็นปัญหา โดยนักเรียนจะสืบค้นจากแหล่งต่างๆ ที่เชื่อถือได้มาแลกเปลี่ยนในกลุ่ม ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดการประมวลองค์ความรู้ เพื่อหาข้อสรุปจากหลักฐานอย่างมีวิจารณญาณและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Khongcheen (2017) ที่กล่าวว่าการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะทางสติปัญญาเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ มีการรวบรวมข้อมูลหลักฐาน วิเคราะห์ พิจารณาไตร่ตรองอย่างเป็นระบบ รอบคอบ วางแผน ตลอดจนประเมินผลการแก้ปัญหา ซึ่งผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น เพื่อหาคำตอบของสถานการณ์ปัญหา ในขั้นตอนนี้จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้สืบค้นมาร่วมกัน เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้อย่างครอบคลุม สอดคล้องกับ Osborne, et al. (2012) ที่กล่าวว่า นักเรียนจะอาศัยองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่มีอยู่ด้วยพยานหลักฐาน และการให้เหตุผลเป็นพื้นฐานสำคัญ พยานหลักฐานที่นำมาใช้ในทางวิทยาศาสตร์จะต้องสามารถพิสูจน์ยืนยันให้เห็นได้ และในขั้นตอนนี้จะส่งผลต่อการสมรรถนะการตัดสินใจเพื่อการลงมือกระทำด้วยข้อมูล โดยใช้การประเมินแหล่งข้อมูลของประจักษ์พยานที่หลากหลายของนักเรียน เมื่อนักเรียนร่วมกันอภิปรายความน่าเชื่อถือของข้อมูลร่วมกันแล้ว นักเรียนแต่ละกลุ่มจะร่วมกันสังเคราะห์แนวคิดจากหลักฐานของกลุ่มและร่วมกันสร้างแผนผังความคิดใหม่ตามหลักฐานที่สืบค้นได้ผ่านแผนภาพนวัตกรรมแก้ปัญหา เพื่อใช้ในการ

แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งเป็นขั้นที่นักเรียนจะสามารถต่อยอดเนื้อหาไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Keereerat (2017) โดยนักเรียนทำกิจกรรมการสร้างแนวคิดการพัฒนานวัตกรรมหรือชิ้นงานจากประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน ในขั้นตอนนี้กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการใช้ความคิดของตนเองอย่างสร้างสรรค์เพื่อสร้างนวัตกรรมในการรักษาสัตว์แวดล้อมและพบว่าสอดคล้องกับสมรรถนะการตัดสินใจอย่างมีข้อมูลเพื่อประเมินแหล่งที่มาของหลักฐานที่หลากหลายและการประยุกต์ใช้ความคิดสร้างสรรค์และการคิดเชิงระบบเพื่อสร้างและรักษาสัตว์แวดล้อม ซึ่งสมรรถนะดังกล่าวได้รับการพัฒนามากที่สุด จากนั้นนักเรียนสามารถปฏิบัติตามแผนภาพนวัตกรรมแก้ปัญหาที่ตรวจสอบหลักฐานแล้วนักเรียนประเมินกระบวนการแก้ปัญหาของตนเองและประเมินผู้อื่นหลังจากใช้หลักฐานที่ประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาผ่านกิจกรรม Gallery Walk Activity และรายงานผลการดำเนินการดังกล่าว ซึ่งในขั้นนี้ นักเรียนจะได้ประเมินผลงานของตนเองและผู้อื่นส่งผลให้เกิดการสรุปผล ประเมินสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้ สอดคล้องกับ Kathy (2015) ที่กล่าวว่า นักเรียนจะได้เผชิญกับข้อมูลที่แตกต่างกันมากจึงจำเป็นต้องมีการอภิปรายกลุ่มเพื่อทำความเข้าใจและจัดการข้อมูล ซึ่งอภิปรายกลุ่มจะเป็นการส่งเสริมการประเมินตนเองและการเรียนรู้ของนักเรียน

2. การจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้สืบค้นหลักฐานจากแหล่งต่างๆ ส่งผลต่อสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม โดยผลจากการพัฒนาสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเรื่อง มนุษย์กับความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีการพัฒนาสมรรถนะการตัดสินใจเพื่อการลงมือกระทำด้วยข้อมูล โดยใช้การประเมินแหล่งข้อมูลของประจักษ์พยานที่หลากหลาย และการประยุกต์ใช้การคิดเชิงสร้างสรรค์และการคิดเชิงระบบเพื่อฟื้นฟูและรักษาสัตว์แวดล้อมให้ยั่งยืน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.00 รองลงมาได้แก่ สมรรถนะการแสดงถึงความมุ่งมั่นและเคารพต่อมุมมองที่หลากหลายในการแสวงหาทางออกของปัญหาจากวิกฤตการณ์ทางด้านนิเวศวิทยาเชิงสังคม คิดเป็นร้อยละ 53.81 และสมรรถนะการอธิบายผลกระทบจากการกระทำของมนุษย์ที่มีต่อระบบโลก คิดเป็นร้อยละ 50.47 เพราะกระบวนการจัดการเรียนรู้มีส่วนช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการแสดงออกในสมรรถนะต่างๆ ในการเข้าร่วมกิจกรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งขั้นการค้นหาลักษณะที่ใช้ในการตัดสินใจ การประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล และการประยุกต์ใช้ เนื่องจากครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สืบค้นข้อมูลหลักฐานจากแหล่งต่างๆ และนำข้อมูลเหล่านั้นมาคัดเลือกผ่านการประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลจากเกณฑ์การประเมิน ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนสามารถยืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่สืบค้นมา และนำไปสู่การจัดทำแผนภาพนวัตกรรมแก้ปัญหา ซึ่งเป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และการคิดเชิงระบบของนักเรียน โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับ Morgan, et al. (2013) ที่กล่าวว่า การสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหาอย่างครอบคลุมและเข้าใจ เพื่อไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดในการการออกแบบและประเมินอย่างมีประสิทธิภาพ ในขั้นวางแผน นักเรียนคิดและออกแบบด้วยตนเอง แล้วนำเสนอความคิดภายในกลุ่ม หลังจากนั้นให้นำมาวาดเป็นภาพร่างของกลุ่ม พร้อมนำเสนอและอธิบายถึงรายละเอียด ทั้งนี้ นักเรียนจะเกิดการพัฒนาสมรรถนะในภาพรวมนั้น นักเรียนจะค้นพบปัญหาและใช้ความคิดของตนเองในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง แล้วนำไปสู่การสร้างแผนผังความคิดที่เป็นแนวคิดของกลุ่มซึ่งเป็นการร่วมกันหาทางออกในมุมมองที่หลากหลาย

สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kamon (2016) ที่พบว่า การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้อธิบายแนวคิด และอภิปรายร่วมกัน จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจ การแก้สถานการณ์ปัญหาโดยใช้เหตุผลได้เป็นอย่างดี ผู้เรียนอาจจะพบข้อผิดพลาดในการให้เหตุผลอย่างเปิดเผย และเป็นการเปิดกว้างให้ยอมรับในเหตุผลในการคิดของผู้อื่นร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การค้นหาหลักฐาน ครูควรยกตัวอย่างหลักฐานจากแหล่งต่างๆ มาอภิปรายถึงข้อมูลหลักฐานจากแหล่งที่มีความน่าเชื่อถือและตรวจสอบว่าสามารถอธิบายบนการกล่าวอ้างที่น่าเชื่อถือของข้อมูลได้และใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้แต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิด

2. เกณฑ์ที่นำมาใช้คัดเลือกหลักฐาน ควรเป็นเกณฑ์ที่มีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ มีความน่าเชื่อถือมีแหล่งอ้างอิงชัดเจนตรวจสอบได้ จะสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์หลักฐานที่ดีที่สุดมาใช้แก้ปัญหาได้

3. ในชั้นประเมินผล ควรมีการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้เกิดการต่อยอดการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักฐาน เพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยต้องเลือกใช้ประเด็นจากสถานการณ์และประเด็นปัญหาในชีวิตจริงและเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ใกล้ตัวนักเรียน

2. ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักฐาน ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการนำแอปพลิเคชันต่างๆ ที่น่าสนใจมาประกอบในการทำกิจกรรม เพื่อให้กิจกรรมมีความน่าสนใจ

References

- Eital, F., & Steiner, S. (1999). Evidence-Based Learning. *Medical Teacher*, 21(5), 506-512.
- Kamon, N. (2016). *Effect of Organizing Mathematics Learning Activities using proof Mappingtechnique to Write Geometric Proofs on Geometric Reasoning Ability of Eighth Grade Students*. Master's Thesis Mathatics study Chulalongkorn University. [In Thai]
- Kathy, D. (2015). *The importance of student self-assessment*. [Online]. Available: <https://www.nwea.org/blog/2015/the-importance-of-student-self-assessment/> [2018, November 8].
- Keereerat, C. (2017, April-June). Using the Problem-Solving and App Inventor to Develop Computational Thinking Skill for High School Students. *Journal of Education Studies Chulalongkorn University*, 47(2), 31-47. [In Thai]

- Khongcheen, J. (2017). **The development of science instructional model based on active learning and scaffolding to enhance critical problem-solving abilities for upper secondary students**. Doctor of Philosophy Curriculum and Instruction Nerasuan University. [In Thai]
- Kijkueakul, S. (2019). **Scientific education research**. Phitsanulok: Faculty of Education, Naresuan University. [In Thai]
- Longsiri, T., et al. (2018, December). Development of the environmental science place-based curriculum to promote environmental literacy: A case study in Rayong Province. **Srinakharinwirot Science Journal**, 34(2), 221-233. [In Thai]
- Morgan, J. R., Capraro, M. M., & Capraro, R. M. (2013). **STEM project-based learning: An integrated science, technology, engineering, and mathematics (STEM) approach**. Rotterdam: Sense.
- Osborne, J., et al. (2012). Introduction of argumentation. In **M.S. Khine, (Ed.), Perspectives on scientific argumentation: Theory, practice and research**. Dordrecht; New York: Springer.
- Pakpahan, N. F. D. B. (2022). The Effectiveness of Achieve Student Competency Between Learning Using Video-Based Media and Power Points in Environmental Science Courses. **International Online Journal of Education and Teaching (IOJET)**, 9(1), 604-611.
- Panchan, A. (2013). **The development of context-based learning activity in projectile motion topic to develop the conceptual understanding and ability to apply knowledge in daily lives for students in mathayomsuaksa IV**. Master of Education Science Education Nerasuan University. [In Thai]
- Patcharaporn, P. (2017). **Development of Environmental Education Instructional Model Based on Evidence-Based Learning and Place- Based Learning Approach for Enhancing Environmentally Responsible Behaviors of Kindergarteners**. A Doctoral dissertation Ed.D, Curriculum and Instruction Chulalongkorn University. [In Thai]
- Petty, G. (2009). **Evidence based teaching: A practical approach**. (2 nd ed.). UK: Nelson Thornes.
- The Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology. (2023). **Science competency framework**. Bangkok: The Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology. [In Thai]

The United Nations Department of Economic and Social Affairs. (2002). **Breaking down the barriers to sustainable development: Report of the Nation University.**

New York, NY: The United Nations Development of Economic and Social Affairs.

Wingard, C. (2001). **Financial performance of environmentally responsible South African listed companies.** Pretoria: University of Pretoria.

แนวทางการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษากำแพงเพชร

Guidelines for Promoting Teacher Professional Progression under the
Secondary Educational Service Area Office Kamphaeng Phet

อารวีร์ อติเรก*

Arawee Adirake

มนต์นภัส มโนการณ**

Monnapat Manokarn

สุบัน พรเวียง**

Suban Pornwiang

Received : April 29, 2024

Revised : June 28, 2024

Accepted : July 8, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ถอดบทเรียนในการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู และ 2) สร้างและตรวจสอบแนวทางการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ข้าราชการครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ศึกษาพิเศษ และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู จำนวน 25 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ถอดบทเรียนในการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู และตรวจสอบ (ร่าง) แนวทางการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ข้าราชการครู ผู้บริหารการศึกษา ศึกษาพิเศษ และเจ้าหน้าที่งานส่งเสริมวิทยฐานะ โดยใช้แบบสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบ (ร่าง) แนวทางการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย ผลการวิจัยมีดังนี้ 1) ผลการถอดบทเรียนในการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูที่ประสบความสำเร็จ พบว่า ความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ประกอบด้วย 5 ประเด็นหลัก ได้แก่ เหตุผล/แรงจูงใจ ปัจจัยส่งเสริม ข้อจำกัด/อุปสรรค เงื่อนไขความสำเร็จ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู และ 2) แนวทางการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู พบว่า มีหลักการสำคัญ คือ “คุณภาพครูสู่ผลลัพธ์ของการเรียนรู้”

*นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Master's Student of Educational Administration Program Chiang Mai University (Corresponding Author)

e-mail: arawee_ad@cmu.ac.th

**อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Lecturer in Educational Administration Program Faculty of Education Chiang Mai University

โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ ให้ครูสามารถพัฒนาตนเองด้านการจัดเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และให้ครูสามารถนำผลที่ได้จากการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมาสู่การพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู แบ่งออกเป็น 2 แนวทาง ได้แก่ แนวทางการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู สำหรับครู และแนวทางการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู สำหรับผู้บริหารมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วิธีการ/กระบวนการ บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ข้อจำกัด/อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ และผลการตรวจสอบแนวทาง พบว่า ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : ความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู / การพัฒนาวิชาชีพครู / ส่งเสริมครู / วิชาชีพครู

ABSTRACT

This research aims to: (1) extract lessons for advancing teachers' professional development, and (2) create and validate guidelines for promoting teachers professional progression under the Secondary Educational Service Area Office Kamphaeng Phet. The target group consisted of 25 individuals, including civil servant teachers, school administrators, educational administrators, educational supervisors, and personnel involved in promoting professional advancement. These participants were selected through purposive sampling based on predetermined criteria. The study employed lesson extraction interviews to develop teachers' professional advancement and validated (draft) guidelines for promoting teachers professional progression with the help of seven experts. These experts, also selected through purposive sampling, included civil servant teachers, educational administrators, educational supervisors, and personnel from the professional advancement promotion office. A focus group discussion was used to verify the (draft) guidelines. Data were analyzed using Content Analysis based on the research framework. The results of the research were as follows : 1) The successful extraction of lessons for advancing teachers' professional development encompasses five key elements: (1) reasons or motivations influencing professional progression (2) factors promoting professional progression (3) limitations or challenges affecting professional progression (4) conditions for successful progression and (5) additional recommendations for promoting professional development. And 2) Guidelines for promoting teachers professional progression was grounded in the principle of "Teacher quality leads to learning outcomes" and have two primary objectives: 1) to enable teachers to enhance instructional management skills to improve student quality and 2) to enable teachers to apply the outcomes of enhanced student quality to further their professional development. These guidelines was divided into two approaches: the guidelines development of professional progression, for teacher and the guidelines promotion of professional progression, for administrator. They consist of five

components: (1) principles (2) methodologies (3) stakeholder roles (4) limitations or challenges affecting professional progression and (5) conditions for successful progression. The overall examination of the guidelines reveals deemed highly suitability, possibility, and usefulness.

Keywords : Teacher Professional Progression / Professional Development of Teachers / Promoting Teacher / Teaching Profession

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษา เปรียบเสมือนเข็มทิศของการพัฒนาประเทศ หากมีการส่งเสริมการศึกษาที่ถูกทิศทาง ตลอดจนวางแผนการผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ ย่อมส่งผลให้ประเทศมีต้นทุนทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพในการร่วมกันพัฒนาประเทศให้ก้าวไกล (HREX.asia, 2019) ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาคนไทยให้มีศักยภาพ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก อีกทั้งการก้าวเข้าสู่ยุคสมัยแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีและนวัตกรรม แหล่งความรู้ใหม่ ตลอดจนการอุบัติใหม่ของโรค การจัดการศึกษาในโลกยุคใหม่ จึงต้องปรับตัวให้สอดคล้องและพร้อมรองรับกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งปัจจุบันและอนาคต และหัวใจสำคัญที่สุดของกระบวนการจัดการศึกษาก็คือ “ครู” ซึ่งมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้และอบรมสั่งสอนผู้เรียนให้มีความรู้ เจตคติ มีทักษะในการใช้ชีวิต สามารถเผชิญสถานการณ์และแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้และดำรงตนในสังคมได้อย่างเป็นสุข (Education Reform Plan (Revised Edition), 2021) สอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาประเทศให้มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนวิชาชีพครู ได้รับการยกย่องให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง เนื่องจากมีลักษณะเฉพาะ ต้องใช้ความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญ (Mongkhonvanit, 2013) โดยผู้ประกอบการวิชาชีพครูจะต้องมีมาตรฐานความรู้ และมาตรฐานประกอบวิชาชีพ (Teachers' Council Regulation on Professional Standards B.E. 2013, 2013) เพื่อให้เกิดมาตรฐานและความเชื่อมั่นแก่ผู้รับบริการ ครูจึงต้องได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง (Office of the Teacher Civil Service and Educational Personnel Commission (Thailand), 2021) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 7 มาตรา 52 กำหนดให้มีระบบพัฒนาครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมในการสร้างและพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพ เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีจิตวิญญาณความเป็นครู สามารถจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามวิชาชีพ เหมาะสมกับคำตอบแทน และได้รับการพิจารณาความดีความชอบอย่างเป็นธรรม (Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2017, 2017)

จากรายงานของ Office of the Education Council (Thailand) (2015) พบว่า วิชาชีพครูมีปัญหาทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ ในด้านการผลิตและพัฒนาครูมีปัญหาทั้งระบบ ตั้งแต่ระบบบริหาร จัดการและการกำกับควบคุม การคัดสรรคนมาเรียนครู มาตรฐานกระบวนการผลิตและคุณภาพอาจารย์ การคัดกรองคนเข้าสู่วิชาชีพครูและการพัฒนาส่งเสริมครู ตลอดจนการขาดแคลนครูส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของประเทศลดต่ำลง ดังนั้น ครูและบุคลากรทางการศึกษาจึงควรได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็น ทันสมัย และเท่าทันโลก รวมทั้งพัฒนาความรู้และทักษะให้เกิดสมรรถนะในการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนพัฒนาความก้าวหน้า

ทางวิชาชีพของตนเองอย่างต่อเนื่อง จึงต้องมีการปรับปรุงระบบกลไกส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพอย่างหลากหลาย โดยเฉพาะการปรับปรุงระบบการประเมินผล การปฏิบัติงานและสมรรถนะวิชาชีพ การเลื่อนวิทยฐานะ และการปรับปรุงค่าตอบแทนที่เหมาะสม (Committee for Educational Reform, 2017) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสำรวจโดยการสอบถามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยไม่เจาะจงผู้ตอบแบบสอบถาม มีผู้ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามแบบปลายเปิด จำนวน 93 คน แสดงความคิดเห็นในประเด็นความต้องการในการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู พบว่า ข้าราชการครูมีความเข้าใจถึงความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูว่าเป็นการเติบโตในสายวิชาชีพที่เกิดจากการพัฒนาตนเองในทุกด้าน ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาผลการปฏิบัติงาน การอบรมพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคม และการศึกษาต่อ แล้วส่งผลให้เกิดผลลัพธ์ทางการศึกษาในทางที่ดี จนครูได้รับการยอมรับ มีขวัญกำลังใจ ได้เลื่อนตำแหน่ง และได้รับการเลื่อนวิทยฐานะให้สูงขึ้น โดยต้องได้รับการส่งเสริมตั้งแต่ระดับบนลงล่าง ตั้งแต่ระดับนโยบายของกระทรวง เขตพื้นที่การศึกษา ตลอดจนผู้ที่ทำหน้าที่ฝ่ายบริหารของแต่ละสถานศึกษา ซึ่งความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ความก้าวหน้าในผลการปฏิบัติงาน 2) ความก้าวหน้าในการขอมือหรือเลื่อนวิทยฐานะ 3) ความก้าวหน้าในการพัฒนาตนเอง 4) ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ และ 5) ขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติ ครูต้องการได้รับการส่งเสริมในด้านการขอมือหรือเลื่อนวิทยฐานะมากที่สุด

หากการเลื่อนวิทยฐานะเป็นปัจจัยสำคัญในการสะท้อนถึงความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู เมื่อพิจารณาความสอดคล้องของรายงานผลการดำเนินงานด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ของกลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร (The Secondary Educational Service Area Office Kamphaeng Phet (SPM KPP), 2022) แสดงให้เห็นว่า ในปีงบประมาณ 2564 มีครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพให้ได้เลื่อนวิทยฐานะเป็นครูชำนาญการ จำนวน 63 คน ครูชำนาญการพิเศษ จำนวน 42 คน และผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ จำนวน 1 คน และปีงบประมาณ 2565 (The Secondary Educational Service Area Office Kamphaeng Phet (SPM KPP), 2023) มีครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพให้ได้เลื่อนวิทยฐานะเป็นครูชำนาญการ จำนวน 16 คน ครูชำนาญการพิเศษ จำนวน 1 คน และศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ จำนวน 3 คน ซึ่งจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการส่งเสริมให้เลื่อนวิทยฐานะลดน้อยลงจากปีงบประมาณ 2564 เกินกว่าร้อยละ 50

จากสภาวะการณ์ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ด้วยการศึกษาค้นคว้าและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพครู รวมทั้งถอดบทเรียนในการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูจากผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำมาจัดทำแนวทางการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาจะมีกรอบแนวทางการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

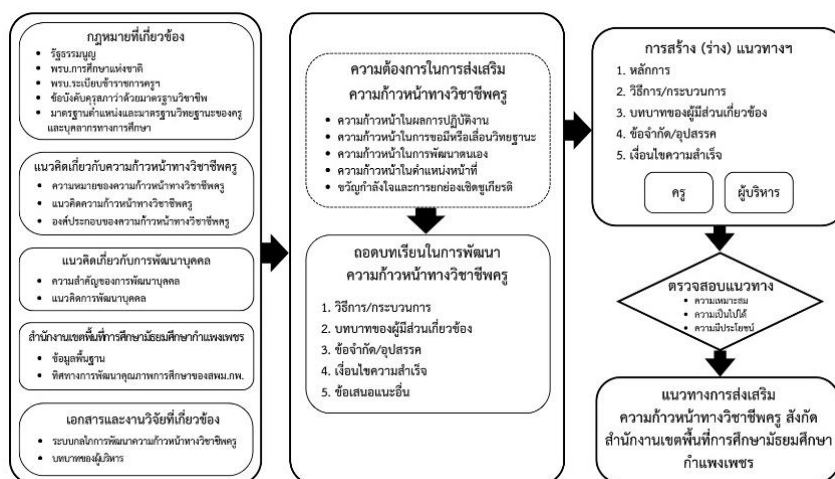
การศึกษามัธยมศึกษาอำเภอสว่างวีระวงศ์ทำให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูอย่างรวดเร็ว อีกทั้ง ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอำเภอสว่างวีระวงศ์ จะมีเส้นทางความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู มีขวัญและกำลังใจ ในการปฏิบัติงาน อันส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนได้โดยตรง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อถอดบทเรียนในการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบแนวทางส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอำเภอสว่างวีระวงศ์

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

การวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอำเภอสว่างวีระวงศ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูจาก Constitution of the Kingdom of Thailand B.E.2017 (National Education Act B.E. 2542 and 2nd Edition, B.E. 2545, 2002), Secretariat Office of the Teachers Council of Thailand (2007), Moolkum (2010), Office of the Education Council (Thailand) (2010), Lamjiakmongkol (2011), Tangchitsomkit (2014), Chumjit (2015), Office of the Education Council (2015), Office of the Education Council (2016), Office of Teacher Civil Service and Educational Personnel Commission (2017), Peimnsajjanon (2017), Jitchayavanit (2018), Khongkhaluang (2018), Euchuphap (2018), Committee for Educational Reform (2019), Erawan (2019), Bunduchaw (2021), Narintarangkul Na Ayudhaya (2021), Siriprukpong (2021), Office of the Education Council (2022) และบทความวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรจากแหล่งต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศนำมาสู่ การกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอำเภอสว่างวีระวงศ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้รับรองจริยธรรมการวิจัยในคน รหัสโครงการ CMUREC No. 66/320 เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2566 โดยวิธีดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ตามขั้นตอนการวิจัย รายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การถอดบทเรียนในการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู

การถอดบทเรียนในการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู โดยการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย รายละเอียดดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการพัฒนาและส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 25 คน ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ดังนี้

1. ข้าราชการครู จำนวน 15 คน ประกอบด้วย ข้าราชการครูที่สามารถเลื่อนวิทยฐานะเป็นครูชำนาญการและครูชำนาญการพิเศษได้ในระยะเวลาไม่เกิน 4 ปี และข้าราชการครูที่สามารถเลื่อนวิทยฐานะเป็นครูเชี่ยวชาญได้
2. ข้าราชการครู ที่โอนย้ายเปลี่ยนสายงาน จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์
3. กลุ่ม PA Support Team จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ข้าราชการครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ศึกษานิเทศก์ ที่มีคำสั่งแต่งตั้งเป็น PA Support Team ของเขตพื้นที่การศึกษา และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานวิทยฐานะ

เครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร รายงานการวิจัย แนวคิด หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดและเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ จนได้เครื่องมือการวิจัย จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ถอดบทเรียนในการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู แบบสัมภาษณ์ถอดบทเรียนในการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู กรณีเปลี่ยนสายงาน และแบบสัมภาษณ์ถอดบทเรียนในการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู กลุ่มสนับสนุน (PA Support Team) มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview)

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ถอดบทเรียนในการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูที่ได้ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาไปหาคุณภาพเครื่องมือด้วยการตรวจสอบความสอดคล้องตรงกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์โดยใช้แบบประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามเครื่องมือวิจัย (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน มีผลการวิเคราะห์ระหว่าง 0.80-1.00 ผู้วิจัยจึงนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 5 คน ซึ่งไม่ได้เป็นผู้ที่เข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อปรับปรุงแก้ไขสันวนภาษาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผ่านระบบออนไลน์ โดยการกำหนดวันและเวลาตามความพร้อมและความสมัครใจของกลุ่มเป้าหมาย โดยสัมภาษณ์ครั้งละ 1 คน และเมื่อสัมภาษณ์เสร็จสิ้นลง ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายแต่ละคน ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งข้อมูลคืนให้แก่กลุ่มเป้าหมายเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์อีกครั้ง และผู้วิจัยเป็นผู้เดียวที่นำเสนอข้อมูลโดยรวม

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปประเด็นสำคัญ จากนั้นนำมาสรุปตามประเด็นในแบบสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบแนวทางการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ขั้นตอนที่ 2.1 การสร้างแนวทางการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ผลการถอดบทเรียนในการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ในขั้นตอนที่ 1 มาสร้าง (ร่าง) แนวทางฯ โดยสามารถแบ่งออกเป็น 2 แนวทาง ได้แก่ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู สำหรับครู และ (ร่าง) แนวทางการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู สำหรับผู้บริหาร ซึ่งในแต่ละ (ร่าง) แนวทางฯ ประกอบด้วย หลักการ วิธีการ/กระบวนการ บทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ข้อจำกัดและอุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหา ตามกรอบแนวคิดการวิจัย แล้วเรียบเรียงข้อมูลเป็นความเรียงแบบพรรณนา เพื่อสร้าง (ร่าง) แนวทางฯ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำ (ร่าง) แนวทางฯ ที่ได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเอง นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และความสอดคล้องกับประเด็นการวิจัย จนสามารถนำไปใช้สนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบในประเด็นความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความมีประโยชน์

ขั้นตอนที่ 2.2 การตรวจสอบแนวทางการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ในการส่งเสริมและพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร จำนวน 7 คน ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ข้าราชการครู จำนวน 3 คน ได้แก่ ข้าราชการครูไม่มีวิทยฐานะ

ครูชำนาญการ และครูชำนาญการพิเศษ ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน ศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน และเจ้าหน้าที่งานวิทยฐานะ จำนวน 1 คน

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบแนวทาง ได้แก่ (ร่าง) แนวทางฯ และแบบสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบ (ร่าง) แนวทางฯ ในประเด็นความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำ (ร่าง) แนวทางฯ ที่ได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเอง และแบบสนทนากลุ่ม นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และความสอดคล้องกับประเด็นการวิจัย พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยประสานให้กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมการสนทนากลุ่มผ่านช่องทางออนไลน์ และกำหนดวันและเวลาการสนทนากลุ่ม โดยก่อนกำหนดวันเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม 7 วัน ผู้วิจัยนำ (ร่าง) แนวทางฯ และแบบสนทนากลุ่ม เสนอต่อที่ประชุมเพื่อลงความคิดเห็นในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิลงความคิดเห็นออกเป็นประเมินค่า 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์เนื้อหา และสังเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม จากการลงความคิดเห็นฉันทมติ 5 ระดับ ในประเด็นด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ และนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขจนได้แนวทางการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร สรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผลการถอดบทเรียนในการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านเหตุผล/แรงจูงใจ ที่ส่งผลให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ประกอบด้วย 5 ประเด็น ได้แก่ 1) ผลตอบแทนที่เป็นรูปธรรม อย่างเงินวิทยฐานะ เงินเดือน และสิ่งที่เป็นนามธรรมอย่างขวัญกำลังใจ และความมั่นคงในการทำงาน 2) เป้าหมายชีวิตในการทำงาน อุทิศตน 3) การยอมรับทางสังคม ความคาดหวังจากครอบครัวที่ต้องการให้มีความมั่นคงให้การทำงาน ตลอดจนสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ส่งเสริมและเกื้อหนุนกัน 4) การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและพัฒนาวิชาชีพครู กระบวนการของครูในการพัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนการสอน จนเกิดการพัฒนาคูณภาพของผู้เรียน อันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 5) จังหวะชีวิตและโอกาส ทั้งจากสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และองค์กรอื่นๆ การเปลี่ยนหลักเกณฑ์การขอมิและเลื่อนวิทยฐานะในช่วงระยะเวลาที่เอื้อให้ครูสามารถเกิดความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูได้อย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

1.2 ด้านปัจจัยที่ส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ประกอบด้วย 2 ประเด็น ได้แก่ 1) วิธีการ/กระบวนการในการวางแผนการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ได้แก่ การศึกษาเกณฑ์ และพัฒนาตนเอง

ให้มีคุณสมบัติเป็นไปตามที่กำหนด การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และพัฒนาวิชาชีพครู สร้างเครือข่ายความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู และสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู 2) บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ บทบาทของเพื่อนครู/เพื่อนร่วมวิชาชีพ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา บทบาทของหน่วยงานต้นสังกัด (สถานศึกษา) บทบาทของหน่วยงานต้นสังกัด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา) ปัจจัยสนับสนุนอื่นที่ทำให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู

1.3 ด้านข้อจำกัด/อุปสรรคที่ส่งผลต่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ประกอบด้วย 2 ประเด็น ได้แก่

1) ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู เป็นแรงขับเคลื่อนภายในของครูที่มีผลกระทบต่องานของครู ทำให้ครูเกิดความก้าวหน้าทางวิชาชีพช้าลง หรือแม้กระทั่งทำให้ครูไม่ให้ความสำคัญในเรื่องของความก้าวหน้าทางวิชาชีพเลย สามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ปัจจัยภายในจากตัวครู ซึ่งเกิดจากทัศนคติของครู และปัจจัยภายในจากสถานการณ์หรือบุคคลภายนอก เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตของครู เช่น สุขภาพ ภาระหนี้สิน ฯลฯ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้สามารถส่งผลกระทบต่องานของครู ทำให้ครูไม่มีความพร้อมที่จะเกิดความก้าวหน้าทางวิชาชีพได้ ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู เป็นสิ่งที่ตัวของครูไม่สามารถปรับเปลี่ยนได้ เช่น หลักเกณฑ์การขอมือหรือเลื่อนวิทยฐานะที่เปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง การเปลี่ยนแปลงของนโยบายที่เกี่ยวข้องกับความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ที่ตั้งของสถานศึกษาที่อยู่ห่างไกล ความแตกต่างของคณะกรรมการประเมิน ตลอดจนการไม่รับการสนับสนุนจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน ส่งผลให้การดำเนินการขาดความต่อเนื่อง ขาดโอกาสในการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู

1.4 ด้านเงื่อนไขความสำเร็จที่ส่งผลต่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ประกอบด้วย 5 ประเด็น ได้แก่

1) ศักยภาพของครูในการพัฒนาตนเอง ซึ่งหมายรวมถึงทัศนคติเชิงบวกของครูในการพัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบ 2) การสนับสนุนจากปัจจัยรอบข้าง ทั้งการได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว เพื่อนร่วมวิชาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด 3) เป้าหมายในชีวิต ความต้องการความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ความมุ่งมั่นเพื่อให้ตนเองไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ 4) นโยบายหรือหลักเกณฑ์ที่ส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพ และ 5) เครือข่ายความก้าวหน้าทางวิชาชีพ เป็นปัจจัยหนุนเสริมสำคัญ เนื่องจากหากครูมีเครือข่ายในการพัฒนาตนเอง มีโอกาสในการสร้างสัมพันธ์อันดี ได้รับความไว้วางใจ สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ประสบความสำเร็จ เพื่อหาแรงบันดาลใจและแนวทางในการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู

1.5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ประกอบด้วย 4 ประเด็น ได้แก่

1) การวางแผนการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ต้องวางแผนเป้าหมายของการพัฒนาไปที่ผลลัพธ์ของผู้เรียน เมื่อผู้เรียนมีคุณภาพ ครูจึงจะเกิดผลงานที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูได้ 2) นโยบายและหลักเกณฑ์จากส่วนกลาง ควรมีกระบวนการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง อีกทั้งควรปรับปรุงหลักเกณฑ์การลดระยะเวลาจากใช้ผลคะแนนสอบภาษาอังกฤษหรือภาษาที่สามเป็นผลคะแนนสอบวิชาเอกของครู จึงจะเป็นการพัฒนาครูเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างแท้จริง 3) การพัฒนาตนเอง ครูต้องพัฒนาตนเองในด้านแผนการจัดการเรียนรู้ นวัตกรรมจัดการการเรียนรู้ และวิจัย

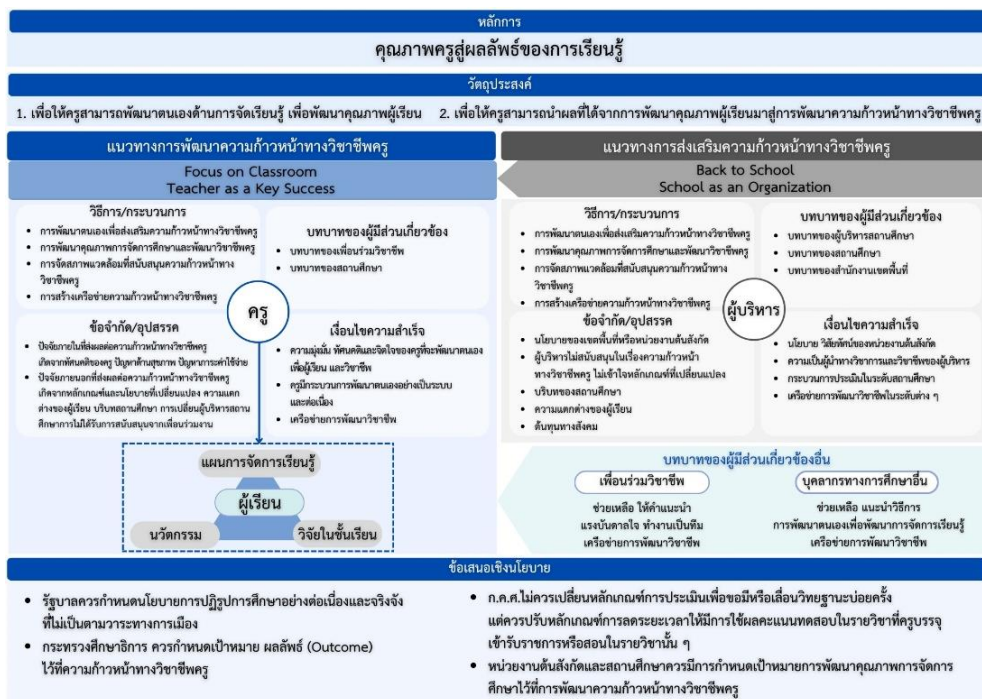
ในชั้นเรียน ซึ่งเป็นองค์ประกอบ 3 ด้านสำคัญที่จะช่วยให้ครูสามารถเกิดความก้าวหน้าทางวิชาชีพอย่างแน่นอน และ 4) การสนับสนุนส่งเสริมจากสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด

ขั้นตอนที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบแนวทางการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู

2.1 ผลการสร้าง (ร่าง) แนวทางการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู พบว่า หลักการของแนวทางการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร คือ คุณภาพครูสู่ผลลัพธ์ของการเรียนรู้ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และ 2) เพื่อให้ครูสามารถนำผลที่ได้จากการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมาสู่การพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 แนวทาง ดังนี้

1) แนวทางการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู สำหรับครู มีหลักการสำคัญ คือ Focus on Classroom และ Teacher as a Key Success ครูต้องพัฒนาตนเองและวิชาชีพ เพื่อพัฒนาผู้เรียน ด้วยการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ วิจัยในชั้นเรียน และนวัตกรรมการเรียนรู้ โดยได้รับการสนับสนุนจากเพื่อนครู เพื่อนร่วมวิชาชีพ อีกทั้งผู้มีส่วนได้เสีย

2) แนวทางการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู สำหรับผู้บริหาร มีหลักการสำคัญ คือ Back to school และ School as an Organization ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์จะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเกิดความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ตั้งแต่กระบวนการวางแผน การปฏิบัติงาน การตรวจสอบ ตลอดจนการพัฒนางาน ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แนวทางการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

2.2 ผลการตรวจสอบ (ร่าง) แนวทางการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการตรวจสอบแนวทางการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ด้วยการสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน โดยผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและลงความคิดเห็นฉันทามติในประเด็นด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ซึ่งในภายหลังการสนทนากลุ่มผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิลงความคิดเห็นเพิ่มเติมด้วยแบบประเมินค่า 5 ระดับ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงแนวทางการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. จากการถอดบทเรียนในการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู สะท้อนให้เห็นว่าความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครูต้องอาศัยองค์ประกอบสำคัญหลายประการ ทั้งเหตุผล/แรงจูงใจที่เป็นนามธรรมอย่างค่าตอบแทน และรูปธรรมอย่างขวัญกำลังใจ ความมั่นคงในการทำงาน การได้รับการยอมรับจากสังคม ผลวิจัยดังกล่าวอาจเนื่องมาจากวิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงที่มีเกียรติ ได้รับการยอมรับจากสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมชนบท หากครูได้รับแรงจูงใจทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมแล้ว ย่อมจะทำให้ครูเกิดทัศนคติเชิงบวก อยากพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาวิชาชีพ สอดคล้องกับ Janlamoon, et al. (2023) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาอิทธิพลของการเสริมสร้างพลังอำนาจ และความเชื่อประสิทธิภาพในตนเองของครูที่มีต่อความก้าวหน้าในวิชาชีพครู พบว่า ครูมีทัศนคติเชิงบวกต่อความก้าวหน้าในวิชาชีพครูโดยเฉพาะในด้านการพัฒนาตนเองที่สูงกว่าด้านเงินเดือนและด้านการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง และสามารถถูกกระตุ้นด้วยการเสริมพลังอำนาจ เช่น การได้รับความไว้วางใจให้รับผิดชอบหน้าที่ที่สำคัญในสถานศึกษา มีโอกาสแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำงาน อย่างไรก็ตามการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูนั้นมีข้อจำกัด/อุปสรรค ทั้งด้านปัจจัยภายในซึ่งเกิดจากตัวครู ทัศนคติของครู แรงขับเคลื่อนภายในของครูที่มีผลกระทบต่อจิตใจของครู ทำให้ครูเกิดความก้าวหน้าทางวิชาชีพช้าลง และปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู เป็นสิ่งที่ครูไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินการขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะที่เปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง ความแตกต่างของคณะกรรมการประเมิน อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงของนโยบายที่เกี่ยวข้องกับความก้าวหน้าทางวิชาชีพ สอดคล้องกับ Erawan (2019) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องโครงการการส่งเสริมระบบและแนวทางการปฏิรูปการพัฒนาวิชาชีพครู: จากแนวคิดการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสู่การปฏิบัติ พบว่า ปัญหาด้านการศึกษาของประเทศไทยระบบการพัฒนาวิชาชีพครูยังไม่สอดคล้องกับมาตรฐานตำแหน่ง และมาตรฐานวิชาชีพครู ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับ Starfish Labz (2023) ที่ได้กล่าวถึงเงื่อนไขความสำเร็จที่ส่งผลต่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูนั้นเกิดจากศักยภาพของครูในการพัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบ การสนับสนุนจากปัจจัยรอบข้าง นโยบายหรือหลักเกณฑ์ที่ส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพหน่วยงานต้นสังกัด ตั้งแต่ระดับกระทรวงจนถึงระดับสถานศึกษา อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูโดยนำหลักเกณฑ์ PA ไปใช้ในการพัฒนาครู

และพัฒนาระบบการจัดการศึกษา กล่าวคือ กระบวนการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูนั้น ต้องได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ ทั้งจากตัวของครูเอง เพื่อนร่วมวิชาชีพ และผู้บริหาร คอยสนับสนุนเติมเต็มซึ่งกันและกัน ร่วมกันทำงานเป็นทีม และร่วมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อเป็นสถานที่สำหรับรวมตัว รวมพลังในการพัฒนาวิชาชีพครูโดยมีเป้าหมายที่ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน

2. ผลการสร้างและตรวจสอบแนวทางการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ผลการสร้างและตรวจสอบแนวทางการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ผู้วิจัยสร้าง (ร่าง) แนวทางการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู และแนวทางการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู โดยทั้ง 2 แนวทางได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ ด้วยการสนทนากลุ่มในประเด็นด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ซึ่งในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ในการนี้ผู้วิจัยจึงอภิปรายตามแนวทาง ดังนี้

2.1 แนวทางการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู มีหลักการ Focus on Classroom และ Teacher as a key Success โดยเน้นที่การพัฒนาครู พัฒนาที่ผลการปฏิบัติงานของครูสะท้อนผ่านการจัดการเรียนรู้ ผลลัพธ์ของผู้เรียน ครูควรกำหนดเป้าหมายหรือสร้างความท้าทายเพื่อให้มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ครูควรเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ศึกษาหลักเกณฑ์การเลื่อนวิทยฐานะ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรม นำวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ในการแก้ปัญหา สร้างเครือข่ายการพัฒนาตนเองกับเพื่อนครู ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญในด้านการวิจัยทางการศึกษา สะท้อนผลการพัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่ง ครู ที่ได้กำหนดให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน (PA) เพื่อคววิทยฐานะในทุกปีงบประมาณ และการประเมินเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ ที่มุ่งประเด็นสำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 ทักษะการจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน สะท้อนผ่านแผนการจัดการเรียนรู้ และคลิปวิดีโอการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านที่ 2 ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ และด้านที่ 3 ผลงานทางวิชาการ สำหรับ ครู วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญขึ้นไป สะท้อนผลการวิจัยเพื่อคิดค้นปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ (Office of Teacher Civil Service and Educational Personnel Commission (Thailand), 2021) สอดคล้องกับ Chatwirote (2021) ได้ทำวิจัยเรื่อง คุณภาพการปฏิบัติงานของครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดตาก พบว่า คุณภาพการปฏิบัติงานของครูด้านนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ผลการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับมาก ครูมีการจัดทำนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ สื่อ ICT สื่อประดิษฐ์จากวัสดุต่างๆ เช่น สื่อบัตรคำ บัตรภาพ บัตรคำศัพท์ โดยคิดอย่างสร้างสรรค์และนำไปบูรณาการต่อยอดอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ Wongrugs, et al. (2022) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยความสำเร็จและผลลัพธ์ในการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูสภา พบว่า แนวทางการดำเนินงานของการพัฒนาวิชาชีพครู และบุคลากรทางการศึกษา มีกระบวนการสำคัญ 8 ประการ ได้แก่ (1) การแบ่งปันวิสัยทัศน์และ

คำนิยม (2) การแบ่งปันความรับผิดชอบ (3) การสืบเสาะสะท้อนความคิดอย่างมีอาชีพ (4) ความร่วมมือ (5) กลุ่ม (6) การยอมรับซึ่งกันและกัน (7) การยอมรับนับถือและการสนับสนุนซึ่งกันและกัน และ (8) ความเป็นสมาชิกแบบทั้งตัวและหัวใจ ด้วยกระบวนการเหล่านี้ ช่วยส่งเสริมให้ครูมีการทำงานร่วมกันของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่อยู่ในทีมเดียวกัน มีความรับผิดชอบ การยอมรับซึ่งกันและกัน มีความศรัทธาในการทำงาน และแสดงภาวะผู้นำทางวิชาการร่วมกันในการทำงานเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน

2.2 แนวทางการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู มีหลักการ Back to School และ School as an Organization โดยเน้นที่การพัฒนาผู้บริหารเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารควรพัฒนาระบบการบริหารงานของสถานศึกษาไม่ให้ความซ้ำซ้อน ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาผลการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การขอเลื่อนวิทยฐานะ ผู้บริหารจึงควรมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้วยการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล การปฏิบัติงานของครูในด้านการจัดการเรียนรู้ การทำวิจัยในชั้นเรียน การพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ควรเป็นผู้นำในการสร้างเครือข่ายทางวิชาชีพครูในระดับสถานศึกษา และขยายผลการพัฒนาไปสู่ระดับเขตพื้นที่หรือระดับประเทศ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ Phansai & Wannasri (2021) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนานวัตกรรม ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการสร้างนวัตกรรมและการทำวิจัย โดยมีการเผยแพร่ให้ผลงานเพื่อเป็นตัวอย่างแก่ผู้อื่น ควรจัดหลักสูตรเกี่ยวกับการวิจัยและนวัตกรรมให้ผู้บริหารได้เรียนรู้และสร้างผลงานของตนเอง โดยใช้สื่อเทคโนโลยีมาช่วยแก้ปัญหา เนื่องจากผู้บริหารต้องใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างนวัตกรรมต่างๆ เช่น นวัตกรรมด้านการจัดการเรียนการสอน นวัตกรรมทางหลักสูตร นวัตกรรมด้านการวัดและการประเมินผล นวัตกรรมด้านการวางแผนวิชาการ เป็นต้น อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญในการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา การพัฒนาครูผู้สอนให้ใช้รูปแบบการสอนเทคนิควิธีการสอนแบบใหม่มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ และผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดีมีความรู้ในเรื่องการเผยแพร่ผลงานสู่การปฏิบัติ และสอดคล้องกับ Bunduchaw (2021) ได้วิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญและจำเป็นต้องพัฒนาตนเองของครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนทิศทางการศึกษา มีวิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้า สามารถพัฒนาตนเองและวิชาชีพได้อย่างก้าวหน้า ตลอดจนสามารถตอบสนองนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรควรมีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาไว้ที่การพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู และต้องให้อิสระแก่สถานศึกษาในการกำหนด

วิสัยทัศน์และเป้าหมายการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทสถานศึกษา รวมถึงการสร้างความเข้าใจให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และครู ให้สามารถเป็นผู้นำทิศครูในการพัฒนาผลการปฏิบัติงานของครูได้

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรควรสร้างความตระหนักและปรับชุดความคิด (Mindset) ให้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในการพัฒนาผลการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานวิทยฐานะที่ได้รับ

3. ควรมีการสร้างภาคีเครือข่ายการพัฒนาวิชาชีพครู โดยเริ่มจากเครือข่ายการพัฒนาวิชาชีพครูในระดับสถานศึกษา ระดับสภวิทยาเขต ตลอดจนระดับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อร่วมกันพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ด้วยการเป็นพี่เลี้ยงทางวิชาการ การสนับสนุนงบประมาณในการจัดเรียนรู้และอื่นๆ
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาทบทวน หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินเพื่อขอมีและเลื่อนวิทยฐานะที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษาโดยคำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียน

2. ควรมีการศึกษา เรื่อง กลยุทธ์การสร้างภาคีเครือข่ายในการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู เพื่อให้กระบวนการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูสามารถประสบผลสำเร็จได้

References

- Bunduchaw, P. (2021). **Role of School Administrators in Promoting Professional Advancement of Teachers Under the Office of Secondary Education Service Area 41.** Independent Study for Master of Education in Educational Administration Naresuan University. [In Thai]
- Chatwirote, B. (2021, January-March). The Quality of Teacher Performance for Local Development: A Case Study of Kamphaeng Phet Province and Tak Province. **The Golden Teak: Humanity and Social Science Journal**, 27(1), 126-138. [In Thai]
- Chumjit, Y. (2015). **Self Actualization for Teachers.** (6 th ed.). Bangkok: Odeon Store. [In Thai]
- Committee for Educational Reform. (2017). **Education Reform Plan.** Bangkok: Office of the Education Council. [In Thai]
- Committee for Educational Reform. (2019). **Special Report No. 8: Teacher and Instructor Reform.** Bangkok: Office of the Education Council. [In Thai]
- Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2017. (2017, April 6). **Royal Gazette**, 134(40A). [In Thai]
- Education Reform Plan (Revised Edition). (2021, February 25). **Royal Gazette**, 138(Special Issue). p. 44. [In Thai]

- Erawan, P. (2019). **Complete Research Report: Teacher Professional Development System Synthesis and Reform Guidelines: From Conceptual Learning to Practice.** Bangkok: Thailand Science Research and Innovation. [In Thai]
- Euchuphap, P. (2018). **Education and Teaching Profession.** Bangkok: Chulalongkorn University Press. [In Thai]
- HREX.asia. (2019). **How Education Important for Human Resource Development.** [Online]. Available: <https://th.hrnote.asia/orgdevelopment/190625-education-for-hrd/> [2024, March 28]. [In Thai]
- Janlamoon, J., Orsuwan, M., & Sarnsawang, S. (2023, July-December). Examining Influences of Empowerment and Teacher Self-Efficacy on Teacher Career Progression. **Humanity and Social Science Journal, Ubon Ratchathani University, 14**(2), 153-173. [In Thai]
- Jitchayavanit, K. (2018). **Education and Being a Professional of Thai Teachers.** Bangkok: Chulalongkorn University Press. [In Thai]
- Khongkhaluang, D. (2018, January-April). The Impact on Ethical Leadership Effecting to Career Advancement and Academic Performance of the Instructors in the Western Group of Rajabhat Universities. **Ph.D. in Social Sciences Journal, 8**(1), 165-176.
- Lamjiakmongkol, A. (2011). **Factors related to career development of teachers in the municipality school under the jurisdiction of local education region 1.** Independent Study for Master of Arts in Public and Private Management Graduate School, Silpakorn University. [In Thai]
- Mongkhonvanit, J. (2013), **Administration of educational organization and personnel.** Bangkok: Chulalongkorn University Press. [In Thai]
- Moolkum, S. (2010). **Self-Development and Work Development towards Teacher Professional Advancement.** Bangkok: N.T.S. Printing. [In Thai]
- Narintarangkul Na Ayudhaya, S. (2021). **Human Resource Management in Education: The New Normal.** Bangkok: Chulalongkorn University Press. [In Thai]
- National Education Act B.E. 2542 and 2nd Edition, B.E. 2545. (2002). (December 19, 2002). **Royal Gazette, 119**(123A). [In Thai]
- Office of Teacher Civil Service and Educational Personnel Commission. (2017). **Comparative Study of Personnel Management Processes for Teachers between Thailand and Foreign Countries: Case of Professional Progress Evaluation of Teachers.** Bangkok: Office of Teacher Civil Service and Educational Personnel Commission. [In Thai]

- Office of the Education Council (Thailand). (2010). **A Research and Development of the Teachers and Educational Personnel Development Policy**. Bangkok: Office of the Education Council. [In Thai]
- Office of the Education Council (Thailand). (2015). **Status of Teacher Production and Development in Thailand**. Bangkok: Office of the Education Council. [In Thai]
- Office of the Education Council. (2015). **The Status of Production and Development of Teachers in Thailand**. Bangkok: Office of the Education Council. [In Thai]
- Office of the Education Council. (2016). **Research Report on Trends in the Future of Education and Learning in Thailand in the Year 2573**. Bangkok: Office of the Education Council. [In Thai]
- Office of the Education Council. (2022). **The State of Thai Education 2021: The Situation of Educational Management According to the National Reform Plan in Education**. Bangkok: Office of the Education Council. [In Thai]
- Office of the Teacher Civil Service and Educational Personnel Commission (Thailand). (2021). **Implementation Manual according to the Criteria and Procedures for Assessing Positions and Academic Ranks of Teachers and Educational Personnel Teacher Positions**. Bangkok: Ministry of Education. [In Thai]
- Office of the Teacher Civil Service and Educational Personnel Commission (Thailand). (2021). **Position Standards and Professional Standards for Teachers and Educational Personnel**. Bangkok: Office of the Teacher Civil Service and Educational Personnel Commission. [In Thai]
- Peimnsajjanon, S. (2017). **Professional Advancement of Teachers**. Bangkok: Rajabhat Suan Sunandha University Press. [In Thai]
- Phansai, S., & Wannasri, J. (2021, January-April). The Guidelines for Developing Learning Leadership of School Administrators Under Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 1. **CMU Journal of Education**, 5(1), 90-103. [In Thai]
- Secretariat Office of the Teachers Council of Thailand. (2007). **Encyclopedia of the Teaching Profession in Honor of His Majesty the King on the Occasion of the 60th Anniversary of His Accession to the Throne**. Bangkok: Secretariat Office of the Teachers Council of Thailand. [In Thai]

- Siriprukpong, P. (2021). **Guidelines for Enhancing Career Advancement According to the Needs of Teachers Under Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 1**. Thesis for Master of Educational Administration Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. [In Thai]
- Starfish Labz. (2023). **Management Strategies for Educational Institutions with PA**. [Online]. Available: <https://www.starfishlabz.com/blog/1483-กลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาด้วย-pa> [2024, April 2]. [In Thai]
- Tangchitsomki, W. (2014). **Being a Professional Teachers**. (4 th ed.). Bangkok: Odeon Store. [In Thai]
- Teachers' Council Regulation on Professional Standards B.E. 2013. (2013, October 4). **Royal Gazette**, 130(Special Issue). p. 130 D. [In Thai]
- The Secondary Educational Service Area Office Kamphaeng Phet (SPM KPP). (2022). **Report on the Performance of the Personnel Management Group Fiscal Year 2022**. Kamphaeng Phet: The Secondary Educational Service Area Office Kamphaeng Phet. [In Thai]
- The Secondary Educational Service Area Office Kamphaeng Phet (SPM KPP). (2023). **Report on the Performance of the Personnel Management Group Fiscal Year 2023**. Kamphaeng Phet: The Secondary Educational Service Area Office Kamphaeng Phet. [In Thai]
- Wongrugsa, A., Meesuk, P., & Wangkaewhiran, T. (2022, May-August). The Success Factors and Outcomes of the Professional Learning Community Type of Professional Teacher and Education Personnel Development of the Teachers' Council of Thailand. **Panyapiwat Journal of Humanities**, 14(2), 245-258. [In Thai]

คำแนะนำสำหรับผู้ส่งบทความ

สักทอง : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

วารสารสักทอง : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรมีวัตถุประสงค์เพื่อตีพิมพ์ผลงานวิจัย ผลงานสร้างสรรค์ และผลงานวิชาการ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่ การศึกษา รัฐประศาสนศาสตร์ การพัฒนาชุมชน เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ บริหารธุรกิจ การท่องเที่ยว นิเทศศาสตร์ และวัฒนธรรมเผยแพร่แก่นักวิชาการ และบุคคลทั่วไป ปีละ 4 ฉบับ บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารจะต้องผ่านการตรวจพิจารณาจากกองบรรณาธิการ และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน/บทความ โดยใช้การ Peer-review เป็นแบบ double blinded หากมีความเห็นว่าจะต้องมีการปรับแก้ไขทางกองบรรณาธิการจะส่งคืนเพื่อแก้ไขและขอสงวนสิทธิ์การพิจารณาไม่ลงพิมพ์เมื่อไม่ผ่านการพิจารณา (ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจพิจารณาบทความจะไม่อยู่ในสังกัดเดียวกันกับผู้แต่ง) สำหรับการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการตีพิมพ์บทความจำนวน 4,500 บาท/เรื่อง ทางวารสารจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในขั้นตอน Peer Review ผู้ที่มีความประสงค์จะส่งบทความเพื่อรับการพิจารณาตีพิมพ์ให้ปฏิบัติตามข้อแนะนำ ดังต่อไปนี้

การส่งต้นฉบับและการพิมพ์บทความ

หลักเกณฑ์การส่งต้นฉบับและการพิมพ์บทความ

1. ต้นฉบับต้องพิมพ์ตามรูปแบบและข้อแนะนำในการเขียนบทความของวารสารนี้
2. ต้นฉบับที่ส่งมาให้พิจารณาลงตีพิมพ์จะต้องไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารฉบับอื่นมาก่อน และจะต้องไม่ส่งตีพิมพ์ซ้ำซ้อนในวารสารหลายฉบับในเวลาเดียวกัน
3. เอกสารอ้างอิงข้างท้ายบทความ (References) ให้แปลจากภาษาไทยให้เป็นภาษาอังกฤษ โดยใส่คำว่า [In Thai] ต่อท้ายอ้างอิงที่แปลจากภาษาไทย
4. การตีพิมพ์บทความลงในวารสาร จะพิจารณาการตอบรับการลงตีพิมพ์เมื่อบทความผ่านตามขั้นตอนการปฏิบัติงานของวารสาร
5. กองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ในการพิจารณาและตีพิมพ์บทความทุกเรื่องรวมทั้งการปรับปรุงบทความบางส่วนตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้อ่านบทความ
6. บทความที่ตีพิมพ์ลงในวารสาร ถือว่าเป็นผลงานวิจัย ผลงานสร้างสรรค์ และผลงานวิชาการของผู้เขียนไม่ใช่ความคิดเห็นของกองบรรณาธิการ ผู้เขียนต้องรับผิดชอบบทความของตน
7. บทความที่ได้ผ่านการพิจารณาแล้ว ทางกองบรรณาธิการจะแจ้งผลการพิจารณาให้ทราบเป็นลายลักษณ์อักษร

การส่งต้นฉบับ

ส่งต้นฉบับเอกสารพร้อมแนบไฟล์ข้อมูล (ไฟล์ word) มาที่

<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/tgt> และสามารถสอบถามรายละเอียดได้ที่ สถาบันวิจัยและพัฒนา
อาคาร 1 ชั้น 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร 62000 ติดต่อ
สอบถามได้ที่นายทวิช ปิ่นวิเศษ โทรศัพท์ 08 4593 9223 หรือ 0 5570 6555 ต่อ 1760

รูปแบบการพิมพ์บทความ

1. ให้พิมพ์ลงบนกระดาษ ตั้งค่ากระดาษเป็น B5 (JIS) โดยจำนวนหน้าของเนื้อหาและ
เอกสารอ้างอิงรวมทั้งสิ้นไม่เกิน 15 หน้า ใช้รูปแบบของ Word ตัวอักษร TH Sarabun PSK และแต่ละหน้า
ไม่เกิน 30 บรรทัด

2. ข้อปฏิบัติการพิมพ์แต่ละหัวข้อ/ส่วนประกอบ

ที่	ส่วนประกอบ	คำอธิบาย
1	ชื่อเรื่อง/บทความ	ระบุชื่อบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 พอยท์ชนิดหนา ไว้กึ่งกลางหน้ากระดาษ
2	ชื่อผู้เขียนบทความ	ระบุชื่อผู้วิจัยผู้ร่วมวิจัย (ถ้ามี) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทุกคนทั้งภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 14 พอยท์ชนิดหนา ไว้กึ่งกลาง หน้ากระดาษ
3	สังกัดผู้เขียนบทความ	ถ้าเป็นนักศึกษา ให้ระบุวุฒิการศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา และชื่อ สถาบันการศึกษา ถ้าไม่ใช่ นักศึกษา ให้ระบุวุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ และ ชื่อหน่วยงานที่สังกัด (ถ้ามี) ขนาดตัวอักษร 12 พอยท์ ชนิดธรรมดา ไว้ที่เชิงอรรถท้ายหน้า
4	บทคัดย่อ (Abstract)	บทคัดย่อบทความวิจัย บทคัดย่อภาษาไทย ไม่เกิน 10 บรรทัด และบทคัดย่อภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 250 คำ เขียนโดยสรุปซึ่งมี เนื้อหาประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และผลการวิจัย บทคัดย่อบทความวิชาการ บทคัดย่อภาษาไทย ไม่เกิน 10 บรรทัดและบทคัดย่อภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 250 คำ เขียนโดยสรุป สาระสำคัญจากเนื้อหา
5	คำสำคัญ (Keywords)	ระบุคำสำคัญ 3-5 คำทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษไว้ท้าย บทคัดย่อทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

(ต่อ)

ที่	ส่วนประกอบ	คำอธิบาย
6	เนื้อหา (Content)	บทความวิจัย หัวข้อที่เสนอในเนื้อหา ประกอบด้วย 1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (Statement of the Problem) 2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objectives) 3. สมมุติฐานการวิจัย (ถ้ามี) (Research Hypothesis) 4. วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology) (ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบการวิจัย (Research Design) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and Sample) หรือแหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล (Source of Data / Informant) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Research Instrument / Tool) และการหาคุณภาพ (Quality Testing) การเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collection) การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis) โดยเขียนแยกหัวข้อ) 5. สรุปผลการวิจัย (Conclusion) (ระบุผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ โดยสรุปซึ่งอาจมีตารางหรือภาพประกอบ) 6. อภิปรายผลการวิจัย (Discussion) (ระบุประเด็นที่เป็นผลการวิจัยที่สำคัญในแต่ละวัตถุประสงค์ และอภิปรายโดยมีการอ้างอิงทฤษฎีหรืองานวิจัย) 7. ข้อเสนอแนะ (Suggestion) (ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปโดยนำเสนอแยกหัวข้อ) หัวข้อเนื้อหาทั้ง 7 หัวข้อ ไม่ต้องระบุหมายเลข ใช้ขนาดตัวอักษร 14 พอยท์ ชนิดหนา ส่วนรายละเอียดเนื้อหาใช้ขนาดตัวอักษร 14 พอยท์ ชนิดธรรมดา บทความวิชาการ หัวข้อที่เสนอในเนื้อหา ประกอบด้วย บทนำ (Introduction) เนื้อหา (Content) และสรุป (Conclusion) ใช้ขนาดตัวอักษร 14 พอยท์ ชนิดหนา ส่วนรายละเอียดเนื้อหาใช้ขนาดตัวอักษร 14 พอยท์ ชนิดธรรมดา
7	ตาราง (ถ้ามี)	ใช้ตารางแบบเส้นคู่ เปิด-ปิดตาราง
8	ภาพ (ถ้ามี)	รูปภาพประกอบ บันทึกเป็นไฟล์ที่มีนามสกุล .JPEG ใช้ขนาดตัวอักษร 14 พอยท์

(ต่อ)

ที่	ส่วนประกอบ	คำอธิบาย
9	การอ้างอิงในเนื้อหา	ลงรายการตามรูปแบบ APA, 7th edition ทุกรายการเป็นภาษาอังกฤษ ดังตัวอย่างรูปแบบการอ้างอิงแทรกในเนื้อหา
10	เอกสารอ้างอิง (References)	ลงรายการบรรณานุกรมตามรูปแบบ APA, 7th edition ดังตัวอย่างรูปแบบรายการบรรณานุกรมในเอกสารอ้างอิง ข้างท้ายนี้นำเสนอเฉพาะรายการที่มีการอ้างอิงในเนื้อหาบทความให้ครบทุกรายการ และแปลเอกสารอ้างอิงภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษด้วย กรณีแหล่งเอกสารอ้างอิงอยู่ในประเทศไทยให้ต่อท้ายด้วยคำว่า [In Thai] เสมอ

รูปแบบการเขียนอ้างอิงของวารสาร “สักทอง”

การเขียนเอกสารอ้างอิง (References) ใช้ตามแบบ American Psychological Association (APA, 7th edition) เอกสารอ้างอิงท้ายบทความ (References) ทุกรายการต้องมีการอ้างอิงหรือกล่าวถึงอยู่ในเนื้อหาของบทความ (In-Text Citation) ผู้นิพนธ์ต้องตรวจสอบข้อมูลของเอกสารที่นำมาอ้างอิงนั้นจะต้องปรากฏอยู่ทั้ง 2 แห่ง และมีความถูกต้องตรงกันทั้งการสะกดชื่อผู้แต่ง และเลขปีที่พิมพ์ (ไม่แนะนำให้นำข้อมูลการอ้างอิงไปใส่ไว้ใน Google Translate เพราะอาจจะทำให้การสะกดชื่อผู้แต่งผิด) (นิพนธ์ ราชวุฒิ, 2568) สามารถเขียนได้ตามรูปแบบต่างๆ ดังนี้

การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, ม.ป.ป.)

การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา มี 2 รูปแบบ คือ หน้าข้อความ และ หลังข้อความ ดังนี้

ผู้เขียน 1 คน

รูปแบบการอ้างอิงแทรกในเนื้อหาอยู่หน้าข้อความ

ภาษาไทย

ชื่อ นามสกุล (ปีที่พิมพ์)

ตัวอย่าง

ทวิช ปิ่นวิเศษ (2568) กล่าวว่า.....

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวิช ปิ่นวิเศษ (2568) ว่า.....

ภาษาอังกฤษ

Last Name (Year)

ตัวอย่าง

Pinwiset (2025) Said that.....

consistent in studies by Pinwiset (2025) that.....

รูปแบบการอ้างอิงแทรกในเนื้อหาอยู่หลังข้อความ

ภาษาไทย

(ชื่อ นามสกุล, ปีที่พิมพ์)

ตัวอย่าง

มีสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุร้อยละ 30 (ทวิช ปิ่นวิเศษ, 2568) ของประเทศ

ภาษาอังกฤษ

(Last Name, Year)

ตัวอย่าง

Central America to the southern USA (Pinwiset, 2025).

ผู้เขียน 2 คน

รูปแบบการอ้างอิงแทรกในเนื้อหาอยู่หน้าข้อความ

ภาษาไทย

ชื่อ นามสกุล1 และ ชื่อ นามสกุล2 (ปีที่พิมพ์)

ตัวอย่าง

ทวิช ปิ่นวิเศษ และสมญิง สมชา (2568) กล่าวว่า.....

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวิช ปิ่นวิเศษ และสมญิง สมชา (2568) ว่า.....

ภาษาอังกฤษ

Last Name1 and Last Name2 (Year)

ตัวอย่าง

Pinwiset and Somcha (2025) Said that.....

consistent in studies by Pinwiset and Somcha (2025) that.....

รูปแบบการอ้างอิงแทรกในเนื้อหาอยู่หลังข้อความ

ภาษาไทย

(ชื่อ นามสกุล1 และ ชื่อ นามสกุล2, ปีที่พิมพ์)

ตัวอย่าง

มีสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุร้อยละ 30 (ทวิช ปิ่นวิเศษ และสมญิง สมชา, 2568)

ภาษาอังกฤษ

(Last Name1 and Last Name2, Year)

ตัวอย่าง

Central America to the southern USA (Pinwiset and Somcha, 2025).

ผู้เขียน 3 คนขึ้นไป

รูปแบบการอ้างอิงแทรกในเนื้อหาอยู่หน้าข้อความ

ภาษาไทย

ชื่อ นามสกุล และคณะ (ปีที่พิมพ์)

ตัวอย่าง

ทวิช ปิ่นวิเศษ และคณะ (2568) กล่าวว่า.....

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวิช ปิ่นวิเศษ และคณะ (2568) ว่า.....

ภาษาอังกฤษ

Last Name et al., (Year)

ตัวอย่าง

Pinwiset et al. (2025) said that.....

consistent in studies by Pinwiset et al. (2025) that.....

รูปแบบการอ้างอิงแทรกในเนื้อหาอยู่หลังข้อความ

ภาษาไทย

(ชื่อ นามสกุล และคณะ, ปีที่พิมพ์)

ตัวอย่าง

มีสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุร้อยละ 30 (ทวิช ปิ่นวิเศษ และคณะ, 2568)

ภาษาอังกฤษ

(Last Name et al, Year)

ตัวอย่าง

Central America to the southern USA (Pinwiset et al., 2025).

การอ้างอิง (References)

ผู้เขียน 1 คน

ชื่อ นามสกุล. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง (พิมพ์ครั้งที่ถ้ามี). สำนักพิมพ์.

Author, A. A. (Year). *Title of the book* (2nd ed.). Publisher. [In Thai]

ผู้เขียน 2 คน

ชื่อ นามสกุล1, และ ชื่อ นามสกุล2. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง (พิมพ์ครั้งที่ถ้ามี). สำนักพิมพ์.

Author, A. A.1, and Author, B. B.2 (Year). *Title of the book* (2nd ed.). Publisher.

[In Thai]

ผู้เขียน 3 คนขึ้นไป (ใส่ชื่อครบทุกคน)

ชื่อ นามสกุล1, ชื่อ นามสกุล2, 3, 4, 5, 6, และชื่อ นามสกุล7. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง (พิมพ์ครั้งที่ถ้ามี). สำนักพิมพ์.

Author, A. A.1, Author, B. B.2, 3, 4, 5, 6., and Author, G. G. (Year). *Title of the book*
(2nd ed.). Publisher. [In Thai]

1. หนังสือ (Book) (นิพนธ์ ราชวุฒิ, 2568)

ภาษาไทย

ชื่อ/สกุลผู้แต่ง./ (ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่ ถ้ามี)*./ชื่อสำนักพิมพ์.

ภาษาอังกฤษ

สกุลผู้แต่ง./อักษรย่อชื่อต้น./อักษรย่อชื่อกกลาง (ถ้ามี)./(ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่ถ้ามี)*./
ชื่อสำนักพิมพ์.

*กรณีหนังสือจัดพิมพ์ครั้งที่ 1 ไม่ต้องระบุครั้งที่พิมพ์

ตัวอย่าง

เกษมพงศ์ กิรติกร. (2552). *วิกฤติ กระบวนทัศน์ มโนทัศน์ เพื่อการปฏิรูปการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2).
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

Kotler, P., and Armstrong, G. (2004). *Principles of marketing* (10th ed). Pearson Prentice
Hall.

2. หนังสือแปล (รูปแบบเล่ม)

ภาษาไทย

สกุลผู้แต่ง./อักษรย่อชื่อต้น./อักษรย่อชื่อกกลาง (ถ้ามี)./(ปีพิมพ์)./ชื่อหนังสือภาษาต้นฉบับ/[ชื่อหนังสือ
ภาษาไทย]/(ชื่อ/สกุลผู้แปล, ผู้แปล;/พิมพ์ครั้งที่ ถ้ามี)./ชื่อสำนักพิมพ์.

ภาษาอังกฤษ

สกุลผู้แต่ง./อักษรย่อชื่อต้น./อักษรย่อชื่อกกลาง (ถ้ามี)./(ปีพิมพ์)./ชื่อหนังสือภาษาต้นฉบับ/[ชื่อหนังสือ
ภาษาอังกฤษ]/(ชื่อ/สกุลผู้แปล, ผู้แปล;/พิมพ์ครั้งที่ ถ้ามี)./ชื่อสำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

วากเนอร์, ที. (2561). *Creating innovators* [คู่มือสร้างนักนวัตกรรมเปลี่ยนโลก] (ดลพร รุจิรวงศ์,
ผู้แปล). บุ๊คส์เป็ค.

3. บทความวารสาร (รูปแบบเล่ม)

ภาษาไทย

ชื่อ/สกุลผู้แต่ง./ (ปีพิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./เลขปีที่(เลขฉบับที่)/เลขหน้าเริ่มต้น-สิ้นสุด.

ภาษาอังกฤษ

สกุลผู้แต่ง./อักษรย่อชื่อต้น./อักษรย่อชื่อกกลาง (ถ้ามี)./(ปีพิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./เลขปีที่
(เลขฉบับที่)/เลขหน้าเริ่มต้น-สิ้นสุด.

ตัวอย่าง

บุญจิรา ท่าหลวง, และศิริพร ปัญญาเมธีกุล. (2565). บทสนทนาตลกที่พบในรายการ “แฉ”:

การวิเคราะห์ บทสนทนา. *วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 14(28), 44-55.

Thaluang, B., and Panyametheekul, S. (2022). Conversational joking in the thai tv show “chae”: Conversational analysis. *Srinakharinwirot Research and Development (Journal of Humanities and Social Sciences)*, 14(28), 44-55.

4. เอกสารประกอบการประชุม/การประชุมทางวิชาการที่ไม่มี Proceeding (Symposium)

ภาษาไทย

ชื่อ/สกุลผู้แต่ง./ (ปีพิมพ์./วันที่/เดือน)./ชื่อเรื่องที่นำเสนอ./ใน/ชื่อ/สกุล/(ประธาน), ชื่อหัวข้อการประชุม/ [การสัมมนา]./ชื่องานที่จัดการประชุม./สถานที่ประชุม.

ภาษาอังกฤษ

สกุลผู้แต่ง./อักษรย่อชื่อต้น./อักษรย่อชื่อกลาง (ถ้ามี)./ (ปีพิมพ์./เดือน./วันที่)./ชื่อเรื่องที่นำเสนอ./In/ อักษรชื่อย่อ./สกุล/(Chair), ชื่อหัวข้อการประชุม/[Symposium]./ชื่องานที่จัดการประชุม./ สถานที่ประชุม.

ตัวอย่าง

พิชิต ตรีวิทยรัตน์. (2556, 23-25 มิถุนายน). นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนระบบบีเลิร์นนิ่งแบบ จุดเดียว เบ็ดเสร็จ. ใน ศศิธรา พิชัยชาญณรงค์ (ประธาน), *การศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย* [การสัมมนา]. การประชุมทางวิชาการการวิจัยทางการศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 15, ณ โรงแรม เซ็นทาราแกรนด์ และบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์, กรุงเทพฯ: สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

De Boer, D., and LaFavor, T. (2018, April 26-29). The art and significance of successfully identifying resilient individuals: A person-focused approach. In A. M. Schmidt, and A. Kryvanos (Chairs), *Perspectives on Resilience: Conceptualization, Measurement, and Enhancement* [Symposium]. Western Psychological Association 98th Annual Convention, Portland, OR, United States.

5. เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการที่มี Proceedings (รูปแบบเล่มหนังสือ)

ภาษาไทย

ชื่อ/สกุลผู้แต่ง./ (ปีพิมพ์)./ชื่อบทความ./ใน/ชื่อบรรณาธิการ/(บ.ก.)./ชื่อหัวข้อการประชุม./ชื่องานที่ จัดการประชุม/(หน้า./เลขหน้าเริ่มต้น-สิ้นสุด)./ชื่อผู้จัดพิมพ์. (ถ้ามี)/ชื่อฐานข้อมูล.

<https://doi.org/> เลข DOI หรือ URL (ถ้ามี)

ภาษาอังกฤษ

สกุลผู้แต่ง./อักษรย่อชื่อต้น./อักษรย่อชื่อกลาง (ถ้ามี)./(ปีพิมพ์)./ชื่อบทความ./In/ชื่อบรรณาธิการ/(Ed. หรือ Eds.)./ชื่อหัวข้อการประชุม./ชื่องานที่จัดการประชุม/(pp./เลขหน้าเริ่มต้น-สิ้นสุด)./ชื่อผู้จัดทำพิมพ์. (ถ้ามี)/ชื่อฐานข้อมูล./https://doi.org/เลข DOI หรือ URL (ถ้ามี)
(กรณี มีเลข DOI หรือ URL ให้เติมต่อท้ายจากชื่อฐานข้อมูล เช่น ชื่อฐานข้อมูล./https://doi.org/เลข DOI)

ตัวอย่าง

รัตนพร จิตรนพรัตน์. (2565). การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อบริหารจัดการวิจัยของฝ่ายบริหารจัดการวิจัย สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย. ใน ธนาธิป สุ่มอิม (บ.ก.), *รวมพลังสร้างสรรค์เครือข่ายการวิจัยและนวัตกรรมอุดมศึกษาไทยเพื่อการสร้างเสริมพลังสังคมสู่รากแก้วของแผ่นดิน. การประชุมวิชาการระดับชาติเครือข่ายวิจัยสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ ครั้งที่ 15* (หน้า 341-350). สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Karapetyan, D., Parkes, A. J., and Stützle T. (2018). Algorithm configuration: Learning policies for the quick termination of poor performers. In R. Battiti, M. Brunato, I. Kotsireas, and P. Pardalos (Eds.), *Lecture Notes in Computer Science: (LNTCS, Volume 11353). Learning and Intelligent Optimization* (pp. 220-224). Springer.
https://doi.org/10.1007/978-3-030-05348-2_20

6. วิทยานิพนธ์/ปริญญาานิพนธ์

วิทยานิพนธ์/ปริญญาานิพนธ์ (รูปแบบเล่ม ไม่ได้ตีพิมพ์)

ภาษาไทย

ชื่อ/สกุลผู้แต่ง./ (ปีพิมพ์)./ชื่อวิทยานิพนธ์/[วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณวุฒิปบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์ หรือ วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]./ชื่อมหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

สกุลผู้แต่ง./อักษรย่อชื่อต้น./อักษรย่อชื่อกลาง (ถ้ามี)./(ปีพิมพ์)./ชื่อวิทยานิพนธ์/[Unpublished doctoral dissertation หรือ Unpublished master's thesis]./ชื่อมหาวิทยาลัย.

ตัวอย่าง

ชัยวัฒน์ พันธุ์วัฒนสกุล. (2558). ปัจจัยพระดับที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการศึกษาของนักศึกษา การศึกษานอกระบบในเขตปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณวุฒิปบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Panwatanasakul, C. (2015). *Multilevel factors affecting the academic achievement of non-formal students graduates in the bangkok vicinity* [Unpublished doctoral dissertation]. Srinakharinwirot University.

วิทยานิพนธ์/ปริญญาานิพนธ์ (จากเว็บไซต์/จากฐานข้อมูลที่ไม่ใช่เชิงพาณิชย์)

ภาษาไทย

ชื่อ/สกุลผู้แต่ง./ (ปีพิมพ์)./ชื่อวิทยานิพนธ์/[วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณวุฒิปบัณฑิต หรือ วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต./ชื่อมหาวิทยาลัย]/ชื่อเว็บไซต์./URL

ภาษาอังกฤษ

สกุลผู้แต่ง./อักษรย่อชื่อต้น./อักษรย่อชื่อกลาง (ถ้ามี)./ (ปีพิมพ์)./ชื่อวิทยานิพนธ์/[Doctoral
dissertation หรือ Master's thesis./ชื่อมหาวิทยาลัย]/ชื่อเว็บไซต์./URL

ตัวอย่าง

พัฒนจิตดา กนกพงษ์เสถียร. (2565). โมเดลสมรรถนะการบริหารคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษาขั้น
พื้นฐานในการประกันคุณภาพการศึกษา [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณวุฒิปบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ]. iThesis มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. [http://ir-ithesis.swu.ac.th/
dspace/handle/123456789/1630](http://ir-ithesis.swu.ac.th/dspace/handle/123456789/1630)

Kanokphongsathian, P. (2022). *Model of quality management competency for basic
school directors in educational quality assurance* [Doctoral dissertation,
Srinakharinwirot University]. iThesis Srinakharinwirot University.
<http://ir-ithesis.swu.ac.th/dspace/handle/123456789/1630>

วิทยานิพนธ์/ปริญญาานิพนธ์ (จากฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์)

ภาษาไทย

ชื่อ/สกุลผู้แต่ง./ (ปีพิมพ์)./ชื่อวิทยานิพนธ์/(หมายเลข ProQuest หรือ หมายเลข UMI หรือ หมายเลข
สิ่งพิมพ์)/[วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณวุฒิปบัณฑิต หรือ วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ชื่อ
มหาวิทยาลัย]/ชื่อฐานข้อมูล.

ภาษาอังกฤษ

สกุลผู้แต่ง./อักษรย่อชื่อต้น./อักษรย่อชื่อกลาง (ถ้ามี)./ (ปีพิมพ์)./ชื่อวิทยานิพนธ์/(ProQuest No. หรือ
UMI No. หรือ Publication No.)/[Doctoral dissertation หรือ Master's thesis, ชื่อ
มหาวิทยาลัย]/ชื่อฐานข้อมูล.

ตัวอย่าง

Rosin, R. E. (2023). *Propaganda on steroids: A case study on how communication
technology "pumped-up" russian black propaganda* (ProQuest No. 30309502).
[Doctoral dissertation, American University]. ProQuest Dissertations and Theses
Database.

7. หนังสือประเภทพจนานุกรม/สารานุกรม

หนังสือทั้งเล่ม

ภาษาไทย

ชื่อ/สกุลผู้แต่ง./ (ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่อง/ (พิมพ์ครั้งที่ (ถ้ามี))*./ชื่อสำนักพิมพ์.

ภาษาอังกฤษ

สกุลผู้แต่ง./อักษรย่อชื่อต้น./อักษรย่อชื่อกกลาง (ถ้ามี)./ (ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่อง/ (พิมพ์ครั้งที่(ถ้ามี))*./
ชื่อสำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

ราชบัณฑิตยสถาน. (2553). *พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๑ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน* (พิมพ์ครั้งที่ 2).

ธนาเพรศ.

Blackburn, S. (2016). *The oxford dictionary of philosophy* (3rd ed.). Oxford University Press.

บทในหนังสือ

ภาษาไทย

ชื่อ/สกุลผู้แต่ง./ (ปีพิมพ์)./ชื่อบทหรือชื่อเรื่อง./ใน/ชื่อบรรณาธิการ/ (บ.ก.)./ชื่อหนังสือ/ (พิมพ์ครั้งที่ (ถ้ามี),
หน้า/เลขหน้าเริ่มต้น-สิ้นสุด)./ชื่อสำนักพิมพ์.

ภาษาอังกฤษ

สกุลผู้แต่ง./อักษรย่อชื่อต้น./อักษรย่อชื่อกกลาง (ถ้ามี)./ (ปีพิมพ์)./ชื่อบทหรือชื่อเรื่อง./In/ชื่อบรรณาธิการ/
(Ed. หรือ Eds.)./ชื่อหนังสือ/ (พิมพ์ครั้งที่ (ถ้ามี),/pp./เลขหน้าเริ่มต้น-สิ้นสุด)./ชื่อสำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2540). การวิจัยสถาบัน : แนวคิดขั้นพื้นฐาน. ใน ทิศนา ขัมมณี, และสร้อยสน
สกลรักษ์ (บ.ก.), *แบบแผนและเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา* (หน้า 53-68). สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Weinstock, R., Leong, G. B., and Silva, J. A. (2003). Defining forensic psychiatry: Roles and responsibilities. In R. Rosner (Ed.), *Principles and Practice of Forensic Psychiatry* (2nd ed., pp. 7-13). CRC Press.

8. บทความหรือความเห็นจากคอลัมน์ในหนังสือพิมพ์

ภาษาไทย

ชื่อ/สกุลผู้แต่ง./ (ปีพิมพ์./วันที่/เดือน)./ชื่อบทความหรือชื่อคอลัมน์./ชื่อหนังสือพิมพ์./เลขหน้าที่พิมพ์
บทความหรือคอลัมน์.

ภาษาอังกฤษ

สกุลผู้แต่ง./อักษรย่อชื่อต้น./อักษรย่อชื่อกลาง (ถ้ามี)./ (ปีพิมพ์./เดือน/วันที่)./ชื่อบทความหรือชื่อ
คอลัมน์./ชื่อหนังสือพิมพ์./เลขหน้าที่พิมพ์บทความหรือคอลัมน์.

ตัวอย่าง

นวลจันทร์ จินตนาพันธ์. (2546, 14 กุมภาพันธ์). ปรับหนี้เพิ่มแรงขับเคลื่อน เศรษฐกิจยั่งยืน. *คมชัดลึก*,
หน้า 15.

Hess, A. (2019, January 3). Cats who take direction. *The New York Times*, C1.

9. แหล่งข้อมูลสื่ออิเล็กทรอนิกส์

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (ไม่มี DOI, Digital Object Identifier)

ภาษาไทย

ชื่อ/สกุลผู้แต่ง./ (ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่อง/ (พิมพ์ครั้งที่ (ถ้ามี))./ชื่อสำนักพิมพ์ หรือ ชื่อหน่วยงาน./ชื่อเว็บไซต์./
URL

ภาษาอังกฤษ

สกุลผู้แต่ง./อักษรย่อชื่อต้น./อักษรย่อชื่อกลาง (ถ้ามี)./ (ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่อง/ (พิมพ์ครั้งที่ (ถ้ามี))./
ชื่อสำนักพิมพ์ หรือ ชื่อหน่วยงาน./ชื่อเว็บไซต์./URL

ตัวอย่าง

วิโรจน์ อรุณมานะกุล. (2555). *ทฤษฎีภาษาศาสตร์*. ภาควิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. <http://ils.swu.ac.th:8991/>

exlibris/aleph/a22_1/apache_media/S5676M7QQ583XGIU35R6V49KY99GB4.pdf

Sedgewick, R., and Wayne, K. (2011). *Algorithms* (4th ed.). Addison-Wesley.

<https://algs4.cs.princeton.edu/home>

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (มี DOI, Digital Object Identifier)

ภาษาไทย

ชื่อ/สกุลผู้แต่ง./ (ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่อง/ (พิมพ์ครั้งที่ (ถ้ามี))./ชื่อสำนักพิมพ์ หรือ ชื่อหน่วยงาน./
<https://doi.org/เลข DOI>

ภาษาอังกฤษ

สกุลผู้แต่ง./อักษรย่อชื่อต้น./อักษรย่อชื่อกลาง (ถ้ามี)./ (ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่อง/ (พิมพ์ครั้งที่ (ถ้ามี))./
ชื่อสำนักพิมพ์ หรือ ชื่อหน่วยงาน./<https://doi.org/เลข DOI>

ตัวอย่าง

Brown, L. S. (2018). *Feminist therapy* (2nd ed.). American psychological association.
<https://doi.org/10.1037/0000092-000>

บทความวารสารอิเล็กทรอนิกส์ (ไม่มี DOI, Digital Object Identifier)

ภาษาไทย

ชื่อ/สกุลผู้แต่ง./ (ปีพิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./เลขปีที่(เลขฉบับที่)./เลขหน้าเริ่มต้น-สิ้นสุด (ถ้ามี)./
URL

ภาษาอังกฤษ

สกุลผู้แต่ง./อักษรย่อชื่อต้น./อักษรย่อชื่อกกลาง (ถ้ามี)./ (ปีพิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./เลขปีที่
(เลขฉบับที่)./เลขหน้าเริ่มต้น-สิ้นสุด (ถ้ามี)./URL

ตัวอย่าง

ภัทรนันท์ ไทยะสิน, นัทธิรัตน์ พิระพันธุ์, และรัฐพล ประดับเวทย์. (2565). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยการคิดเชิงออกแบบร่วมกับกระบวนการละครประยุกต์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรม. *วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 14(28), 109-120. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/swurd/article/view/263022>

Waitayasin, P., Pheeraphan, N., and Pradubwate, R. (2022). Development of a learning-management model in collaboration with design thinking and applied drama to enhance innovative creation competency. *Srinakharinwirot Research and Development (Journal of Humanities and Social Sciences)*, 14(28), 109-120. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/swurd/article/view/263022> (in Thai).

บทความวารสารอิเล็กทรอนิกส์ (มี DOI, Digital Object Identifier)

ภาษาไทย

ชื่อ/สกุลผู้แต่ง./ (ปีพิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./เลขปีที่(เลขฉบับที่)./เลขหน้าเริ่มต้น-สิ้นสุด (ถ้ามี)./
<https://doi.org/เลข DOI>

ภาษาอังกฤษ

สกุลผู้แต่ง./อักษรย่อชื่อต้น./อักษรย่อชื่อกกลาง (ถ้ามี)./ (ปีพิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./เลขปีที่
(เลขฉบับที่)./เลขหน้าเริ่มต้น-สิ้นสุด (ถ้ามี)./<https://doi.org/เลข DOI>

ตัวอย่าง

อัศรพล ทองกลาง. (2563). แนวทางและมาตรการการลงโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัติว่าด้วย
ความผิดอันเกิดจากการใช้เชื้อ พ.ศ. 2534. *วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง*, 3(1),
87-108. <https://doi.org/10.14456/mfulj.2020.3>

Manajit, O., Longyant, S., Sithigorngul, P., and Chaivisuthangkura, P. (2018). Development
of uracil-DNA-glycosylase-supplemented loop-mediated isothermal amplification
coupled with nanogold probe (UDG-LAMP-AuNP) for specific detection of
Pseudomonas aeruginosa. *Molecular Medicine Reports*, 17(4), 5734-5743.
<https://doi.org/10.3892/mmr.2018.8557>

บทความวารสารอิเล็กทรอนิกส์ (มี Article Number หรือ eLocator)

ภาษาไทย

ชื่อ/สกุลผู้แต่ง./ (ปีพิมพ์)/ ชื่อบทความ./ ชื่อวารสาร./ เลขปีที่ (เลขฉบับที่)/ บทความ/ หมายเลขบทความ
หรือ eLocator./ [https://doi.org/เลข DOI หรือ URL \(ถ้ามี\)](https://doi.org/เลข DOI หรือ URL (ถ้ามี))

ภาษาอังกฤษ

สกุลผู้แต่ง./ อักษรย่อชื่อต้น./ อักษรย่อชื่อกกลาง (ถ้ามี)/ (ปีพิมพ์)/ ชื่อบทความ./ ชื่อวารสาร./ เลขปีที่
(เลขฉบับที่)/ Article/article number หรือ eLocator./ [https://doi.org/เลข DOI หรือ URL \(ถ้ามี\)](https://doi.org/เลข DOI หรือ URL (ถ้ามี))

ตัวอย่าง

จักรกฤต ภูษงค์ประเวศ. (2566). ผลของการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดสะเต็มศึกษาที่เน้น
กระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรมที่มีต่อสมรรถนะการแก้ปัญหาแบบร่วมมือของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. *วารสารครุศาสตร์*, 51(1),
บทความ EDUCU5101006. <https://doi.org/10.14456/educu.2023.6>

Belal, N. A., and Heath, L. S. (2023). A complete theoretical framework for inferring
horizontal gene transfers using partial order sets. *PLOS ONE*, 18(3), Article
e0281824. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0281824>

บทความจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ภาษาไทย

ชื่อ/สกุลผู้แต่ง./ (ปีพิมพ์./ วันที่/ เดือน)/ ชื่อบทความ./ ชื่อหนังสือพิมพ์./ เลขหน้า (ถ้ามี)/ URL

ภาษาอังกฤษ

สกุลผู้แต่ง./ อักษรย่อชื่อต้น./ อักษรย่อชื่อกกลาง (ถ้ามี)/ (ปีพิมพ์./ เดือน/ วันที่)/ ชื่อบทความ./
ชื่อหนังสือพิมพ์./ เลขหน้า (ถ้ามี)/ URL

ตัวอย่าง

มนตรีพิทย ธาระสุข. (2566, 26 เมษายน). คอลัมน์ไฮโลต์โลก: จับตาสังคโปร์ตึงตูดเศรษฐินักลงทุน
ย้ายถิ่นได้เพิ่ม. *มติชน*. https://www.matichon.co.th/foreign/news_3945607

Guarino, B. (2017, December 4). How will humanity react to alien life? psychologists
have some predictions. *The Washington Post*. <https://www.washingtonpost.com/news/speaking-of-science/wp/2017/12/04/how-will-humanity-react-to-alien-life-psychologists-have-some-predictions>

เอกสาร/รายงานข่าวจากเว็บไซต์

ภาษาไทย

ชื่อ/สกุลผู้แต่ง./ (ปีพิมพ์/วันที่/เดือน)./ชื่อเรื่อง./ชื่อเว็บไซต์./URL

ภาษาอังกฤษ

สกุลผู้แต่ง./อักษรย่อชื่อต้น./อักษรย่อชื่อกลาง (ถ้ามี)./ (ปีพิมพ์/เดือน/วันที่)./ชื่อเรื่อง./ชื่อเว็บไซต์./URL

ตัวอย่าง

ปรีดี บุญชื้อ. (2566, 27 เมษายน). *บทเรียนจากภูฏาน ประเทศกำลังพัฒนาที่มีความสุขมากที่สุดในโลก*.
ไทยพับลิก้า. https://thaipublica.org/2023/04/pridi347_gnh

Olarin, K., and Chen H. (2023, April 5). *Smoke from forest fires blankets northern
thailand in thick pollution*. CNN. <https://edition.cnn.com/2023/04/05/asia/chiang-mai-air-pollution-thailand-intl-hnk/index.html>

*การอ้างอิงข้อมูลเอกสารหรือรายงานข่าวจากเว็บไซต์ที่ไม่ใช่คลังข้อมูล ให้ระบุวัน/เดือน/ปี ที่สืบค้นด้วย
เนื่องจากเว็บไซต์อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงหรือหายไป ไม่สามารถสืบค้นข้อมูลเอกสารซ้ำได้ ตามรูปแบบ ดังนี้

ภาษาไทย

ชื่อ/สกุลผู้แต่ง./ (ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่อง./ชื่อเว็บไซต์./สืบค้นเมื่อ/วันที่/เดือน/ปี./จาก URL

ภาษาอังกฤษ

สกุลผู้แต่ง./อักษรย่อชื่อต้น./อักษรย่อชื่อกลาง (ถ้ามี)./ (ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่อง./ชื่อเว็บไซต์./Retrieved/
เดือน/วันที่/ปี./from URL

ตัวอย่าง

ปรีดี บุญชื้อ. (2566). *บทเรียนจากภูฏาน ประเทศกำลังพัฒนาที่มีความสุขมากที่สุดในโลก*. ไทยพับลิก้า.
สืบค้นเมื่อ 29 เมษายน 2566, จาก https://thaipublica.org/2023/04/pridi347_gnh

Olarin, K., and Chen, H. (2023). *Smoke from forest fires blankets northern thailand in
thick pollution*. CNN. Retrieved April 6, 2023, from <https://edition.cnn.com/2023/04/05/asia/chiang-mai-air-pollution-thailand-intl-hnk/index.html>

10. ราชกิจจานุเบกษา

ภาษาไทย

ชื่อกฎหมาย./ (ปีพิมพ์./วันที่/เดือน)/ราชกิจจานุเบกษา./ เล่ม/เลขเล่ม/ตอนที่ หรือ ตอนพิเศษ/เลขตอน./
หน้า/เลขหน้าเริ่มต้น-สิ้นสุด. ชื่อเว็บไซต์./URL (ถ้ามี)

ภาษาอังกฤษ

ชื่อกฎหมาย./ (ปีพิมพ์./เดือน/วันที่)/Government Gazette./No./เลขเล่ม/Section/เลขตอน./page/
เลขหน้าเริ่มต้น-สิ้นสุด. ชื่อเว็บไซต์./URL (ถ้ามี)

ตัวอย่าง

ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์
รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. 2564. (2565, 7 มกราคม). ราชกิจจานุเบกษา.
เล่ม 139 ตอนพิเศษ 4 ง. หน้า 22-50. ราชกิจจา. [https://ratchakitcha.soc.go.th/
documents/17193313.pdf](https://ratchakitcha.soc.go.th/documents/17193313.pdf)

พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560. (2560, 27 มกราคม). ราชกิจจานุเบกษา.
เล่ม 134 ตอนที่ 12 ก. หน้า 1-18. ราชกิจจา. [https://ratchakitcha.soc.go.th/
documents/2097692.pdf](https://ratchakitcha.soc.go.th/documents/2097692.pdf)

Translated Thai Reference

Student loan fund act, B.E. 2560. (2017, January 27). Government gazette. No. 134
Section 12 A. page 1-18. Ratchakitcha. [https://ratchakitcha.soc.go.th/documents/
2097692.pdf](https://ratchakitcha.soc.go.th/documents/2097692.pdf) (in Thai).

หมายเหตุ:

1. ชื่อเรื่อง พิมพ์ตัวเอน ชื่อเรื่องที่เป็นภาษาอังกฤษ อักษรตัวแรกของชื่อเรื่องหลัก ชื่อเรื่องย่อย (ถ้ามี) ซึ่งมักจะพิมพ์ตามหลังเครื่องหมายมหัพภาค (:) และคำนาม ที่เป็นชื่อเฉพาะ ใช้อักษรตัวพิมพ์ใหญ่ ส่วนคำอื่นๆของชื่อเรื่อง ใช้อักษรตัวพิมพ์เล็กทั้งหมด เช่น Computer algorithm: Introduction to design and analysis
2. ถ้าเอกสารอ้างอิงไม่ปรากฏปีพิมพ์ ภาษาไทยใช้อักษรย่อ ม.ป.ป. (ไม่ปรากฏปีพิมพ์) และภาษาอังกฤษใช้อักษรย่อ n.d. (no date)
3. ถ้าเอกสารอ้างอิงไม่ปรากฏชื่อสำนักพิมพ์หรือผู้จัดพิมพ์หรือโรงพิมพ์ ภาษาไทยใช้อักษรย่อ ม.ป.พ. (ไม่ปรากฏสำนักพิมพ์) และภาษาอังกฤษใช้อักษรย่อ n.p. (no place)
4. ถ้าเอกสารอ้างอิงจากเว็บไซต์ที่สืบค้นได้ตั้งจาก DOI และ URL ให้พิจารณาเลือกใช้ DOI หากเอกสารอ้างอิงจากเว็บไซต์ไม่มี DOI ให้ใช้ URL

วารสาร "สักทอง: วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์" สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
The Golden Teak: Humanity and Social Science Journal Research and Development Institute, KPRU

เอกสารอ้างอิง

นิพนธ์ ราชวุฒิ. (2568, กุมภาพันธ์). *รูปแบบการอ้างอิง*. กรุงเทพฯ: ฝ่ายบริหารจัดการข้อมูลและเผยแพร่

ผลงานวิจัย สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. (ม.ป.ป.). *การส่งบทความ (การอ้างอิง)*. สืบค้นเมื่อ 4 มีนาคม 2568,
จาก <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jhnu/about/submissions>

แบบฟอร์มการส่งบทความเพื่อเผยแพร่ใน สัปดาห์ : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1. ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....
2. ระดับการศึกษาสูงสุด.....ตำแหน่งทางวิชาการ.....
3. สถานะภาพของผู้ส่งบทความ ☐ อาจารย์ ☐ บุคคลทั่วไป
4. ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้สะดวก

โทรศัพท์.....E-mail.....

5. ประเภทบทความ ☐ บทความวิจัย ☐ บทความวิชาการ

6. ชื่อบทความ

(ภาษาไทย).....

(ภาษาอังกฤษ).....

7. บทความฉบับนี้ไม่ได้คัดลอกผลงาน มิได้ละเมิดลิขสิทธิ์ และไม่ขัดต่อกฎหมายใดๆ ซึ่งผู้เขียนบทความเขียนโดยใช้ความรู้ ความสามารถและการสังเคราะห์ของตนเอง
8. ผู้เขียนบทความยินยอให้ค่าเสียหายใดๆ ที่อาจมีผู้เรียกร้องหรือฟ้องร้องตามกฎหมายทุกประการ โดยไม่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาตีพิมพ์บทความของกองบรรณาธิการหรือเจ้าของวารสาร
9. กรณีบทความที่มีผู้เขียนบทความมากกว่า 1 คน ผู้เขียนบทความทุกคนได้ลงชื่อยืนยันการเป็นผู้เขียนบทความ โดยยอมรับและปฏิบัติตามเงื่อนไขของวารสารนี้ทุกประการ

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบทความนี้ไม่เคยตีพิมพ์ในวารสาร รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ รวมทั้งไม่อยู่ระหว่างยื่นขอตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อน และยินยอมว่าบทความที่ตีพิมพ์ลงใน สัปดาห์ : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ถือเป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรในการนี้ข้าพเจ้าดำเนินการจัดพิมพ์ตามรูปแบบการเขียนบทความที่มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ได้กำหนดไว้ทุกประการ และได้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลตามรายการตรวจสอบบทความ และข้าพเจ้าได้ส่งบทความในระบบ Online ที่ <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/tgt/index> เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....
(.....)
ผู้เขียนบทความ

ลงชื่อ.....
(.....)
ผู้เขียนบทความ

ลงชื่อ.....
(.....)
ผู้เขียนบทความ

ลงชื่อ.....
(.....)
ผู้เขียนบทความ

ลงชื่อ.....
(.....)
ผู้เขียนบทความ

หมายเหตุ บทความที่ส่งมาโดยไม่มีใบรายการตรวจสอบบทความหรือไม่ครบหรือไม่ถูกต้องตามที่กำหนดไว้
จะไม่ดำเนินการในขั้นตอนใดๆ จนกว่าจะมีการส่งรายการตรวจสอบบทความดังกล่าว ผู้เขียนบทความสามารถ
download แบบฟอร์มรายการตรวจสอบบทความได้จาก <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/tgt/index>

แบบฟอร์มรายการตรวจสอบบทความเพื่อนำส่งตีพิมพ์ในวารสาร

“สักทอง : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์”

คำชี้แจง : ผู้เขียนบทความโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงหน้ารายการที่ท่านได้ตรวจสอบบทความของท่านในรายการที่พบว่า มีปรากฏในบทความของท่านอย่างครบถ้วนถูกต้องแล้วตามคำแนะนำสำหรับผู้ส่งบทความที่วารสารได้กำหนดไว้

- ☐ ต้องเป็นบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ที่ไหนมาก่อน
- ☐ ไฟล์ที่ส่งจะต้องทำตามรูปแบบที่ตามคำแนะนำในการเตรียมต้นฉบับเท่านั้น อยู่ใน

รูปแบบของ Word และใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK เท่านั้น

- ☐ รูปภาพประกอบต้องเป็นไฟล์ที่มีนามสกุล .JPEG เท่านั้น

บทความวิจัย มีหัวข้อตามที่กำหนด ดังนี้

- ☐ ชื่อเรื่อง/บทความ มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- ☐ ชื่อผู้เขียนบทความ มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- ☐ สังกัดผู้เขียนบทความภาษาไทย
- ☐ บทคัดย่อ (Abstract) มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- ☐ คำสำคัญ (Keywords) มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- ☐ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (Statement of the Problem)
- ☐ วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objectives)
- ☐ สมมุติฐานการวิจัย (ถ้ามี) (Research Hypothesis)
- ☐ วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology)
- ☐ สรุปผลการวิจัย (Conclusion)
- ☐ อภิปรายผลการวิจัย (Discussion)
- ☐ ข้อเสนอแนะ (Suggestions)
- ☐ เอกสารอ้างอิง (References)

บทความวิชาการ มีหัวข้อตามที่กำหนด ดังนี้

- ☐ ชื่อเรื่อง/บทความ มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- ☐ ชื่อผู้เขียนบทความ มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- ☐ สังกัดผู้เขียนบทความภาษาไทย
- ☐ บทคัดย่อ (Abstract) มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- ☐ คำสำคัญ (Keywords) มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- ☐ บทนำ (Introduction)
- ☐ เนื้อหา (Content)
- ☐ สรุป (Conclusions)
- ☐ เอกสารอ้างอิง (References)

**แบบฟอร์มการส่งบทความเพื่อเผยแพร่ใน สัปดาห์ : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร**

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1. ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....
☐ ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี).....
2. สถานะภาพของผู้ส่งบทความ ☐ นักศึกษา
3. (สำหรับนักศึกษา) ปีที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา วันที่.....เดือน.....พ.ศ.
4. ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้สะดวก

โทรศัพท์.....E-mail.....

5. ประเภทบทความ ☐ บทความวิจัย ☐ บทความวิชาการ

6. ชื่อบทความ

(ภาษาไทย).....

(ภาษาอังกฤษ).....

7. บทความฉบับนี้ไม่ได้คัดลอกผลงาน มิได้ละเมิดลิขสิทธิ์ และไม่ขัดต่อกฎหมายใดๆ ซึ่งผู้เขียนบทความเขียนโดยใช้ความรู้ ความสามารถและการสังเคราะห์ของตนเอง
8. ผู้เขียนบทความยินยอให้ค่าเสียหายใดๆ ที่อาจมีผู้เรียกร้องหรือฟ้องร้องตามกฎหมายทุกประการ โดยไม่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาตีพิมพ์บทความของกองบรรณาธิการหรือเจ้าของวารสาร
9. กรณีบทความที่มีผู้เขียนบทความมากกว่า 1 คน ผู้เขียนบทความทุกคนได้ลงชื่อยืนยันการเป็นผู้เขียนบทความ โดยยอมรับและปฏิบัติตามเงื่อนไขของวารสารนี้ทุกประการ

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบทความนี้ไม่เคยตีพิมพ์ในวารสาร รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ รวมทั้งไม่อยู่ระหว่างยื่นขอตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อน และยินยอมว่าบทความที่ตีพิมพ์ลงในสัปดาห์ : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ถือเป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรในการนี้ข้าพเจ้าดำเนินการจัดพิมพ์ตามรูปแบบการเขียนบทความที่มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ได้กำหนดไว้ทุกประการ และได้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลตามรายการตรวจสอบบทความและ ข้าพเจ้าได้ส่งบทความในระบบ Online ที่ <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/tgt/index> เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ความคิดเห็นของประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
“พิจารณาบทความแล้วเห็นสมควรเผยแพร่ได้”

ลงชื่อ.....
(.....)

ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ (ถ้ามี)

ลงชื่อ.....
(.....)

ลงชื่อ.....
(.....)

ลงชื่อ.....
(.....)

ผู้เขียนบทความ

- หมายเหตุ 1. ถ้ามีผู้เขียนบทความมากกว่า 1 คน ขอให้ลงชื่อเป็นผู้ส่งบทความทุกคน
2. บทความที่ส่งมาโดยไม่มีใบรายการตรวจสอบบทความหรือมีไม่ครบหรือไม่ถูกต้องตามที่กำหนดไว้
จะไม่ดำเนินการในขั้นตอนใดๆ จนกว่าจะมีการส่งรายการตรวจสอบบทความดังกล่าว ผู้เขียนบทความสามารถ
download แบบฟอร์มรายการตรวจสอบบทความได้จาก <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/tgt/index>

แบบฟอร์มรายการตรวจสอบบทความเพื่อนำส่งตีพิมพ์ในวารสาร

“สักทอง : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์”

คำชี้แจง : ผู้เขียนบทความโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงหน้ารายการที่ท่านได้ตรวจสอบบทความของท่านในรายการที่พบว่า มีปรากฏในบทความของท่านอย่างครบถ้วนถูกต้องแล้วตามคำแนะนำสำหรับผู้ส่งบทความที่วารสารได้กำหนดไว้

- ☐ ต้องเป็นบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ที่ไหนมาก่อน
- ☐ ไฟล์ที่ส่งจะต้องทำตามรูปแบบที่ตามคำแนะนำในการเตรียมต้นฉบับเท่านั้น อยู่ใน

รูปแบบของ Word และใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK เท่านั้น

- ☐ รูปภาพประกอบต้องเป็นไฟล์ที่มีนามสกุล .JPEG เท่านั้น

บทความวิจัย มีหัวข้อตามที่กำหนด ดังนี้

- ☐ ชื่อเรื่อง/บทความ มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- ☐ ชื่อผู้เขียนบทความ มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- ☐ สังกัดผู้เขียนบทความภาษาไทย
- ☐ บทคัดย่อ (Abstract) มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- ☐ คำสำคัญ (Keywords) มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- ☐ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (Statement of the Problem)
- ☐ วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objectives)
- ☐ สมมุติฐานการวิจัย (ถ้ามี) (Research Hypothesis)
- ☐ วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology)
- ☐ สรุปผลการวิจัย (Conclusion)
- ☐ อภิปรายผลการวิจัย (Discussion)
- ☐ ข้อเสนอแนะ (Suggestions)
- ☐ เอกสารอ้างอิง (References)

บทความวิชาการ มีหัวข้อตามที่กำหนด ดังนี้

- ☐ ชื่อเรื่อง/บทความ มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- ☐ ชื่อผู้เขียนบทความ มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- ☐ สังกัดผู้เขียนบทความภาษาไทย
- ☐ บทคัดย่อ (Abstract) มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- ☐ คำสำคัญ (Keywords) มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- ☐ บทนำ (Introduction)
- ☐ เนื้อหา (Content)
- ☐ สรุป (Conclusions)
- ☐ เอกสารอ้างอิง (References)

แบบฟอร์มค่าใช้จ่ายในการตีพิมพ์บทความเพื่อเผยแพร่ในวารสาร

สังกัด : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

1. ข้อมูลผู้ส่งบทความ

ชื่อ นางสาว/นาง/นาย

เบอร์โทร..... e-mail

ที่อยู่จัดส่งใบเสร็จรับเงิน เลขที่.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

2. ค่าดำเนินการตรวจประเมินบทความ บทความละ 4,500 บาท

3. ค่าสมัครสมาชิกวารสาร ปีละ 1,000 บาท

☐ มีความประสงค์สมัครสมาชิก ☐ ไม่มีความประสงค์สมัครสมาชิก

4. การชำระเงิน

☐ โอนเงินเข้าบัญชีธนาคารกรุงไทย สาขาชาเขียว จำนวน.....บาท

เลขบัญชี 347-0-60979-9

ชื่อบัญชี สักทอง : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

☐ แจ้งหลักฐานการชำระเงินทางระบบส่งบทความ

ลงชื่อผู้ส่งบทความ.....

(.....)

...../...../.....

หมายเหตุ : กรณีบทความไม่ได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์ลงใน สักทอง : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
ทางกองบรรณาธิการจะไม่คืนค่าใช้จ่ายในการตีพิมพ์ของท่าน

จริยธรรมในการตีพิมพ์ในวารสาร “สัททอง” (Publication Ethics)

การเผยแพร่ผลงานวิชาการ ผลงานสร้างสรรค์ในปัจจุบันมีหลายลักษณะ ซึ่งประกอบด้วย หนังสือ ตำรา เอกสารประกอบการสอน งานแปล บทความวิชาการ บทความวิจัย งานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ งานวิจัยที่นำเสนอในการประชุมวิชาการ งานประดิษฐ์หรืองานสร้างสรรค์ วารสาร “สัททอง : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์” มุ่งมั่นที่จะรักษามาตรฐานด้านจริยธรรมในการตีพิมพ์อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องปฏิบัติตามหลักการและมาตรฐานด้านจริยธรรมในการตีพิมพ์ (Publication Ethics) อย่างเคร่งครัด ดังนี้

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการและกองบรรณาธิการ (Duties of Editors)

1. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องรักษามาตรฐานของวารสาร รวมทั้งพัฒนาวารสารให้มีคุณภาพ และทันสมัยอยู่เสมอ
2. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้พิมพ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ และจะต้องไม่นำบทความหรือวารสารไปใช้ประโยชน์ในเชิงธุรกิจ และนำไปเป็นผลงานของตนเอง
3. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องปฏิบัติตามขั้นตอนการพิจารณาคุณภาพของบทความอย่างเคร่งครัด
4. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาและตรวจสอบบทความที่ส่งมาเพื่อขอลงตีพิมพ์ในวารสารทุกบทความ โดยพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหากับเป้าหมายและขอบเขตของวารสาร รวมทั้งตรวจสอบคุณภาพของบทความก่อนตีพิมพ์
5. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องไม่แก้ไขผลการประเมินบทความของผู้ทรงคุณวุฒิ
6. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องใช้เหตุผลทางวิชาการในการพิจารณาบทความทุกครั้งโดยปราศจากอคติที่มีต่อบทความ ผู้พิมพ์ และสังกัดของผู้พิมพ์
8. หากบรรณาธิการและกองบรรณาธิการตรวจสอบพบว่าบทความที่ตรวจพิจารณา มีการคัดลอกผลงาน บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องแจ้งให้ผู้พิมพ์ทราบทันที และปฏิเสธการตีพิมพ์บทความนั้น
8. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้พิมพ์ ให้แก่บุคคลอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง
9. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการจะไม่รับบทความที่เคยตีพิมพ์เผยแพร่แล้ว

บทบาทและหน้าที่ของผู้ทรงคุณวุฒิตรวจประเมินบทความ (Duties of Reviewers)

1. ผู้ทรงคุณวุฒิต้องคำนึงถึงคุณภาพบทความเป็นหลัก โดยพิจารณาบทความด้วยหลักการและเหตุผลทางวิชาการ โดยปราศจากอคติ และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้นิพนธ์
2. ผู้ทรงคุณวุฒิต้องรักษาระยะเวลาในการตรวจประเมินตามกรอบเวลาที่กำหนด และไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความให้ผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง
3. ผู้ทรงคุณวุฒิควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญโดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความที่จะมีต่อสาขานั้นๆ คุณภาพของการวิเคราะห์ และความเข้มข้นของผลงาน ไม่ควรใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความวิจัย
4. ผู้ทรงคุณวุฒิต้องไม่แสวงหาผลประโยชน์จากบทความที่ตรวจประเมินโดยเด็ดขาด
5. หากผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบพบว่าบทความที่ตรวจพิจารณา มีการคัดลอกผลงานจากที่อื่นๆ ผู้ทรงคุณวุฒิต้องแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบทันที หรือปฏิเสธบทความนั้น โดยการประเมินให้ “ไม่ผ่าน”

บทบาทและหน้าที่ของผู้นิพนธ์ (Duties of Authors)

1. บทความของผู้นิพนธ์ต้องเป็นบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์หรือเผยแพร่ที่ไหนมาก่อน
2. ชื่อผู้นิพนธ์ที่ปรากฏในบทความต้องเป็นผู้ที่มีส่วนในการเรียบเรียงบทความนี้จริง
3. ผู้นิพนธ์ต้องไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่น และต้องมีการอ้างอิงทุกครั้งเมื่อนำผลงานของผู้อื่นมาเสนอหรืออ้างอิงในเนื้อหาและท้ายบทความของตนเอง ถ้าวารสารทราบว่าบทความของผู้นิพนธ์มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น ทางวารสารจะไม่ยอมรับตีพิมพ์ และให้อำนาจผู้นิพนธ์ทุกประการ
4. ผู้นิพนธ์ต้องไม่บิดเบือนข้อมูล หรือให้ข้อมูลที่เป็นเท็จในบทความ
5. ผู้นิพนธ์ต้องเขียนบทความให้ตรงตามรูปแบบที่วารสารกำหนดไว้ในคำแนะนำของวารสารอย่างถูกต้อง รวมทั้งต้องไม่บิดเบือนข้อมูล หรือให้ข้อมูลที่เป็นเท็จในบทความ
6. ผู้นิพนธ์ต้องยินยอมโอนลิขสิทธิ์ให้แก่วารสารก่อนการตีพิมพ์ และไม่นำบทความไปเผยแพร่หรือตีพิมพ์กับแหล่งอื่นๆ หลังจากที่ได้รับการตีพิมพ์แล้ว

ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
เรื่อง การเรียกเก็บและการเบิกจ่ายเงินค่าธรรมเนียมการตีพิมพ์บทความในวารสาร
ค่าสมัครสมาชิกวารสาร และค่าเล่มวารสาร พ.ศ. ๒๕๖๒

ตามที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรมีการจัดทำวารสารเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัย ผลงานสร้างสรรค์ และผลงานวิชาการในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ สักทอง : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และสักทอง: วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกับข้อ ๕.๒ และข้อ ๖ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรว่าด้วยการจัดบริการวิชาการและจัดหารายได้ พ.ศ. ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เรื่อง การเรียกเก็บและการเบิกจ่ายเงินค่าธรรมเนียมการตีพิมพ์บทความในวารสาร ค่าสมัครสมาชิกวารสาร และค่าเล่มวารสาร พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

“อธิการบดี” หมายความว่า อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

“สถาบันวิจัยและพัฒนา” หมายความว่า สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏ

กำแพงเพชร

“วารสาร” หมายความว่า วารสารของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ได้แก่ สักทอง : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ หรือสักทอง : วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

“บุคลากรภายใน” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือน พนักงานมหาวิทยาลัย พนักงานราชการ ลูกจ้างชั่วคราว สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร และนักศึกษาซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

“บุคคลภายนอก” หมายความว่า บุคคลอื่นใดที่ไม่ได้สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

“ผู้ทรงคุณวุฒิ” หมายความว่า ผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสาขาอื่นๆ ตามที่กองบรรณาธิการเห็นสมควร

“สมาชิก” หมายความว่า บุคลากรภายในหรือบุคคลภายนอกที่สมัครเป็นสมาชิกวารสาร

ข้อ ๔ มหาวิทยาลัยเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมการตีพิมพ์บทความ ค่าสมาชิกวารสาร และค่าเล่มวารสารจากบุคลากรภายในและบุคคลภายนอก ดังนี้

๔.๑ ค่าธรรมเนียมการตีพิมพ์บทความในวารสาร บทความละ ๔,๕๐๐ บาท

๔.๒ ค่าสมัครสมาชิกวารสาร ปีละ ๑,๐๐๐ บาท

๔.๓ ค่าเล่มวารสาร เล่มละ ๕๐๐ บาท

ข้อ ๕ เงินค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากการตีพิมพ์บทความ ค่าสมาชิกวารสาร และค่าเล่มวารสาร จากบุคลากรภายในและบุคคลภายนอก ในข้อ ๔ ให้ดำเนินการดังนี้

๕.๑ ใช้ใบเสร็จเบ็ดเตล็ดของมหาวิทยาลัยเป็นใบเสร็จรับเงินที่เรียกเก็บตามประกาศนี้

๕.๒ นำเงินฝากธนาคารกรุงไทย สาขาซากงราว ในชื่อบัญชี สักทอง : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ของมหาวิทยาลัย

๕.๓ เมื่อสิ้นปีงบประมาณหากมีเงินเหลือให้สมทบเป็นเงินรายได้เงินฝากถอนคืนวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ของสถาบันวิจัยและพัฒนา

ข้อ ๖ สถาบันวิจัยและพัฒนาเบิกจ่ายเงินค่าธรรมเนียมการตีพิมพ์บทความ ค่าสมาชิกวารสาร และค่าเล่มวารสาร ในข้อ ๔ ดังนี้

๖.๑ จัดสรรเป็นเงินรายได้ประเภทเงินฝากถอนคืนของมหาวิทยาลัย ร้อยละ ๑๐

๖.๒ จัดสรรเป็นเงินรายได้ประเภทเงินฝากถอนคืนของสถาบันวิจัยและพัฒนา ไม่เกินร้อยละ ๑๐

๖.๓ ค่าตอบแทนผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจบทความ คนละ ๑,๐๐๐ บาท ต่อ ๑ บทความ

๖.๔ ค่าตอบแทนผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจบทความและบรรณานุกรมภาษาอังกฤษ บทความละ

๓๐๐ บาท

๖.๕ ค่าใช้สอยในการประชุมกองบรรณาธิการ ไม่เกินครั้งละ ๑,๐๐๐ บาท

๖.๖ ค่าใช้สอยในการจัดส่งบทความให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ไม่เกินบทความละ ๒๐๐ บาท

การเบิกจ่ายเพื่อจัดสรรเป็นเงินรายได้ในข้อ ๖.๑ และ ๖.๒ ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่การเงินเป็นผู้เบิกจ่าย

ข้อ ๗ ค่าใช้จ่ายอื่นที่นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในข้อ ๖ ให้เบิกจ่ายตามระเบียบกระทรวงการคลัง หรือระเบียบมหาวิทยาลัย

ข้อ ๘ ให้อธิการบดีเป็นผู้รักษาการตามประกาศนี้ ในกรณีที่เกิดปัญหาจากการปฏิบัติตามประกาศนี้ ให้อธิการบดีมีอำนาจตีความและวินิจฉัยชี้ขาด การวินิจฉัยชี้ขาดของอธิการบดีถือเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

(รองศาสตราจารย์สุวิทย์ วงษ์บุญมาก)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

